

ISSN [ONLINE] 2697-5211

Vol. 7 No. 2 May-August 2025

Lawarath Social e-Journal

Lawarath Social E – Journal

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน/ ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม/ ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยการด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
2. เพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยการด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวารสาร Lawarath Social E – Journal:

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผนงาน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

บรรณาธิการ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูเทพ ประภากร

ผู้ช่วยบรรณาธิการ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิภาศิริ แจ้แสงทอง อาจารย์ปริญญากัญจน์ ใจสอาด
และอาจารย์เบญจพร นวลประเสริฐ

กองบรรณาธิการ:

หน่วยงานภายใน: รองศาสตราจารย์ ดร.เสริมทรัพย์ วรปัญญา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี รัตนเสริมพงศ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรวิชัย บุญส่ง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.สุริยะ หาญพิชัย

หน่วยงานภายนอก:	รองศาสตราจารย์ ดร.กนกพร นุ่มทอง	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
	รองศาสตราจารย์ ดร.กานดา เต๊ะขันหมาก	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
	รองศาสตราจารย์ ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
	รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนชนก พรหมณศิริ	มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
	รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดา ศิลปาสันทน	วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

หน่วยงานภายนอก:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกอร บุญมี	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑามาส ชมผา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดั่งนภสร ณ ป้อมเพชร์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร กิจจักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ สนั่นนารี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์
		ราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
	ดร.จันทร์ฉาย จันทร์ลา	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

เหรียญกอกบรณาธิการวารสาร: อาจารย์ ดร.ภัทรพร โชคไพบูลย์

เลขานุการวารสาร: นางสาวสุนทรี รื่นชู

ภาพปก: อาจารย์ปริญญากุญจน์ ใจสะอาด

สำนักงาน: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

321 ถนนนารายณ์มหาราช อ.เมือง จ.ลพบุรี 15000

โทร. 036-411150 โทรศัพท์มือถือ 064-332-7383

E-mail: lawarath.sej@yahoo.com

ผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาบทความ

1. ศาสตราจารย์ ดร.เมฆม เมธจิรนนท์	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
2. ศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา นิยมภา	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. รองศาสตราจารย์ ดร.กาสัก เต๊ะชั้นหมาก	สำนักวัฒนธรรมจังหวัดลพบุรี
4. รองศาสตราจารย์ ดร.กนกพร นุ่มทอง	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. รองศาสตราจารย์ ดร.กานดา เต๊ะชั้นหมาก	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
6. รองศาสตราจารย์ ดร.กังสดาล เชาว์วัฒนกุล	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
7. รองศาสตราจารย์ ดร.ชันธชัย อธิเกียรติ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
8. รองศาสตราจารย์ ดร.จตุวิทย์ แก้วสุวรรณ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
9. รองศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ มั่งคั่ง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
10. รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ บดีรัฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
11. รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
12. รองศาสตราจารย์ ดร.ประกาศิต สิทธิธิตกุล	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
13. รองศาสตราจารย์ ดร.ต่อพงศ์ กิตติยานพงศ์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
14. รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงคุณ จันทจร	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
15. รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอิชัย	มหาวิทยาลัยนเรศวร
16. รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระภัทรา เอกผาชัยสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
17. รองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย สมบูรณ์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
18. รองศาสตราจารย์ ดร.นลินี ทองประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
19. รองศาสตราจารย์ ดร.นาตยา ปิณฑานนท์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
20. รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิตกาญจ ตั้งภากรณ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
21. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
22. รองศาสตราจารย์ ดร.บุรินทร์ ศรีสมถวิล	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
23. รองศาสตราจารย์ ดร.บุรณจิตร แก้วศรีมิล	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
24. รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพร ตันณีกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
25. รองศาสตราจารย์ ดร.พยุ่ง ชีตาร์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
26. รองศาสตราจารย์ ดร.พัชนี ตั้งยืนยง	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
27. รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงษ์สะพาน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
28. รองศาสตราจารย์ ดร.มนสิข สิทธิสมบูรณ์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
29. รองศาสตราจารย์ ดร.ยาใจ พงษ์บริบูรณ์	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
30. รองศาสตราจารย์ รศ.ดร.เยาวเรศ ภักดีจิตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
31. รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนชนก พราหมณ์ศิริ	มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
32. รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดี สุทินรากร	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
33. รองศาสตราจารย์ ดร.วิณัฏฐา แสงสุข	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
34. รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย จามรสุนทรียา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
35. รองศาสตราจารย์ ดร.วิภารัตน์ มุสิกะเจริญ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
36. รองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

37. รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดา ศิลปาภิสันนท์	วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
38. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิตา เยี่ยมขันติถาวร	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
39. รองศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
40. รองศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณิ เหลือบุญชู	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
41. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ อมรวิชช์ศักดิ์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
42. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา คุณติลภณัฐวสา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
43. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
44. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
45. รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ อินทสิงห์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
46. รองศาสตราจารย์ ดร.อภิศักดิ์ อีระวิสิษฐ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
47. รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ นิมิตลุง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
48. รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ บุตรกตัญญู	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
49. รองศาสตราจารย์ณัฏกอร ศรีตระการ	Sydney Language Solutions
50. รองศาสตราจารย์ไทยโรจน์ พวงมณี	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
51. รองศาสตราจารย์พัฒนา จันทนา	มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
52. รองศาสตราจารย์สมชาย ปรีชาศิลปกุล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
53. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกอร บุญมี	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
54. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตตินาถ เรชาลิลิต	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
55. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกวณีน งามพิริยกร	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
56. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญใจ กิจชาลรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
57. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
58. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑามาส ชมผา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
59. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุรัส อนุกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
60. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกพร สุนนะเศรษฐกุล	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
61. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิกานต์ ผลเจริญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
62. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชิดหทัย ปุยะติ	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
63. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐฉา สุขประสงค์	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
64. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดรุณี ไพศาลพาณิชย์กุล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
65. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พ.ต.ท.ดร.ดิฐภัทร บวรชัย	โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน
66. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดั่งนภสร ณ ป้อมเพชร	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
67. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิวันนัท พุพวก	มหาวิทยาลัยพะเยา
68. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร กิจจักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
69. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนไธสง	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
70. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนศ อิมสำราญ	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
71. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญพัทธ์ ไคว์วานิช	มหาวิทยาลัยรังสิต
72. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริศ วัฒนานนท์	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
73. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ สนนารี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

74. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทิกา สุนทรธนผล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
75. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
76. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวิทย์ ประมาน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
77. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรมะ แขวงเมือง มหาวิทยาลัยนครพนม
78. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญาภรณ์ รัตนพงศ์ภิญโญ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
79. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณณวิช ทัพภวิมล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
80. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยลักษณ์ พลฤกษ์วัน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
81. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชัย แก้วบุตร วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี
82. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิษณุ บุญนิยม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
83. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ พันลูกท้าว มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
84. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรพล สิมมา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครสวรรค์
85. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรวรรณ นุชประยูร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
86. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ร่มพยอม วิชัยดิษฐ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
87. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศธร มหาวิจิตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
88. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ จันทราอุกฤษณ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
89. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณราย ชาญศิริญ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
90. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมรินทร์ ภิรมย์เลิศอมร มหาวิทยาลัยบูรพา
91. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูวดล จุลสุคนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
92. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูริวรรณ วรานุสาสน์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
93. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี รัตนเสริมพงศ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
94. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนต์นภัส มโนการณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
95. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยงยุทธ ขำคง มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
96. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
97. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วริษา อัครวิรัตน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
98. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
99. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสนา บุญสม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
100. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณประภา สุขสวัสดิ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
101. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทวัน จันทร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
102. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรวิทย์ บุญส่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
103. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิณัฐ พงษ์นิล มหาวิทยาลัยนเรศวร
104. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ศรีสอาด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
105. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ วรชัยยุทธ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
106. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ตะวัชชัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
107. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย อาริรุ่งเรือง มหาวิทยาลัยศิลปากร
108. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภพัชรพิมล สิมลี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
109. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

110. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สหัสโรจน์ กิตติมหาเจริญ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
111. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ แซ่โจ้ว มหาวิทยาลัยศิลปากร
112. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธาสินี ศิริโกศาภิรมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
113. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรเดช ไสยกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
114. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ ไกรสิน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูเบศร
115. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยศักดิ์ มังกรแก้ววิกุล มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
116. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.สุริยะ หาญพิชัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
117. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา เลิศเสมอ บุญยานันต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
118. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี เอี่ยมสมัย วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท
119. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรตี ปรีชาปัญญากุล มหาวิทยาลัยรามคำแหง
120. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ วิเศษ มหาวิทยาลัยนครพนม
121. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หลี่ เหมินเหลียง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
122. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังคณา อ่อนธานี มหาวิทยาลัยนเรศวร
123. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เหนือขวัญ บัวเผื่อน มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
124. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญธิกา มะโนวงศ์ มหาวิทยาลัยเหวินจ้าว นครเกาสง
125. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรฆ จรรย์ยานนท์ มหาวิทยาลัยมหิดล
126. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิเศก ปันสุวรรณ มหาวิทยาลัยศิลปากร
127. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิสิทธิ์ สันธุมภ์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
128. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
129. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรณิศา อรุณพัฒน์พงศ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
130. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลิดา แสนวิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
131. ผู้ช่วยศาสตราจารย์โชติวัน แยมขยาย สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
132. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภสมน นิจรัตน์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
133. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิติณัฐ อนุวงศ์มงคล มหาวิทยาลัยรามคำแหง
134. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุหลัน กุลวิจิตร มหาวิทยาลัยศิลปากร
135. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปภาศิต เจิมรอด มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
136. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิพัฒน์ กระแจะจันทร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
137. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรเทพ คัชมาตย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
138. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สัญญาลักษณ์ ศุภนาม มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
139. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศิวิมล สุทธิสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
140. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัษฎายุทธ ผลภาค มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
141. พลตำรวจโท ดร.อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
142. พันตำรวจโท ดร.ธนพัฒน์ สุภาชิตลัทธ์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน
143. อาจารย์ ดร.จกมล เสงสุวรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
144. อาจารย์ ดร.เขมิกา ทองเรือง มหาวิทยาลัยนครพนม

145. อาจารย์ ดร.จุฑามณี สามัคคีนิษฐ์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
146. อาจารย์ ดร.ชุติมา ไวยสุระสิงห์	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
	เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
147. อาจารย์ ดร.พิชัย ตูรงคินานนท์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
148. อาจารย์ ดร.พรทิพา จุลสุคนธ์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
	วิทยาเขตร้อยเอ็ด
149. อาจารย์ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
150. อาจารย์ ดร.ภัทราพร โชคไพบูลย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
151. อาจารย์ ดร.รัตนา ชุกซอน	โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน
152. อาจารย์ ดร.วศิน สุขสมบูรณ์วงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
153. อาจารย์ ดร.วัชรพล ศิริสุวิไล	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
154. อาจารย์ ดร.วรรษพร อารยะพันธ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
155. อาจารย์ ดร.สาคร มหาหิงค์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
156. อาจารย์ ดร.สุธินี วงศ์วัฒนากุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
157. อาจารย์ ดร.สุภาพร พงศ์ภิญโญโอภาส	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
158. อาจารย์ ดร.อภิสรာ พรรัตนากุล	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
159. อาจารย์ ดร.อรสา รัตนอมรภิรมย์	สถาบันบัณฑิตวิทยาศาสตร์จีน (CAS-ICCB)
160. อาจารย์ ดร.อาริตา สัมมารัตน์	วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
	อุดรดิตถ์
161. ดร.จรรยา กลัดล้อม	นักวิชาการอิสระ
162. พระมหานพพร อภิพนฺโธ, ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
163. Dr.Chou I Wen	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

บทบรรณาธิการ

วารสาร Lawarath Social E-Journal ฉบับนี้เริ่มจากบทความของ วัศพล ผินนารี, จิตาภา ถิรศิริกุล, และชาญชัย จิตรเหล้าอาพร เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567”

บทความของ พรรณทิพย์ เพ็ชรวิจิตร, อรชума ยวงทอง, และอศิวพงษ์ ศรียาววงศ์ เรื่อง “การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3”

บทความของ Li GuanLin, Juree Suchonvanich, and Zheng QingYuan เรื่อง “Discussion on Li Xunhuan's 'Swordsman' Image in GuLong's Martial Arts Novel 'the Passionate Swordsman's Ruthless Sword'”

บทความของ ชลิดา แสนวิเศษ เรื่อง “แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพุดแค อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี”

บทความของ กานดา เตชะชั้นหมาก, กาสัก เตชะชั้นหมาก, และพนิตสุภา ธรรมประมวล เรื่อง “การพัฒนาคู่มือการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการของชุมชนลาวแง้ว ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี”

บทความของ คราวัธ ศรียา, จิตติรัฐ คล่องดี, และคมกริช บุญเขียว เรื่อง “การสร้างรูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรีที่มีผลต่อสุขภาพกายและจิต สำหรับประชาชนวัยทำงานในเขตตำบลโกล้งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี”

บทความของ Wu Rong, and Lin Shuoyan เรื่อง “Analysis of Dietary Culture Content in Chinese Textbooks from A Cross-Cultural Perspective: A Case Study of Thailand's 'Elementary Chinese' and 'Intermediate Chinese' Textbooks”

บทความของ วีรวิชัย บุญส่ง, ศศิวิมล สุทธิสาร, และกันยา บาร์นท์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4”

บทความของ สุวิทย์ ชัยแห่มง, จิตาภา ถิรศิริกุล, และชาญชัย จิตรเหล้าอาพร เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกเหล่าทหารราบ นักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567”

บทความของ นิรุทธิ์ สุขศรี, รักเกียรติ หงส์ทอง, และศุภณัฐ ทรัพย์นาวิณ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาเชิงบริหารผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี”

บทความของ วิเศษฐ์ แสงทอง, จิตาภา ถิรศิริกุล, และชาญชัย จิตรเหล้าอาพร เรื่อง “ทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567”

บทความของ Luo Hongwei, and Chou I-Wen เรื่อง “A Study on the Motivation, Learning Anxiety and Burnout of Thai Chinese Language Learners in Chinese Language Learning: A Case Study of Chinese Language Colleges in Thai Universities”

บทความชิ้นสุดท้ายโดย ญัฐนิดา จบศรี เรื่อง “วัฒนธรรมองค์การภาครัฐกับการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ”

ภูเทพ ประภากร
บรรณาธิการวารสาร

สารบัญ

	หน้า
ข้อมูลวารสาร	(1)
กองบรรณาธิการ	(2)
บทบรรณาธิการ	(8)
สารบัญ	(9)
บทความวิจัย:	
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567	1
: วัศพล ผินนารี, จิตาภา ถิรศิริกุล, และ ชานูชัย จิตรเหล้าอาพร	
การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทย ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	19
: พรรณทิพย์ เพ็ชรวิจิตร, อรุณา ยวงทอง, และอัครพงษ์ ศรียาววงศ์	
Discussion on Li Xunhuan's "Swordsman" Image in GuLong's Martial Arts Novel "the Passionate Swordsman's Ruthless Sword"	39
: Li GuanLin, Juree Suchonvanich, and Zheng QingYuan	
แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลพุดแค อำเภอลำลูกเกด จังหวัดสุราษฎร์ธานี	55
: ชลิตา แสนวิเศษ	
การพัฒนาคู่มือการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการจัดการของชุมชนลาวแง้ว ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	73
: กานดา เต๊ะชั้นหมาก, กาสัก เต๊ะชั้นหมาก, และพนิตสุภา ธรรมประมวล	
การสร้างรูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรีที่มีผลต่อ สุขภาพกายและจิต สำหรับประชาชนวัยทำงานในเขตตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี	95
: คธาวัชร ศรียา, จิตติรัฐ คล่องดี, และคมกริช บุญเขียว	
Analysis of Dietary Culture Content in Chinese Textbooks from A Cross-Cultural Perspective: A Case Study of Thailand's "Elementary Chinese" and "Intermediate Chinese" Textbooks	113
: Wu Rong, and Lin Shuoyan	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนาและ พระมหากษัตริย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 : วีรวิชัย บุญส่ง, ศศิวิมล สุทธิสาร, และกันยา บาร์นท์	129
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์การตัดสินใจเลือกเหล่าทหารราบ นักเรียนนายสิบ ทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 : สุวิทย์ ชัยแห่ม่ง, จิตาภา ธีรศิริกุล, และชาญชัย จิตรเหล่าอาพร	151
แนวทางการพัฒนาเชิงบริหารผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี : นิรุทธิ์ สุขศรี, รักเกียรติ หงส์ทอง, และศุภณัฐ ทรัพย์นาวิน	169
ทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 : วิเศษฐ์ แสงทอง, จิตาภา ธีรศิริกุล, และชาญชัย จิตรเหล่าอาพร	185
A Study on the Motivation, Learning Anxiety and Burnout of Thai Chinese Language Learners in Chinese Language Learning: A Case Study of Chinese Language Colleges in Thai Universities : Luo Hongwei, and Chou I-Wen	210
บทความวิชาการ	
วัฒนธรรมองค์การภาครัฐกับการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ : ญัฐนิดา จบศรี	225
ภาคผนวก	
แนะนำผู้เขียน	242
ขั้นตอนการดำเนินงานวารสาร Lawarath Social E-Journal	245
คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์บทความ	246
การจัดรูปแบบหน้ากระดาษวารสาร Lawarath Social E-Journal	249
การอ้างอิงแทรกในเนื้อหาและการเขียนเอกสารอ้างอิง	257
จริยธรรมการวิจัย	276

Effecting Factors toward Admission Decision to Be Army Non-Commissioned Officer School Students, Class 28, Academic Year 2024

Watsapon Pinnaree

Master's degree student, Master of Political Science Program, Public
Administration Major, Graduate School, Siam University

First Author: watsapon.nay.74@gmail.com

Jidapa Thirasirikul

Assistant Professor, Ph.D., Department of Political Science, Faculty of Political Science,
Graduate School, Siam University

Corresponding Author: jidapa_thira2@hotmail.com

Chanchai Chitlaoarporn

Assistant Professor, Ph.D., Department of Political Science, Faculty of Political Science,
Graduate School, Siam University

Corresponding Author: somchai.polsu@hotmail.com

Received: November 11, 2024 **Revised:** November 15, 2024 **Accepted:** November 30, 2024

Abstract

The purposes of this study were to: 1. study the decision to take the entrance exam for the Non-Commissioned Officer School; 2. study the factors related to the decision to take the entrance exam for the 28th Army Non-Commissioned Officer School in the academic year 2024 and 3. compare the relationship between demographic factors such as place of residence, family economic status (monthly income), and personal monthly income before taking the entrance exam, and the decision to take the entrance exam. This quantitative study employed questionnaires as the research instrument. The population comprised 327 participants from the 28th class of the Army Non-Commissioned Officer School in the 2024 academic year, under the 3rd Student Battalion, 2nd and 4th Student Companies. Data were collected from all participants, including both current military officers and civilians from across the country.

The findings showed that: 1. the attitude factors were related to the decision to take the entrance exam for the 28th Army Non-Commissioned Officer School, Academic Year 2024; 2. the factors, including attitudes, needs, and expectations, highly and positively

correlated with the decision to take the entrance exam with statistical significance at 0.05 and 3. there was no statistically significant difference at the 0.05 level in the decision to take the entrance exam among individuals with different demographic factors, such as place of residence, family economic status (monthly income), personal monthly income, and personal conditions before taking the exam.

Keywords: Decision, Examination Entrance, Army Non-Commissioned Officer Student

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567

วัศพล มินนารี

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสยาม

First Author: watsapon.nay.74@gmail.com

จิตาภา ถิรศิริกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม

Corresponding Author: jidapa_thira2@hotmail.com

ชาญชัย จิตรเหล้าอาพร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม

Corresponding Author: somchai.polsu@hotmail.com

ได้รับบทความ: 11 พฤศจิกายน 2567 ปรับปรุงแก้ไข: 15 พฤศจิกายน 2567 ตอรับตีพิมพ์: 30 พฤศจิกายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 2. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 3. เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ภูมิลำเนา สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้ต่อเดือน) รายได้ต่อเดือนก่อนสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก และสถานภาพก่อนสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 กับการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 โดยงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 ที่อยู่ในสังกัดกองพันนักเรียนที่ 3 กองร้อยนักเรียนที่ 2 และกองร้อยนักเรียนที่ 4 จำนวน 327 นาย ซึ่งมาจากทหารกองประจำการ และพลเรือนทั่วประเทศ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทั้งกลุ่มประชากร

จากผลการศึกษาพบว่า 1. ปัจจัยด้านทัศนคติ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 2. ปัจจัยด้านทัศนคติ ความต้องการ และความคาดหวังในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3. ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย ภูมิลำเนา สถานภาพทางรายได้ครอบครัว (ต่อเดือน) รายได้ส่วนตัวก่อนเข้ามาเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก และสถานภาพก่อนเข้ามาเป็นนักเรียนนายสิบทหารบกที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.055

คำสำคัญ: การตัดสินใจ, สมัครงสอบ, นักเรียนนายสิบทหารบก

บทนำ

สถานการณ์โลกยุคปัจจุบัน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นส่วนที่มีความสำคัญยิ่งที่จะทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้า และเป็นที่ยอมรับต่อประชาคมโลก ซึ่งหัวใจหลักสำคัญในการพัฒนามนุษย์ คือ การศึกษา โดยการศึกษาอันถือเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปัจจุบันความมั่นคงในการประกอบอาชีพเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำเนินชีวิต สามารถเห็นได้จากกรณีวิกฤตการณ์โควิด ซึ่งส่งผลกระทบต่อกลุ่มคนหลากหลายอาชีพไม่ว่าจะเป็นปัญหาการตกงาน ปัญหาการถูกลดค่าจ้าง ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินชีวิตอย่างชัดเจน ปัจจุบันเยาวชนส่วนใหญ่จึงหันมาให้ความสำคัญต่อการศึกษามาก รวมถึงการเลือกแนวทางในการประกอบอาชีพ เพราะถือเป็นเรื่องพื้นฐานและเป็นหลักประกันความสำเร็จในชีวิตเบื้องต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำความรู้มาใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงดูตนเองรวมถึงครอบครัวได้ในอนาคต อาชีพรับราชการถือเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง มีเกียรติยศศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับในสังคม อีกทั้งยังมีค่าตอบแทน สิทธิ และสวัสดิการต่าง ๆ เป็นหลักประกันความมั่นคง และเป็นอาชีพที่มีเส้นทางความเจริญก้าวหน้าในอนาคต อาชีพรับราชการทหารเป็นอาชีพที่มีเกียรติดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ที่ว่า ทหาร คือ ผู้ที่ได้รับเกียรติอย่างสูงจากประชาชนทั้งชาติ ให้เป็นสุภาพบุรุษถืออาวุธเพื่อป้องกันประเทศ ทหาร คือ ผู้เสียสละประโยชน์สุขส่วนตัว เพื่อความผาสุกของประชาชน และความอยู่รอดของชาติ ทหาร คือ ผู้ที่รักและบูชาเกียรติยศมากกว่าเงิน อาชีพทหารต้องแลกมาด้วยความมีระเบียบ มีวินัย และใช้ความอดทน การทำงานมีการแบ่งโครงสร้าง มีสายการบังคับบัญชาในการปกครองที่ชัดเจน มีการควบคุมอย่างเป็นระบบสามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งมีสิทธิสวัสดิการต่าง ๆ เช่น การเบิกค่ารักษาพยาบาลบิดามารดา ภรรยา และบุตรที่ชอบตามกฎหมาย การเบิกค่าเล่าเรียนของบุตรจนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี สิทธิในการขอบ้านพักของหน่วย สิทธิเงินเพิ่มพิเศษการสู้รบ และการนับวันทวีคูณปฏิบัติราชการพิเศษ เช่น การปฏิบัติราชการชายแดนหรือการออกรบ อีกทั้ง ยังมีโอกาสได้เดินทางไปฝึกร่วมกับกลุ่มมิตรประเทศ เช่น โครงการความร่วมมือฝึกร่วมไทย-สหรัฐ Cobra Gold Balance Torch หรือไปราชการต่างประเทศ มีโอกาสได้ทำในสิ่งที่คนปกติทั่วไปไม่มีโอกาส เช่น การฝึกกระโดดร่มทางทหาร Free Fall Military Jump อาชีพรับราชการทหารจึงเป็นอาชีพทางเลือกหนึ่งให้กับกลุ่มเยาวชนชายไทยที่มีใจต้องการรับใช้ประเทศชาติ (คมกฤษ อจลานนท์, 2566)

กองทัพบกเป็นเหล่าทัพที่มีประวัติความเป็นมายาวนานที่สุดและมีขนาดใหญ่ที่สุดของกองทัพไทย เป็นองค์กรหลักซึ่งมีภารกิจสำคัญในการปกป้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งเอกราชอธิปไตย ความมั่นคงของชาติ ผลประโยชน์แห่งประเทศชาติ สถาบันพระมหากษัตริย์ ดำรงไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีบทบาทในการพัฒนาประเทศ และช่วยเหลือประชาชน โดยมีหน้าที่ในการจัดเตรียมกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ รวมถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อสนับสนุนปฏิบัติการทางทหารตามแผนป้องกันประเทศ รวมถึงพัฒนาประเทศตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ดังบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2560 หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 52 โดยกำหนดไว้ “รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพ แห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิ และผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย” ทั้งนี้ อยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย บนพื้นฐานหลักสิทธิมนุษยชน โดยมี

วิสัยทัศน์และพันธกิจ คือ “เป็นกองทัพบกที่มีศักยภาพ ทันสมัย เป็นที่เชื่อมั่นของประชาชน และเป็นหนึ่งในกองทัพบกชั้นนำของภูมิภาค” กล่าวคือ โครงสร้างองค์กรมีความอ่อนตัวสามารถปรับเปลี่ยนรองรับภารกิจได้ทุกรูปแบบ ทุกพื้นที่ และทุกสถานการณ์ มีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กรไปสู่วัฒนธรรมองค์กรสมัยใหม่ กำลังพลมีสุขภาพที่แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นที่ยอมรับและเชื่อมั่นของประชาชน มีจิตวิญญาณ อุทิศการณ มีความเป็นทหารอาชีพสามารถปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย สามารถปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงมิตรประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะด้านภาษา มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย พร้อมรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ รวมถึงยุทธวิธีและหลักนิยมในการรบของโลกอนาคตสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์โลกยุคปัจจุบันซึ่งมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ปัจจุบันกองทัพบกได้เปิดโอกาสให้กับบุคคลพลเรือนที่มีความสนใจที่จะเข้าร่วมปฏิบัติงานในกองทัพหลายตำแหน่ง เช่น การเปิดรับสมัครคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการเพื่อฝึกทักษะและสร้างโอกาสในชีวิตรับราชการในอนาคต รวมไปถึงการเปิดรับสมัครสอบคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้ารับราชการเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร และนายทหารชั้นประทวน ตามหน่วยงานต่าง ๆ ของกองทัพบก สำหรับกลุ่มเยาวชนชายไทยที่มีความสนใจในการสอบคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้ารับการศึกษาบรรจุเข้ารับราชการทหาร กองทัพบกมีสถาบันการศึกษาทางทหารซึ่งมีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในสังคม ในทุก ๆ ปี จะทำการเปิดรับสมัครสอบโดยมีผู้ความสนใจมาสมัครสอบเป็นจำนวนมาก เช่น การเปิดรับสมัครสอบคัดเลือกบุคคลพลเรือนเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร (ในส่วนของกองทัพบก) การเปิดรับสมัครสอบคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติ และคุณวุฒิที่สำเร็จการศึกษาของผู้สมัครสอบคัดเลือก

หลักสูตรนักเรียนนายสิบทหารบกเป็นหลักสูตรที่มีความสำคัญของกองทัพ ซึ่งโรงเรียนนายสิบทหารบกเป็นโรงเรียนทหารมีภารกิจสำคัญในการสร้างนายทหารชั้นประทวนให้กับกองทัพบก โดยริเริ่มขึ้นในรัชสมัยของรัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อปี พ.ศ. 2424 โดยในยุคนั้นตรงกับช่วงของการแสวงหาอำนาจและผลประโยชน์จากกลุ่มประเทศมหาอำนาจไม่ว่าจะเป็นอังกฤษ โปรตุเกส สเปน และฝรั่งเศส กลุ่มประเทศมหาอำนาจเหล่านี้ล้วนมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี รวมถึงมีวิทยาการทางการทหารที่มีความทันสมัย และมีอาวุธยุทโธปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ จึงถือเป็นการปฏิรูปวิทยาการทางการทหาร พัฒนากองทัพในสมัยนั้นให้เจริญทัดเทียมนานาชาติประเทศ ซึ่งเป็นเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้สยามประเทศสามารถพัฒนา ปรับตัว รวมถึงรับสถานการณ์ภัยคุกคามในขณะนั้นได้ (อดิเรก วสันต์สกุล, 2566) ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงความมั่นคงทั้งภายในประเทศและนอกประเทศ โรงเรียนนายสิบทหารบกจากอดีตจนถึงปัจจุบันได้มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรแนวทางในการจัดการฝึกศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเมือง การปกครอง สภาวะทางเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา

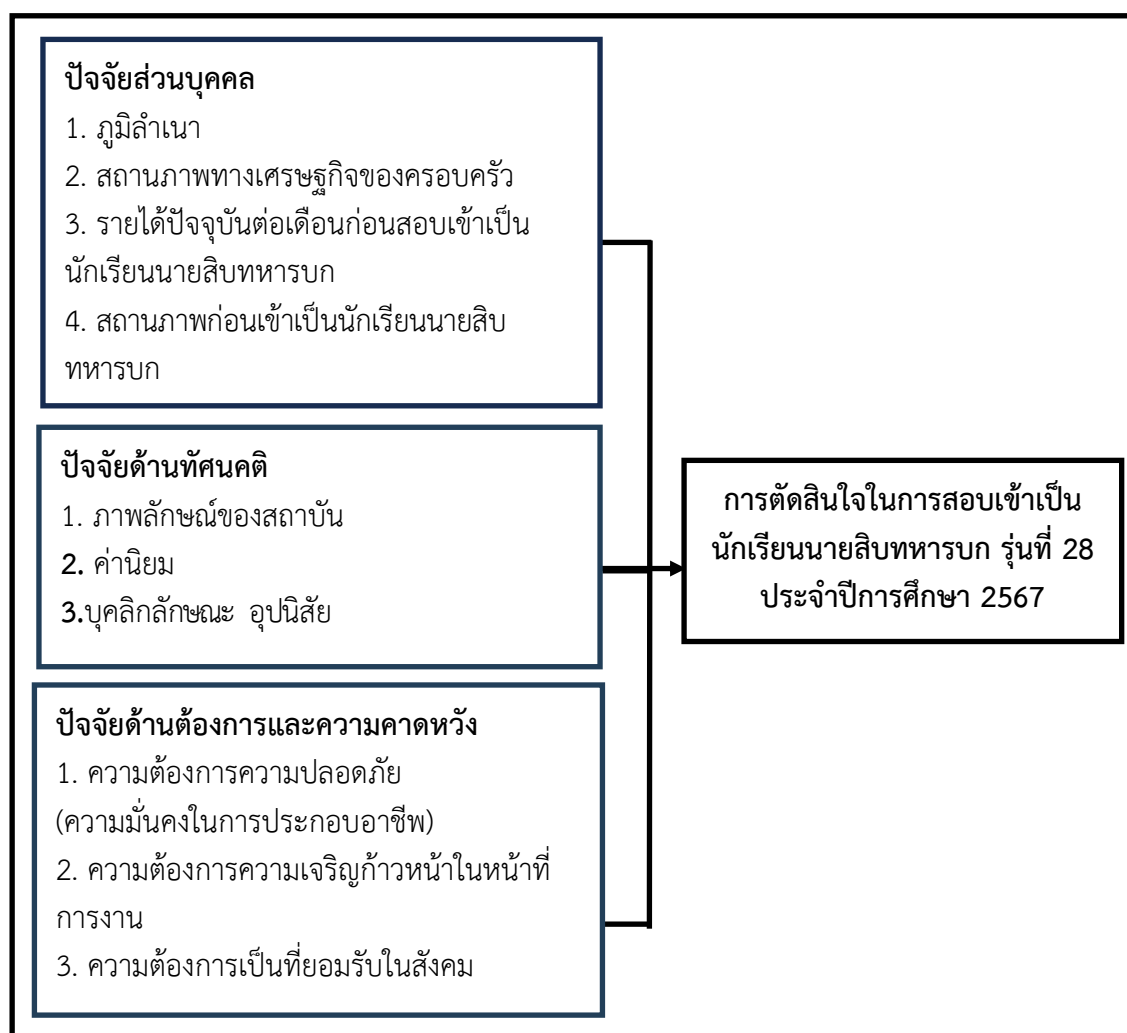
จากที่กล่าวมาข้างต้นการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 จึงมุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของกลุ่มเยาวชนชายไทยที่มีคุณสมบัติสามารถสมัครสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก ทำให้เกิดข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำคัญในการส่งเสริมรวมถึงพัฒนาระบบการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเข้ารับราชการทหารในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567
3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งงานวิจัยอื่น ๆ เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 ชั้นปีที่ 1 จำนวน 2,201 นาย ผู้วิจัยใช้วิธีการคำนวณหาขนาดของประชากรกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการวิจัยตามตารางทฤษฎีของ Krejcie & Morgan (1970) ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 นาย ใช้วิธีการสุ่มประชากรตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มประชากร จำนวน 30 ชุด มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) 0.89 และค่าความสอดคล้องระหว่างคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) เท่ากับ 1.00

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ ภูมิลำเนา สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว รายได้ปัจจุบันต่อเดือนก่อนสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก และสถานภาพก่อนเข้านักเรียนนายสิบทหารบก ข้อคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านทัศนคติ ความต้องการ และความคาดหวังในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน จำนวน 24 ข้อ ประกอบด้วย 1) ด้านทัศนคติ จำนวน 12 ข้อ 2) ด้านความต้องการและความคาดหวัง จำนวน 12 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก ข้อคำถามเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีแบบ Likert (1967) จำนวน 4 ข้อ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตัดสินใจในการสอบเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567

การตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ท่านตั้งใจที่จะสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก ตั้งแต่มีก่อนสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก	4.24	1.17	มาก
2. ท่านมีตั้งใจจะสอบจนกว่าจะได้เป็นนักเรียนนายสิบทหารบก	4.22	1.14	มาก
3. ท่านมีความเพียรพยายามในการอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก	4.17	1.16	มาก
4. ท่านมีความอดทนและมีความตั้งใจในการออกกำลังกายเพื่อเตรียมตัวสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก	4.37	1.04	มาก
รวม	4.25	0.99	มาก

ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจสอบของนักเรียนนายสิบทหารบก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความมุ่งมั่นตั้งใจเพียรพยายามในการอ่านหนังสือ และอดทนในการออกกำลังกาย เพื่อเตรียมตัวสอบเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.25, S.D. = 0.99)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนนายสิบทหารบก

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของนักเรียนนายสิบทหารบกที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	ค่าความถี่ (นาย)	ค่าร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	6	1.83
ภาคเหนือ	89	27.22
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	107	32.72
ภาคกลาง	57	17.43
ภาคตะวันออก	13	3.98
ภาคใต้	55	16.82
รวม	327	100.00

ภูมิลำเนาของนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 327 นาย มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด จำนวน 107 นาย คิดเป็นร้อยละ 32.72

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของนักเรียนนายสิบทหารบกที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้ต่อเดือน)

รายได้ครอบครัว (ต่อเดือน)	ค่าความถี่ (นาย)	ค่าร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	131	40.06
10,001 - 15,000 บาท	121	37.00
15,001 - 30,000 บาท	54	16.51
มากกว่า 30,000 บาท	21	6.42
รวม	327	100.00

สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้ต่อเดือน) ของนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 327 นาย มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มากที่สุด จำนวน 131 นาย คิดเป็นร้อยละ 40.06

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของนักเรียนนายสิบทหารบก ที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ ส่วนตัวต่อเดือนก่อนสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก

รายได้ส่วนตัว (ต่อเดือน)	ค่าความถี่ (นาย)	ค่าร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	259	79.20
10,001 - 15,000 บาท	54	16.51
15,001 - 30,000 บาท	14	4.28
รวม	327	100.0

รายได้ส่วนตัวต่อเดือนก่อนสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 327 นาย มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มากที่สุด มีจำนวน 259 นาย คิดเป็น ร้อยละ 79.20

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของนักเรียนนายสิบทหารบกที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ ก่อนสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก

สถานภาพก่อนเข้ามาเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก	ค่าความถี่ (นาย)	ค่าร้อยละ
เป็นทหารกองประจำการ	259	79.20
เป็นพลเรือน	68	20.80
รวม	327	100.00

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามก่อนสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 ซึ่งทำการตอบแบบสอบถาม จำนวน 327 นาย โดยพบว่า เคยเป็นทหารกองประจำการ มากที่สุด มีจำนวน 259 นาย คิดเป็นร้อยละ 79.20

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านทัศนคติ ความต้องการ ความคาดหวังในการสอบ เป็นนักเรียนนายสิบ

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านทัศนคติ ภาพลักษณ์ของสถาบัน ค่านิยม บุคลิก ลักษณะ อุปนิสัย

ปัจจัยด้านทัศนคติ ความต้องการ และความคาดหวัง ในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
ภาพลักษณ์ของสถาบัน			
1. โรงเรียนนายสิบทหารบกเป็นสถาบันการศึกษาอันทรงเกียรติที่มีชื่อเสียง	4.66	0.90	มาก
2. โรงเรียนนายสิบทหารบกมีอาคารสถานที่ ห้องเรียน เครื่องช่วยฝึก รวมถึงอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย	4.05	0.97	มาก
3. เครื่องแบบของนักเรียนนายสิบทหารบกเป็นเครื่องแบบ มีที่เกียรติและมีความสง่างาม	4.68	0.88	มาก

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านทัศนคติ ภาพลักษณ์ของสถาบัน ค่านิยม บุคลิก ลักษณะ อุปนิสัย (ต่อ)

ปัจจัยด้านทัศนคติ ความต้องการ และความคาดหวัง ในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
4. สื่อออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนนายสิบทหารบกมีส่วนสำคัญที่ทำให้ท่านตัดสินใจสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก	3.87	1.15	มาก
ค่านิยม			
1. การที่ท่านมีบุคคลในครอบครัวหรือญาติพี่น้องรวมถึงบุคคลใกล้ชิดเป็นข้าราชการทหาร มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก	3.59	1.44	มาก
2. ค่านิยมของสมาชิกในครอบครัวมีส่วนสำคัญที่ทำให้ท่านตัดสินใจสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก	4.04	1.26	มาก
3. ค่านิยมของสถาบันการศึกษาเดิม หรือ หรือสถาบันที่เป็นต้นสังกัดเดิม ทำให้ท่านตัดสินใจสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก	3.62	1.31	มาก
4. ค่านิยมทางสังคมในสังคมโดยเฉพาะครอบครัวของท่านมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก	3.83	1.21	มาก
บุคลิก ลักษณะ และอุปนิสัย	4.42	0.94	มาก
1. บุคลิกลักษณะเด่นของทหาร (มีร่างกายแข็งแรง มีไหวพริบ ปฏิภาณและมีความสง่างาม) เป็นบุคลิกลักษณะเป้าหมายในการที่ท่านต้องการจะพัฒนาตนเอง			
2. ท่านคิดว่าบุคลิกลักษณะของความเป็นทหารที่มีระเบียบวินัย และมีการวางแผนในการใช้ชีวิต เหมาะสมกับลักษณะนิสัยส่วนตัวของท่าน	4.29	0.94	มาก
3. ท่านเห็นว่าลักษณะงานของอาชีพทหาร ตรงกับความต้องการในการประกอบอาชีพของท่าน	4.25	0.95	มาก
4. อุปนิสัยของท่าน มีส่วนสำคัญที่ทำให้ท่านตัดสินใจสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก	4.16	1.05	มาก
รวม	4.12	0.80	มาก

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านทัศนคติ ภาพลักษณ์ของสถาบัน ค่านิยม บุคลิก ลักษณะ อุปนิสัยที่มีต่อการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบกพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านทัศนคติภาพลักษณ์ของสถาบัน ค่านิยม และบุคลิกลักษณะ อุปนิสัย โดยมีภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.12, S.D. = 0.80)

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567

ตาราง 8 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านภูมิลำเนา

ประเภทกลุ่ม	ผลรวม ของกลุ่ม	องศาอิสระ	ค่าเฉลี่ยกลุ่ม	ค่าทดสอบหลัก	ความ แปรปรวน
ระหว่างกลุ่ม	8.64	5.00	1.73	1.77	0.12
ภายในกลุ่ม	313.11	321.00	0.98		
รวม	321.75	326.00			

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย ภูมิลำเนาที่แตกต่างกัน พบว่า ภูมิลำเนาไม่มีผลต่อการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ค่า $F = 1.77$ และ ค่า $Sig. = 0.12$ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตาราง 9 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้ต่อเดือน)

ประเภทกลุ่ม	ผลรวม ของกลุ่ม	องศาอิสระ	ค่าเฉลี่ยกลุ่ม	ค่าทดสอบหลัก	ความ แปรปรวน
ระหว่างกลุ่ม	4.10	3.00	1.37	1.39	0.25
ภายในกลุ่ม	317.65	323.00	0.98		
รวม	321.75	326.00			

สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้ต่อเดือน) ที่แตกต่างกัน พบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้ต่อเดือน) ไม่มีผลต่อการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ค่า $F = 1.39$ และ ค่า $Sig. = 0.25$ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตาราง 10 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล รายได้ส่วนตัวต่อเดือนก่อนสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก

ประเภทกลุ่ม	ผลรวมของ กลุ่ม	องศา อิสระ	ค่าเฉลี่ย กลุ่ม	ค่าทดสอบหลัก	ความ แปรปรวน
ระหว่างกลุ่ม	4.23	2.00	2.11	2.16	0.12
ภายในกลุ่ม	317.52	324.00	0.98		
รวม	321.75	326.00			

รายได้ส่วนตัวต่อเดือนก่อนสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบกที่แตกต่างกัน พบว่า รายได้ส่วนตัวต่อเดือนก่อนสอบเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก ไม่มีผลต่อการตัดสินใจในการสอบเป็นนักเรียนนายสิบทหารบกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ค่า $F = 2.16$ และ ค่า $Sig. = 0.12$ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตาราง 11 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพก่อนเข้ามาเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก

การตัดสินใจ ในการสอบเข้าเป็น นักเรียนนายสิบ ทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567	สถานภาพก่อนเข้ามาเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก							
	พลทหารกองประจำการ			บุคคลพลเรือน			t	Sig.
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปล ผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปล ผล		
	4.21	1.02	มาก	4.39	0.86	มาก	0.01	.186

สถานภาพก่อนเข้ามาเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก ที่แตกต่างกัน พบว่า สถานภาพก่อนเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก ไม่มีผลต่อการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ค่า $t = .01$ และ ค่า $Sig. = .186$ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตาราง 12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านทัศนคติ และปัจจัยด้านความต้องการ ความคาดหวังในการสอบเข้านักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567

การตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบ ทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567	ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน	
	r	Sig.
ปัจจัยด้านทัศนคติ (ABC)	.832**	.00
ปัจจัยด้านความต้องการและความคาดหวัง (DEF)	.832**	.00

หมายเหตุ * ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านทัศนคติ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 พบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติ ซึ่งประกอบด้วย ภาพลักษณ์ของสถาบัน ค่านิยม บุคลิก ลักษณะ อุปนิสัย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก อยู่ในระดับสูงมาก โดยค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เท่ากับ .832 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านความต้องการและความคาดหวัง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 พบว่า ปัจจัยด้านความต้องการ และความคาดหวัง ซึ่งประกอบด้วย ด้านความต้องการความปลอดภัย (ความมั่นคงในการประกอบอาชีพ) ด้านความต้องการความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และด้านความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก อยู่ในระดับที่สูงมาก โดยค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เท่ากับ .832 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจสอบของนักเรียนนายสิบทหารบก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความมุ่งมั่นตั้งใจเพียรพยายามเตรียมตัวสอบเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.25, S.D. = 0.99)

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 พบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 อยู่ในระดับสูงมาก โดยค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เท่ากับ .832 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ปัจจัยด้านความต้องการ และความคาดหวัง มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 อยู่ในระดับที่สูงมาก โดยค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เท่ากับ .832 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ภูมิลำเนา ไม่มีผลต่อการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ค่า $F = 1.77$ และ ค่า Sig. = 0.12 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้ต่อเดือน) ไม่มีผลต่อการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ค่า $F = 1.39$ และ ค่า Sig. = 0.25 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย รายได้ส่วนตัวต่อเดือนก่อนสอบเป็นนักเรียนนายสิบฯ ไม่มีผลต่อการตัดสินใจในการสอบเป็นนักเรียนนายสิบทหารบกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ค่า $F = 2.16$ และ ค่า Sig. = 0.12 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย สถานภาพก่อนเข้ามาเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก ไม่มีผลต่อการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ค่า $t = .01$ และ ค่า Sig. = .186 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา พบว่า ข้อมูลการตัดสินใจสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 นั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตัดสินใจสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก เพราะเหตุผล มีความเพียรพยายามตั้งใจอ่านหนังสือ และมีความอดทนออกกำลังกายเพื่อเตรียมตัวสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบกซึ่งมีความท้าทาย ผลการศึกษาดังกล่าว เป็นไปตามแนวคิดของ ศักดิ์อนันต์ อนันตสุข (2554) ได้อธิบายว่า การตัดสินใจนั้นจะต้องใช้ข้อมูลพื้นฐานจากเรื่องที่กำลังพิจารณา โดยใช้ความรู้พื้นฐานและข้อสรุปที่ได้ซึ่งเป็นที่ยอมรับนำมาผสมผสานกับการสรุปอ้างอิง เพื่อแสดงทิศทางนำไปสู่การตัดสินใจและนำไปสู่เป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทน์ภัส กังมั่ง (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ทำให้ทหารกองเกินตัดสินใจสมัครเข้าเป็นทหารกองประจำการ พบว่า ปัจจัยหรือแรงจูงใจที่ทำให้ทหารกองเกินสมัครเป็นทหารกองประจำการ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความตั้งใจเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายที่จะเข้ารับราชการทหาร ด้านอุดมการณ์ความรักชาติศาสนา สถาบัน

พระมหากษัตริย์ ด้านสภาพแวดล้อมและความท้าทายของชีวิตทหาร ด้านการได้รับการยอมรับนับถือจากสังคม ด้านนโยบายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ด้านความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ด้านผลตอบแทนสวัสดิการ และด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์

จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการสอบเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก กล่าวคือ ด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตัดสินใจสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก เพราะเหตุผล เครื่องแบบของนักเรียนนายสิบทหารบกเป็นเครื่องแบบที่มีเกียรติ มีความสง่างาม รองมาด้วยโรงเรียนนายสิบทหารบกเป็นสถาบันการศึกษาอันทรงเกียรติมีชื่อเสียง ความสำคัญของเครื่องแบบ และสถาบันการศึกษา มีผลต่อการตัดสินใจในการเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก นั้นเป็นไปตามหลักการแนวคิดที่ว่าด้วย ภาพลักษณ์องค์การ ซึ่ง Kotler (2000) ได้อธิบายว่า ภาพลักษณ์เป็นองค์รวมของความคิดที่มาจากความชื่นชอบ ความประทับใจ ความรู้สึก รวมถึงความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้น การกระทำหรือพฤติกรรมใด ๆ ที่มีต่อสิ่งนั้นล้วนมีความเกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ของสิ่งนั้น ๆ และส่งผลต่อการที่บุคคลภายนอกจะยอมรับสนับสนุนองค์การหรือผลผลิตขององค์การ จากปัจจัยด้านภาพลักษณ์ นอกจากผลการศึกษา ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุช พุทธคุณรักษา (2563) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจเข้าเรียนของนักเรียนนายสิบตำรวจ รุ่น 11 ศูนย์ฝึกตำรวจภูธรภาค 7 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเข้าเรียนของนักเรียนนายสิบตำรวจ รุ่น 11 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 7 มากที่สุด ได้แก่ ด้านเครื่องแบบเครื่องแต่งกาย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านค่านิยมของนักเรียนต่อด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน และด้านหลักสูตร ในส่วนของด้านค่านิยม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ค่านิยมของสมาชิกในครอบครัวมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก และปัจจัยด้านทัศนคติด้านบุคลิกลักษณะ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า บุคลิกลักษณะเด่นทางทหาร กล่าวคือ ร่างกายที่แข็งแรง มีไหวพริบปฏิภาณ สง่างาม เป็นเป้าหมายพึงต้องการพัฒนาตนเอง ผลการศึกษาดังกล่าว เป็นไปตามแนวคิดของ เดโซ สวานานนท์ (2512) ได้อธิบายว่า บุคลิกภาพที่สามารถสร้างขึ้นได้และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่กำหนดพฤติกรรมและการกระทำของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรยุทธ แก้วเกร็ด (2561) ที่ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของพนักงานองค์กรเอกชนจังหวัดนครปฐม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยจูงใจเรื่องของการประกอบอาชีพ โดยทัศนคติการประกอบอาชีพ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของพนักงานเอกชนในจังหวัดนครปฐม ซึ่งองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพมีทั้งจากภายในบุคคล และองค์ประกอบภายนอกที่มาจากสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะแรงผลักดันจากครอบครัว พ่อแม่ ญาติพี่น้อง บุคคลใกล้ชิด รวมทั้งปัจจัยการจูงใจในด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว และคุณลักษณะอันพึงปรารถนาที่บุคคลนั้นต้องการ ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกประกอบอาชีพ

จากผลการศึกษาวิจัยสรุป พบว่า ปัจจัยด้านความต้องการ และความคาดหวัง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการสอบเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 โดยพบว่า ปัจจัยด้านความต้องการ และความคาดหวัง ในส่วนของด้านความต้องการความปลอดภัย (ความมั่นคงในการประกอบอาชีพ) ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า อาชีพรับราชการทหารมีหลักประกันสำหรับครอบครัว กรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน เจ็บป่วย ทูพพลภาพ หรือ เสียชีวิต ในส่วนของปัจจัยด้านความต้องการความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สามารถได้รับโอกาสในการศึกษาต่อ ปรับวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น และด้านความต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ครอบครัวเกิด

ความรู้สึกลึกซึ้ง และมีความกระตือรือร้นในสังคม เมื่อประกอบอาชีพรับราชการทหาร ผลการศึกษาดังกล่าวเป็นไปตามแนวคิดของ Murray (1988) อธิบายว่า ความต้องการเป็นพื้นฐานที่จะทำให้เกิดแรงขับหรือแรงจูงใจ เป็นผลให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางที่นำไปสู่เป้าหมาย (Goal) นอกจากนี้ผลการศึกษาดังกล่าว มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติเรก วสันต์สกุล (2566) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้ารับราชการในเหล่าทหารปืนใหญ่ของนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 26 ประจำปีการศึกษา 2565 จากการศึกษาดังกล่าว พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้ารับราชการในเหล่าทหารปืนใหญ่ คือ ปัจจัยเกี่ยวข้องทางด้านทัศนคติในด้านค่านิยมและด้านลักษณะของงาน ปัจจัยด้านแรงจูงใจในด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน ด้านการยอมรับจากสังคม ด้านความเจริญก้าวหน้า และปัจจัยด้านสิทธิ สวัสดิการ ค่าตอบแทน ตามลำดับ

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษา พบว่า ความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน สิทธิการรักษาพยาบาล รวมถึงสิทธิสวัสดิการต่าง ๆ เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต อาชีพรับราชการทหารจึงถือว่าเป็นอาชีพที่มีหลักประกันความมั่นคง และความสำเร็จในชีวิตเบื้องต้น ปัจจุบันการโฆษณาประชาสัมพันธ์องค์การหรือสถาบันเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาทางทหารควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของสถาบัน รวมถึงการจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานภายนอก เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของหน่วยงาน รวมถึงทัศนคติที่ดีต่อองค์กร จุดเด่นภาพลักษณ์ของรูปแบบการแต่งกาย ความมีระเบียบวินัย การแสดงออกถึงความเป็นทหารอาชีพ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลต่อการตัดสินใจของกลุ่มเยาวชนไทยในการเลือกประกอบอาชีพรับราชการทหาร โดยสอบเข้ารับการศึกษาในสถาบันการศึกษาโรงเรียนทหารต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อให้ผลการศึกษาในครั้งนี้ สามารถที่จะนำไปต่อยอดได้กว้างขึ้น และเป็นประโยชน์ในการอธิบายปัจจัยต่าง ๆ ที่มีการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1. โรงเรียนนายสิบทหารบกควรประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ภาพกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนนายสิบทหารบก เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนนายสิบทหารบกสู่สังคมภายนอก สร้างแรงจูงใจให้กับผู้ที่มีความสนใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับโรงเรียนนายสิบทหารบก
2. โรงเรียนนายสิบทหารบกควรสร้างโครงการความร่วมมือทางการศึกษากับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในเรื่องของวุฒิการศึกษาของนักเรียนนายสิบทหารบกให้เป็นระดับอนุปริญญา เพื่อเป็นการต่อยอดวุฒิการศึกษาของนักเรียนนายสิบทหารบก
3. โรงเรียนนายสิบทหารบกควรจัดสรรที่นั่งเรียนให้กับทหารกองประจำการ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับกำลังพลทหารกองประจำการของกองทัพบก และสร้างแรงจูงใจให้บุคคลภายนอกที่มีความสนใจอยากเข้ารับราชการทหารในสังกัดของกองทัพบก

4. โรงเรียนนายสิบทหารบกควรจัดทำโครงการค่าเตรียมตัวสำหรับการสอบเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก สำหรับผู้ที่มีความสนใจสมัครสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก ทั้งนี้ เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ เสริมสร้างทักษะทางด้านร่างกาย และเปิดโอกาสให้กับผู้ที่มีความประสงค์จะสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวแปรอิสระอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น ความแตกต่างทางสถานภาพของนักเรียนนายสิบฯ ก่อนสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบฯ ที่มีสถานภาพมาจากทหารกองประจำการหรือมาจากพลเรือน โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ จำแนก แบ่งสัดส่วน เพื่อพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างของกำลังพลในเรื่องของระบบการสมัครสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเยาวชน และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ควรมีการวิเคราะห์และจำลองโมเดลโครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก

3. การศึกษานี้เน้นการศึกษาเฉพาะโรงเรียนนายสิบทหารบกเท่านั้น จึงควรที่จะศึกษาสถาบันการศึกษาโรงเรียนทหารอื่น ๆ เช่น โรงเรียนจำอากาศ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ และโรงเรียนช่างฝีมือทหาร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- คมกฤษ อจลานนท์. (2566). การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรทางการศึกษาด้วยการมองภาพอนาคต. *เสนาริปัตยกรรม*, 72(2), 46-55.
- เดโซ สนวนานนท์. (2512). *ปทานานุกรมจิตวิทยา*. โอเดียนสโตร์.
- ธีรยุทธ แก้วเกร็ด. (2561). *การตัดสินใจเลือกอาชีพของพนักงานองค์กรเอกชน ในจังหวัดนครปฐม*. [สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
<http://dspace.bu.ac.th/jspui/handle/123456789/3600>
- นงนุช พุทธคุณรักษา. (2563). การตัดสินใจในการเข้าเรียนของนักเรียนนายสิบตำรวจ รุ่น 11 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 7. *วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 7(2), 95-105. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/kupsrj/article/view/247366/168017>
- นันทน์ภัส กังเม้ง. (2561). *ปัจจัยที่ทำให้ทหารกองเกินตัดสินใจสมัครเข้าเป็นทหารกองประจำการ*. [สารนิพนธ์วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:168562.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 14-17.
- ศักดิ์อนันต์ อนันตสุข. (2554). *กระบวนการตัดสินใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่องฟิลิปปินส์ นิวเคลียร์จากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสังคม (STS) ของ Yuenyon (2006)*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
<https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/257371>
- อดิเรก วสันต์สกุล. (2566). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้ารับราชการเหล่าทหารปืนใหญ่ ของนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 26 ประจำปีการศึกษา 2565*. [การค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสยาม.
<https://e-research.siam.edu/kb/factors-affecting-the-decision-to-choose/>
- Kotler, P. (2000). *Marketing Management* (3rd ed.). Prentice-Hall Inc.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities* (4th ed.). The Guilford Press.
- Murray, H. A. (1988). *Dissertation Abstracts International* (2nd ed.). Harper & Row.
- Rensis, L. (1967). *The Method of Constructing an Attitude Scale* (3rd ed.). John Wiley & Son.

The Learning Management Using the Storyline Technique on Thai History during the Rattanakosin Era for Mathayomsuksa 3 Students

Phanthip Petchvichit

Lecturer, Social Studies Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Thepsatri Rajabhat University

First Author: Phanthip.p@lawasri.tru.ac.th

Onchuma yuangthong

Assistant Researcher, Bachelor of Education Program in Social Studies,
Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author: Onchama2004@gmail.com

Asawapong Sriyawong

Assistant Researcher, Bachelor of Education Program in Social Studies,
Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author: asawapong2379@gmail.com

Received: December 16, 2024 Revised: January 15, 2025 Accepted: January 22, 2025

Abstract

This study aims to: 1. develop instructional plans utilizing the storyline technique for teaching Thai history during the Rattanakosin era; 2. compare students' learning achievement before and after using the storyline technique, and 3. examine students' satisfaction with learning through the storyline technique. The samples were 25 Mathayomsuksa 3 students from Ban Chi Witthaya School, Lopburi Province, during the first semester of the 2024 academic year, selected through cluster sampling. Research instruments included 13 instructional plans ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = 0.24), a 30-item learning achievement test (reliability = 0.85), and a 15-item satisfaction questionnaire (reliability = 0.89). Data analysis employed statistical methods such as mean, standard deviation, and dependent t-test.

The findings revealed that: 1. the developed instructional plans (13 in total) were rated as appropriate by experts, with suitability scores ranging from 0.67–1.00; 2. the students' post-learning achievement scores ($\bar{x} = 20.50$, S.D. = 0.81) were significantly higher than their pre-learning scores ($\bar{x} = 11.95$, S.D. = 0.75) at the 0.05 level of statistical significance. This indicates that, after participating in the learning activities, the students achieved

higher academic performance, and 3) the students' overall satisfaction with the learning activities was at the highest level ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.61).

Keywords: Storyline Technique, Learning Achievement, Satisfaction, Thai History Course

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรีไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทย ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

พรรณทิพย์ เพ็ชรวิจิตร

อาจารย์สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

First Author: Phanthip.p@lawasri.tru.ac.th

อรชума ยวงทอง

ผู้ช่วยนักวิจัยหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Corresponding Author: Onchama2004@gmail.com

อัศวพงษ์ ศรียาวงค์

ผู้ช่วยนักวิจัยหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Corresponding Author: asawapong2379@gmail.com

ได้รับบทความ: 16 ธันวาคม 2567 ปรับปรุงแก้ไข: 15 มกราคม 2568 ตอบรับตีพิมพ์: 22 มกราคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรีไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ 2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนเรียน และหลังเรียนการใช้เทคนิคสตอรีไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ 3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจหลังการใช้เทคนิคสตอรีไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบ้านชีวิทยา จังหวัดลพบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 25 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 13 แผน มีค่าเท่ากับ ($\bar{X} = 4.74$, S.D.= 0.24) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่า t แบบ Dependent

ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 13 แผน มีผลการประเมินเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ระหว่าง 0.67–1.00 2. นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมเทคนิคสตอรีไลน์หลังเรียน ($\bar{X} = 20.50$, S.D. =0.81) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 11.95$, S.D. =0.75) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า หลังจากนักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และ 3. การประเมินความพึงพอใจพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.61)

คำสำคัญ: เทคนิคสตอรีไลน์, การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความพึงพอใจ, รายวิชา
ประวัติศาสตร์

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีสติปัญญา ความรู้ ทักษะ และศักยภาพที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่เหมาะสม และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมที่หลากหลายอย่างสร้างสรรค์ (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามทางความรู้ ความเข้าใจในการดำรงชีวิตของมนุษย์ การอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงบริบทสภาพสังคมที่พัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย (สุคนธ์ สิ้นธพานนท์, 2558) ในทำนองเดียวกันสาระประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่กล่าวถึงเรื่องราวหรือเหตุการณ์ของมนุษย์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่อดีตปัจจุบันจนถึงอนาคต (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2527) โดยการจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่นิยมใช้การสอนในรูปแบบการบรรยายเป็นหลัก และเนื้อหาเน้นไปที่เหตุการณ์สำคัญในช่วงเวลาต่าง ๆ จากรูปแบบการสอนดังกล่าวทำให้ผู้เรียนขาดทักษะทางการคิดวิเคราะห์ ฉะนั้น การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้วิธีการผูกเรื่องราวในการสอนแล้วจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ และเพื่อตอบสนองการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคสตอรีไลน์ (Storyline) เป็นเทคนิคการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ใช้การผูกเรื่องแต่ละตอนให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเรียงลำดับเหตุการณ์ หรือที่เรียกว่า กำหนดเส้นทางเดินเรื่อง เพื่อเชื่อมโยงวิถีชีวิต ความเป็นจริง การค้นคว้าหาความรู้ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยเทคนิคแบบสตอรีไลน์ มีองค์ประกอบ คือ ฉาก ตัวละคร วิถีชีวิต และเหตุการณ์สำคัญ และใช้คำถามหลักเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหา เกิดการเรียนรู้ เป็นการเรียนตามสภาพจริงที่มีการบูรณาการระหว่างวิชา ซึ่งพัฒนาโดย Steve, Harkness & White (2007) จากสกอตแลนด์ (ทิศนา แหมมณี, 2546) ซึ่งเทคนิคสตอรีไลน์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเน้นทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ กระบวนการกลุ่ม และประสบการณ์ที่หลากหลาย เพื่อสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนตามสภาพจริงที่มีการบูรณาการระหว่างวิชา มีเป้าหมายพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งตัว ซึ่ง Steve, Harkness, & White อ้างถึงใน วลัยพานิช (2547) กล่าวว่า เทคนิคสตอรีไลน์มี 6 ขั้นตอน ดังนี้ ประกอบด้วย 1) การกำหนดหัวข้อ 2) การกำหนดเส้นทางเดินเรื่อง 3) การตั้งคำถามหลัก/คำถามสำคัญ 4) การจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียน 5) การจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรม และ 6) การประเมินผลจากคำถามหลักและจากกิจกรรม

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์สามารถช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในสมัยรัตนโกสินทร์ พร้อมนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรีไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ก่อนเรียนและหลังเรียนการใช้เทคนิคสตอรีไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจหลังการใช้เทคนิคสตอรีไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเทคนิคสตอรีไลน์

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบสตอรีไลน์เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีวิธีการผูกเรื่องให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเรียงลำดับเหตุการณ์ หรือที่เรียกว่า กำหนดเส้นเดินเรื่อง โดยใช้คำถามหลักเป็นตัวนำสู่การให้ผู้เรียนทำกิจกรรมอย่างหลากหลาย เป็นการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วย โดย Bell & Harkness (2004) เป็นผู้คิดค้นในรูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าว พัฒนาขึ้นในประเทศสกอตแลนด์ และวิธีการสอนแบบสตอรีไลน์ได้รับการแพร่หลายในประเทศเยอรมัน เนเธอร์แลนด์ ไอซ์แลนด์ เดนมาร์ก และประเทศสหรัฐอเมริกา (วลัย พานิช, 2547) ในประเทศไทยได้มีนักวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ ได้นำมาใช้ในประเทศไทยในปีพุทธศักราช 2539 ซึ่งปัจจุบันเทคนิคสตอรีไลน์ได้เป็นนวัตกรรมมาบูรณาการหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

องค์ประกอบสำคัญ และขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคสตอรีไลน์

วลัย พานิช (2542) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่สำคัญของสตอรีไลน์ ไว้ว่า การสร้างเรื่องใน Storyline นั้น เป็นการดำเนินเรื่องหรือผูกเรื่องที่มีความต่อเนื่องประดุจเส้นเชือก โดยมีคำถามหลัก (Key Question) เป็นตัวเชื่อมการดำเนินเรื่องหรือตัวเปิดประเด็นในการดำเนินเรื่ององค์ประกอบสำคัญของเรื่องที่จะทำให้เกิดเป็น Storyline ได้นั้นจะต้องมี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การจัดฉาก (Setting the Scene) เป็นการระบุเวลา สถานที่ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ
2. มีตัวละคร (Character) ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับฉากหรือเหตุการณ์ในข้อ 1
3. การดำเนินชีวิต (A Way of Life) เป็นการดำเนินชีวิตหรือเป็นเรื่องราวของตัวละคร
4. มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น หรือมีปัญหาที่ต้องแก้ไข ข้อ 2

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพียรวิทย์ ยินดีสุข (2558) กล่าวว่า เทคนิคสตอรีไลน์ มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ประกอบด้วย ดังนี้

1. ฉาก (Setting the Scene) เป็นการกำหนดเวลาของเรื่องราวว่าอยู่ในช่วงเวลา ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร จะได้จำลองบรรยากาศของเรื่องนั้น ๆ ได้
2. ตัวละคร (Character) คือ ผู้มีบทบาท ผู้มีส่วนร่วมในเรื่องราวหรือฉากนั้น ๆ
3. การดำเนินชีวิต (A Way of Life) เป็นส่วนที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินเรื่อง
4. เหตุการณ์ (Event) เหตุการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

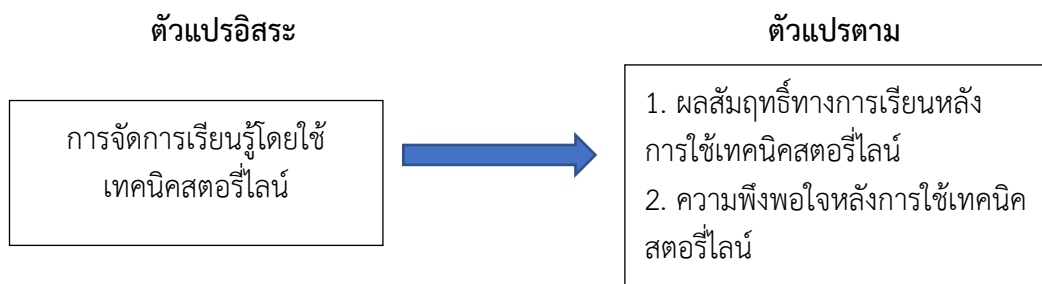
ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีสตอรีไลน์

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีสตอรีไลน์ เน้นการใช้กิจกรรมเป็นหลัก มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2544)

1. ขั้นนำ เป็นขั้นเริ่มต้นการถ่ายทอดความรู้สึกและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้อยากเห็น เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน กล่าวคือ ผู้เรียนต้องสร้างหรือเตรียมความพร้อมในการรับความรู้และประสบการณ์
2. ขั้นกิจกรรม เป็นหัวใจของกระบวนการสอนในทุกรูปแบบ เป็นส่วนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้เกิดพฤติกรรมที่คาดหวัง
3. ขั้นอภิปราย เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสนำเสนอประสบการณ์ที่ได้รับจากขั้นกิจกรรมมาวิเคราะห์ให้เกิดความเข้าใจและอภิปรายเพื่อนำไปสู่การสรุป การอภิปรายเป็นกิจกรรมระหว่างผู้สอนและผู้เรียน โดยมีผู้สอนเป็นผู้นำอภิปราย
4. ขั้นสรุป เป็นขั้นที่ผู้เรียนรวบรวมข้อมูลจากการทำกิจกรรม หรือข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ มาสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ มีการสรุปความรู้ใหม่

การจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคสตอรี่ไลน์ เป็นกิจกรรมในรูปแบบบูรณาการ ซึ่งมีรูปแบบที่หลากหลาย โดยผู้เรียนทุกคนสามารถแสดงความสามารถตามความถนัดของตนเอง และเสริมสร้างโอกาสแก่ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางสังคม ในการร่วมทำกิจกรรมที่หลากหลาย โดยองค์ประกอบของเทคนิคสตอรี่ไลน์จะต้องมีฉาก มีคนหรือมีสัตว์ มีการดำเนินชีวิต และมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อหาทางแก้ไขปัญหา ซึ่งจัดเป็นการเรียนรู้แบบการตั้งคำถาม เพื่อให้เข้ากับโครงเรื่องเนื้อหาที่เป็นตัวนำของเรื่อง ซึ่งลักษณะการจัดการเรียนรู้ มีหลายรูปแบบ เช่น กิจกรรมคนเดียว กิจกรรมเป็นคู่ กิจกรรมเป็นกลุ่มย่อย หรือการเรียนแบบยกห้องเรียน ซึ่งเป็นวิธีส่งเสริมการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์ทางหนึ่ง

กรอบแนวคิดทางการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชีวิทยา จังหวัดลพบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3 ห้อง รวม 72 คน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบ้านชีวิทยา จังหวัดลพบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ลพบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 25 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม เนื่องจากแต่ละห้องเรียนมีการจัดนักเรียนแบบคละความสามารถเหมือน ๆ กัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ จำนวน 13 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 13 ชั่วโมง นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน สังคมศึกษา (ประวัติศาสตร์) ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 คน แผนการจัดการเรียนรู้มีผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D.= 0.24) แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเทคนิคสตอรี่ไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 แล้วนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 24 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาคำนวณหาความยาก-ง่าย ได้ค่าระหว่าง 0.40 – 0.60 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.60–1.00 แล้วนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีของ Kuder & Richardson หรือ สูตร K.R. 20 (1973) มีค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.85

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจหลังการใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใน 3 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการสร้างชิ้นงาน/ภาระงาน ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67–1.00 แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 แล้วนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์ (Cronbach's Alpha Coefficient, 1970) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 ผู้วิจัยกำหนดค่าระดับคะแนนความพึงพอใจ ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ทำแบบบันทึกข้อความเพื่อขออนุญาตต่อผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านชีวิทยา

3.2 ชี้แจงนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในการดำเนินการวิจัยให้ทราบถึงการใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนเข้าใจตรงกันและปฏิบัติตามกิจกรรมอย่างถูกต้อง

3.3 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดำเนินการสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นจำนวน 30 ข้อ

3.4 ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้การสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดเป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง รวม 13 ชั่วโมง หลังจากจัดกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้วทำ

การทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ชุดเดิม แล้วให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 คะแนนที่ได้จากการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรี่ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ของผู้เชี่ยวชาญนำมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 คะแนนที่ได้จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ นำมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า T-test แบบ Dependent

4.3 คะแนนที่ได้จากการศึกษาความพึงพอใจหลังการใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ และนำมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลผลของบุญชม ศรีสะอาด (2560) ดังนี้

4.51 – 5.00 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

2.51 – 3.50 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย

1.00 – 1.50 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ผู้วิจัยออกแบบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 13 แผน ดังนี้

ตาราง 1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์

แผน ที่	เรื่อง	กิจกรรม	สื่อ	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน	แปลผล
1	การก่อตั้งกรุงรัตนโกสินทร์	- บรรยายเรื่องการก่อตั้งกรุงรัตนโกสินทร์ - แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ	ภาพถ่ายแผนที่กรุงรัตนโกสินทร์, วิดีโอการก่อตั้งกรุงรัตนโกสินทร์	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์ (ต่อ)

แผน ที่	เรื่อง	กิจกรรม	สื่อ	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน	แปลผล
2	การปฏิรูป การปกครอง ในรัชกาลที่ 1	- ศึกษาและอภิปราย การปฏิรูปการปกครอง ในรัชกาลที่ 1 - การทำงานของขุน นางในสมัยนั้น	เอกสาร ราชกิจจา นุเบกษา, ภาพการ ปฏิรูปการ ปกครอง	4.66	0.47	มากที่สุด
3	การขยาย อาณาเขตใน รัชกาลที่ 1	- ทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อ ศึกษาการขยายอาณา เขตของไทย - เสนอความคิดเห็น เกี่ยวกับผลกระทบที่ เกิดขึ้น	แผนที่ ประเทศไทย ในสมัย รัชกาลที่ 1, สไลด์	4.33	0.47	มาก
4	สถานการณ์ ในยุคสงคราม ฝิ่น รัชกาลที่ 3	- การศึกษาผลกระทบ ของสงครามฝิ่นต่อไทย และจีน - การอภิปรายกลุ่ม	วิดีโอ เกี่ยวกับ สงครามฝิ่น, ภาพ เหตุการณ์ สงครามฝิ่น	5.00	0.00	มากที่สุด
5	การปฏิรูปใน รัชกาลที่ 4	- การศึกษานโยบาย การปฏิรูปในรัชกาลที่ 4 - การอภิปรายเรื่อง ผลสำเร็จหรือความ ล้มเหลว	แผนที่ การค้าใน สมัยรัชกาล ที่ 4, ภาพ การปฏิรูป การค้า	4.66	0.47	มากที่สุด
6	การเปิด ประเทศใน รัชกาลที่ 5	- กิจกรรมศึกษาเหตุผล ในการเปิดประเทศ - การอภิปราย ผลกระทบของการเปิด ประเทศ	ภาพถ่าย เหตุการณ์ การเปิด ประเทศ, เอกสาร สำคัญจาก รัชกาลที่ 5	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรีไลน์ (ต่อ)

แผน ที่	เรื่อง	กิจกรรม	สื่อ	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน	แปลผล
7	การปฏิรูป การศึกษาใน รัชกาลที่ 5	- การศึกษาการปฏิรูป การศึกษาที่เกิดขึ้นใน สมัยรัชกาลที่ 5 - กิจกรรมการอภิปราย	ภาพ การศึกษา สมัย รัชกาลที่ 5, เอกสาร พระราชดำริ	5.00	0.00	มากที่สุด
8	การเสด็จ ประพาส ยุโรปของ รัชกาลที่ 5	- การศึกษาประโยชน์ จากการเสด็จประพาส ยุโรป - แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นจากมุมมอง ต่าง ๆ	วิดีโอการ เสด็จ ประพาส ยุโรป, ภาพถ่าย จากการ เสด็จ ประพาส	4.00	0.81	มาก
9	สังคมในสมัย รัชกาลที่ 5	- การศึกษาวัฒนธรรม สังคมในสมัยรัชกาล ที่ 5 - การอภิปรายการ เปลี่ยนแปลงสังคมไทย	ภาพชีวิต สังคมใน รัชกาลที่ 5, วิดีโอเกี่ยวกับ ชีวิตในยุคนั้น	4.33	0.47	มาก
10	การสร้างระบบ การทหารใน สมัยรัชกาล ที่ 5	- การศึกษานโยบาย การทหารและการ พัฒนาในสมัยรัชกาล ที่ 5 - ทำกิจกรรมสร้าง แบบจำลองการทหาร	ภาพ การทหารใน สมัยรัชกาล ที่ 5, สไลด์ นำเสนอ	4.66	0.47	มากที่สุด
11	ความสัมพันธ์ กับต่างประเทศ ในรัชกาลที่ 6	- การศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่าง ไทยและต่างประเทศ ในรัชกาลที่ 6 - การอภิปรายและ วิเคราะห์เหตุการณ์ สำคัญ	ภาพการ เจรจากับ ต่างประเทศ, เอกสาร เกี่ยวกับ สนธิสัญญา ต่างๆ	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีออนไลน์ (ต่อ)

แผน ที่	เรื่อง	กิจกรรม	สื่อ	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน	แปลผล
12	การปฏิรูปใน สมัยรัชกาลที่ 7	- การศึกษาการปฏิรูป การเมืองและสังคมใน สมัยรัชกาลที่ 7 - การอธิบายเกี่ยวกับ การเปลี่ยนแปลง	วิดีโอและ ภาพถ่าย เกี่ยวกับการ ปฏิรูปใน รัชกาลที่ 7	5.00	0.00	มากที่สุด
13	สรุปเหตุการณ์ สำคัญในสมัย กรุง รัตนโกสินทร์	สรุปเหตุการณ์สำคัญใน สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ - กิจกรรมสอบถาม และตอบคำถาม	สไลด์สรุป เหตุการณ์, ภาพ เหตุการณ์ สำคัญ	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม				4.74	0.24	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีออนไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ได้แผนจำนวน 13 แผน มีผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.24) แสดงว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ

โดยใช้เทคโนโลยีออนไลน์ ตามขั้นตอนของ Steve, Harkness & White อ้างถึงใน วลัย พานิช (2547) ประกอบด้วยขั้นตอน จำนวน 6 ขั้นตอน ผู้วิจัยยกตัวอย่างขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แผนการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดหัวข้อ

กำหนดหัวข้อในการจัดการเรียนการสอน โดยอิงจากเนื้อหา เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ โดยแบ่งหัวข้อออกเป็นตอน 1. อาณาจักรในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ 2. การเมืองการปกครองสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ 3. เศรษฐกิจในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ 4. สังคมในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ 5. ภูมิปัญญาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ 6. บุคคลสำคัญในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

ขั้นที่ 2 การกำหนดเส้นทางเดินเรื่อง

หลังจากกำหนดหัวข้อ ผู้สอนเป็นคนกำหนดเส้นทางเดินเรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์เป็นตอน ๆ ดังต่อไปนี้ 1. ฉาก ประวัติศาสตร์ในสมัยรัตนโกสินทร์ เช่น ในวังหลวง 2. ตัวละครจะมีทั้ง 5 ตัวละคร คือ พระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ ขุนนาง ไพร่ พระ 3. คำถาม นักเรียนคิดว่าผู้คนในสมัยนั้นมีบทบาทหน้าที่อย่างไร มีหน้าที่แตกต่างกันอย่างไร และส่งผลกระทบต่อสังคมในสมัยนั้น 4. สถานการณ์ การปกครองในสมัยรัตนโกสินทร์ โดยกำหนดเป็นการสร้างเส้นทางเดินเรื่องที่ครูผู้สอนจะเป็นคนกำหนดขึ้นมา

ขั้นที่ 3 การตั้งคำถามหลัก/คำถามสำคัญ

ผู้สอนสร้างคำถามหลักจากหัวข้อเรื่องแต่ละตอนที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีการตั้งคำถามในลักษณะใด ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เพื่อนำเข้าสู่บทเรียนเป็นการโปรย

คำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนให้มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม และเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 4 การจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียน

ผู้สอนดำเนินการตามแผนการสอนไปตามลำดับหัวเรื่อง เมื่อผู้สอนอธิบายเนื้อหาบทเรียนเรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์เสร็จ จากนั้นผู้สอนแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มละ 5 คน สุ่มจากเว็บไซต์ สุ่มเลขที่ (แบ่งกลุ่มเมื่อคาบก่อนหน้า) ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ แล้วออกมาแนะนำเสนอหน้าชั้นเรียน ให้ผู้เรียนที่เป็นคนนั่งฟังการนำเสนอได้แสดงความคิดเห็นในการตั้งคำถามในสิ่งที่ตัวเองสงสัย รวมถึงได้ฝึกการให้ทักษะการตั้งคำถาม

ขั้นที่ 5 การจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรม การจัดชั้นเรียนและการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน

ผู้สอนแจกใบงานให้แต่ละกลุ่ม โดยผู้สอนชี้แจงผู้เรียนเกี่ยวกับการทำใบงาน ในการเริ่มกิจกรรมใหม่ ผู้สอนควรเชื่อมโยงกับเรื่องที่ค้างไว้เดิมให้สานต่อกันเสมอ และควรให้ผู้เรียนสรุปความคิดรวบยอดของแต่ละกิจกรรม ก่อนจะขึ้นกิจกรรมใหม่ หลังจากนั้น ผู้เรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทบทวนความถูกต้องของใบงาน เมื่อเสร็จกิจกรรม ผู้สอนสุ่มนักเรียนตัวแทนกลุ่มแต่ละกลุ่มออกมาแนะนำเพิ่มเติม ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย

ขั้นที่ 6 การประเมินผลจากคำถามหลักและจากกิจกรรม

ผู้สอนให้ผู้เรียนนำเสนอผลงาน และการตอบคำถามหลัก จากนั้น ผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันสรุปเรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ โดยผู้สอนใช้การประเมินผลตามสภาพจริง จากการสังเกต การบันทึก และการรวบรวมข้อมูลจากผลงานการแสดงออกของผู้เรียน การประเมินจะไม่เน้นเฉพาะทักษะพื้นฐานเท่านั้น แต่จะรวมถึงทักษะการคิด การทำงาน การร่วมมือ การแก้ปัญหา และอื่น ๆ

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรีไลน์ ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

n = 25

การทดสอบ	คะแนน	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	30	11.95	0.75	-19.68*	.05
หลังเรียน	30	20.50	0.81		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เทคนิคสตอรีไลน์ พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมเทคนิคสตอรีไลน์หลังเรียน ($\bar{X}$ = 20.50, S.D. = 0.81) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 11.95, S.D. = 0.75) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า หลังจากนักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรีไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ปรากฏดังนี้

ตาราง 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน			
1. มีพัฒนาการทักษะความคิดเชื่อมโยงลำดับเหตุการณ์	4.64	0.52	มากที่สุด
2. วิธีการสอนทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น	4.76	0.67	มากที่สุด
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สอบถาม และแสดงออกในชั่วโมงเรียน	4.80	0.93	มากที่สุด
4. ใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่หลากหลายช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้	4.46	0.44	มาก
5. วิชาประวัติศาสตร์มีความสนุก และน่าสนใจมากขึ้น	4.56	0.45	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมิน			
6. เกณฑ์การประเมินผลมีความชัดเจนและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.88	0.76	มากที่สุด
7. มีการวัดและการประเมินผลตามความหลากหลายให้เหมาะสมกับผู้เรียน	4.64	0.56	มากที่สุด
8. มีการประเมินผลอย่างยุติธรรม และเที่ยงตรง	4.84	0.49	มากที่สุด
9. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง	4.56	0.66	มากที่สุด
10. มีระยะเวลาการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม	4.68	0.59	มากที่สุด
ด้านการสร้างชิ้นงานและภาระงาน			
11. ชิ้นงานตรงกับความต้องการของวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.72	0.69	มากที่สุด
12. ชิ้นงานมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.92	0.51	มากที่สุด
13. มีการใช้ทักษะทางความคิด และวิเคราะห์ในการสร้างชิ้นงาน	4.36	0.63	มาก
14. มีความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตชิ้นงาน	4.68	0.64	มากที่สุด
15. กำหนดระยะเวลาภาระชิ้นงานได้เหมาะสม	4.60	0.66	มากที่สุด
รวม	4.67	0.61	มากที่สุด

จากตาราง 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านชิ้นงานมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.92$, S.D. = 0.51) รองลงมา คือ ด้านเกณฑ์การประเมินผลมีความชัดเจน และสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.88$, S.D. = 0.76) และมีการใช้ทักษะทางความคิด และวิเคราะห์ในการสร้างชิ้นงาน ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.63) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มีผลการประเมินจากผู้วิจัยในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นดำเนินการตามแนวคิดของการจัดการเรียนรู้เทคนิคสตอรี่ไลน์ของ Steve, Harkness & White (อ้างถึงใน วลัย พานิช, 2547) มีจุดเด่นในเรื่องการจัดการเรียนรู้หลายด้าน อาทิ ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เพราะการใช้เรื่องราวจะทำให้เนื้อหาที่น่าสนใจและเข้าใจง่ายขึ้น นอกจากนี้ยังสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหากับประสบการณ์ชีวิตจริง ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสิ่งที่รู้จัก ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา ผ่านการมีส่วนร่วมในเรื่อง อีกทั้งยังพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นในกิจกรรมกลุ่ม การใช้สตอรี่ไลน์ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์เรื่องราวได้ตามความคิดของตนเองและเพิ่มการจำเนื้อหาที่เรียนได้ดีขึ้น เนื่องจากการเรียนรู้ในรูปแบบนี้มีความสนุกและมีอารมณ์ร่วม ส่งผลให้การเรียนรู้มีความหมายและยั่งยืนมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยออกแบบตามขั้นตอนที่สำคัญ ประกอบด้วย 1) การกำหนดฉาก 2) ตัวละคร 3) การดำเนินชีวิต และ 4) การกำหนดเหตุการณ์ มีกระบวนการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบระเบียบมีการแบ่งเนื้อหาสาระตามจุดประสงค์การเรียนการสอน และกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ในการจัดกิจกรรมในช่วงชั้นกิจกรรมกลุ่มมีการเพิ่มระยะเวลาในขั้นนี้ โดยมีกิจกรรมเพราะผู้เรียนมีความแตกต่างกันอย่างมากในการทำกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาทักษะการสื่อสาร เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอน ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการวิจัยของ ขวัญพร สุขสงค์ และ ธัญญาพร กองจันทร์ (2566) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพในระดับมากที่สุดตามการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ และมีประสิทธิภาพอยู่ที่ 85.27/83.61 ซึ่งเกินเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน นักเรียนที่เข้าร่วมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมดังกล่าวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ การเปรียบเทียบคะแนนระหว่างการทำทดสอบหลังเรียนและการทดสอบซ้ำหลังเรียน 2 สัปดาห์ พบว่า คะแนนไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงถึงความคงทนในการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ทั้งนี้ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงความเหมาะสมและประสิทธิภาพของการนำกิจกรรมดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในวิชาประวัติศาสตร์สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา และสอดคล้องกับการวิจัยของ พัชรินทร์ ศตพรไกรวัฒน์, นันทน์ภัส นิยมทรัพย์ และนภาพรณียอดสิน (2563) ศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพแบบสตอรี่ไลน์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมแบบสตอรี่ไลน์ มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์โดยรวมในระดับมากที่สุด สะท้อนถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวในการพัฒนาทักษะการคิดและความพึงพอใจในกลุ่มผู้เรียน และสอดคล้องกับการวิจัยของ พระมหาณัฐพงศ์ คำมี และ กาญจนา วิชญากรณ์ (2564) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ขั้นตอนการบูรณาการกับเทคนิคการสอนแบบสตอรี่ไลน์ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่เน้นความสร้างสรรค์

และความสนุกสนานในการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยนิทานธรรมบทร่วมกับเทคนิคสตอรีไลน์มีผลการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ผลการเปรียบเทียบยังชี้ให้เห็นว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะการอ่านจับใจความสูงขึ้นอย่างชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังเรียน พร้อมทั้งมีระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของการใช้นิทานธรรมบทร่วมกับเทคนิคการสอนแบบสตอรีไลน์ในกระบวนการเรียนรู้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน โดยใช้เทคนิคสตอรีไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ผู้วิจัยได้ออกแบบ ซึ่งตรงกับความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน การทำงานเป็นกลุ่ม การระดมความคิด การตอบคำถาม การฟังเพลง การดูวิดีโอ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์จึงได้กำหนดกิจกรรมเหล่านี้ไว้ ทำให้เกิดกระบวนการทางความคิดในระหว่างการเรียนรู้ซึ่งได้มากกว่าท่องจำเนื้อหา จากการจัดกิจกรรมดังกล่าว ช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ของผู้เรียนในด้านอื่น ๆ ทักษะทางด้านการสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อการปรับใช้ในสถานการณ์จริง ซึ่งผู้เรียนจะสามารถเข้าใจที่มาของเรื่องราวเหตุการณ์ รู้จักการมีเหตุผลเพื่อนำไปเชื่อมโยงลำดับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ได้ และช่วยส่งเสริมการแก้ไขปัญหาในการทำงาน ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเองโดยจากแรงจูงใจในการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ สอดคล้องกับการวิจัยของ ฤชณา นนทพจน์ และ วีรพจน์ รัตนวาร์ (2563) ได้ศึกษา การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ภูมิศาสตร์อเมริกาใต้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ ซึ่งเป็นวิธีการเรียนการสอนที่เน้นการสร้างเชื่อมโยงของเนื้อหาในรูปแบบเรื่องราวที่ต่อเนื่อง ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ช่วยให้ผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ อีกทั้ง คะแนนหลังเรียนยังสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ในการช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจในวิชาภูมิศาสตร์ของนักเรียน นอกจากนี้ กิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวยังช่วยส่งเสริมการเรียนรู้เชิงลึกในลักษณะที่นักเรียนสามารถจดจำและประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการวิจัยของ สุริยา สุตสาคร, ประภัสสร ฤทธิสุทธิ และอัจฉริยา พรหมท้าว (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ในหัวข้อ “พุทธประวัติ” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการสื่อสาร และความพึงพอใจของผู้เรียน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังเรียนสะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาความรู้และความเข้าใจในเรื่องพุทธประวัติได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ทักษะการสื่อสารของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์อยู่ในระดับดี ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและนำเสนอความรู้ได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งนักเรียนยังมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่ากิจกรรมนี้ไม่เพียงแต่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ แต่ยังสร้างความสนุกสนานและแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนอีกด้วย

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์ เป็นการเรียนรู้ซึ่งเน้นไปที่ทักษะการคิดวิเคราะห์ ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ ให้เกิดการลงมือปฏิบัติงานเดี่ยวและงานกลุ่มตามสถานการณ์จริง มีการวางแผนให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ตามโครงเรื่อง โดยการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจ เกิดความกระตือรือร้น สนุกสนานเพลิดเพลิน ไม่เกิดความเบื่อหน่าย ส่วนด้านบรรยากาศการเรียนรู้ นั้น เป็นบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นกันเอง และผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวร่างกายในชั้นเรียนได้อย่างเป็นอิสระ ผู้เรียนพร้อมจะช่วยเหลือกัน ทำให้การทำงาน การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนเกิดสัมพันธ์ภาพที่ดียิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ชิ้นงานมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าสูงสุด จากการที่ผู้วิจัยสังเกตผู้เรียนการจัดกิจกรรมผู้เรียนมีความตั้งใจเรียนในเนื้อหาวิชา รวมทั้งผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ระดมสมองจากการทำใบงาน ทำกิจกรรม และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม รวมถึงความเข้าใจต่อชิ้นงานที่ผลิตออกมา ซึ่งสอดคล้องกับกิจกรรมในชั้นเรียนเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษนก กุญชร และพจมาลย์ สกลเกียรติ (2564) ศึกษาวิจัยการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้วิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังเรียน โดยใช้วิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ 2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองก่อนเรียนและหลังเรียน 3. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้วิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์กับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2. คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3. ผลการศึกษาความพึงพอใจสำหรับนักเรียนหลังการใช้วิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการวิจัยของ สายสุนีย์ เทพสิงห์ และ วนิดา ผาชนะดี (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง “วันสำคัญและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา” โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ที่พัฒนาขึ้นได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์สูงสุด รองลงมาคือ การวิเคราะห์ความสำคัญ และน้อยที่สุดคือ การวิเคราะห์หลักการ นอกจากนี้ ความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นถึงควมมีประสิทธิภาพและความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ในการพัฒนาทั้งความรู้และทักษะการคิดของนักเรียน

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

การวิจัยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์ในหัวข้อ “ประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลจากการศึกษาชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการใช้เทคนิคนี้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ในหลายด้าน ทั้งในด้านการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การเชื่อมโยงเนื้อหากับประสบการณ์ชีวิตจริง และการสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิคสตอรี่ไลน์

เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างเรื่องราวที่มีความเชื่อมโยงและต่อเนื่อง ซึ่งช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียนและทำให้เนื้อหาที่มีความหมายมากขึ้น นักเรียนได้เรียนรู้จากกิจกรรมกลุ่ม การระดมความคิด และการตอบคำถาม ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และการเชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นหลังการเรียนเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนเรียน โดยมีผลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงถึงประสิทธิผลของการใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์ในการพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ ของนักเรียน นอกจากนี้ การใช้เทคนิคนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาประวัติศาสตร์ในเชิงลึก โดยการเชื่อมโยงลำดับเหตุการณ์และการคิดวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์ได้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยนักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเหมาะสมของเทคนิคนี้ในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและมีการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียนและผู้สอน การวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาก่อน ๆ ที่พบว่า เทคนิคสตอรี่ไลน์สามารถส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี โดยนักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่สูงขึ้น และมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคนี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การปรับปรุงกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน แม้ว่าผลการวิจัยจะชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จของการใช้กิจกรรมกลุ่มในการเรียนรู้ แต่ควรมีการปรับเพิ่มระยะเวลาและกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีความแตกต่างในทักษะการเรียนรู้
2. การเสริมทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน เนื่องจากเทคนิคสตอรี่ไลน์ส่งเสริมการทำงานกลุ่มและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ควรมีการพัฒนากิจกรรมที่เน้นการสื่อสารและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การนำเสนอผลงานกลุ่มในรูปแบบต่าง ๆ หรือการฝึกฝนทักษะการพูดและการนำเสนอ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานเป็นทีมอย่างเต็มที่
3. การต่อยอดการใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์ในวิชาอื่น ๆ จากผลการวิจัยที่พบว่าเทคนิคสตอรี่ไลน์มีผลดีในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และความเข้าใจเนื้อหาของวิชาประวัติศาสตร์ ควรมีการนำเทคนิคนี้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ เช่น วิชาภูมิศาสตร์ หรือวิชาภาษาไทย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมายและช่วยพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนในด้านอื่น ๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลาย ทั้งในด้านภูมิภาค สถานศึกษา หรือระดับชั้นเรียนที่แตกต่างกัน เพื่อให้ผลการวิจัยมีความหลากหลายและสะท้อนถึงผลกระทบของการใช้เทคนิคสตอรี่ไลน์ในบริบทที่แตกต่างกันได้มากขึ้น การศึกษาผลของเทคนิคในกลุ่มนักเรียนที่มีพื้นฐานการเรียนรู้ต่างกันจะช่วยให้เข้าใจการปรับใช้เทคนิคนี้ในสภาพแวดล้อมที่หลากหลายมากขึ้น

2. ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถประเมินผลได้อย่างแม่นยำและครอบคลุม ทั้งในด้านความรู้ ทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น การพัฒนาเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น แบบทดสอบที่มีรูปแบบหลากหลาย หรือการประเมินผลที่เน้นทักษะการปฏิบัติ จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาแผนการสอนได้ดียิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาผลระยะยาวของการใช้เทคนิคสตอรีไลน์ในการเรียนรู้ โดยทำการติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะต่าง ๆ ของนักเรียนในระยะยาว เช่น การประเมินผลการเรียนรู้หลังจากเรียนจบไปแล้ว 3-6 เดือน เพื่อดูว่าผลของการเรียนรู้ที่ได้รับจากการใช้สตอรีไลน์ยังคงมีประสิทธิภาพและคงทนหรือไม่ นอกจากนี้ ยังสามารถศึกษาผลการใช้เทคนิคนี้ในการพัฒนาทักษะที่สำคัญอื่น ๆ เช่น ทักษะการทำงานร่วมกัน หรือทักษะการสื่อสารในระยะยาวได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณก เขียงเทัญ และ พงมาลย์ สกลเกียรติ. (2564). การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้วิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารบัณฑิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 19(2), 225-236. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/mgsj/article/view/255950/174134>
- กฤษณา นนทพจน์ และ วีรพจน์ รัตนวาร์. (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ เรื่องภูมิศาสตร์อเมริกาใต้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม โดยใช้การจัดการเรียนรู้ โดยสตอรี่ไลน์. *วารสารวิชาการ ครุศาสตร์สวนสุนันทา*, 4(2), 57-65. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/ssru-edu/article/view/256127/173375>
- ชญาพร สุขสงค์ และ ธัญญาพร กองจันทร์. (2566). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ วิชาประวัติศาสตร์สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารวิชาการรัตนบุคย์*, 5(2), 96-111. <https://so07.tci-thaijo.org/index.php/rtnb/article/download/2899/2131>
- ทศนา แคมมณี. (2546). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. เสริมสิน พรเพรส ชิดเท็ม.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2527). *ข้อคิดเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์*. พิมพ์เนศ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- พระมหาณัฐพงศ์ คำมี และ กาญจนา วิชญาปกรณ์. (2564). การพัฒนาทักษะ การอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานธรรมบท เสริมด้วยเทคนิคการสอนแบบ Storyline สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 14(39), 1-10. <https://jci.snru.ac.th/Files/Article/966-ArticleTextFile-20230524145237.pdf>
- พิมพ์นัธ เดชะคุปต์. (2544). *การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิด วิธีและเทคนิค การสอน 1*. เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.
- พิมพ์นัธ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข. (2558). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21* (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรินทร์ ศตพรไกรวัฒน์, นันทน์ภัส นิยมทรัพย์ และ นภาพรณ ยอดสิน. (2563). การพัฒนา ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริโภควัยเยาว์ด้วยการจัดการเรียนรู้ แบบสตอรี่ไลน์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *Journal for Social Sciences Research*, 11(1), 132-149. <https://dept.npru.ac.th/jssr/data/files/11.1jssr8.pdf>
- วลัย พานิช. (2542). *การสอนโดยวิธีสตอรี่ไลน์*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วลัย พานิช. (2547). *การสอนด้วยวิธีสตอรี่ไลน์*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สายสุนีย์ เทพสิงห์ และ วรนิดา ฝาระนัด. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 19(1), 65-74.
<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edu-rmu/article/view/256447/172593>
- สุนันท์ สินธพานนท์. (2558). การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่...เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. 9119 เทคนิคพรินต์ติ้ง.
- สุริยา สุตสาคร, ประภัสสร ฤทธิสุทธิ์ และ อัจฉริยา พรหมท้าว. (2565). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ เรื่อง พุทธประวัติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 9(1), 403-416.
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/rdimu/article/view/253407/183399>
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์เกษตรแห่งประเทศไทย.
- Bell, S. & Harkness, S. (2004). *The Storyline Approach*. Workshop in Thailand: 11-12 December.
- Steve, B., Harkness, S. & White, G. (2007). *Storyline—Past, Present & Future*. Glasgow: Enterprising Careers, University of Strathclyde.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Test* (5th ed.). Harper Collins.
- Kuder, Frederic G., & M.W. Richardson. (1973). The Theory of the Estimation of Test Reliability. *Psychometrika*, 2(9), 151–160.
<http://dx.doi.org/10.1007/BF02288391>

Discussion on Li Xunhuan's "Swordsman" Image in GuLong's Martial Arts Novel "the Passionate Swordsman's Ruthless Sword"

Li GuanLin

Master's degree student in Chinese for Careers,
University of the Thai Chamber of Commerce

First Author: 1746809276@qq.com

Juree Suchonvanich

Assistant Professor, School of Humanities,
University of the Thai Chamber of Commerce

Corresponding Author: juree_suc@utcc.ac.th

Zheng QingYuan

Chinese Department Teacher, School of Humanities,
University of the Thai Chamber of Commerce
Corresponding Author: zhengqingyuan2001@gmail.com

Received: November 18, 2024 **Revised:** December 27, 2024 **Accepted:** January 10, 2025

Abstract

This paper employs literature analysis and close reading methods to explore the characteristics of Li Xunhuan's "swordsman" image from the perspective of chivalrous spirit under the connotation of chivalrous culture. The study finds that Li Xunhuan is a "benevolent" and "righteous" hero, as well as a "sincere" and "noble" hero. His "swordsman" image has both similarities and differences compared to other heroes in novels. Regardless of whom or what he faces, Li Xunhuan always prioritizes benevolence and righteousness. He is upright, honest, and broad-minded, embodying the long-standing traditional virtues of the Chinese nation and becoming a model admired by people. Although Li Xunhuan is a fictional character created by Gu Long, his image's chivalrous spirit, noble qualities, and life attitude are worth learning from. This study provides a reference direction for scholars researching the "swordsman" image.

Keywords: Gu Long, Martial Arts Novel, Li Xunhuan, "Chivalrous" Image

古龙武侠小说《多情剑客无情剑》中李寻欢“侠士”形象探讨

黎观林

泰国商会大学人文学院，职业汉语硕士研究生

First Author: 1746809276@qq.com

邢晓姿

泰国商会大学人文学院，助理教授

Corresponding Author: juree_suc@utcc.ac.th

郑清源

泰国商会大学人文学院，中文系教师

Corresponding Author: zhengqingyuan2001@gmail.com

文章收到日期：2024年11月18日 修订日期：2024年12月27日 发表回复：2025年1月10日

摘要

本文采用文献分析和文本细读分析的研究方法，从侠文化内涵特征下的侠义精神角度探讨了李寻欢的“侠士”形象特征。通过此次研究结果发现：李寻欢是一个仁义两全的“仁”侠与“义”侠，是一个至诚高节的“至诚”侠与“高节”侠，其“侠士”形象与其他小说中的“侠士”形象也有所异同。李寻欢无论面对何人何事，始终以仁义为先，其为人正直诚信，心胸宽广，他的人格魅力与品质，无不彰显出中华民族悠久的传统美德，成为世人敬仰的楷模，尽管李寻欢是古龙笔下的虚构人物，但他的形象特征所蕴含的侠义精神、高尚品质和人生态度，都是值得学习和借鉴的。本次课题为研究“侠士”形象的学者提供了一个方向参考依据。

关键词：古龙, 武侠小说, 李寻欢, “侠士”形象

引言

作为武侠小说代表人物之一的武侠怪才古龙，他与金庸、梁羽生、温瑞安并称为中国武侠小说四大宗师，“其一生创作了近 70 部武侠小说，其中有许多被拍成了电影、电视剧，成为影视剧争相拍摄的热门题材，小说更是风靡大陆、港台及海外，” (Luo, 2008)，具有比较高的文学研究价值。在中国武侠小说的发展历程上，古龙的武侠小说作品独具特色，影响着万千读者。

古龙的武侠小说不仅具有较为深厚的文化底蕴，还塑造出了许许多多令人难忘的人物形象。其中的武侠小说《多情剑客无情剑》是古龙创作的巅峰代表作之一，此书“原名《风云第一刀》，分为上下两部连载，1970 年出单行本时将两个半部合并，改名《多情剑客无情剑》。此书融合了武学真谛、人情历史画卷与社会现实探索，影响深远。” (Cao, 1995)。这部作品曾先后被多次改编成电视剧和电影，影响巨大，被曹正文先生高度评价，“称其在古龙武侠小说的作品中名列第一，同时也是一部值得人们去观察和赞美的警世名著。” (Cao, 1994)

“李寻欢具有舍己忘我的侠情，成就兄弟之情、朋友之义，以自己卓越的才能去帮助人，这正是大侠济危扶困和不爱其躯的优良品质。” (Han, 2004)。李寻欢是古龙塑造的武侠人物，所以在“侠士”形象上也有很大研究价值。虽然鉴于古龙武侠小说的影响，学术界诸多学者也对古龙武侠小说进行了各方面的研究，主要集中于生平创作、现代性特征、艺术手法等方面。然而，对古龙武侠小说的研究仍有欠缺，不够全面，特别是在“侠士”形象的研究上更是几乎为零，为此，深入研究李寻欢“侠士”形象特征是十分有价值的。如若不深入研究李寻欢“侠士”形象特征，将会不利于古龙武侠小说研究的发展，所以有必要拓宽古龙武侠小说的研究领域。本文在前人的研究基础上，运用文献分析法和文本细读分析法，对古龙武侠小说《多情剑客无情剑》中李寻欢“士侠”形象进行研究，力求能够丰富和拓展古龙武侠小说的研究领域，为研究古龙武侠小说“侠士”形象的学者提供一个参考依据，并为研究古龙武侠小说的学者提供新的视角和思路。

研究目标

对古龙武侠小说《多情剑客无情剑》中李寻欢“侠士”形象进行研究。

研究范围

1. 本文以古龙所著的《多情剑客无情剑》(Gu, 2005a)。风云第一刀·上。珠海出版社。]作为研究对象；
2. 本文以古龙所著的《多情剑客无情剑》(Gu, 2005b)。风云第一刀·下。珠海出版社。]作为研究对象。

研究方法步骤

在研究过程中，本文采用文献分析和文本细读分析的方法，对古龙武侠小说《多情剑客无情剑》中李寻欢“侠士”形象进行深入研究。首先通过查询CNKI、万方数据知识服务平台等官方网站，收集古龙武侠小说相关研究文献，对古龙武侠小说的研究现状文献进行归纳、整理、分析；其次通过阅读古龙武侠小说《多情剑客无情剑》分析本文的重要性以及研究价值，明确本文的研究目标和研究范围，整理语料库；最后对古龙武侠小说《多情剑客无情剑》中“侠士”李寻欢形象进行研究，以期对古龙武侠小说的研究提供新的视角和思路。

文献综述

古龙是中国武侠小说史上的巅峰人物，其武侠小说是中国武侠小说的重要代表之一，武侠小说作品具有独特的文学魅力和时代价值。近年来，越来越多的学术界研究者开始关注古龙及他的武侠小说作品，并在此进行了深入的研究。但在CNKI、万方数据知识服务平台、维普中文期刊服务平台、泰国期刊系统等网站中并未查询到关于古龙武侠小说的李寻欢“侠士”形象研究的相关文献，仅有的几篇关于古龙武侠小说李寻欢形象研究的期刊论文也与李寻欢“侠士”形象并无直接关系，以下为前人所研究关于古龙武侠小说及其他人物形象相关的论文：

1. 李寻欢形象研究：关于李寻欢的研究有两篇，分别是张海兵的期刊论文《悲情浪子李寻欢形象分析》，其总结出了“李寻欢为孤独寂寞而悲、为情而悲、为不被理解而悲这三个方面的悲情形象。”(Zhang, 2009)。王彦文、王军涛的期刊论文《金庸、梁羽生、古龙武侠英雄形象比较——以郭靖、张丹枫、李寻欢为例》，其总结出了“金庸是侠之大者、梁羽生是侠士风度、古龙是浪子情怀的作者形象；对郭靖、张丹枫、李寻欢三人的形象作了简单的比较分析。”(Wang, & Wang, 2020)。他们都没有涉及到李寻欢的“侠士”形象。

2. 泰国期刊系统中关于古龙小说的论文：目前找到与古龙小说有关的论文有两篇，分别是Phra Chaunchai Suddhapañño的《从〈古龙小说〉中分析老子的伦理思想》(Phra Chaunchai Suddhapañño, 2017)与Wittaya Setthawong的《爱的不同观点》(Setthawong, 2001)，这两篇论文分别分析了古龙小说所体现的老子伦理思想和爱情观，与人物形象并无直接关系。

3. “侠士”形象研究：王海阔在硕士学位论文《〈三侠五义〉中的侠士形象研究》一文中，“首先是对侠士形象进行了整体的研究，其次再对个性相对突出的侠士进行个案研究，最后再对侠士形象的文化内涵进行了比较分析并对

侠士形象塑造的影响进行了探讨。”(Wang, 2012)。其在研究侠士形象时分别运用了整体和个案研究两种方法, 结构清晰, 论文中运用的理论充足, 有说服力。

4. 其他人物形象研究: 张璐的《论金庸小说中的疯癫形象》, 其从“因爱情失意而疯癫、因沉迷复仇而疯癫、因痴迷权名利而疯癫和因其他原因而疯癫四个层面分析了金庸武侠小说中的疯癫形象。”(Zhang, 2015)。但其在论文结语中并没有对疯癫形象进行很好的总结说明。除此之外, 还有一些诸如《〈雪月梅〉人物形象研究》(Yang, 2016)、《〈庄子〉人物形象研究》(Liang, 2012)等研究人物形象的论文。

就目前看来, 深入研究古龙武侠小说“侠士”形象的文献为零, 这就显得古龙武侠小说研究的领域太过狭小, 不够系统全面, 亟需扩大古龙武侠小说的研究领域, 否则将不利于古龙武侠小说研究的发展。总的来说, 对古龙武侠小说的人物形象研究还处于不断发展成熟的过程中, 还需要进一步的深入探索。

研究结果

在中华民族源远流长的传统文化里, 一直都存在着侠文化的缩影, 侠文化具有自己的独特文化色彩和文化意义。随着武侠小说的出现, 也让更多人了解到了中国侠文化的精神。在每一部武侠小说中, 里面都会存在着形形色色的“侠士”, 他们动用武力去展现自己正义、助人、为民等等这些侠义精神的优秀品质。虽然在现实的生活中, 动用武力去行侠仗义是禁止的, 但是却能够通过阅读武侠小说, 品味武侠小说里面“侠士”的侠义精神, 这也是一种心灵上的精神寄托。而作为具有着侠义精神的“侠士”人物, 其出现已经具有很漫长的历史, 因此在研究古龙武侠小说《多情剑客无情剑》中的李寻欢“侠士”形象之前, 就很有必要先了解“侠”的起源及内涵特征。

对于“侠”的研究, 国内的许多学者都已经有出过相应的专著。“侠”的出现, 可追溯到战国时期, 那时候称之为“游侠”。在“战国时期(公元前 403~前 221), 政局多变, 社会动荡, 文人学士人心浮动。当时, 这些思想家忙于互相争论, 力图把封建统治者纳入自己设计的轨道, 而游侠, 则直接地将正义付诸行动, 只要认为有必要, 就不在乎是否合法, 就敢于动用武力去纠错济贫扶难。他们的动机往往是利他的, 并且勇于为了原则而战死, 游侠就在这种背景之上之下应运而生。”(Liu, 1991)

而关于“侠”这个词, 最早是记载于《韩非子》的《五蠹》篇中, 《五蠹》篇中记载: “‘儒以文乱法, 侠以武犯禁, 而人主兼礼之, 此所以乱也’。儒家利用文学扰乱法治, 游侠依靠武力违犯禁令, 然而君主对他们都以礼相待, 这就是造成国家祸乱的原因。而后又对‘侠’下定义: ‘其带剑者, 聚徒属, 立节操,

以显其名，而犯五官之禁’。那些游侠剑客，聚集党徒，标榜气节，用来显扬他们的名声，而触犯国家的禁令。”之后又在《六反》篇中对“侠”进行补充：“‘行剑攻杀，暴傲之民也，而世尊之曰‘礪勇之士’。活贼匿奸，当死之民也，而世尊之曰‘任誉之士’。用剑行刺、攻杀别人，是凶暴而冒险的人，而社会上还尊称他们为‘有锋芒而勇敢的人’。包庇强盗、隐藏坏人，是应当处死刑的人，而社会上还尊称他们为‘讲名声有信誉的人’。”(Han, 2010)

韩非子站在统治阶级的立场上，对“侠”持否决的态度，认为“侠”是暴民，他们聚众犯奸，以武扬名，目无法纪，对君主的统治构成了威胁，扰乱了法制。

墨子在《墨子》的《经上》篇以及《经说上》篇中提到了何谓“任侠”。《墨子》中记载：“‘任士，损己而益所为也’。任侠之士，就是甘愿损害自己的利益而相助他人的人。‘任：为身之所恶，以成人之所急’。任侠：就是愿意做损害自身利益之事，以成就他人的迫切需求。”(Mo, 2011)

以墨子为首的墨家思想对“侠”的行为影响很大，墨家子弟都出身于底层阶级，他们和“侠”都代表了底层阶级的利益，对“侠”进行赞扬和提倡，墨家提出的“任侠”强调舍己、助人、自我牺牲的侠义精神品质。

到了汉代，太史公司马迁首次给“侠”进行了正名，对“侠”进行了肯定。司马迁在《史记》的《太史公自序》篇中给“侠”进行了定义：“‘救人于厄，振人不赡，仁者有乎；不既信，不倍言，义者有取焉。’之后又在《游侠列传》篇中进一步指出：‘今游侠，其行虽不轨于正义，然其言必信，其行必果，已诺必诚，不爱其躯，赴士之厄困；既已存亡死生矣，而不矜其能，羞伐其德，盖亦有足多者焉。’”(Si, 2010)

从司马迁的《史记》中，可以了解得到，司马迁所谓的“侠”的一些基本特征，疏财济贫、助人为乐、一言九鼎、不求回报、仁义俱全、牺牲自我、并且不受约束的人就是“侠”。史记中记载的诸多侠士，就是以此为标准行侠仗义，他们推崇报恩复仇的哲学理念，实施侠义精神。罗立群在《中国武侠小说史》中说到：“从史传中所记载的著名侠士，如战国四公子、朱亥、唐雎、冯谖、朱家、郭解等人及诸位刺客的言行来看，侠对义的理解主要着眼于‘助人’、‘重言诺’和‘恩仇必报’，这便是侠义精神。凡按照侠义精神行为处世者，即言行符合‘侠义’的人，便是侠。”(Luo, 2008)

刘若愚在其专著《中国之侠》中也提出了“侠”的八个基本特征，即“助人为乐、公正、自由、忠于知己、勇敢、诚实，足以信赖、爱惜名誉、慷慨轻财。”(Liu, 1991)

由此可见，“侠士”是一群具有独特的人格气质，具有高尚的侠义精神品质的这样的一类人。对朋友有义，对人间有爱，对恶势力不容，可以牺牲自我，这样的人才是“侠”之大者。

1. 仁义两全之“侠”

(1) “仁” 侠

《墨子》的《经上》篇中说到：“任士，损己而益所为也。” (Mo, 2011)。这种侠义精神在武侠小说中屡见不鲜，但是“武侠小说里写的并不是血腥与暴力，而是容忍、爱心与牺牲。我也相信这一类的故事也同样可以激动人心。” (Gu, 2002)。侠义精神中强调自我牺牲，舍己为人。但舍己为人并不是没有价值的，它能够唤醒人的良知，只要肯有人舍己为人，牺牲自我，一个家国和民族才有希望。

小说第四十四章前言，本来李寻欢是要去与上官金虹去决斗，但郭嵩阳却趁李寻欢不备，点了李寻欢的穴道，代替李寻欢去决斗了。郭嵩阳走后，至尊宝和蓝蝎子这两个女人就来这里找林仙儿，铃铃以为是上官金虹来了，只好把李寻欢藏进了衣橱里。至尊宝和蓝蝎子进来后，发现了藏在衣橱里的李寻欢，至尊宝这个肥猪看到李寻欢这个美男子，就想把李寻欢给办了，但是蓝蝎子却杀死了至尊宝，救下了李寻欢：

“蓝蝎子再也不看她一肯，转身走到李寻欢面前，垂着头，冷冷地望着他，过了半晌，才缓缓道：‘伊哭就是为了去找林仙儿才会死的，我到这里来，本是为了要找林仙儿算帐，和你本无关系。’

铃铃又插嘴道：‘你若想他说话，为什么不解开他的空道？’

蓝蝎子不理她，接着又道：‘你虽然废了我的一只手，却未要我的命，总算对我有恩，我这人一生恩怨最分明，你对我有点水之恩，我就不能眼看着你被那猪糟塌。’

李寻欢暗中叹息了一声，他实未看出蓝蝎子竟是这样的一个人。

蓝蝎子冷冷道：‘现在我既已还了你的债，你欠我的自然也非还不可，我也只要你一只右手，这总不算过份吧。’

李寻欢忽然笑了笑，慢慢将右手伸了出来。

蓝蝎子呆住了，铃铃也呆住了。

李寻欢的手竟已能活动，竟未发出他的小李飞刀！

蓝蝎子望着这只手，哪里还能说得出来话。

铃铃却已忍不住道：‘你……你这只手怎么忽然能动了？’

李寻欢苦笑道：‘我本就在运气解穴，只可惜功夫不到家，一直无法冲破最后一关，谁知方才那一跌，却帮了我的忙。’

铃铃道：‘那么你为何还如此听话，她要你这只手，你就乖乖地伸出来给她你……为何不给她一刀？’

李寻欢沉下了脸，也不理她了，缓缓道：‘蓝姑娘，你要的实不过分，我也毫无怨言，请。’

蓝蝎子又沉默了很久，才长长叹息了一声，喃喃道：‘世上竟真有这样的人……世上竟真有这样的人……’

她将这句话一连说了两遍，突然跺了跺脚，掉头就走。”

(Gu, 2005b)

在此之前，李寻欢曾断了蓝蝎子一只手，绕过蓝蝎子一命，所以蓝蝎子这次救下李寻欢把恩怨还清后，就想要李寻欢偿还一只手。李寻欢却主动伸了手出来，这也让蓝蝎子感受到了李寻欢这种舍己为人，自我牺牲的精神而放下了心中的怨恨，得到了心内的自我升华。

“铁中棠、李寻欢、郭大路……都不是喜欢流血的人。但是他们宁可自己流血，也不愿别人为他们流泪。他们的满腔热血，随时都可以为别人流出来，只要他们认为他们做的事有价值。” (Gu, 2002)。如果说在这个世界上，已经没有了愿意舍己为人，自我牺牲的人，这肯定是完全错误的，因为在“小说中的侠客所表现出的对人类的伟大的同情，无私的品德，都引起了人类的广泛的共鸣，并为中华民族的无数仁人志士所继承和发扬。” (Luo, 2008)

(2) “义” 侠

侠义精神中，有“侠”就会有“义”，“侠之‘义’乃是侠之所以为侠的精神支柱。” (Luo, 2008)。在武侠小说的世界里，经常可以看到朋友之间义薄云天的感动瞬间，“江湖义气与朝廷王法一样，同为各自世界的最高规则。倘是混迹江湖，那么完全可以将江湖义气置于朝廷王法之上。将江湖义气作为道德化的‘准法律’，是武侠小说家设计的理想社会图式。” (Chen, 2010)

小说第一第四章前言，李寻欢在回到兴云庄和龙啸云见面之后，却被龙啸云结合赵正义、田七等人陷害成梅花盗，本来李寻欢是不会有事的，却被假仁假义的龙啸云挽住肩头，才导致李寻欢被赵正义、田七等人擒住，胁迫李寻欢承认梅花盗的身份。这时，阿飞扛着梅花盗的尸体进来了，阿飞在知道了赵正义、田七这群人的嘴脸之后，就想要把李寻欢救走：

“阿飞又挽起李寻欢的手，道：‘走吧，喝酒去，我不信还有人敢来拦我们。’

李寻欢还未说话，龙啸云忽然嘎声道：‘你要他走，为何还不解他的穴道？’

阿飞嘴角的肌肉仿佛跳了跳，在这刹那之间，李寻欢的心也跳了跳，忽然想起了那天的事……那天，阿飞为他擒住了洪汉民，留在孙逵的厨房里，还将洪汉民反绑在椅子上。

那天，李寻欢就已在奇怪，阿飞为何不索性点住这人的穴道？现在他心念一闪，顿时恍然！

这快剑无双的少年，竟不会点穴！李寻欢的心沉了下去，但面上却不动声色，微笑着道：‘今天我请不起你喝酒！’

阿飞沉默了半晌，才一字一字道：‘我请你。’

李寻欢道：‘不是我自己买来的酒，我也绝不喝的。’

阿飞凝视着他，冷漠的目光中忽然露出一丝痛苦之色。

他也知道李寻欢这是不愿他冒险。

因为他既不能解开李寻欢的穴道，就只有将李寻欢背出去，他若将李寻欢背在身上，就未必能冲得出去了。

田七目光闪动，在他们脸上搜索着，忽然微笑道：‘李寻欢是好汉子，绝不肯牵累别人的，小兄弟，你还是自己走吧。’”

(Gu, 2005a)

阿飞居然不会点穴！李寻欢知道之后，便拒绝了阿飞想要救他出去的念头，因为阿飞不会点穴，就只能把李寻欢背在身上，如果这样做，阿飞可能也会因此丧命。所以，李寻欢宁愿自己留下来受罪，也不愿看到自己朋友受到丁点伤害。

“侠的形象是中华民族理想人格的象征，侠之精神是中华民族高尚情操和生命意志的自然流露。” (Luo, 2008)。而像李寻欢这样义薄云天，为了朋友而选择自我牺牲的侠义精神，正是“侠士”对自我价值的精神追求，朋友之间就应该有情义，就像古龙自己所说的：“男人间那种肝胆相照、生死与共的义气，有时甚至比爱情更伟大，更感人！” (Gu, 2002)

2. 至诚高节之“侠”

(1) “至诚” 侠

在武侠小说中，富有侠义精神的“大侠”，在江湖上是很受人尊敬的，因为他们“诚实，足以信赖。” (Liu, 1991)。司马迁在《史记》的《游侠列传》篇中说到游侠通常都会“然其言必信，其行必果，已诺必诚。” (Si, 2010)。只要是他们答应过的事，就绝不会食言，必定会履行承诺，可谓是一言九鼎，这是他们做事的道德行为规范。陈山在其《中国武侠史》一书中指出：“在民间文化的侠义传统中，存我们民族精神的许多积极的因素，面对着延续几千年的悠久文明，中国的现代化呈现着独特的发展轨迹，我们必须努力开掘我们民族文化、尤其是

民间社会大众文化中的鲜活的、富有生命力的因素，作为文化革新的动力，并按照上层文化与民间文化的发展规律来建设现代化的新文化。” (Chen, 1992)

小说第六十章前言，阿飞爱上了林仙儿，为了爱情，他放下了手中的剑，过上了平静的生活，殊不知，这一切都只是林仙儿的阴谋和欺骗。而阿飞也因此武功倒退，没了以往的信心，作为一名剑客，没了信心活着跟死了没有任何区别。李寻欢不想看到阿飞自此堕落，就和吕凤先做了一场交易，让吕凤先在和阿飞决斗之时故意输给阿飞，以此来鼓励阿飞，让阿飞重拾信心，振作起来。而李寻欢和吕凤先的这一场交易，并不能让阿飞知道：

“等阿飞睡着，李寻欢就走出了这家客栈。转过街，还有家客栈。李寻欢突然飞身掠入了这家客栈的后院。

三更半夜，他特地到这家客栈中来做点什么？

已将黎明，后院中却有间房还亮着灯。

李寻欢轻轻拍门，屋里立刻有了回应，一人道：‘是李探花？’

李寻欢道：‘是。’

门开了，开门的人竟是吕凤先。

他怎会在这里？李寻欢怎会知道他在这里？为什么来找他？

难道他们两人还有什么秘密的约定？

吕凤先嘴角带着种冷漠而奇特的微笑，冷冷道：‘李探花果然是信士！果然来了。’

一个女孩子的声音接着道：‘我早就说过，只要他答应，就绝不会失信。’

站在吕凤先身后的，竟是铃铃。”

(Gu, 2005b)

李寻欢和吕凤先早就提前约定好了在这家客栈见面，但是为了不让阿飞知道他们的交易，李寻欢只能等阿飞睡着了才能去赴约，当李寻欢来到客栈时，吕凤先说道“李探花果然是信士！果然来了。”由此可见，李寻欢一直以来，都是讲诚信的信士，足以让人信赖。

“信，诚也。”“诚”，自古以来就是一种难能可贵的东西，作为侠义精神里面的重要一环，在每一部武侠小说中均有体现。古龙自己就是一个坦诚的人，“结交朋友，能够如古龙和倪匡这样坦诚相待，是很不容易的。很多时候，人们更习惯于藏起自己的本来面目，有时候伪装着善良，也有时候伪装着邪恶。所幸，古龙是个坦诚的人。所以无论在什么时候，他总能高朋满座。” (Mu, 2017)。在现今社会上，依然存在着一些伪善的人，这样的人，是很可怕的，因为你根本不知道他什么时候会从背后给你一刀。当然，这样的人只是极少数，更多的则是像古龙这样以“诚”会友的人。

(2) “高节” 侠

在武侠小说中，像李寻欢这样胸襟宽广的人，一定不是小气的人，他有时甚至能够对伤害过自己的人出手相救，能做到如此大度，那他一定是一位高手。把古龙从“心理学的角度，当作一种类型和个体来研究，” (Wellek & Warren, 2017)。那么古龙在创造上也一定是一位高手，才会写出李寻欢这样子的人物。

小说第一八章前言，李寻欢回到兴云庄后，被龙啸云结合赵正义、田七等人陷害李寻欢是梅花盗，被囚禁了起来。又因秦孝仪的儿子是少林俗家弟子，但却被梅花盗所害，所以少林寺的心眉大师在田七的陪同下，打算把李寻欢押送回少林寺发落。然而，在押送李寻欢的过程中却出现了事故：

“李寻欢挟了筷红烧豆腐，刚挟到嘴旁，忽又放下，变色道：‘这菜吃不得。’

田七悠然道：‘探花爷若吃不惯这些粗菜，看来就只有挨饿了。’

李寻欢沉声道：‘菜中有毒！’

田七大笑道：‘不让你喝酒，你的花样果然来了，我就知道你……’

他笑声骤然顿住，就像是忽然被人扼住了喉咙。

只因他发现那四个少林僧人的脸已变成死灰色，但他们却似毫无感觉，仍然低着头在吃饭。

心眉大师也已悚然失色，嘎声道：‘快，快以丹田之气护住心脉。’

那些少林僧人居然还不知道是怎么回事，赔笑道：‘师叔是在吩咐我们？’

心眉大师急着道：‘自然是吩咐你们，你们中了毒难道连一点都感觉不出？’

少林僧人道：‘中了毒？谁中了毒？……’四人对望了一眼，同时叫了起来：‘你的脸怎的……’

一句话未说完，四个人已同时倒了下去，等心眉大师再看他们，四张脸都已变了形状，眼鼻五官都已抽搐到一起。

他们中的毒非但无色无味，而且中毒的人竟会无丝毫感觉，等到他们发觉时，便立刻无救？！”

(Gu, 2005a)

虽然李寻欢被田七等人陷害成梅花盗，但是李寻欢却不计前嫌，在发现菜中有毒时，出言提醒了田七和心眉大师，救了他们一命。可见，李寻欢是个胸襟宽广的“侠士”。

勒内·韦勒克、奥斯汀·沃伦说：“传记为系统地研究诗人的心理和诗的创作过程提供了材料。” (Wellek & Warren, 2017)。因此，笔者认为，古龙应当也是一个胸襟宽广的人，因为古龙曾经说过：“如果有胸怀大量的君子肯把‘写武侠小说的’

人也笔为作家，那么我大概也可以算为一个作家了。” (Gu, 2002)。虽然这句话看起来有些自恋，但是不得不说，在他身上的确有值得去学习借鉴的精神品质。

李寻欢“侠士”形象与其他的“侠士”也有所异同，如石玉昆的小说《三侠五义》 (Shi, 2001) 中的某些“侠士”和金庸的小说《天龙八部》 (Jin, 2013) 中的某些“侠士”，他们之间的异同可以从下表清晰地看出来。

表一：李寻欢“侠士”形象与其他“侠士”形象的异同：

书名	人物	“侠士” 形象异同	
		异	同
《多情剑客无情剑》	李寻欢	“至诚” 侠	“仁” 侠
		“高节” 侠	“义” 侠
《三侠五义》	展昭	“救世” 侠	“仁” 侠
	欧阳春	“佛” 侠	“义” 侠
《天龙八部》	白玉堂		“义” 侠
	萧峰		“仁” 侠
			“义” 侠
	段誉	“风流” 侠	
	虚竹	“憨厚” 侠	

结语

本文在研究内容及研究视角上有一定的创新性。在现有的研究现状中，对古龙武侠小说人物形象的研究还停留在初期阶段，而在古龙武侠小说“侠士”形象研究上更是为零。本文运用侠义精神对李寻欢“侠士”形象进行了深入的探讨，为研究古龙武侠小说“侠士”形象的学者提供了一个参考依据；为研究古龙武侠小说的学者提供了新的视角和思路；丰富了古龙武侠小说研究的领域，具有一定的研究意义。

通过研究结果可知，李寻欢是一个仁义两全、至诚高节的“侠士”。如下表所示:

表二：李寻欢“侠士”形象

人物	“侠士”形象
李寻欢	仁义两全的“仁”侠与“义”侠
	至诚高节的“至诚”侠与“高节”侠

“侠士”李寻欢，无论面对何人何事，始终以仁义为先，其为人正直诚信，心胸宽广。他的人格魅力与品质，无不彰显出中华民族悠久的传统美德，成为世人敬仰的楷模。尽管李寻欢是古龙笔下的虚构人物，但他的形象特征所蕴含的侠义精神、高尚品质和人生态度，都是值得学习和借鉴的。

创新之处

1. 研究视角的创新

本文从“侠士”形象特征角度出发，研究古龙武侠小说《多情剑客无情剑》中的李寻欢“侠士”形象特征，为古龙武侠小说的研究提供了新的视角。

2. 研究内容的创新

本文通过研究古龙武侠小说《多情剑客无情剑》中的李寻欢“侠士”形象特征，拓展了古龙武侠小说的研究领域，为古龙武侠小说的研究提供了新的思路 and 方向。

建议

古龙所著的武侠小说还有许多值得去研究挖掘的地方，只有不断地对古龙武侠小说进行深入研究，才能发现更多的值得去学习和发扬的内在价值，并对不足之处进行改进和补充，在众多学者的努力之下，今后的古龙武侠小说的研究必会有更为丰硕的成果。特别是在“侠士”形象的研究上，更是很很大的研究空间，“侠士”形象自古以来就是中华民族家喻户晓的人物形象，其发展传承悠久，作为研究古龙武侠小说的一个切入点不失为一个好的视角。

References

- Cao, Z. (1994). *History of Chinese Chivalrous Culture*. Shanghai Literature and Art.
- Cao, Z. (1995). *The Strange Talent of Wuxia World*. A Discussion on the Art of Gu Long's Novels. Xuelin.
- Chen, P. (2010). *The Dream of Literati and Chivalry Through the Ages*. Peking University Press.
- Chen, S. (1992). *History of Chinese Martial Arts*. Sanlian.
- Gu, L. (2002). *Somebody Drink to Me*. Baihua Art.
- Gu, L. (2005a). *The First Knife in the Wind*. Zhuhai.
- Gu, L. (2005b). *The First Cut of the Wind*. Zhuhai.
- Han, F. (2010). *Han Feizi*, (Gao Huaping, Wang Qizhou & Zhang Sanxi, Translators). Zhonghua.
- Han, Y. (2004). *Chinese Chivalry Culture: Accumulation and Inheritance*. n.d.
- Jin, Y. (2013). *The Eight Heavenly Dragons*. n.d.
- Liang, X. (2012). *Research on Character Image of Zhuangzi*. [Unpublished master's thesis]. Northwest Normal University.
- Liu, R. (1991). *The Man of China*. Shanghai Sanlian.
- Luo, L. (2008). *History of Chinese Wuxia Novels*. Huashan Literature.
- Mo, Z. (2011). *Mozi*, (Fang Yong, Translator). Zhonghua
- Mu, C. (2017). *I Have a Glass of Wine, Enough to Comfort the Wind and Dust*. Overseas Chinese.
- Phra Chaunchai Suddhapañño. (2017). An Analysis of Lao Tzu's Ethical Concept as Found in Gu Long's Literary Works. *Journal of Buddhist Studies*, 8(2), 24-33.
- Setthawong, W. (2001). Various Views of Love. *Journal of Liberal Arts Thammasat University*, 1(2), 40-46.
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/liberalarts/article/view/14954/13723>
- Shi, Y. (2001). *The Three Chivalrous and the Five Righteous*. People's Literature.
- Si, M. (2010). *Historical Records*, (Han Zhaoqi, Translator). Zhonghua
- Wang, H. (2012). *Research on Chivalrous Images in "Three Heroes and Five Meanings"*. [Unpublished master's thesis]. Harbin Normal University.
- Wang, Y. & Wang, J. (2020). Comparison of The Heroic Images of Jin Yong, Liang Yusheng and Gu Long taking Guo Jing, Zhang Danfeng and Li Xunhuan as Examples. *Young Writers*, 2020(08), 38-39.
- Wellek, R. & Warren, A. (2017). *Literary Theory*, (Liu Xiangyu, Xing Peiming, Chen Shengsheng & Li Zheming, Translators). Zhejiang People's Publishing House.

- Yang, J. (2016). *Xueyuemei Character Image Research*. [Unpublished master's thesis]. Yanbian University.
- Zhang, H. (2009). Image Analysis of Tragic Prodigal Son Li Xunhuan. *Shandong Literature*, (3), 96-97.
- Zhang, L. (2015). *On the Image of Madness in Jin Yong's Novels*. [Unpublished master's thesis]. Henan University.

Guidelines for Promoting Public Participation in the Development of Local Development Plans for the Phu Khae Subdistrict Administrative Organization, Chaloem Phra Kiat District, Saraburi Province

Chalida Sanwised

Assistant Professor., Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author: chalida.s@lawasri.tru.ac.th

Received: December 23, 2024 Revised: January 10, 2025 Accepted: January 15, 2025

Abstract

This research study aimed to: 1. examine the level of public participation in local development planning; 2. analyze factors influencing public participation, and 3. propose guidelines to promote such participation. The sample group consisted of 379 individuals who were aged over 18, along with seven key informants selected through purposive sampling. The research instruments included a 46-item questionnaire with four sections and in-depth interviews. Data were analyzed using descriptive statistics and multiple regression analysis.

The results showed that: 1. the overall level of public participation was moderate. The aspect with the highest participation was receiving benefits, followed by monitoring and evaluation, while implementation and decision-making had lower levels of participation; 2. statistically significant factors influencing participation ($p < 0.001$) included knowledge and understanding, communication, and community attachment, whereas the lifestyle of the people showed a statistically significant causal relationship ($p < 0.05$), and 3. the proposed guidelines to enhance public participation included holding regular community meetings, disseminating information through diverse communication channels, developing projects that aim to improve quality of life, and ensuring transparent monitoring processes. This study highlights the importance of comprehensive public participation in the local development planning process, particularly in achieving sustainable outcomes that effectively meet the community's needs.

Keywords: Public Participation, Local Development Plans, Factors Influencing Public Participation, Local Development

แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลพุดแค อำเภอนเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

ชลิดา แสนวิเศษ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Corresponding Author: chalida.s@lawasri.tru.ac.th

ได้รับบทความ: 23 ธันวาคม 2567 ปรับปรุงแก้ไข: 10 มกราคม 2568 ตอรับตีพิมพ์: 15 มกราคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม และ 3. นำเสนอแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมดังกล่าว กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 379 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 7 คน ที่ได้รับการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม 4 ส่วน รวม 46 ข้อ และการสัมภาษณ์เชิงลึก ข้อมูลถูกวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการถดถอยพหุผล

การวิจัยพบว่า 1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีการมีส่วนร่วมสูงสุด คือ การรับผลประโยชน์ รองลงมาคือ การติดตามและประเมินผล ส่วนการดำเนินงานและการตัดสินใจ มีระดับต่ำกว่า 2. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ การสื่อสาร และความผูกพันต่อชุมชน ในขณะที่ วิถีชีวิตของประชาชนมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลในระดับที่นัยสำคัญ ($p < 0.05$) และ 3. แนวทางพัฒนาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ การจัดประชุมประชาคมอย่างสม่ำเสมอ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลผ่านช่องทางที่หลากหลาย การพัฒนาโครงการที่มุ่งเน้นการเพิ่มคุณภาพชีวิต และการจัดการติดตามผลอย่างโปร่งใส การศึกษาชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ครอบคลุมทุกมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบรรลุผลลัพธ์ที่ยั่งยืนซึ่งตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, แผนพัฒนาท้องถิ่น, ปัจจัยส่งเสริม, การพัฒนาชุมชน

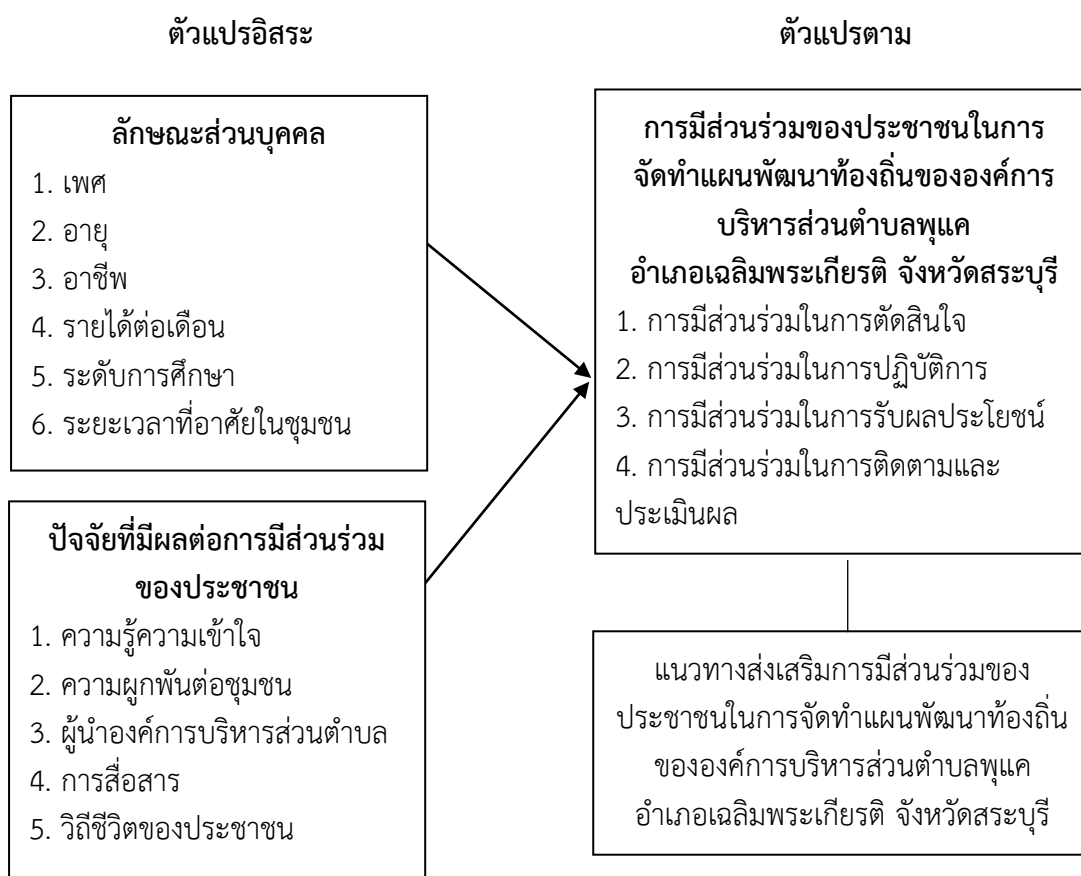
บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลพุแค อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี เป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งอยู่ในเขต อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่การปกครองประกอบด้วย 1 ตำบล 11 หมู่บ้าน เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง มีการบริหารโดยมีสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 8 คน และมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นฝ่ายบริหารทางด้านนโยบาย มีรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 คน และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วย และฝ่ายปฏิบัติงานประจำโดยมีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด โดยมีพนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้างเป็นฝ่ายปฏิบัติและติดตามนโยบายที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพุดแคมอบหมาย ซึ่งภายในองค์กรมีการแบ่งออกเป็นกองต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ (องค์การบริหารส่วนตำบลพุแค, 2565)

องค์การบริหารส่วนตำบลพุแคได้ดำเนินการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในพื้นที่เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะด้านโครงสร้างพื้นฐานที่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจน ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต องค์การได้สนับสนุนการสร้างอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือน ควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านการศึกษา การส่งเสริมสุขภาพอนามัย และการป้องกันปัญหาอาชญากรรม สำหรับการจัดระเบียบชุมชนและการรักษาความสงบเรียบร้อย ได้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านการจัดตั้งเจ้าหน้าที่ อปพร. ทำงานร่วมกับผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และตำรวจ เพื่อดูแลความปลอดภัยในพื้นที่ นอกจากนี้ ในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและยกระดับศักยภาพของคนในชุมชน ให้พร้อมรองรับนักท่องเที่ยว ส่วนด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ผลักดันให้องค์กรภาคประชาชนมีบทบาทร่วมในการดูแลและอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน รวมถึงการจัดงานประเพณีสำคัญในด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของประชาชนในชุมชน เพื่อส่งเสริมความสามัคคีและรักษาอัตลักษณ์ท้องถิ่นไว้อย่างมั่นคง (องค์การบริหารส่วนตำบลพุแค, 2565)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างแผนที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน อย่างไรก็ตามองค์การบริหารส่วนตำบลพุแค อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี พบว่า ระหว่างปีงบประมาณ 2561-2565 ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดการมีส่วนร่วม เนื่องจากปัญหาหลายประการ ได้แก่ ภาระงานในชีวิตประจำวัน ความเข้าใจในบทบาทของการมีส่วนร่วม และการเข้าถึงประชาชนของภาครัฐที่ยังไม่ทั่วถึง ซึ่งเป็นผลทำให้แผนพัฒนาฯ ไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของชุมชนแต่ก็มีบ้างสำหรับคนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมแต่จะเป็นผู้สูงอายุ เพราะจะมีเวลาว่างอยู่กับบ้าน ฉะนั้น การมีส่วนร่วมจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะทำให้คนในชุมชนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ร่วมแสดงความคิดเห็น และยังทำให้เกิดความรักความสามัคคีต่อกันภายในชุมชนเป็นพลังชุมชนในการทำกิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับภาครัฐและผู้นำด้วยว่ามีการเข้าถึงประชาชนในชุมชนมากน้อยเพียงใด และสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนได้หรือไม่ หากทุกคนไม่มีความร่วมมือกันและไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชน ก็จะทำให้ชุมชนไม่พัฒนาและไม่เข้มแข็ง ไม่ยั่งยืนและอาจทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย (องค์การบริหารส่วนตำบลพุแค, 2565) ซึ่งในขณะเดียวกันก็ยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกหลายแห่งที่ไม่เพียงแต่จะพัฒนาระบบการบริหารจัดการได้ดีเท่านั้น แต่ยังเป็น

4. การสื่อสาร ประยุกต์จากทฤษฎีการสื่อสารของ Berlo (1960) 5. วิถีชีวิตของประชาชน อ้างอิงจากแนวคิดของ เวธกา เสวครบุรี (2554) และทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ Cohen & Uphoff (1980) มากำหนดเป็นตัวแปรตาม ดังที่แสดงในภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลพุดแค อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ จำนวนทั้งสิ้น 6,976 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลพุดแค, 2565)

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพุดแค อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane (1973) ได้กลุ่มตัวอย่าง 379 คน ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) และกำหนดวิธีเลือกสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพุดแค จำนวน 1 คน สมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 2 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน ปลัดองค์การบริหาร

ส่วนตำบลพุด และพนักงานส่วนตำบลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพุด จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 7 คน

2. เครื่องมือในการทำวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด โครงสร้างแบบสอบถามประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 6 ข้อ มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน จำนวน 20 ข้อ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Content Validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน ได้ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ระหว่าง 0.70-1.00 และการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Try Out) กับบุคคลที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับประชากรและไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย โดยกลุ่มบุคคลที่ทดลองใช้แบบสอบถามครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพุด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient, 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามในภาพรวม ทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.886 ซึ่งแบบสอบถามในตอนที่ 2 นี้ มีลักษณะเป็นข้อคำถาม ปลายปิด มีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ท สเกล (Likert Scale) กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าคะแนน 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ค่าคะแนน 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก

ค่าคะแนน 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง

ค่าคะแนน 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย

ค่าคะแนน 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพุด อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี มีจำนวน 20 ข้อ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Content Validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน ได้ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ระหว่าง 0.70-1.00 และการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Try Out) กับบุคคลที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับประชากรและไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยโดยกลุ่มบุคคลที่ทดลองใช้แบบสอบถามครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพุดที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการคำนวณหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามในภาพรวม ทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.916 ซึ่งแบบสอบถามในตอนที่ 3 นี้ มีลักษณะเป็นข้อคำถาม ปลายปิด มีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ท สเกล (Likert Scale) กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าคะแนน 5 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

ค่าคะแนน 4 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก

ค่าคะแนน 3 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

ค่าคะแนน 2 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย

ค่าคะแนน 1 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลพุด แอ่เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเป็นการใช้คำถามปลายเปิดที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถออกความเห็นหรือให้ข้อมูลได้อย่างเปิดกว้างมีจำนวน 4 ข้อผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Content Validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน พร้อมทั้งปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เนื้อหาดังนี้เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพุด แอ่เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย

2.2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2.2.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

2.2.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

2.2.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 379 ชุด และผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ และวิเคราะห์สังเคราะห์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบความถูกต้องเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการและสามารถตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัยได้ สำหรับการจัดการข้อมูลได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ถอดคำสัมภาษณ์ เรียบเรียงข้อมูลเพื่อจะได้นำไปวิเคราะห์ต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) การแจกแจง ความถี่ (Frequency)

4.2 ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผู้วิจัยปรับใช้เกณฑ์การแปลความหมายของ บุญชม ศรีสะอาด (2560) ดังนี้

4.21-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

3.41-4.20 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.61-3.40 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.81-2.60 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.80 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 3 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผู้วิจัยปรับใช้เกณฑ์การแปลความหมายของบุญชม ศรีสะอาด (2560) ดังนี้

4.21-5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.41-4.20 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2.61-3.40 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

1.81-2.60 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.80 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.4 ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 4 เกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะโดยการหาค่าความถี่ แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

4.5 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการตีความจากข้อมูลเบื้องต้นให้เป็นข้อมูลที่สื่อความหมายของผู้ให้ข้อมูล ด้วยการแยกประเภทและการลดทอนข้อมูลเพื่อจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อนำมาตีความและสร้างข้อสรุป

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้มุ่งเน้นการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพุแค อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยใช้สถิติไคสแควร์ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพรรณนา ระหว่างตัวแปร โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05 สำหรับการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร นอกจากนี้ ยังได้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเชิงเหตุ-ผลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผน โดยตัวแปรอิสระ เช่น ความรู้ความเข้าใจ การสื่อสารความผูกพันต่อชุมชน และวิถีชีวิตของประชาชน ถูกนำมาทดสอบผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในระดับที่แตกต่างกัน การวิเคราะห์นี้ยังได้ใช้การตรวจสอบความเป็นอิสระของความคลาดเคลื่อนด้วยค่าสถิติของ Durbin – Watson (1951) ซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการทดสอบความเป็นอิสระของตัวแปร โดยค่าที่เหมาะสมอยู่ในช่วง $1.5 \leq (DW) \leq 2.5$ ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าค่าดังกล่าวอยู่ในช่วงที่ยอมรับได้ ซึ่งยืนยันได้ว่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรไม่มีการพึ่งพาซึ่งกันและกัน

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพุแค อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการศึกษาข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ปรากฏผลดังนี้ ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 63.70) มีอายุ 51–60 ปี (ร้อยละ 30.40) มีอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 33.10) จบการศึกษาระดับชั้นมัธยม/ปวช. (ร้อยละ 48.90) และมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 52.70)

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพุแค อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) ซึ่งสะท้อนถึงบทบาท

ที่ยังไม่เต็มที่ของประชาชนในกระบวนการดังกล่าว ด้านที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในระดับมาก ได้แก่ ด้านผู้นำชุมชน ($\bar{X} = 3.62$) ซึ่งแสดงถึงบทบาทสำคัญของผู้นำในการสร้างแรงจูงใจและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างชุมชนกับองค์กร และด้านวิถีชีวิตของประชาชน ($\bar{X} = 3.53$) ที่สะท้อนถึงความพร้อมของประชาชนในการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน อย่างไรก็ตาม ด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 3.35$) และด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชน ($\bar{X} = 3.07$) อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งบ่งชี้ถึงข้อจำกัดในการสื่อสารข้อมูลและการขาดความรู้เกี่ยวกับบทบาทและสิทธิของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผน การเสริมสร้างบทบาทของผู้นำชุมชน การปรับปรุงช่องทางการสื่อสาร และการเพิ่มการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนจึงเป็นแนวทางสำคัญที่สามารถยกระดับการมีส่วนร่วมและตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ดียิ่งขึ้น

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพยุหะ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.81$) ซึ่งสะท้อนถึงการมีส่วนร่วมที่ยังไม่เพียงพอในหลายมิติ ด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมมาก คือ การรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.55$) เช่น การได้รับการสนับสนุนในรูปแบบโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตหรือการจัดสรรทรัพยากรที่เท่าเทียม ด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลางได้แก่ การติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 2.74$) ซึ่งบ่งชี้ถึงการมีส่วนร่วมบางส่วนในการแสดงความคิดเห็นหรือการตรวจสอบความโปร่งใสของโครงการ ส่วนด้านที่มีส่วนร่วมน้อย คือ การดำเนินงาน ($\bar{X} = 2.53$) และ การตัดสินใจ ($\bar{X} = 2.41$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนยังมีบทบาทจำกัดในการเข้าร่วมกระบวนการตั้งแต่การกำหนดแนวทางจนถึงการปฏิบัติจริง ปัจจัยเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการเพิ่มช่องทางและโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและดำเนินงานอย่างเท่าเทียม เพื่อยกระดับการมีส่วนร่วมให้ครอบคลุมทุกมิติและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพยุหะ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี พบว่า

3.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นส่วนสำคัญที่ควรได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจัง โดยการจัดประชุมประชาคมในแต่ละหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอถือเป็นวิธีการที่ช่วยให้ประชาชนมีโอกาสเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและแสดงความต้องการของชุมชนอย่างเปิดเผยและเท่าเทียมกัน การประชุมควรเน้นการชี้แจงลำดับความสำคัญของปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไข พร้อมทั้งเปิดให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและลงคะแนนเกี่ยวกับลำดับความสำคัญดังกล่าว การกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ในการพัฒนาท้องถิ่นควรเป็นกระบวนการร่วมกันระหว่างประชาชน ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นความโปร่งใสและตรวจสอบได้ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงและสร้างความไว้วางใจในกระบวนการตัดสินใจร่วมกัน

3.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานควรมุ่งเน้นการสื่อสารข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อประชาชนอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง โดยใช้ช่องทางที่หลากหลาย เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย วิทยุชุมชน โซเชียลมีเดีย หรือการจัดทำหนังสือและเอกสารเชิญชวน ทั้งนี้ การลงพื้นที่โดยผู้บริหาร สมาชิกสภา และผู้นำชุมชนเพื่อสอบถามความคิดเห็นและสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนโดยตรงถือเป็นวิธีที่ช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นและการมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่ นอกจากนี้ การจัดประชาคมหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องควรเลือกวันและเวลาที่เหมาะสม เช่น วันหยุดราชการ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมได้สะดวก พร้อมทั้ง

จัดเตรียมข้อมูลที่เข้าใจง่ายและให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญและมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาอย่างแท้จริง

3.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ควรมุ่งเน้นการสร้างโครงการที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน เช่น การฝึกอบรมอาชีพในด้านการเกษตร การตลาด และการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน โดยกระบวนการจัดทำโครงการเหล่านี้ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบกิจกรรมไปจนถึงการดำเนินการ เพื่อให้โครงการตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง การตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการควรผ่านการพิจารณาและเห็นชอบจากคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อสร้างความโปร่งใสและเป็นธรรม นอกจากนี้ การจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการต่าง ๆ ควรพิจารณาความจำเป็นและความเร่งด่วนของแต่ละชุมชนอย่างโปร่งใส โดยให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าใจถึงกระบวนการใช้ทรัพยากรสาธารณะอย่างเท่าเทียม เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น

3.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้การพัฒนาท้องถิ่นมีความโปร่งใสและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง โดยควรจัดการประชุมร่วมกับประชาชนในหมู่บ้าน รวมถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และตัวแทนประชาชน เพื่อรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและผลการดำเนินโครงการที่ผ่านมา พร้อมทั้งปรับปรุงแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน การเผยแพร่ข้อมูลผลการติดตามและประเมินผลควรทำผ่านช่องทางที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย เช่น เว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.), บอร์ดประชาสัมพันธ์, หรือการประชุมประจำเดือน เพื่อสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจในกระบวนการ นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมประชุมในระดับหมู่บ้านเพื่อติดตามสถานการณ์ รับฟังข้อร้องเรียน และรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในทุกกระดับของกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น

ตาราง 1 ลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพุดแค อำเภอนครชัยศรี จังหวัดสระบุรี

ลักษณะส่วนบุคคล	แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพุดแค อำเภอนครชัยศรี จังหวัดสระบุรี				
	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	ภาพรวม
เพศ	0.000***	0.000***	0.000***	0.031*	0.000***
อายุ	0.002**	0.000***	0.000***	0.049*	
อาชีพ	0.003**	0.000***	0.000***	-	0.041*
รายได้ต่อเดือน	-	0.000***	0.000***	-	-
ระดับการศึกษา	-	0.000***	0.000***	-	-

ตาราง 1 ลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพุดแค อำเภอนเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพุดแค อำเภอนเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี				
	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	ภาพรวม
ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน	-	0.000***	0.000***	-	0.001***

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพุดแค โดยพบว่า เพศ และระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งหมายความว่า ความแตกต่างทางเพศและการมีประสบการณ์หรือความผูกพันกับชุมชนจากการอาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นระยะเวลานาน มีผลอย่างชัดเจนต่อการเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น นอกจากนี้ อาชีพ ยังมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงให้เห็นว่า ประเภทของอาชีพ เช่น อาชีพที่เกี่ยวข้องกับชุมชนหรืออาชีพที่เอื้อต่อการเข้าร่วมกิจกรรม อาจมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วม โดยผู้ที่ประกอบอาชีพที่มีเวลาหรือทรัพยากรเพียงพอ อาจมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่ไม่มีข้อจำกัดทางด้านเวลา

ตาราง 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผล กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพุดแค อำเภอนเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพุดแค อำเภอนเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี				
	B	S.E.	Beta	T	Sig.
(ค่าคงที่)	0.487	0.146	-	3.343***	0.001
ความรู้ความเข้าใจ	0.251	0.039	0.286	6.450***	0.000
การสื่อสาร	0.182	0.035	0.258	5.223***	0.000
ผู้นำชุมชน	-0.065	0.035	-0.075	-1.825	0.069
ความผูกพันต่อชุมชน	0.281	0.036	0.268	6.480***	0.000
วิถีชีวิตของประชาชน	0.331	0.040	0.386	8.348***	0.000

หมายเหตุ * $p \leq 0.05$ $R = 0.718$
 ** $p \leq 0.01$ $R^2 = 0.516$
 *** $p \leq 0.001$ R^2 ปรับ = 0.510
 $F = 97.717$
 ระดับนัยสำคัญ = 0.000
 Durbin-Watson = 1.501

จากตาราง 2 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพยุหะ โดยพบว่า ปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีนัยสำคัญ โดยค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (R) อยู่ในระดับสูงที่ 0.718 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษา เช่น ความรู้ความเข้าใจ การสื่อสาร ความผูกพันต่อชุมชน และวิถีชีวิตของประชาชน มีความสัมพันธ์ที่ดีและมีผลอย่างสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนเมื่อพิจารณาถึงค่าการปรับมาตรฐานของตัวแปร (Standardized Variables) พบว่า ค่าความผันแปรของตัวแปรตาม สามารถอธิบายได้โดยตัวแปรอิสระในช่วงร้อยละ 51.00-51.60 ซึ่งบ่งชี้ว่าปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายพฤติกรรม การมีส่วนร่วมของประชาชนได้เกินครึ่งหนึ่ง ถือเป็นระดับที่น่าเชื่อถือในการพัฒนาแผนพัฒนาท้องถิ่นในส่วนของการทดสอบความเป็นอิสระของความคลาดเคลื่อน (Error Independence) ด้วยค่า (DW) พบว่า ค่าอยู่ที่ 1.501 ซึ่งอยู่ในช่วงที่เหมาะสม ($1.5 \leq (DW) \leq 2.5$) หมายความว่า ความคลาดเคลื่อนในตัวแปรไม่มีการพึ่งพาซึ่งกันและกัน และสามารถสรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์มีความน่าเชื่อถือ ในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ และค่าสัมประสิทธิ์ Beta เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านวิถีชีวิตของประชาชน (β วิถีชีวิต = 0.386, Sig. = 0.000) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการมีส่วนร่วม แสดงว่า ประชาชนที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตที่เข้ากับกระบวนการพัฒนา มีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นมากขึ้น ด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชน (β ความรู้ = 0.286, Sig. = 0.000) ประชาชนที่มีความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเองในกระบวนการพัฒนา มักมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพด้านความผูกพันต่อชุมชน ด้านความผูกพันต่อชุมชน (β ความผูกพัน = 0.268, Sig. = 0.000) ความรู้สึผูกพันและความภาคภูมิใจในชุมชนมีส่วนสำคัญที่กระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการสื่อสาร (β การสื่อสาร = 0.258, Sig. = 0.000) การสื่อสารที่ชัดเจนและทั่วถึงช่วยสร้างความเข้าใจในกระบวนการและความสำคัญของแผนพัฒนาท้องถิ่นและตัวแปรที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ด้านผู้นำชุมชน (β ผู้นำชุมชน = -0.075, Sig. = 0.069) แสดงว่า บทบาทของผู้นำชุมชนไม่ได้ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญในบริบทนี้อาจเกิดจากข้อจำกัดในบทบาทหรือการขาดความไว้วางใจจากประชาชน กล่าวคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพยุหะ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านวิถีชีวิตของประชาชน ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความผูกพันต่อชุมชน และด้านการสื่อสาร

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = b_0 + b_1x_1 + b_2x_2 + b_4x_4 + b_5x_5$$

$$= 0.487 + 0.251 (\text{ความรู้ความเข้าใจ}) + 0.182 (\text{การสื่อสาร}) + 0.281 (\text{ความผูกพันต่อชุมชน}) + 0.331 (\text{วิถีชีวิตของประชาชน})$$

Ý หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพุแค อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ซึ่งมีความเหมาะสมกับค่า R^2 (Coefficient of Determination) ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเท่ากับ $= 0.516$

อภิปรายผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพุแค อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพุแคเข้ามามีบทบาทในการแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น ร่วมเสนอปัญหา และความต้องการของประชาชน ในลักษณะร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมติดตามประเมินผล เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนา ให้ตรงกับความต้องการของประชาชนยังไม่มากเท่าที่ควร สอดคล้องกับทฤษฎีของ Cohen & Uphoff (1980) ได้เสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมไว้ 4 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) 3) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (Benefits) 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิมา เทพวงศ์ (2562) วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ คือ ด้านร่วมรับผลประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านการร่วมคิด และด้านร่วมวางแผน ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล และด้านร่วมปฏิบัติ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ การสื่อสาร และวิถีชีวิตของประชาชน โดยพบว่า ปัจจัยเหล่านี้มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพุแค อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ความรู้และความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนา การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมล้วนมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการดังกล่าว ทั้งนี้ การส่งเสริมปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีความสำเร็จและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนิ คำคง (2559) ซึ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ การสื่อสาร วิถีชีวิตของประชาชน และบทบาทของผู้นำชุมชน ซึ่งทั้งหมดมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เช่นกัน ผลการศึกษานี้ย้ำถึงความสำคัญของปัจจัยเหล่านี้ในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น และชี้ให้เห็นถึงแนวทางที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาแผนพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพุแค อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ในภาพรวม พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรเน้นการจัดประชุม ประชาคม เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา

ที่เกิดขึ้นในชุมชน และให้มีการประสานงานและให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นในการจัดทำแผนท้องถิ่น โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านทุกช่องทางอย่างทั่วถึง รวมถึงจัดทำหนังสือ เชิญชวนหรือประชาสัมพันธ์เสียงตามสายและสื่อออนไลน์ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อสร้างแรงจูงใจและปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการประชาคมและเข้ามามีส่วนร่วมในการสละทรัพยากรเพื่อการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลและการบรรลุโครงการเกี่ยวกับการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรมีการจัดประชุมร่วมกับประชาชนในหมู่บ้าน กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้งสอบถามความพึงพอใจของประชาชนจากแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือโครงการหรือกิจกรรมที่เกิดจากแผนพัฒนาท้องถิ่น และจัดให้มีการประชาสัมพันธ์หรือประกาศรายงานการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี และผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ผ่านทางเว็บไซต์หรือติดประกาศหน้าสำนักงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Boakye-Agyei (2009) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการพัฒนาท้องถิ่นในประเทศกานา ผลการศึกษาพบว่า เป็นเวลากว่า 20 ปีมาแล้วที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาท้องถิ่นมีความกังวลในการเจริญเติบโต โดยขาดความรู้ ความเข้าใจในโครงการพัฒนาท้องถิ่นสู่ชุมชน ซึ่งความรู้สึกเบื้องต้นของการมีส่วนร่วม คือ ข้อเสนอแนะที่มีประสิทธิภาพการมีส่วนร่วม ต้องการความสร้างสรรค์จากสังคม ซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนมากกว่าการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ดังนั้น การพัฒนาท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน เป็นต้น

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

การวิจัยนี้นำเสนอกรอบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนใน 4 ด้านหลัก ได้แก่

1. การตัดสินใจ ซึ่งประชาชนควรมีบทบาทในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของการพัฒนาท้องถิ่นอย่างชัดเจน
2. การดำเนินการ โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้แผนพัฒนาท้องถิ่นบรรลุเป้าหมาย
3. การรับผลประโยชน์ที่เน้นการจัดสรรทรัพยากรและโครงการพัฒนาที่เป็นธรรมและตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และ
4. การติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดการตรวจสอบและปรับปรุงแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทของตนเองในกระบวนการพัฒนา การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพทั้งในระดับบุคคลและชุมชน ความผูกพันต่อชุมชนที่ช่วยเสริมสร้างความร่วมมือ และวิถีชีวิตของประชาชนที่เอื้อต่อการเข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ การวิจัยยังเน้นความสำคัญของการใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เช่น สื่อออนไลน์ เสียงตามสาย การประชาสัมพันธ์ผ่านวิทยุชุมชน และการจัดทำเอกสารหรือสื่อที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำกลุ่มอาชีพ มีบทบาทสำคัญในการสร้างความไว้วางใจและกระตุ้นการมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบาย อีกทั้งยังเสนอแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ได้แก่ การจัดประชุมประชาคมอย่างสม่ำเสมอ การชี้แจงข้อมูลการใช้งบประมาณและการดำเนินโครงการอย่างโปร่งใส การสร้างกลไกตรวจสอบที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และการใช้ข้อมูลผลการติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนากระบวนการอย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมที่ครอบคลุมทุกมิติ ไม่เพียงแต่ช่วยตอบสนองความต้องการของชุมชน แต่ยังส่งเสริมความเชื่อมั่น ความโปร่งใส และความยั่งยืนในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การสร้างชุมชนที่เข้มแข็งและมีความพร้อมสำหรับการพัฒนาในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. การส่งเสริมความรู้และความเข้าใจของประชาชนควรมีการจัดอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับบทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยเน้นเรื่องความสำคัญของการมีส่วนร่วม กระบวนการตัดสินใจ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วม เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเข้าใจถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมและมีส่วนช่วยกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นให้ตรงกับความต้องการที่แท้จริง

2. การปรับปรุงช่องทางการสื่อสารให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพควรเพิ่มช่องทางการสื่อสารที่เข้าถึงง่ายและเหมาะสมกับวิถีชีวิตของประชาชน เช่น การใช้สื่อออนไลน์ที่เป็นที่นิยมในชุมชน การประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย หรือการแจกจดหมายข่าวให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ รวมถึงการสร้างแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชนโดยตรง

3. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการควรเน้นการสร้างโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนา ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการ การติดตาม และการประเมินผล โดยการจัดกิจกรรมประชาคม การเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็น และการรายงานความคืบหน้าของโครงการผ่านช่องทางที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนรู้สึกมีส่วนร่วมและรับรู้ถึงผลประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษากลุ่มประชากรที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในระดับต่ำ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค เช่น ปัญหาด้านการสื่อสาร ความรู้ความเข้าใจ หรือข้อจำกัดด้านเวลา และทรัพยากร เพื่อพัฒนากลยุทธ์ที่เหมาะสมในการเพิ่มการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว

2. ควรมีการศึกษาเชิงประเมินผลกระทบของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความสำเร็จของการจัดทำและดำเนินแผนพัฒนาท้องถิ่น เช่น การวิเคราะห์ว่าการมีส่วนร่วมส่งผลต่อคุณภาพของแผน ความยั่งยืนของโครงการ หรือการยอมรับของประชาชนอย่างไร เพื่อสร้างหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- ครรรชิต พุทธิโกษา. (2554). *คู่มือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์*.
[http://www.kruinter.com/file/29720141006205700-\[kruinter.com\].pdf](http://www.kruinter.com/file/29720141006205700-[kruinter.com].pdf)
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- สนิ คำคง. (2559). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด. ไม่ได้ตีพิมพ์].
- สุธิมา เทพวงศ์. (2562). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ไม่ได้ตีพิมพ์].
https://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcims/files/59920503.pdf
- สิทธิ์ธัญท์ วารุณสหรัชน. (2559). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตร์. ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. TU Digital Collections. 10.14457/TU.the.2016.1424
- องค์การบริหารส่วนตำบลพุด. (2565). *การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพุด อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี*. <https://phukae.go.th/main/>
- เวธกา เสวครบุรี. (2554). *โครงการวิจัยแนวทางการฟื้นฟูและสืบสานวัฒนธรรมประเพณีของชาวกะเหรี่ยง บ้านไร่ป่า ตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี*. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดกาญจนบุรี.
- Allen, N. J. & Meyer, J. P. (1990). The Measurement and Antecedents of Affective, Continuance and Normative Commitment to The Organization. *Journal of Occupational Psychology*, 63(1), 1–18.
<https://doi.org/10.1111/j.2044-8325.1990.tb00506.x>
- Berlo, D. K. (1960). *The Process of Communication*. Holt, Rinehart and Winston.
- Bloom, B. S., Hastings, J. T. & Madaus, G. F. (1971). *Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning*. McGraw-Hill.
- Boakye-Agyei, K. (2009). *Fostering Civic Engagement: Stakeholder Participation in Rural Projects in Ghana*. [Unpublished doctoral dissertation]. George Mason University.
- Cohen, J. & Uphoff, N. (1980). Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity. *World Development*, 8(3), 213–235.
[https://doi.org/10.1016/0305-750X\(80\)90011-X](https://doi.org/10.1016/0305-750X(80)90011-X)
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing* (5th ed.). Harper Collins.

- Durbin, J. & Watson, G. S. (1951). Testing for Serial Correlation in Least Squares Regression: II. *Biometrika*, 38(1/2), 159-177. <https://doi.org/10.2307/2332325>
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (2nd ed.). Harper & Row.

Development of a Manual for Promoting Community-based Cultural Tourism of Lao-Ngaew Community, Thong-EN Sub-District, In-Buri District, Singburi Province

Kanda Tekhanmag

Faculty of Humanities and Social Sciences, Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

Kasak Tekhanmag

Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

Panitsupa Thamxramual

Management Sector, Lampang Inter-Tech College

Corresponding Author: tkdady@hotmail.com

Received: November 19, 2024 **Revised:** January 3, 2025 **Accepted:** January 20, 2025

Abstract

The objective of this research is to develop a comprehensive manual for promoting community-based cultural tourism within the Lao-Ngaew Thong-En community employing a participatory action research. The target groups were 24 participants, including 16 Lao-Ngaew Thong-En community members, 4 representatives from the government and public organizations, and 4 Thepsatri Rajabhat University lecturers. Data collection tools were participatory observation, interviews, and focus group discussions. Data were analyzed by content analysis. After the process, a manual for promoting the community-based cultural tourism of the Lao-Ngaew Thong-En community was created, and it can be applied to other communities efficiently.

The results showed that there were 4 steps to create the manual for promoting community-based cultural tourism. They included: 1) Step 1: creating engagement in the community by creating knowledge and understanding, forming identity, and creating community participation, designing and developing community-based cultural tourism activities; 2) Step 2: developing potential for local tourism by developing community committees for tourism community, creating storytellers, welcome shows, cultural souvenir products, local foods, community products, creating learning media about the local identity, culture, and wisdom, and community landscape; 3) Step 3: promoting tourism marketing channels, by creating publications of brochures for public relations, designing, and producing promotional media for tourism marketing by linking tourism

marketing with the public business sectors, and 4) Step 4: managing communication to create recognition by organizing activities for community tourism.

Keywords: Manual for Promoting Cultural Tourism, Community-Based Management, Lao-Ngaew Community

การพัฒนาคู่มือการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการจัดการของชุมชนลาวแง้ว ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

กานดา เต๊ะขันหมาก

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

กาสัก เต๊ะขันหมาก

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

พนิตสุภา ธรรมประมวล

สาขาวิชาการจัดการ วิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยี

Corresponding Author: tkdady@hotmail.com

ได้รับบทความ: 19 พฤศจิกายน 2567 ปรับปรุงแก้ไข: 3 มกราคม 2568 ตอรับตีพิมพ์: 20 มกราคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคู่มือการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการของชุมชนลาวแง้ว ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างเป็นระบบ โดยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้นำชุมชนลาวแง้วทองเอน 16 คน ผู้แทนภาครัฐ/เอกชน 4 คน และอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี 4 คน รวม 24 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3 ประเภท คือ แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม แบบสัมภาษณ์ และการบันทึกการสนทนา กลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา สามารถพัฒนาคู่มือการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการ สามารถนำไปขยายผลไปยังชุมชนอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยผลการวิจัยพบว่ามี 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างการมีส่วนร่วม (การสร้างความรู้ ความเข้าใจ รวบรวม เชื่อมโยงอัตลักษณ์ และสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน การออกแบบพัฒนากิจกรรม การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยชุมชน) ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาศักยภาพเพื่อการขับเคลื่อนการท่องเที่ยว (การพัฒนากรรมการชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว การพัฒนาเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์/นักร้องชุมชน การเพิ่มทักษะการแสดงต้อนรับนักท่องเที่ยว การยกระดับภูมิปัญญาให้เป็นสินค้าที่ระลึกทางวัฒนธรรม การพัฒนาอาหารพื้นถิ่นลาวแง้วทองเอน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน การเพิ่มทักษะการจัดทำสื่อเรียนรู้ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และวิถีชุมชนลาวแง้วทองเอน การออกแบบและพัฒนาภูมิทัศน์ของชุมชน) ขั้นตอนที่ 3 การส่งเสริมช่องทางการตลาดท่องเที่ยว (การจัดพิมพ์แผ่นพับประชาสัมพันธ์ชุมชนท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมลาวแง้วทองเอน การออกแบบและจัดทำสื่อส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยว การเชื่อมโยงการตลาดท่องเที่ยวกับภาครัฐกิจ) และ ขั้นตอนที่ 4 การสื่อสารสร้างการรับรู้ (การจัดกิจกรรมเปิดชุมชนท่องเที่ยว)

คำสำคัญ: คู่มือการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, ชุมชนเป็นฐานในการจัดการ, ลาวแง้ว

บทนำ

ภูมิปัญญาคือพลังทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นอาวุธสำคัญเพื่อต่อสู้กับวิกฤติเศรษฐกิจทุนนิยม (Scott, 1958) ดังนั้น จึงจำเป็นต้องบำรุงรากแก้วที่สำคัญนี้ให้สมบูรณ์ แข็งแรง คงทน ซึ่งจะส่งผลถึงความสง่างามและโดดเด่นท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งปัจจุบันกระบวนการพัฒนาประเทศกำลังพลิกผันจากกระแสหลักมาสู่กระแสวัฒนธรรมพื้นบ้าน ทุนวัฒนธรรมมี 3 รูปแบบ ได้แก่ 1. สิ่งที่มีอยู่ในตัวคนและกลุ่มคนมาอย่างยาวนาน (Embodies State) เช่น ความคิด จินตนาการ ความคิดริเริ่มและความเชื่อ เป็นต้น 2. สิ่งที่เป็นรูปธรรม (Objectified State) เช่น รูปภาพ หนังสือ สิ่งก่อสร้างสถานที่ที่เป็นมรดกโลก เป็นต้น 3. ความเป็นสถาบัน (Institutionalization State) ซึ่งสามารถทำให้เกิดความเป็นรูปธรรม เช่น สถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นต้น (Bourdieu, 1986)

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการท่องเที่ยวที่สนับสนุนการดำรงอยู่ของความหลากหลายทางวัฒนธรรม (UNESCO, 2006) ช่วยเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมให้มีความสำคัญกับความผูกพันระหว่างนักท่องเที่ยวและผู้ที่เป็นเจ้าของบ้าน เปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ตรงร่วมกับเจ้าของวัฒนธรรม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการที่นำไปสู่การทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในพื้นที่ท่องเที่ยว เป็นเครื่องมือที่นำไปสู่ความยั่งยืนของชุมชน การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิด 1. การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพราะเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชน 2. การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่เชื่อมกับกิจกรรมพัฒนาชุมชนอื่น ๆ 3. คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลทางอ้อมของการท่องเที่ยว 4. เป็นเครื่องมือของการเผยแพร่วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาของท้องถิ่น และวิถีชีวิตของผู้คนในชุมชนต่อสาธารณะ 5. สร้างการตระหนักรู้ในชาติพันธุ์ของตนเองให้กับเยาวชนให้เห็นคุณค่าของการฟื้นฟู รักษา สืบทอด และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนให้คงอยู่ และสืบทอดไปรุ่นต่อรุ่น 6. นำไปสู่การรวมตัวกันของสมาชิกในชุมชน หรือกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน (ณัฐพัชร มณีโรจน์, 2560)

การพัฒนาชุมชนโดยเน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมถือเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีส่วนในการขับเคลื่อนสังคมไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เนื่องจากฐานคิดของการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมาจากแนวความคิดของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จนนำไปสู่การจัดการท่องเที่ยวทางเลือกที่มีรูปแบบเฉพาะมากขึ้นในปัจจุบัน เมื่อนำการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) พบว่า ชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีส่วนในการขับเคลื่อนสังคมไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน จำนวน 11 เป้าหมาย จากทั้งหมด 17 เป้าหมาย (วรพงศ์ ผูกภู, วรพงศ์ ผูกภู, จิตติ ฐิติจำเริญพร, วุฒิพงษ์ ฉั่วตระกูล, อิศรี แพทย์เจริญ, พินทุสร อ่อนเปี่ยม และจิตรลดา ปิ่นทอง, 2564) เริ่มจากการปลูกจิตสำนึกทางด้านวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นในชุมชน และการส่งเสริมปราชญ์ชาวบ้านและครูภูมิปัญญาให้มีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้และการอนุรักษ์สืบสาน (นิติยา ทองเสนอ และอุทิศ สังขรัตน์, 2558) ในขณะเดียวกันก็มีความพร้อมที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักท่องเที่ยวผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งเป็นการสร้างมูลค่าให้กับท้องถิ่นและเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับนักท่องเที่ยว ตลอดจนเกิดการผลิตสินค้าท้องถิ่นซึ่งเป็นการกระจายรายได้ให้ชุมชน

มีคำบอกเล่าจากผู้เฒ่าผู้แก่ พอสรุปได้ว่า ลาวแง้วทองเอน เดิมมีถิ่นฐานอยู่ชนบทนอกเขตเมืองเวียงจันทน์ มีพื้นที่ถูกกวาดต้อนเป็นเชลยและที่อพยพตามกันมาตั้งหลักแหล่งอยู่ในที่ราบลุ่มเจ้าพระยา ในจังหวัดสิงห์บุรี แล้วอพยพต่อเพื่อหาที่ดินทำกินมาอยู่ที่ตำบลทองเอนจนถึงปัจจุบัน มีหลักฐานทางโบราณคดี เช่น พระธาตุเจดีย์วัดไผ่ดำ พระธาตุวัดกลาง พระธาตุบ้านกลาง พระธาตุบุญอยู่ เป็นต้น ทำให้ตำบลทองเอนเป็นที่อยู่ของชาวลาวแง้วเกือบทั้งตำบล มีการรักษาประเพณีวัฒนธรรมไว้ให้คงอยู่อย่างเป็นรูปธรรมทำให้มีความเป็นปึกแผ่น ซึ่งอัตลักษณ์ของลาวแง้วทองเอนที่เป็นลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากคนไทยหรือกลุ่มอื่น ๆ ที่เป็นรูปธรรมเด่นชัดมี 5 อย่าง คือ 1. ภาษา: มีแต่ภาษาพูดไม่มีตัวเขียน ลักษณะเสียงจะแปร่ง ชาวลาวแง้วตำบลทองเอนใช้ภาษาแง้วในการติดต่อกับคนกลุ่มเดียวกัน แต่ถ้าพูดกับคนต่างกลุ่มจะใช้ภาษาไทยกลาง โดยจะสอนลูกหลานให้พูดภาษาลาวแง้วต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน 2. การแต่งกาย: ในสมัยก่อนชาวลาวแง้ว ผู้สูงวัยมักนุ่งซิ่นใส่เสื้อสีอ่อน ในปัจจุบันจะแต่งกายเหมือนชาวไทยภาคกลาง เว้นแต่ไปงานฉลองหรืองานเทศกาล 3. อาชีพ/หัตถกรรมครัวเรือน: ที่เป็นเอกลักษณ์ คือ การสานงอบใบลาน ที่ทำใส่เองเพื่อกันแดดกันฝนในขณะทำงาน 4. อาหาร: อาหารประจำถิ่นได้รับการถ่ายทอดต่อกันมาจากครอบครัว มีรสชาติจัด เผ็ด เปรี้ยว เค็ม นัว อาหารที่เป็นเอกลักษณ์ ได้แก่ ปลาสาม ลาบ ก้อย ป่นปลาร้า ลาบมะเขือ ต้มส้มผัก เป็นต้น ส่วนขนม เช่น ขนมปล้องแซน (ขนมวง) ขนมอ้ออ่าง ข้าวเหนียวแดง เป็นต้น 5. ประเพณี การเล่น การแสดง: ชาวลาวแง้วเป็นคนร่าเริง ชอบสนุกสนานและเล่นรวมกันเป็นกลุ่มในงานวันสำคัญ เทศกาล ตลอดจนงานประเพณีต่าง ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ คือ การทำบุญและการแห่ข้าวพันก้อน การทำบุญวันสารท (ที่ทำในวันเพ็ญกลางเดือนสิบ เรียกว่า สารทลาว) เป็นต้น

เมื่อปี พ.ศ. 2553 สภาองค์กรชุมชนตำบลทองเอนได้จัดทำแผนชุมชนโดยได้พิจารณาเห็นว่า “ความเป็นลาวแง้ว” ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่นได้เริ่มลดถอยลง โดยเฉพาะลูกหลานรุ่นใหม่ จึงได้ร่วมกันคิดและวางแผนจะจัดงานเพื่อเป็นการพลิกฟื้นวัฒนธรรมอันเป็นอัตลักษณ์ของชาวลาวแง้วทองเอนขึ้น โดยที่ผู้นำและชาวบ้านได้ร่วมใจกันศึกษา/ทบทวนวัฒนธรรมอันเป็นอัตลักษณ์ของชาวลาวแง้วทองเอนแล้วนำมาพลิกฟื้น โดยเริ่มจัดงานในวันเพ็ญกลางเดือนสี่ของปี พ.ศ. 2554 โดยตอนเช้าพร้อมใจกันไปทำบุญที่วัดดงยาง และตอนเย็นก็จัดกินข้าว (ที่ต่างคนต่างช่วยกันเตรียมมา) ร่วมกัน มีการแสดงของชาวบ้านและลูกหลาน ปรากฏว่า มีชาวบ้านมาร่วมงานกันเป็นจำนวนมากต่างเห็นพ้องต้องกันว่า จะต้องพลิกฟื้นวัฒนธรรมอันเป็นอัตลักษณ์ของชาวลาวแง้วทองเอนขึ้นมาให้เป็นแกนหลักในการรวมใจรวมพลังและความภาคภูมิใจของชาวลาวแง้วทองเอนให้ได้ และได้จัดงานต่อเนื่องมาจนถึงครั้งล่าสุดเมื่อวันเพ็ญกลางเดือนสี่ทุกปี จนปี พ.ศ. 2567 จนได้รับการบรรจุไว้เป็นหนึ่งในงานเทศกาลสำคัญของจังหวัดสิงห์บุรี

อรพรรณ จันทรอินทร์ (2561) ได้เสนอว่า กระบวนการเรียนรู้ของการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based-Tourism: CBT) ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ 1. ศักยภาพของคน ต้องเริ่มที่คนในชุมชนที่จะต้องรู้จักรากเหง้าของตนเองให้ดีเสียก่อนเพื่อความพร้อมในการบอกเล่าข้อมูลและคนในชุมชนต้องมีความพร้อมที่จะเรียนรู้มีความสามัคคีทำงานร่วมกันได้ 2. ศักยภาพของพื้นที่หมายรวมถึงทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบสานต่อกันมาคนในชุมชนต้องรู้จักต้องรักและหวงแหน เห็นคุณค่าของทรัพยากรในชุมชนของตน สามารถที่จะนำมาจัดการได้อย่างคุ้มค่าและยั่งยืน ทั้งนี้แล้วชุมชนต้องมีความพร้อมในการเรียนรู้ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องแนวคิด

พื้นฐานทางด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนและการจัดการในพื้นที่ได้ด้วย และ 3. การจัดการเป็นเรื่องที่ไม่ง่ายนักที่จะทำอะไรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดความยั่งยืนสมดุลในกลุ่มคนหมู่มาก ดังนั้นชุมชนที่จะสามารถบริหารจัดการ “การท่องเที่ยวโดยชุมชน” ต้องมีการพูดคุยกำหนดแนวทางในการเตรียมความพร้อมชุมชนรู้ว่าพื้นที่ของตนจะมีรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้อย่างไร ควรมีกิจกรรมอะไรบ้าง และจะมีการกระจายจัดสรรรายได้อย่างไรทั้งหลายทั้งปวงที่กล่าวมานั้น สิ่งสำคัญที่สุดของชุมชนก็คือ การมีส่วนร่วม อันหมายรวมถึงร่วมในทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อส่วนรวม

“คู่มือ” คือ สมุดหรือหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ต้องการรู้เพื่ออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการศึกษาหรือการปฏิบัติเรื่องใดเรื่องหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับ สุมาลี สังข์ศรี (2553) ที่เสนอว่า คู่มือเป็นหนังสือหรือเอกสารที่ใช้อธิบายหรือให้รายละเอียดของการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบผลสำเร็จ โดยผ่านขั้นตอนหรือกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ด้วยตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม

จากข้อมูลโดยสังเขปข้างต้น จะเห็นว่าชุมชนลาวแง้ว ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีฐานทุนทางวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ที่ชาวลาวแง้วภาคภูมิใจร่วมกันและพยายามพลิกฟื้นวัฒนธรรมและพลังของชุมชนจนประสบผลสำเร็จได้ระดับหนึ่ง แต่ในขณะเดียวกันก็ได้รับการส่งเสริมจากภายนอกชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อนวัตกรรมลาว ปาริฉัตร ศรีหะรัญ และ พรพิมล ขำเพชร (2561) ได้เสนอว่า ปัจจัยที่ทำให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องเกิดจากความร่วมมือของคนในชุมชน และหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมสนับสนุน โดยจะต้องมีกิจกรรมในการสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ควบคู่ไปกับกระบวนการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดังนั้น เพื่อให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการจัดการทุนวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนเกิดความตื่นตัวและสนใจในประโยชน์ของทุนทางวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อไปในอนาคต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีในฐานะสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น จึงทำหน้าที่เป็นหน่วยงานทางวิชาการ โดยร่วมมือกับชุมชน/ท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด ซึ่งนอกจากจะทำให้ชุมชนเกิดความรู้ เกิดเจตคติที่ดี มีทักษะ และสามารถอนุรักษ์และสืบทอดทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและยั่งยืน โดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมลาวแง้วตำบลทองเอนเป็นฐานแล้ว ยังก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติการจริง (Interactive Learning Through Action) ที่จะสามารถสรุปองค์ความรู้แล้วพัฒนาเป็นคู่มือในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการ เพื่อประโยชน์ในการถ่ายทอดและขยายผลประสบการณ์ที่เป็นองค์ความรู้สำคัญนี้ไปยังชุมชนอื่นที่มีศักยภาพและทุนทางวัฒนธรรมที่สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการ จนสามารถพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนฐานทุนทางวัฒนธรรม อันจะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาคู่มือในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการของชุมชนลาวแง้ว ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศศิชา หอมดลทิล (2564) ได้เสนอว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based-Tourism: CBT) หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม โดยเป็นการท่องเที่ยวที่คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่เพียงแต่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ยังเน้นถึง การสร้างศักยภาพของคนในชุมชนนั้น ๆ ด้วย เพื่อให้กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นอาชีพเสริมที่เข้ามาสนับสนุนอาชีพหลักหรือวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนโดยไม่เป็นการทำลายวิถีชีวิตเดิมหรือทรัพยากรของชุมชนที่มีอยู่เดิม

วรพงศ์ ผูกู (2562) ได้วิเคราะห์ปรัชญาสำคัญของการท่องเที่ยวโดยชุมชน [CBT] เพื่อให้เป็นหลักยึดในการทำงานของชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้นำไปพิจารณา 7 ประการ ได้แก่ 1. อยู่บนพื้นฐานนิเวศวัฒนธรรมท้องถิ่น 2. มีเป้าหมายเพื่อการอนุรักษ์และใช้อย่างรู้คุณค่า 3. คนในชุมชนเป็นผู้กำหนดทิศทางอนาคตของตนเอง 4. ต้องมีการบริหารจัดการในรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ 5. มีการกระจายรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม 6. สร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นำเสนอบนพื้นฐานของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และ 7. เป็นเครื่องมือในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ 1) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม สิ่งสำคัญคือ ชุมชนมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และมีวิถีการผลิตที่พึ่งพาและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมถึงชุมชนมีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น 2) ด้านองค์กรชุมชน สิ่งสำคัญคือ ชุมชนมีระบบสังคมที่เข้าใจกัน มีปราชญ์หรือผู้มีความรู้ และทักษะในเรื่องต่าง ๆ หลากหลาย และคนในชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของและเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา 3) ด้านการจัดการ สิ่งสำคัญคือ ชุมชนต้องมีกฎ กติกาในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว มีองค์กรหรือกลไกในการทำงานเพื่อจัดการการท่องเที่ยว และสามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับการพัฒนาชุมชนโดยรวมได้ มีการกระจายผลประโยชน์ที่เป็นธรรมและเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน 4) ด้านการเรียนรู้สิ่งสำคัญคือลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างการรับรู้และความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่าง มีระบบจัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชาวบ้านกับผู้มาเยือน และมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ช่วยสร้างจิตสำนึก เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ทั้งในส่วนของชาวบ้านและผู้มาเยือน

การพัฒนา “คู่มือ” การท่องเที่ยว มี 3 ลักษณะ คือ 1. คู่มือการท่องเที่ยวที่เน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจในการมาเที่ยวชุมชนของนักท่องเที่ยว เช่น การพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับชุมชนท่องเที่ยว กรณีศึกษาบ้านหนองตาไก่ ตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดย ชมพู อีสริยาวัฒน์ (2561) เป็นต้น 2. คู่มือการท่องเที่ยวที่เน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจและความสะดวกในการมาเที่ยวชุมชนของนักท่องเที่ยว เช่น การออกแบบคู่มือท่องเที่ยวโดยใช้เทคโนโลยีความจริงเสริมเพิ่มมูลค่าและส่งเสริมข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในเขตเมืองกาญจนบุรีให้เป็นการท่องเที่ยวแบบดิจิทัล โดย พชรินทร์ บุญสมธป, สิทธิพงศ์ พรอุดมทรัพย์ และปรางฉาย ปรัตตจริยา (2563) การพัฒนาคู่มือการท่องเที่ยวภาษาญี่ปุ่นตามเส้นทางประวัติศาสตร์ปราสาทหินในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ โดยยุพิน ประทุมมี (2563) การพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษสำหรับแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษา: ชุมชนขนมแปดหนองบัว จังหวัดจันทบุรี โดย วินิชา วงศ์ชัย, ปรอยฝน ทวีชัย, กนกวรรณ อยู่ไสว, ณัฐธยาน์ จิรสุขชัยกร และหทัยชนก อินลบ (2565) เป็นต้น และ 3. คู่มือการจัดการ

การท่องเที่ยวที่เน้นการใช้เป็นคู่มือหรือเป็นแนวทางที่ชุมชนจะได้มีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการพัฒนา การบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น คู่มือการท่องเที่ยวด้วยตนเอง ของชุมชนบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม โดย ดวงรัตน์ ด่านไธยนา (2553) การสร้างต้นแบบคู่มือ การท่องเที่ยวชุมชนไทยพวนโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเกาะหวาย อำเภอปากพลี จังหวัด นครนายก โดยกัลยาณี กุลชัย, พีรชัย กุลชัย และสุรีย์พร นิพิฐวิทยา (2559) การสร้างคู่มือการท่องเที่ยว ชุมชนโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดย กัลยาณี กุลชัย (2560) และการพัฒนาคู่มือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อรองรับการจัดการการท่องเที่ยวบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจฐานราก ตำบลลานข่อย จังหวัดพัทลุง โดยจารุวรรณ ชูสงค์ และจรรยาพร นุ่มน้อย (2562) เป็นต้น ซึ่งจะเน้นเพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้เรียนรู้ กำหนดอัตลักษณ์แหล่งท่องเที่ยว และมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดรูปแบบของคู่มือท่องเที่ยวอย่างเป็น ระบบ แล้วสร้างต้นแบบคู่มือการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีความเหมาะสม กับพื้นที่นำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย

เนื่องจากเป็นการแสวงหาความรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจและพัฒนาการปฏิบัติร่วมกันภายใต้ สถานการณ์ที่ค้นพบด้วยตนเองจึงใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

โดยหลักการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ที่มี ส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนา ซึ่งการมีส่วนร่วมจะมีประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อสามารถสนับสนุนให้ทุกภาค ส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจังจึงจะสามารถเรียนรู้และปฏิบัติงานร่วมกันได้ (Crane & O'Regan, 2010) ดังนั้น ในงานวิจัยนี้จึงเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของ 3 กลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ ในการพัฒนา ประกอบด้วย 1) ผู้นำชุมชนลาวเงี้ยวทองเอน (ทั้งเป็นทางการและทางธรรมชาติ) 16 คน 2) ผู้บริหารและหรือผู้แทนภาครัฐ/เอกชน 4 คน และ 3) อาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี 4 คน รวม 24 คน

2. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) มักเลือกวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลอย่างน้อย 3 วิธี เพื่อข้ามข้อจำกัดต่าง ๆ และเป็นการตรวจสอบสามเส้า (Triangulate Data) ดังนั้น ในงานวิจัยนี้จึงเก็บข้อมูลโดย 3 วิธีประกอบกัน คือ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม

2.1 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม ใช้ในการเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบที่เกี่ยวกับ บริบทชุมชน วิถีชีวิต และพฤติกรรมของผู้คนในชุมชน ทูทางวัฒนธรรม ศักยภาพในการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการ ซึ่งดำเนินการทั้งในช่วงก่อนและระหว่าง การดำเนินโครงการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ใช้สังเกตขณะเข้าร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมและประเพณี ของชุมชนลาวเงี้ยวทองเอน

2.2 การสัมภาษณ์ ใช้การสัมภาษณ์เพื่อประโยชน์ 2 ประการ คือ การพัฒนาปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้าระหว่างผู้วิจัยกับผู้มีส่วนร่วมทุกคน ๆ ละครหลายครั้ง จนสามารถสร้างความคุ้นเคย เคารพ และให้เกียรติกันได้แล้ว จึงใช้การสัมภาษณ์ในการกระตุ้นหนุนเสริมให้ผู้มีส่วนร่วมได้อธิบายสถานการณ์และประสบการณ์จนสามารถมองเห็นความคิดและมุมมองในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย โดยสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนลาวแก้ว ทองเอน ทั้งเป็นทางการ (กำนัน นายก อบต. ผู้อำนวยการ/ครู และผู้ใหญ่บ้าน) และทางธรรมชาติ (ประธานสภาวัฒนธรรมตำบล ผู้นำกลุ่มอาชีพ กรรมการวัด และปราชญ์ชาวบ้านในเรื่องต่าง ๆ)

2.3 การสนทนากลุ่ม เป็นรูปแบบการสัมภาษณ์กลุ่มที่มีประเด็นการสนทนาโดยได้กำหนดคำถามไว้ในประเด็นหลักอย่างกว้าง ๆ และเพิ่มเติมประเด็นอื่นได้ในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเน้นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยเป็นการสร้างโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการวิจัยในแต่ละขั้นตอนมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้มุมมองต่าง ๆ ด้วยความเท่าเทียมและยอมรับซึ่งกันและกัน ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนจะได้รับโอกาสและการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลการสะท้อนความคิดและมุมมองต่าง ๆ ซึ่งจัดหลายครั้ง โดยแต่ละครั้งมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนั้น ๆ ทั้งผู้นำชุมชนลาวแก้วทองเอน (ทั้งเป็นทางการและทางธรรมชาติ) ผู้บริหารและหรือผู้แทนภาครัฐ/เอกชน และอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่เกี่ยวข้องได้รับเชิญให้ร่วมการสนทนา รวม 6-12 คน

3. การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล

ความน่าเชื่อถือได้ในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Trustworthy) พิจารณาและยืนยันจาก 1) สามารถสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจังให้สามารถเรียนรู้และปฏิบัติงานร่วมกันได้ ซึ่งในงานวิจัยนี้ในการวิจัยนี้สามารถสร้างการมีส่วนร่วม จาก 3 กลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญในการพัฒนา 2) การมีแหล่งข้อมูลหลายแหล่งและใช้หลายวิธีในการศึกษา ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้เริ่มจากรูปแบบการรวบรวมข้อมูล 3 วิธี ที่หลากหลายประกอบกัน จนสามารถพัฒนาหลักฐานเชิงประจักษ์จากกระบวนการแสวงหาความรู้และการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีการนำเสนอข้อมูลในการสนทนากลุ่มอย่างโปร่งใส มีการสะท้อนความคิด ความรู้ประสบการณ์และแนวคิดต่าง ๆ อย่างอิสระ ปราศจากการครอบงำ จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ทุกคนสามารถแสดงออกได้อย่างเต็มศักยภาพของแต่ละคน นำสู่การวิเคราะห์แปลและเข้าใจความหมายร่วมกัน จนได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงรวมถึงเพื่อให้ข้อมูลที่ได้นั้นมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วเอาผลสรุปเบื้องต้นจากข้อมูลมาใช้ในการออกแบบและตั้งคำถามเพิ่มเติม เพื่อใช้ตอบคำถามงานวิจัยให้สมบูรณ์มากขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นกระบวนการทำงานที่ต่อเนื่อง ซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อนักวิจัยเริ่มต้นเก็บข้อมูลจนถึงเมื่อสิ้นสุดการเก็บข้อมูล โดยดำเนินการตามวงจรที่สำคัญ 5 องค์ประกอบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (อมาวสี อัมพันศิริรัตน์ และพิมพ์มล วงศ์ไชยา, 2560) คือ 1) การสังเกต เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบมาวิเคราะห์และพรรณนาตามสภาพการณ์และพฤติกรรมที่เป็นจริง โดยการให้รายละเอียดและบันทึกภาคสนามอย่างเข้าใจอย่างลึกซึ้ง 2) การสะท้อนคิด ใช้เวลาค่อนข้างมากกับการเข้าร่วมและฟังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการวิจัยครั้งนี้ที่มีมุมมองและการตีความที่แตกต่างกัน แล้วนำข้อมูลของสภาพการณ์และพฤติกรรม

ที่เกิดขึ้นจริงนี้สู่การพูดคุยเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนกันอย่างลึกซึ้งและจริงจัง นำข้อมูลต่าง ๆ มาร้อยเรียงประติดประต่อกัน โดยการสร้างโอกาสและกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกันอย่างกว้างขวางด้วยการยอมรับและให้เกียรติกันในการตีความและการให้ความหมาย รวมทั้งการเปรียบเทียบสิ่งที่สังเกตได้กับสิ่งที่ปรากฏและความเป็นจริง เมื่อได้ข้อสรุปที่ชัดเจนเห็นทิศทางการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมชัดเจนแล้วได้จัดทำเป็นเอกสารรายงานการวิจัยเบื้องต้นเผยแพร่เพื่อเป็นการสะท้อนความคิดสู่สาธารณะในวงกว้างด้วย 3) การวางแผน เป็นการที่ผู้ร่วมในการสนทนากลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อสรุปสำหรับคำถามการวิจัยที่ต้องการคำตอบให้ชัดเจน เมื่อได้คำตอบที่ชัดเจนในแต่ละคำถามการวิจัยแล้ว ก็ได้ร่วมกันระบุกิจกรรมการพัฒนาที่จำเป็นต้องดำเนินการ รวมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการที่เป็นขั้นตอน ระยะเวลาดำเนินการ และระบุผู้รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน 4) การลงมือปฏิบัติ เป็นการที่ผู้ที่ได้รับมอบหมายได้ลงมือปฏิบัติการตามขั้นตอนและวิธีการที่ได้วางแผนไว้อย่างเป็นระบบ โดยเน้นการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการ มีการสื่อสารข้อมูลกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความเข้าใจและร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลและติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการด้วย และ 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นขั้นตอนสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นการสร้างโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการวิจัยครั้งนี้ โดยได้นำเสนอข้อมูลที่ได้ลงมือปฏิบัติการตามแผนที่วางไว้เข้าสู่การสนทนากลุ่มอย่างโปร่งใส โดยจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ทุกคนสามารถแสดงออกได้อย่างเต็มศักยภาพของแต่ละคน เพื่อให้สะท้อนความคิด ความรู้ประสบการณ์และแนวคิดต่าง ๆ อย่างอิสระ ปราศจากการครอบงำ จนสามารถนำสู่การวิเคราะห์แปลและเข้าใจความหมายร่วมกัน จนได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงและมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาคู่มือการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการของชุมชนลาวแง้ว ตำบลทองเอน อำเภอนรินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยมีแนวทางและวิธีดำเนินงานประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ในทุกขั้นตอนอย่างละเอียดจนสามารถนำไปใช้ในการขยายผลไปยังชุมชนอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วม

1.1 การสร้างความรู้ความเข้าใจ รวบรวม เชื่อมโยงอัตลักษณ์ และสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน ประกอบด้วยกระบวนการและวิธีการความรู้ความเข้าใจที่เน้นการประชุมและฝึกอบรมคณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้นำกลุ่มองค์กรในชุมชน และภาคีเครือข่ายการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง โดยพบเนื้อหาเกี่ยวกับ 1) แนวทางการดำเนินงานชุมชนท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และ 2) ร่วมกันศึกษาวิเคราะห์อัตลักษณ์อัตลักษณ์ลาวแง้วทองเอนที่เป็นรูปธรรมเด่นชัดมี 5 อย่าง ได้แก่ (1) ภาษา: มีแต่ภาษาพูดไม่มีตัวเขียน ลักษณะเสียงจะแปร่ง (2) การแต่งกาย: ในสมัยก่อนชาวลาวแง้วผู้สูงวัยมักนุ่งซิ่นใส่เสื้อสีอ่อนในปัจจุบันจะแต่งกายเหมือนชาวไทยภาคกลาง เว้นแต่ไปงานฉลองหรืองานเทศกาล (3) อาชีพ/หัตถกรรมครัวเรือน: ที่เป็นเอกลักษณ์คือการสานออบใบลานที่ทำใส่เองเพื่อกันแดดกันฝนในขณะทำงาน (4) อาหาร: อาหารประจำถิ่นได้รับการถ่ายทอดต่อกันมาจากครอบครัว มีรสชาติจัด เผ็ด เปรี้ยว เค็ม นัว อาหารที่เป็นเอกลักษณ์ ได้แก่ ปลาซ่ม ลาบ ก้อย ป่นปลาร้า ลาบมะเขือ ต้มส้มผัก เป็นต้น ส่วนขนม เช่น ขนมปล้องแขน (ขนมวง) ขนมอึ่งอ่าง ข้าวเหนียวแดง เป็นต้น และ (5) ประเพณี การเล่น การแสดง: ชาวลาวแง้ว

เป็นคนร่าเริง ชอบสนุกสนานและเล่นรวมกันเป็นกลุ่มในงานวันสำคัญ เทศกาล ตลอดจนงานประเพณีต่าง ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ คือ การทำบุญและการแห่ข้าวพันก้อน การทำบุญวันสารท (ที่ทำในวันเพ็ญกลางเดือนสิบ เรียกว่า สารทลาว) เป็นต้น

1.2 การออกแบบพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยชุมชน ประกอบด้วยกระบวนการและวิธีการสร้างความรู้ความเข้าใจที่เน้นการประชุมระดมความคิดจากคณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้นำกลุ่มองค์กรในชุมชน และภาคีเครือข่ายการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันออกแบบวางแผนกิจกรรมและรูปแบบการพัฒนาและเชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจนสามารถสรุป อัตลักษณ์ชุมชนลาวแง่วทองเอนที่สามารถใช้ในการส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการ 6 ด้าน 17 อัตลักษณ์ ภูมิปัญญาลาวแง่วทองเอน ได้แก่ 1) อาหารพื้นบ้าน (ลาบมะเขือต้มปลาร้า ปลาเห็ด ปลาร้า ปลาสาม ขนมหิลอ่อน ขนมหิลอ่อน ขนมหิลอ่อน ขนมหิลอ่อน) 2) การละเล่นพื้นบ้าน (การละเล่นพื้นบ้าน) 3) สถาปัตยกรรม (วัด เรือน) 4) ความเชื่อและประเพณี (ตักบาตรข้าวพันก้อน สงกรานต์) 5) วิถีชีวิตและการทำมาหากิน (ภาษาลาวแง่ว การแต่งกายลาวแง่ว วิถีชาวนาลาวแง่ว) และ 6) หัตถกรรมและภูมิปัญญาพื้นบ้าน (งอบ ตะแกรง ชะลอม พัดและพัดแปดเหลี่ยม ปลาร้าข้าว ปลาสาม ผลิตภัณฑ์จากกล้วย)

2. ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2.1 การพัฒนากิจกรรมชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว ประกอบด้วยกระบวนการและวิธีการสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงานแก่คณะกรรมการชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนากิจกรรมชุมชน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในเรื่องต่าง ๆ เช่น การบริหารจัดการข้อมูลเพื่อการประชาสัมพันธ์ การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว การพัฒนาคุณภาพการให้บริการ “การเป็นเจ้าบ้านที่ดี” เป็นต้น

2.2 การพัฒนาเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์/นักร้องชุมชน ประกอบด้วยกระบวนการและวิธีการพัฒนาทักษะให้ครูและนักเรียนโรงเรียนทองเอนวิทยา โรงเรียนชุมชนวัดดงยาง โรงเรียนวัดล่องกระเบา โรงเรียนวัดเซ้าสิงห์ โรงเรียนวัดเชียงราก โรงเรียนวัดไผ่ดำ โรงเรียนวัดคลองโพธิ์ศรี และโรงเรียนวัดกลางสู่การเป็นมัคคุเทศก์/นักร้องชุมชน และสร้างทีมในการต้อนรับและถ่ายทอดเรื่องราวในชุมชนท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมลาวแง่ว ตำบลทองเอนในเนื้อหาต่าง ๆ คือ 1) เรียนรู้ประวัติ วิถีชีวิต วัฒนธรรม อัตลักษณ์ จุดเด่นจุดขายของชุมชน และการสร้างเรื่องราวของชุมชน (Story) และ 2) ฝึกปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาทักษะ เกี่ยวกับ (1) การเป็นมัคคุเทศก์และฝึกการถ่ายทอดเพื่อใช้ในการต้อนรับนักท่องเที่ยว และ (2) การพัฒนาทักษะทางภาษา (ภาษาไทยและภาษาลาวแง่ว) เพื่อใช้ในการต้อนรับนักท่องเที่ยว

2.3 การเพิ่มทักษะการแสดงต้อนรับนักท่องเที่ยว ประกอบด้วยกระบวนการและวิธีการพัฒนาทักษะให้ทีมนักแสดงต้อนรับนักท่องเที่ยว โดยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อกำหนดรูปแบบกิจกรรมชุดการแสดงและฝึกอบรมเพิ่มทักษะการแสดงต้อนรับนักท่องเที่ยว 3 กิจกรรม (1. เชื้องอบ 2. รำชุดลาวแง่วลงทุ่ง และ 3. รำเคียวเกี่ยวข้าว)

ภาพ 2 รูปแบบกิจกรรมชุดการแสดง (ที่มา: ผู้วิจัย)

2.4 การพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาชุมชนให้เป็นสินค้าที่ระลึกทางวัฒนธรรม ประกอบด้วยกระบวนการและวิธีการพัฒนาโดยคัศสรผู้รู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนดำเนินการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาที่เป็นอัตลักษณ์และทุนทางวัฒนธรรมของลาวเงี้ยวทองเอน เป็นแกนหลักให้เป็นสินค้าที่ระลึก 5 ผลิตภัณฑ์ และผลิตเป็นต้นแบบที่สามารถจำหน่ายได้ รวมถึงการควบคุมกำกับดูแลคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าที่ระลึกทางวัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ 1) จอบจิว 2) ดอกทองกวาวประดิษฐ์ 3) โครงจอบจิวประดับด้วยดอกทองกวาวประดิษฐ์ 4) ปลาตะเพียนใบลาน และ 5) โคมบายจากจอบจิวและปลาตะเพียนใบลาน

ภาพ 3 ผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาชุมชน (ที่มา: ผู้วิจัย)

2.5 การพัฒนาอาหารพื้นถิ่นลาวเงี้ยวทองเอน ประกอบด้วยกระบวนการและวิธีการพัฒนาอาหารประจำถิ่นได้รับการถ่ายทอดต่อกันมาจากครอบครัว มีรสชาติจัด เผ็ด เปรี้ยว เค็ม นัว อาหารที่เป็นเอกลักษณ์ ได้แก่ ปลาต้ม ลาบ ก้อย ป่นปลาร้า ลาบมะเขือ ต้มส้มผัก ปลาเห็ด น้ำพริกผักสดต้ม เป็นต้น ส่วนขนม เช่น ขนมคล่องแขน (ขนมวง) ขนมอึ่งอ่าง ข้าวเหนียวแดง เป็นต้น จึงได้คัศสรผู้รู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาอาหารให้มีมาตรฐานได้คุณภาพ สะอาดและปลอดภัยดำเนินการคัดเลือกเมนูอาหารพื้นถิ่นล้ำเงี้ยวทองเอนอบรมให้ความรู้ มาตรฐานการปรุงการจัดสำรับ ความสะอาด ปลอดภัย และอบรมการเป็นวิทยากรถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปรุง การผลิตอาหาร และการควบคุมกำกับดูแลคุณภาพและมาตรฐานของอาหารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวได้ 1 สำรับ 5 เมนู ประกอบด้วย อาหารลาว 3 ชนิด คือ 1) ลาบมะเขือ 2) ต้มปลาร้า (หัวตาล หน่อไม้ ขนุน) และ 3) ปลาเห็ด อาหารหวาน 2 ชนิด คือ 1) ขนมศิลาอ่อน และ 2) ขนมคล่องแขน

ภาพ 4 อาหารพื้นถิ่นลาวแก้วทองเอน (ที่มา: ผู้วิจัย)

2.6 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ประกอบด้วยกระบวนการและวิธีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นสินค้าที่จำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชนอันจะนำมาซึ่งการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับชุมชน โดยการปรึกษารื้อกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันพิจารณาว่าตั้งแต่อดีตที่ผ่านมา ภาชนะต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งจำเป็นที่ชาวบ้านจะต้องใช้นั้นไม่มีขายมากมายเหมือนสมัยนี้ ดังนั้น ชาวลาวแก้วจึงจำเป็นต้องพัฒนาภูมิปัญญาการจักสานเครื่องใช้ในครัวเรือนในชีวิตประจำวัน เช่น ตะแกรง ตะกร้า กระบุง กระจาด ตะข่อง ไซ และอื่น ๆ วัตถุดิบหลัก คือ ไม้ไผ่ ซึ่งมีอยู่แทบทุกบ้าน การห่ออาหารก็ใช้ใบไม้หรือวัสดุอื่นที่มาจากธรรมชาติใกล้ตัว เช่น ใบตอง ใบสีก ใบอ้อย ใบมะพร้าว เป็นต้น ทุกอย่างล้วนมีประโยชน์และย่อยสลายได้รวดเร็ว จึงไม่มีขยะและมลพิษ เป็นวิถีชนบทที่อยากให้ฟื้นกลับมา ดังนั้น จึงเป็นพื้นฐานสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นสินค้าที่มีคุณภาพสามารถจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวได้ (รวม 10 ผลิตภัณฑ์) เช่น งอบ ตะแกรง ชะลอม ปลาข้าว ข้าว ปลาต้ม ผลิตภัณฑ์จากกล้วย และขนมหวาน เป็นต้น

ภาพ 5 ผลิตภัณฑ์ชุมชนการจักสานเครื่องใช้ในครัวเรือนในชีวิตประจำวัน (ที่มา: ผู้วิจัย)

2.7 การเพิ่มทักษะการจัดทำสื่อเรียนรู้อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และวิถีชุมชนลาวแก้วทองเอน ประกอบด้วย กระบวนการและวิธีการพัฒนา โดยการฝึกอบรมปฏิบัติการจริงในการจัดทำสื่อวิถีทัศน์เรียนรู้อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และวิถีชุมชนลาวแก้วทองเอน

2.8 การออกแบบและพัฒนาภูมิทัศน์ของชุมชน ประกอบด้วย กระบวนการและวิธีการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ชุมชนในการออกแบบและพัฒนาภูมิทัศน์ชุมชนในบริบททางสังคมที่หลากหลาย แล้วส่งเสริมและพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมลาวแก้วทองเอนให้มีอัตลักษณ์โดดเด่น พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามและเป็นระเบียบเรียบร้อย ได้แก่ ป้ายแสดงประวัติ ของดี/สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ประจำวัดในตำบลทองเอน 8 วัด ได้แก่ 1. วัดดงยาง 2. วัดกลาง 3. วัดไผ่ดำ 4. วัดล่องกระเบา 5. วัดเชียงราก 6. วัดคลองโพธิ์ศรี 7. วัดพระปรางค์สามยอด และ 8. วัดเช่าสิงห์

ภาพ 6 ป้ายแสดงประวัติ ของวัด/สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ประจำวัดในตำบลทองเอน (ที่มา: ผู้วิจัย)

3. ตอนที่ 3 การส่งเสริมช่องทางการตลาดท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

3.1 การออกแบบและจัดพิมพ์แผ่นพับประชาสัมพันธ์ชุมชนท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย กระบวนการและวิธีการพัฒนารูปแบบแผ่นพับประชาสัมพันธ์ชุมชนท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ลาวเงี้ยวทองเอน โดยจัดทำข้อมูล และถ่ายภาพเพื่อประกอบการจัดทำแผ่นพับ ออกแบบโดยจัดวางเนื้อหา และรูปภาพให้มีความเหมาะสม สวยงาม และมีความน่าสนใจ และจัดพิมพ์แผ่นพับตามรูปแบบที่ออกแบบไว้จำนวน 1,000 แผ่น

3.2 การออกแบบและจัดทำสื่อส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยว ประกอบด้วย กระบวนการและวิธีการพัฒนา โดยให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญดำเนินการออกแบบและจัดทำสื่อส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยว เน้นการประชาสัมพันธ์ในรูปของสื่อวัสดุที่คนในชุมชนสามารถนำไปใช้เพื่อส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ และทำการตลาดท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมได้ด้วยตนเอง นำเสนอกิจกรรมของหมู่บ้านที่โดดเด่น น่าสนใจ และทำให้เกิดการกระตุ้นนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง และดำเนินการโฆษณาภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยว เช่น การทำป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยวในแต่ละเส้นทางระดับจังหวัด อำเภอ และต่างจังหวัด เป็นต้น

3.3 การเชื่อมโยงการตลาดท่องเที่ยวกับภาคธุรกิจ ประกอบด้วย กระบวนการและวิธีการพัฒนา โดยให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญดำเนินการจัดกิจกรรมเชื่อมโยงการตลาดท่องเที่ยวกับภาคธุรกิจ การจัดนิทรรศการ แสดงอัตลักษณ์ ขายแพ็คเกจ การท่องเที่ยว ขายสินค้าและบริการ การเจรจาธุรกิจ และจัดพิธีลงนามความร่วมมือกับภาคธุรกิจ เช่น หอการค้า บริษัทท่องเที่ยว เป็นต้น

4. ตอนที่ 4 การสื่อสารสร้างการรับรู้

4.1 การจัดกิจกรรมเปิดชุมชนท่องเที่ยว ประกอบด้วย กระบวนการและวิธีการจัดกิจกรรมเปิดชุมชนท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมช่องทางการตลาดท่องเที่ยว โดยให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญดำเนินการจัดกิจกรรมเปิดชุมชนท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ชุมชนท่องเที่ยวด้วยสื่อและวิธีการต่าง ๆ และการจัดแสดง จำหน่ายผลิตภัณฑ์และบริการชุมชนท่องเที่ยว

ภาพ 7 กิจกรรมเปิดชุมชนท่องเที่ยว (ที่มา: ผู้วิจัย)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการพัฒนาคู่มือการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการของชุมชนลาวแง้ว ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ที่ประกอบด้วย แนวทางและวิธีดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ข้างต้น สามารถนำสู่การอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. การพัฒนาคู่มือการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการของชุมชนลาวแง้วทองเอน เริ่มจากขั้นตอนที่ 1 การสร้างความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ความเข้าใจ แล้วสร้างการมีส่วนร่วมในการศึกษารวบรวม เชื่อมโยง อัตลักษณ์ และจัดทำผังกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยชุมชน จนสามารถสรุปอัตลักษณ์ชุมชนลาวแง้วทองเอนที่สามารถใช้ในการส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวได้ รวมทั้งได้คณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับคัชพล จันเพชร และพิทักษ์ ศิริวงศ์ (2560) ที่ค้นพบว่า เมื่อเกิดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างชุมชนและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการ และเมื่อชุมชนเกิดการเรียนรู้และเห็นประโยชน์ร่วมกันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการพัฒนาอย่างมีเอกภาพภายในชุมชน

2. การพัฒนาคู่มือการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการของชุมชนลาวแง้วทองเอนในขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เน้นการยกระดับภูมิปัญญาให้เป็นสินค้าที่ระลึกทางวัฒนธรรม การพัฒนาอาหารพื้นถิ่น โดยการควบคุมกำกับดูแลคุณภาพและมาตรฐานของอาหารอย่างสม่ำเสมอ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นสินค้าชุมชนที่มีคุณภาพเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับอุทัยวรรณ ภูเทศ (2559) ที่พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นมิติทางวัฒนธรรมที่มีบทบาทในการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยเป็นที่ยอมรับว่าการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนจะช่วยลดความเสี่ยงต่อการล่มสลายของครอบครัวและชุมชนโดยรวมในที่สุด และยังช่วยให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ รวมทั้งที่เน้นการออกแบบและพัฒนาภูมิทัศน์ของชุมชน ด้วยกระบวนการและวิธีการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ชุมชนในการออกแบบและพัฒนาภูมิทัศน์ชุมชนในบริบททางสังคมที่หลากหลาย แล้วส่งเสริมและพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมลาวแง้วทองเอนให้มี อัตลักษณ์โดดเด่น พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามและเป็นระเบียบเรียบร้อย สอดคล้องกับณัฐพัชร มณีโรจน์ (2560) ที่เสนอว่า ชุมชนต้องเตรียมภูมิทัศน์หรือสภาพทางกายภาพ (Physical Evidence) เพื่อความสะดวกของการท่องเที่ยว เช่น สถานที่จอดรถ ที่พักแรม ที่พักแบบสัมผัสวิถีชุมชน ร้านอาหาร ห้องน้ำ ในแหล่งท่องเที่ยว ถังขยะ ป้ายบอกทาง ข้อมูล หรือแผนที่เส้นทางท่องเที่ยวภายในชุมชน ป้ายแสดงประวัติความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมท่องเที่ยวแต่ละจุดเป็นภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

3. การพัฒนาคู่มือการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการของชุมชนลาวแง้วทองเอนในขั้นตอนที่ 3 การส่งเสริมช่องทางการตลาดท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และขั้นตอนที่ 4 การสื่อสารสร้างการรับรู้ โดยนำศักยภาพทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชุมชนที่ได้พัฒนาศักยภาพเพื่อการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมาจัดแสดง จำหน่ายผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นการสร้างโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับรูปธรรมของวัฒนธรรมจนเข้าใจวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชุมชนอย่างลึกซึ้งมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับดาริน วรณทรัพย์, นวสินท์ วงศ์ประสิทธิ์, ศิริวัฒน์ จิระเดชประไพ, และกาสัก เต๊ะชั้นหมาก (2561) พบว่า หนึ่งในรูปแบบการจัดการทุนทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในประเทศไทย คือ การจัดการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ (Communication Creation Management) ซึ่งเป็นการนำเสนอเรื่องราวข้อมูลรายละเอียดของทุนทางวัฒนธรรมเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้าไปสัมผัสอย่างลึกซึ้ง ด้วยการบอกเล่าเรื่องราวของเจ้าของพื้นที่เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดการเรียนรู้ยอมรับเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรม ให้ความเคารพในทุนทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น เพื่อให้การท่องเที่ยวดำเนินต่อไปได้อย่างยั่งยืน และยังรวมถึงการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายด้วยสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ด้วย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการวิจัย

การพัฒนาคู่มือการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการของชุมชนลาวแง้ว ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี เป็นงานทางวิชาการที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีในฐานะสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นได้ร่วมมือกับชุมชน/ท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด ซึ่งนอกจากจะทำให้ชุมชนเกิดความรู้ เกิดเจตคติที่ดี มีทักษะและสามารถอนุรักษ์และสืบทอดทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและยั่งยืนโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมลาวแง้ว ตำบลทองเอนเป็นฐานแล้ว ยังก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติการจริง ที่จะสามารถสรุปองค์ความรู้แล้วพัฒนาเป็นคู่มือในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการ เพื่อประโยชน์ในการถ่ายโยงและขยายผลประสบการณ์ที่เป็นองค์ความรู้สำคัญนี้ไปยังชุมชนอื่นที่มีศักยภาพและทุนทางวัฒนธรรมที่สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการ จนสามารถพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนฐานทุนทางวัฒนธรรม อันจะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้ โดยสามารถสรุปเป็นความรู้ในการพัฒนาที่ประกอบด้วยรูปแบบ ขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน ในทุกขั้นตอนอย่างละเอียดจนสามารถนำไปใช้ในการขยายผลไปยังชุมชนอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ 1) บทสรุปสำหรับผู้บริหาร 2) ขั้นตอนที่ 1 การสร้างการมีส่วนร่วม (การสร้างความรู้ความเข้าใจ รวบรวม เชื่อมโยงอัตลักษณ์ และสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน และการออกแบบพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยชุมชน) 3) ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาศักยภาพเพื่อการขับเคลื่อนการท่องเที่ยว (การพัฒนากรรมการชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว การพัฒนาเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์/นักเล่าเรื่องชุมชน การเพิ่มทักษะการแสดงต้อนรับนักท่องเที่ยว การพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาชุมชนให้เป็นสินค้าที่ระลึกทางวัฒนธรรม การพัฒนาอาหารพื้นถิ่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน การเพิ่มทักษะการจัดทำสื่อเรียนรู้อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และวิถีชุมชน การออกแบบและพัฒนาภูมิทัศน์ของชุมชน) 4) ตอนที่ 3 การส่งเสริมช่องทางการตลาดท่องเที่ยว (การประชาสัมพันธ์ชุมชนท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การออกแบบและจัดทำสื่อส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยว การเชื่อมโยง

การตลาดท่องเที่ยวเกี่ยวกับภาคธุรกิจ) 5) ตอนที่ 4 การสื่อสารสร้างการรับรู้ (การจัดกิจกรรมเปิดชุมชนท่องเที่ยว)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานและองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่มีหน้าที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้อง ควรเน้นการสร้างความรู้และความตระหนักให้ชุมชนลาวเงี้ยวทองเอนเห็นคุณค่าของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่บรรพบุรุษได้พัฒนาและสร้างสรรค์จนเหมาะสมที่จะใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและดำรงความเป็นลาวเงี้ยวทองเอนไว้ได้ท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งได้พิสูจน์ชัดว่าเป็น “ทุน” สำคัญในการพัฒนาสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ของชุมชนลาวเงี้ยวทองเอน รวมทั้งการมีทักษะและความสามารถในการอนุรักษ์และสืบทอดทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาลาวเงี้ยวทองเอนอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ในลักษณะของการ “ระเบิดจากข้างใน” เช่น การผ่านระบบการศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ผ่านบทบาทของวัด ผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) และสื่อสารทางสังคม (Social Media) เป็นต้น โดยการกระตุ้นหนุนเสริมจากหน่วยงานและองค์กรภายนอกชุมชน” ดังนั้น จึงควรทำหน้าที่เป็น “พี่เลี้ยง” ให้ชุมชนลาวเงี้ยวทองเอนได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

2.1 ในฐานะเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เป็นแหล่งสะสมของ “ความรู้” ใน “ศาสตร์” และ “ศิลป์” ต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่องยาวนาน จึงควรได้แสดงบทบาทและทำหน้าที่เป็น “พี่เลี้ยงทางวิชาการ” ให้ชุมชนลาวเงี้ยวทองเอนได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไป จนสามารถเป็น “ต้นแบบ” หรือ “แหล่งเรียนรู้” ที่ชุมชนอื่น ๆ ที่มีศักยภาพและความพร้อมจะได้มาเรียนรู้และประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชน/หมู่บ้านของตนให้เข้มแข็งได้ต่อไป

2.2 ในฐานะเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นนอกจากจะได้พัฒนาคู่มือฯ โดยการบูรณาการให้คณะและสาขาวิชาต่าง ๆ ทั้งอาจารย์และนักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้จากประสบการณ์การปฏิบัติการจริงในการสร้าง จัดการ และสืบทอดความรู้เป็นรูปแบบในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการในทุกขั้นตอนของชุมชนลาวเงี้ยวทองเอนแล้วควรนำความรู้นี้ไปเผยแพร่ขยายผลโดยการ “ปฏิบัติการจริง” ใน “พื้นที่จริง” โดยบรรจุไว้เป็นส่วนหนึ่งในการบริการทางวิชาการแก่สังคม โดยการสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมหรือการสร้างโอกาสให้ชุมชน/หมู่บ้านอื่น ๆ ที่มีศักยภาพและความพร้อม ในเขตบริการ (จังหวัดสระบุรี ลพบุรี และสิงห์บุรี) แล้วสรุปผลการใช้รูปแบบ/องค์ความรู้จากการวิจัยและพัฒนานี้ว่าสามารถจะก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวของชุมชนได้จริงหรือไม่และอย่างไร รวมทั้ง การสรุปเป็นผลงานวิชาการเพื่อขยายผลและนำเสนอในวารสารทางวิชาการ หรือการประชุมสัมมนาทางวิชาการในระดับชาติและนานาชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากมีชุมชนอื่นที่มีทุนทางวัฒนธรรมและมีศักยภาพที่สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการได้ ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการ อันจะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้ และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ชุมชนอื่น ๆ จะได้มาเรียนรู้และประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชน/หมู่บ้านของตนให้เข้มแข็งได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัลยาณี กุลชัย. (2560). การสร้างคู่มือการท่องเที่ยวชุมชนโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 20(1), 26-41.
<https://ejournals.swu.ac.th/index.php/JOS/article/view/9500/8107>
- กัลยาณี กุลชัย, พีรชัย กุลชัย และ สุรีย์พร นิพัฐวิทยา. (2559). การสร้างต้นแบบคู่มือการท่องเที่ยวชุมชนไทยพวนโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลเกาะหวาย อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 19(1), 26-45.
<https://ejournals.swu.ac.th/index.php/JOS/article/view/8189/7245>
- คัชพล จันเพชร และ พิทักษ์ ศิริวงศ์. (2560). การบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน: กรณีศึกษา ชุมชนบ้านซากแก้ว อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. *วารสารการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 10(1), 111-121.
<https://www.journal.nu.ac.th/JCDR/article/view/1726/1059>
- จารุวรรณ ชูสงค์ และ จรวยพร นุ่มน้อย. (2562). การพัฒนาคู่มือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อรองรับการจัดการการท่องเที่ยวบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจฐานราก: ตำบลลานข่อย จังหวัดพัทลุง. *วารสาร สจล.ชุมชนเขตอุดมศักดิ์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 1(1-2), 230-246.
https://www.pcc.kmitl.ac.th/journal/schu/schu_pdf/vol1_no1_2019/%E0%B8%89.1%20%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%203%20%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B9%89%E0%B8%B2%2015-25.pdf
- ชมพู อีสริยาวัฒน์. (2561). การพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับชุมชนท่องเที่ยวกรณีศึกษาบ้านหนองตาไก่ ตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์. *รมยสาร*, 16(2), 127-145. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jhusoc/article/view/200740/140328>
- ณัฐพัชร มณีโรจน์. (2560). การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน. *วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทย นานาชาติ*, 13(2), 25-46. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jitt/article/view/113060/88029>
- ดวงรัตน์ ด่านไธยนา. (2553). พฤติกรรมในการเลือกและความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อคู่มือการท่องเที่ยวด้วยตนเอง (กรณีศึกษาชุมชนบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม). *วารสารวิจัยและพัฒนา*, 2(1), 79-89. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/irdssru/article/view/212643/147600>

- ดาริน วรณทรัพย์, นวสนันท์ วงศ์ประสิทธิ์, ศิริวัฒน์ จิระเดชประไพ และ กาสัก เต๊ะชันหมาก. (2561). รูปแบบการจัดการทุนทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในประเทศไทย. *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพ*, 5(1), 17-24. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/rdi-arua/article/view/144259/106729>
- นิติติยา ทองเสนอ และ อุทิศ สังข์รัตน์. (2558). การจัดการวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ในตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง. *วารสารอินทนิลทักษิณสาร*, 10(1), 187-206. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/HUSOTSU/article/view/43624/36057>
- ปาริฉัตร ศรีหะรัญ และ พรพิมล ขำเพชร. (2561). การท่องเที่ยวโดยชุมชน: ทางเลือกใหม่สู่ความยั่งยืน. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 12(3), 118-132. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/journaldtc/article/download/240952/163853/>
- พัชรินทร์ บุญสมธป, สิทธิพงศ์ พรอุดมทรัพย์ และ ปรางฉาย ปรัตตจริยา. (2563). การออกแบบคู่มือท่องเที่ยวโดยใช้เทคโนโลยีความจริงเสริมเพิ่มมูลค่าและส่งเสริมข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในเขตเมืองกาญจนบุรีให้เป็นการท่องเที่ยวแบบดิจิทัล. *บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 13(3), 87-98. https://so01.tci-thaijo.org/index.php/crrugds_ejournal/article/view/242231/166298
- ยุพิน ประทุมมี. (2563). การพัฒนาคู่มือการท่องเที่ยวภาษาญี่ปุ่นตามเส้นทางประวัติศาสตร์ปราสาทหินในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารจันทร์เกษมสาร*, 26(2), 230-246. <https://li01.tci-thaijo.org/index.php/crujournal/article/view/246222/169831>
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นานมีบุ๊คส์.
- วรพงศ์ ผูกู. (2562). *ปรัชญาแห่งการท่องเที่ยวโดยชุมชน 7 ประการ*. อาร์แอนด์ดี ศรีเอช.
- วรพงศ์ ผูกู, ฐิติ ฐิติจำเจริญพร, วุฒิพงษ์ ฉั่วตระกูล, อัสรี แพทย์เจริญ, พินทุสร อ่อนเปี่ยม และ จิตรลดา ปันทอง. (2564). รูปแบบการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาพื้นที่ต้นแบบชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม. กรมส่งเสริมวัฒนธรรม.
- วินิชา วงศ์ชัย, ปรอยฝน ทวีชัย, กนกวรรณ อยู่ไสว, ณัฐธยาน์ จิรสุขันยกร และ หทัยชนก อินลบ. (2565). การพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษสำหรับแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษา: ชุมชนชนมแปดกหนองบัว จังหวัดจันทบุรี. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมศน์*, 9(4), 169-184. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND/article/download/260734/173457/969783>
- ศศิชา หมดมลทิล. (2564). *ท่องเที่ยวโดยชุมชน วิถีสู่ความยั่งยืน*. ธนาคารออมสิน.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2553). *การเขียนผลงานวิชาการ และบทความ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ภาพพิมพ์.
- อรพรรณ จันทร์อินทร์. (2561). *คู่มือองค์ความรู้การมีส่วนร่วมการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน*. http://www.thaiexplore.net/file_upload/submitter/file_doc/07b795b4f7f4ae3befedb16016dd7320.pdf

- อมารสี อัมพันศิริรัตน์ และพิมพิมล วงศ์ไชยา. (2560). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม: ลักษณะสำคัญและการประยุกต์ใช้ในชุมชน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 36(6), 192-202. <https://hujmsu.msu.ac.th/pdfspllit.php?p=MTU5OTAxNDE3NC5wZGZ8MjAxLTlxMQ==>
- อุทัยวรรณ ภูเทศ. (2559). การพัฒนาศักยภาพของชุมชนในด้านการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์จากตาลโตนดบนพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น. *วารสาร มจร. สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 5(2), 193-204. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/245483/166065>
- Bourdieu, P. (1986). *The Form of Capital*. In Handbook of Theory and Research for The Sociology of Education. Greenwood Press.
- Crane, P. & O'Regan, M. (2010). *On PAR Using Participatory Action Research to Improve Early Intervention*. Department of Families, Housing, Community Services and Indigenous Affairs, Australian Government.
- Scott, J. C. (1958). *Weapons of the Weak: Everyday Forms of Peasant Resistance*. Yale University Press.
- UNESCO. (2006). *International Conference on Creative Tourism*. n.d.

Creating an Ancient Muay Thai Art Fitness Program for Physical and Mental Health Benefits for the Working-Age Population in Khao Thanu Subdistrict, Mueang District, Lop Buri Province

Kathavut Sriya

Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

Thatirath klongdee

Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

Khomkrit Bunkhiao

Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author: kathavut.s@lawasri.tru.ac.th

Received: February 20, 2025 Revised: March 20, 2025 Accepted: April 18, 2025

Abstract

This research article aims to: 1. develop a Lopburi Ancient Muay Thai exercise model that promotes physical and mental health for working-age adults in Khong Thanu Subdistrict, Mueang District, Lopburi Province, and 2. examine the effects of the Lopburi Ancient Muay Thai exercise model on the physical and mental health of the participants. The sample group consisted of working-age adults aged 45–59 years residing in the research area in Khong Thanu Subdistrict, Villages 1–14, totaling 30 voluntary participants. They were divided into an experimental group and a control group, with 15 participants in each group, according to the study's inclusion and exclusion criteria. The research instruments included: 1) Lopburi Ancient Muay Thai exercise model; 2) physical fitness test for the general population aged 19–59 years, and 3) the Suan Prung Stress Test (SPST-20) for assessing mental health status. The statistical methods employed in this study included percentage, mean, and standard deviation. An Independent Sample T-test was used to compare results before and after the intervention.

The research results found that: 1. the exercise model created by the researcher went through the experimental and improvement process, and resulted in an effective exercise model that can be applied for working-age people; 2. the results of exercising with the Lopburi Ancient Muay Thai exercise model showed that the participants' physical fitness, as measured by the sit-and-reach test and the 60-second chair stand test, was significantly higher after the intervention than before, at the .05 level of statistical

significance. Furthermore, the mental health assessment revealed that the participants' average stress scores after the intervention were significantly lower than their pre-intervention scores at the .05 level of statistical significance.

Keywords: Exercise, Lopburi Ancient Thai Boxing, Physical and Mental Health, Working-Age People

การสร้างรูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรีที่มีผลต่อ สุขภาพกายและจิต สำหรับประชาชนวัยทำงานในเขตตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

ศราวุธ ศรียา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

จิตติรัฐ คล่องดี

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คมกริช บุญเขียว

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Corresponding Author: kathavut.s@lawasri.tru.ac.th

ได้รับบทความ: 20 กุมภาพันธ์ 2568 ปรับปรุงแก้ไข: 20 มีนาคม 2568 ตอรับตีพิมพ์: 18 เมษายน 2568

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อสร้างรูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรี ที่มีผลต่อสุขภาพกายและจิต สำหรับประชาชนวัยทำงาน ในเขตตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี 2. เพื่อศึกษาผลการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรี ที่มีผลต่อสุขภาพกายและจิต กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรวัยทำงานที่อายุระหว่าง 45-59 ปี ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่วิจัย ในตำบลโก่งธนู หมู่ที่ 1-14 จำนวน 30 คน โดยสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน โดยใช้เกณฑ์การคัดเข้า-ออกเข้าร่วมงานวิจัย เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย 1) รูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรี 2) แบบทดสอบสมรรถภาพทางกาย สำหรับประชาชนทั่วไป อายุ 19-59 ปี 3) แบบประเมินภาวะสุขภาพจิต ใช้แบบวัดความเครียดสวนปรุง (SPST-20) สถิติที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Independent Sample T-test จะเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง

ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผ่านขั้นตอนการทดลองและปรับปรุงแก้ไข ทำให้ได้รูปแบบการออกกำลังกายที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ออกกำลังกายสำหรับประชาชนวัยทำงานได้ 2. ผลการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรี ทำให้สมรรถภาพทางกาย รายการนั่งอตัวไปข้างหน้า และการยืน-นั่งบนเก้าอี้ 60 วินาที หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการประเมินสุขภาพจิตพบว่า ค่าเฉลี่ยความเครียดของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง ลดลงจากค่าเฉลี่ยก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การออกกำลังกาย, มวยไทยโบราณลพบุรี, สุขภาพกายและจิต, ประชาชนวัยทำงาน

บทนำ

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพควบคู่ไปกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ เพื่อลดการเสียชีวิตของคนไทยด้วยโรคที่สามารถป้องกันและได้เพิ่มอายุคาดเฉลี่ยประชากร กระทรวงสาธารณสุขกำหนดนโยบายดำเนินการพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพควบคู่กับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ โดยเฉพาะกลุ่มวัยทำงานเน้นพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการออกกำลังกาย การรับประทานอาหาร การจัดการอารมณ์ การไม่สูบบุหรี่ และการไม่ดื่มสุรา (3อ.2ส.) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วิชุดา นพเสริฐ, นิศาชล บุปผา และอรุณณี ใจเที่ยง (2566) ศึกษาวิจัยความรอบรู้ด้านสุขภาพควบคู่กับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ 3อ.2ส. ของกลุ่มวัยทำงานอายุ 45-59 ปี เนื่องจากความรอบรู้ด้านสุขภาพนั้น มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญในการเกิดโรค NCDs นำมาซึ่งการสูญเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลเพิ่มสูงขึ้น และเพื่อนำชุดข้อมูลไปวางแผนออกแบบบริการเพื่อพัฒนาศักยภาพประชาชนวัยทำงานในพื้นที่ ส่งเสริมสุขภาพเตรียมตัวก่อนสูงอายุ และป้องกันปัญหาสุขภาพในระยะยาว สอดคล้องกับ กัลยาณี ตันตรานนท์, อนนท์ วิสุทธิ์ธนานนท์, วีระพร ศุทธากรณ์, บังอร ศุภวิทิตพัฒนา, สมาลี เลิศมัลลิกาพร และเสาวนีย์ คำปวน (2563) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชากรวัยทำงานตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่า การส่งเสริมให้ประชาชนวัยทำงานมีความรอบรู้ด้านสุขภาพมีทักษะในการจัดการตนเองในการสร้างเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรคเรื้อรัง การป้องกันการเกิดโรค และการบาดเจ็บจากการทำงานจึงมีความสำคัญ รวมทั้งการจัดโปรแกรมการส่งเสริมสุขภาพให้เหมาะสม จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพวัยผู้สูงอายุ มักมีสาเหตุมาจากปัญหาพฤติกรรมสุขภาพตั้งแต่ในช่วงวัยกลางคน เนื่องจากเป็นวัยทำงาน จึงละเลยการดูแลตนเอง หรือไม่ได้คิดเรื่องสุขภาพที่ถูกใช้งานอย่างหนัก ส่งผลให้เกิดการสะสมหรือก่อตัวของโรคเรื้อรังต่าง ๆ โรคเหล่านี้มักเรื้อรังรักษาไม่หาย บางคนปรับตัวไม่ได้ก็เกิดปัญหาสุขภาพจิตตามมา (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2564)

จากข้อมูลทั่วไป สถานะสุขภาพและสถิติชีพในตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ปี 2565 โดยพิจารณาจากข้อมูลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโก่งธนู พบว่า มีประชากรทั้งหมด 4,221 คน แบ่งเป็น เพศชาย 1,930 คน หญิง 2,291 คน มีประชากรวัยทำงาน อายุ 45-59 ปี ทั้งชายและหญิง จำนวน 896 คน มีภาวะกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง พบว่า มีผู้ป่วยโรคเบาหวานรายใหม่ จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.37 โรคความดันโลหิตสูง จำนวน 49 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.73 โรคเบาหวานความดันโลหิตสูง จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.06 ดังนั้น สรุปได้ว่ามีผู้ป่วยเบาหวานอย่างเดียว จำนวน 64 ราย ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงอย่างเดียว จำนวน 526 ราย และป่วยทั้ง 2 โรคร่วมกัน จำนวน 445 คน จึงจำเป็นต้องมีการรณรงค์อย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยที่กำลังได้รับการรักษา โดยการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพให้หันมาออกกำลังกาย รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ หลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ และดื่มสุรา (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโก่งธนู, 2566)

ดังนั้น การส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนวัยทำงานที่สำคัญคือ การส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพ ควบคู่ไปกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ด้านการออกกำลังกาย ซึ่งวรวิมล เจริญศิริ (ม.ป.ป) กล่าวว่า การออกกำลังกายเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้มีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรง อุดหนุน มีผลกำลังในการทำงาน มีอารมณ์และจิตใจที่แจ่มใสเบิกบาน กระฉับกระเฉงตลอดเวลา มีความคิดที่ฉับไว ตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว และพร้อมเสมอที่จะเผชิญกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในแต่ละวัน การออกกำลังกายยังช่วยให้

บุคลิกภาพ รูปร่างสง่างามทุกอย่างก้าวเพิ่มความมั่นใจให้กับตัวเอง การออกกำลังกายมีหลายรูปแบบ รูปแบบหนึ่ง **นั่นคือ กีฬามวยไทย** มักถูกนำมาประยุกต์กับการออกกำลังกาย เนื่องจากเป็นการออกกำลังกายที่เน้นการเคลื่อนไหวในทุกส่วนของร่างกาย ช่วยเสริมสร้างระบบหัวใจไหลเวียน และยังช่วยสร้างความแข็งแรงของกล้ามเนื้อและการทรงตัวที่ดี สร้างความมั่นใจ สภาพจิตใจดี ตื่นตัว แจ่มใส นอนหลับได้อย่างสบาย ช่วยในการลดและควบคุมน้ำหนักตัว อีกทั้งยังสามารถฝึกเป็นทักษะการป้องกันตัวในภาวะคับขันได้อีกด้วย (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2566) สอดคล้องกับการศึกษาของทงศศักดิ์ ทองศรีสุข (2566) ที่นำท่ากายบริหารด้วยทักษะมวยไทย ซึ่งเป็นภูมิปัญญาทางด้านการต่อสู้ที่สืบทอดจากบรรพชนไทย ในการใช้อวัยวะทุกส่วนของร่างกาย เช่น มือ เท้า เข่า ศอก มาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการออกกำลังกาย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมการกำกับตนเองในการออกกำลังกายด้วยทักษะมวยไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนที่ไม่ออกกำลังกายเป็นประจำ สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและสร้างแรงจูงใจในการออกกำลังกายเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกายให้ดีขึ้น และ ต่อศักดิ์ แก้วจรัสวีไล (2559) กล่าวว่า การออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยถือเป็นกิจกรรมการออกกำลังกายที่ดี เนื่องจากกีฬามวยไทยเป็นศิลปวัฒนธรรมทางการกีฬาของชาติที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของคนไทยทางด้านการต่อสู้ป้องกันตัว อันเกิดจากวิถีชีวิตและภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทย ที่ได้คิดค้นท่าทางการต่อสู้ป้องกันตัวจนกลายเป็นที่ยอมรับ และความนิยมอย่างแพร่หลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ การออกกำลังกายด้วยมวยไทยโบราณยังสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ทุกเพศ ทุกวัย ช่วยพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา ให้เป็นผู้มีความสมบูรณ์ทางร่างกายและจิตใจ สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขอีกด้วย

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทางผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างรูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรี ที่มีผลต่อสุขภาพกายและจิต สำหรับประชาชนวัยทำงานในเขตตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี โดยมีรูปแบบการออกกำลังกายที่ช่วยพัฒนาเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพและจิตใจ ให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น รวมทั้งยังได้เรียนรู้ศิลปะมวยไทยลพบุรีที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของท่ามวยไทยสายลพบุรีให้เป็นที่รู้จัก อีกทั้ง ยังเป็นการร่วมอนุรักษ์ส่งเสริมศิลปการต่อสู้มวยไทยของชาติไทยสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

โครงการวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ประการดังนี้

1. เพื่อสร้างรูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรีที่มีผลต่อสุขภาพกายและจิต สำหรับประชาชนวัยทำงาน ในเขตตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อศึกษาผลการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรีที่มีผลต่อสุขภาพกายและจิต สำหรับประชาชนวัยทำงาน ในเขตตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี รหัสโครงการวิจัย ที่ TRU-EC/017/67 และการพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล โดยผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์การวิจัย สิทธิในการตอบหรือไม่ตอบคำถามใด ๆ สิทธิในการ

บอกยุติการให้ความร่วมมือ การรักษาความลับไม่เปิดเผยข้อมูลอันเป็นความลับหรือข้อมูลที่อาจก่อให้เกิดผลเสียหาย และทำลายข้อมูลดิบทันทีเมื่อเสร็จสิ้นการวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากผู้ให้ข้อมูลยินยอมเข้าร่วมการวิจัยจึงมีการลงลายมือชื่อ ในเอกสารยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดหลักการออกกำลังกาย

ในปัจจุบันกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่ทำให้ทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และสมบูรณ์ทางร่างกายนั้น คือ การออกกำลังกาย วันชัย พูนชัย (2565) กล่าวว่า การออกกำลังกาย (Exercise) หมายถึง การใช้กล้ามเนื้อกับอวัยวะอื่น ๆ ของร่างกายทำงานมากกว่าการเคลื่อนไหวหรืออิริยาบถต่าง ๆ ตามปกติในชีวิตประจำวัน มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบต่าง ๆ ภายในร่างกาย แต่เป็นผลดีต่อสุขภาพร่างกาย เป็นการใช้แรงกล้ามเนื้อเพื่อให้ร่างกายเกิดการเคลื่อนไหวอย่างมีระบบแบบแผน โดยมีการกำหนดความถี่ของการออกกำลังกาย ความแรงหรือความหนักของการออกกำลังกาย ความหนักหรือระยะเวลาของการออกกำลังกาย ระยะเวลาในการอบอุ่นร่างกายและระยะผ่อนคลายร่างกายที่ถูกต้อง ทั้งนี้ การออกกำลังกายในรูปแบบใดหรือใช้กิจกรรมใดเป็นสื่อก็ได้ โดยผลของการออกกำลังกายจะช่วยทำให้ร่างกายเกิดความแข็งแรงระบบการทำงานต่าง ๆ ของร่างกายมีประสิทธิภาพดีขึ้น การออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ มีจุดประสงค์เพื่อความสนุกสนาน และผ่อนคลายความเครียด เสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย ป้องกันปัญหาสุขภาพ ชะลอความเสื่อม พ้นพสุสภาพร่างกาย อีกทั้ง จารินี ยศปัญญา และคณะ (ม.ป.ป) เสนอว่า การออกกำลังกาย (Exercise) หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่ทำให้มีการเคลื่อนไหวร่างกายในส่วนต่าง ๆ โดยมีการวางแผนหรือมีการเตรียมตัวให้เป็นกิจกรรมเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มหรือคงไว้ซึ่ง สมรรถภาพทางร่างกาย (Physical Fitness) และความสนุกสนานเพื่อสังคม โดยใช้กิจกรรมง่าย ๆ หรือกติกาการแข่งขันง่าย ๆ

มวยไทยโบราณลพบุรี

จากผลการศึกษาเอกลักษณ์โดยรวมของมวยไทยโบราณลพบุรี ครฑาฐ ศรียา (2560) พบว่า มวยไทยสายลพบุรี จะมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง คือ ไม่เป็นมวยหลักแต่จะเป็นลักษณะมวยเกี่ยว กล่าวคือ เป็นมวยที่ใช้อาวุธมวยได้รวดเร็ว หลบหลีกอย่างว่องไว ส่วนมากจะนิยมใช้หมัด โดยเน้นที่การออกหมัดอย่างฉลาดและแหลมคม จุดเด่นของมวยไทยสายลพบุรีอยู่ที่ เป็นมวยที่เน้นหมัดตรง การชกแบบหยายหมัดทำให้มวยไทยสายลพบุรีมีชื่อเสียงว่าเป็นมวยหมัด ชอบต่อโดยตรงตามแบบฉบับของมวยไทยสายลพบุรี ไม่นิยมใช้มือป้องกันการเตะ จึงมีลักษณะที่แตกต่างจากมวยอื่น ๆ คือ ต่อได้แม่นยำมากจนได้ชื่อว่าเป็นมวยที่แม่นยำหรือมีหมัดแม่นยำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้หมัดในเวลาเข้าคลุกวงในของนักมวยลพบุรีจะใช้การต่อสวนเข้าสู่ปลายคางของคู่ต่อสู้ และได้เรียกชื่อท่าต่อมวยนี้ว่า เอร่าวันเสงา แต่ถ้าใช้สองมือต่อคู่จะเรียกชื่อว่า หนุมานถวายแหวน จนมีคำกล่าวที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของการชกมวยของนักมวยลพบุรีไว้ว่า ฉลาดลพบุรี หมายถึง การชกมวยของบรรพบุรุษมวยลพบุรีว่า เป็นมวยแม่นยำหมัดจัดเป็นมวยเชิงที่มีลีลาการชกที่ฉลาด ทั้งการรุกรับ หลบหลีกได้อย่างว่องไว สามารถแหวกการป้องกัน ไบหน้าคู่ต่อสู้ได้อย่างแม่นยำฉมังและแม่นยำเหมือนกับจับวาง ซึ่งหมายความว่า ถ้าจะต่อตรงส่วนใดจะถูกตรงส่วนนั้นไม่มีการพลาด ซึ่งโดยทั่วไปมวยไทยในสมัยโบราณเป็น “ศาสตร์แห่งการต่อสู้ทั้งที่ใช้

อาวุธและมือเปล่า” มวยไทยแต่ละภาคในสมัยก่อนจะมีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวที่แตกต่างกันไป ดังเช่น มวยลพบุรี เป็นต้น

สุขภาพทางจิตใจสำหรับประชาชนวัยทำงาน

จากการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก ส่งผลต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต โดยเฉพาะวัยทำงาน ที่ต้องเผชิญกับการแข่งขัน และความกดดันอย่างต่อเนื่อง ปัญหาสุขภาพจิตที่พบมากในวัยทำงาน คือ พฤติกรรมทางสุขภาพที่ไม่เหมาะสม ภาวะเครียดและวิตกกังวล โดยปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียด คือ การมีชั่วโมงการทำงานที่ยาวนาน และความไม่แน่นอนหรืองานที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวัง การขาดโอกาส ในการก้าวหน้าหรือได้รับการเลื่อนตำแหน่ง การทำงานหนักค่าตอบแทนน้อย จากการสำรวจทางระบาดวิทยาสุขภาพจิต พบว่า คนไทยมีโอกาสเจ็บป่วยด้วยโรคจิตเวชประมาณ 16 ล้านคน จากโรคการดื่มสุรา หรือเสพสารเสพติด โรคซึมเศร้า และโรควิตกกังวล แต่อาการเจ็บป่วยเหล่านี้กลับถูกมองข้ามและผู้ป่วย ไม่ได้เข้ารับการรักษา และกลุ่มวัยทำงาน มีอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จสูงที่สุด (กรมสุขภาพจิต, 2561) ดังนั้น การดูแลสุขภาพจิตของคนวัยทำงาน โดยเร่งหาแนวทางป้องกันแก้ไขปัญหา และส่งเสริมให้คนวัยทำงานมีภาวะสุขภาพจิตที่ดี เพื่อลดการสูญเสียทรัพยากรบุคคล ลดค่าใช้จ่ายจากปัญหาสุขภาพจิต ตลอดจน สามารถดัดศักยภาพของประชาชนวัยทำงานได้อย่างเต็ม ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลเป็นพลังหลักในการขับเคลื่อนประเทศต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พินดา ชูเวช และ ปรีวัตร ปาโส (2563) ได้ศึกษาผลการใช้กายบริหารด้วยการรำไหว้ครูมวยไทย และการใช้ท่ามวยไทยต่อสมรรถภาพทางกายของผู้สูงอายุ พบว่า สมรรถภาพทางกายด้านความอ่อนตัว ด้านความจุปอด และด้านความแข็งแรงอดทนของกล้ามเนื้อขาของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย คือ การได้โปรแกรมกายบริหารสำหรับผู้สูงวัยที่มีชื่อว่า รำมวยไทยแปดสัปดาห์ ประกอบด้วย การรำไหว้ครูมวยไทย และการใช้ท่ามวยไทยเป็นการนำความงามของศิลปะการรำ การไหว้ครูมวยไทย และท่ามวยไทยมาใช้บริหารร่างกายของผู้สูงอายุในชุมชน

สิริทรัพย์ สีหะวงษ์, ศิริพร จันทนสกุลวงศ์, ปิยัญฐ์ สร้อยคำ และ พุฒินี นนท์ตุลา (2566) ได้ศึกษาผลของโยคะต่อสุขภาพกายและจิตของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พบว่า ภายหลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยของความอ่อนตัว ความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อขา และความอดทนของระบบหัวใจและไหลเวียนเลือด เพิ่มขึ้นก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) และค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดของกลุ่มตัวอย่างลดลงจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

กรอบแนวคิดงานวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรวัยทำงาน ที่อายุระหว่าง 45-59 ปี ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่วิจัย ได้แก่ ตำบลโก่งธนู หมู่ที่ 1-14 ซึ่งมีประชากรวัยทำงานทั้งหมด จำนวน 896 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาประสิทธิผลของรูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรี ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ทำกิจกรรมครั้งนี้ แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 15 คน และกลุ่มควบคุม 15 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้ เป็นผู้ที่มีสุขภาพดี ไม่มีปัญหาด้านการฟัง การพูด สามารถเดินหรือเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างอิสระ เป็นผู้ที่มีสมาธิยินยอมเข้าร่วม ส่วนเกณฑ์ที่คัดออก คือ ประชากรวัยทำงานประเภทที่มีการสูญเสียทางระบบประสาท เช่น โรคอัลพฤษ์ อัมพาต โรคพาร์กินสันซึม เป็นโรคหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน หัวใจล้มเหลว ไม่สามารถควบคุมความดันโลหิตได้ หรือตรวจพบมีความดันโลหิตมากกว่า 180 มม.ปรอท โรคเบาหวานที่ไม่สามารถควบคุมได้ หรือมีผลการตรวจน้ำตาลในเลือดมากกว่า 200

มก./เดซีลิตร โรคเมเร้ง โรคข้ออักเสบเฉียบพลัน มีประวัติโรคข้อหรือมีอาการปวดข้อขณะเคลื่อนไหว ประวัติกระดูกหัก เปลี่ยนข้อเข่าหรือข้อสะโพก เป็นต้น

1.3 ขอบเขตพื้นที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ตำบลโก่งธนู หมู่ที่ 1-14 อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

1.4 ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่เดือน มกราคม 2567 - กันยายน 2567

2. เครื่องมือในการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องการสร้างรูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรี ที่มีผลต่อสุขภาพกายและจิต สำหรับประชาชนวัยทำงาน ในเขตตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

2.1 รูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรี ที่มีผลต่อสุขภาพกายและจิต สำหรับประชาชนวัยทำงาน ในเขตตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ช่วง ได้แก่

2.1.1 ช่วงอบอุ่นร่างกาย (Warm-up) ใช้เวลา 5 นาที โดยมีท่ายืดเหยียดกล้ามเนื้อ และข้อต่อแบบนั่งค้างไว้ และแบบเคลื่อนไหว

2.1.2 ช่วงออกกำลังกาย (Exercise) ใช้เวลา 25 นาที โดยใช้ท่าศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรี เริงหมัด เริงเข่า เริงเท้า และเชิงศอก

2.1.3 ช่วงผ่อนคลายกล้ามเนื้อ (Cool Down) ใช้เวลา 5 นาที โดยมีท่ายืดเหยียดกล้ามเนื้อและข้อต่อแบบนั่งค้างไว้ และแบบเคลื่อนไหว

2.2 เครื่องมือทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพของประชากรวัยทำงาน จากแบบทดสอบและเกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพทางกายของประชาชนไทย อายุ 19-59 ปี สำนักวิทยาศาสตร์การกีฬา (สำนักวิทยาศาสตร์การกีฬา กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562) มีทั้งหมด 5 รายการ ดังนี้

2.2.1 ชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง (Weight and Height) ดัชนีมวลกาย (Body Mass Index)

2.2.2 นั่งงอตัวไปข้างหน้า (Sit and Reach)

2.2.3 แรงบีบมือ (Hand Grip Strength)

2.2.4 ยืน-นั่งบนเก้าอี้ 60 วินาที (30 Seconds Chair Stand)

2.2.5 ยืนยกเข้าขึ้นลง 3 นาที (3 Minutes Step Up and Down)

2.3 เครื่องมือประเมินภาวะสุขภาพจิต ใช้แบบวัดความเครียดสวนปรุง (Suan Prung Stress Test) ชุด 20 ข้อ (สุวัฒน์ มหัตนิรันดร์กุล, วนิดา พุ่มไพศาลชัย และพิมมาศ ตาปัญญา, 2560) ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่วัดความเปราะบางหรือความไวต่อความเครียด เป็นแบบวัดความเครียดที่ใช้อย่างแพร่หลายในประเทศไทยสำหรับวัดความเครียดในบุคคลทั่วไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และมีนักศึกษาศาสาวิชาพลศึกษาช่วยปฏิบัติงานจำนวน 6 คน โดยแบ่งขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนวัยทำงาน โดยลงพื้นที่ประสานงานกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลโก่งธนู และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลโก่งธนู เพื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.2 ขั้นการสร้างรูปแบบการออกกำลังกาย ผู้วิจัยวิเคราะห์ และสังเคราะห์การออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรี ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

3.2.1 ทำทางการบริหารร่างกายโดยยืดเหยียดกล้ามเนื้อ และกิจกรรมการเต้นแอโรบิก มวยไทยโบราณลพบุรีประกอบเพลง ซึ่งจากการศึกษาทำทางการออกกำลังกาย สามารถพัฒนาสมรรถภาพของระบบหัวใจและการไหลเวียนเลือด ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อส่วนขา และแขน ความยืดหยุ่นของหลัง สะโพก และกล้ามเนื้อขา ด้านหลัง ความคล่องแคล่วว่องไวและการทรงตัวขณะเคลื่อนไหว

3.2.2 หลักการออกกำลังกายของประชากรวัยทำงาน ประกอบด้วย ความถี่ ความหนัก ความนาน และรูปแบบการออกกำลังกาย เพื่อรวบรวมนำมาพิจารณาถึงความเหมาะสม

3.2.3 ขั้นตอนการออกกำลังกายของประชากรวัยทำงาน กระบวนการออกกำลังกาย ประกอบด้วย การอบอุ่นร่างกาย การทำกิจกรรม และการผ่อนคลายร่างกาย

3.2.4 นำรูปแบบกิจกรรมการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรีที่มีผลต่อสุขภาพกายและจิต สำหรับประชาชนวัยทำงาน ในเขตตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี วิเคราะห์ และสังเคราะห์ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมและความตรงเชิงเนื้อหา โดยกำหนดคุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ เป็นผู้จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาตรี หรือระดับปริญญาโทหรือปริญญาตรี สาขาวิชาพลศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ หรือศาสตราจารย์ มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการออกกำลังกาย หลักการออกกำลังกาย และหลักการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปทดลองใช้กับประชาชนวัยทำงาน จำนวน 5 คน ระยะเวลา 1 วัน และจำนวน 15 คน ระยะเวลา 1 สัปดาห์ ตามลำดับ แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองใช้ต่อไป

3.3 ขั้นการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการออกกำลังกาย ผู้วิจัยนำรูปแบบกิจกรรมการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรีไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการทดลองแบบ (Pretest-Posttest Control Group Design) โดยแบ่งกลุ่มทดลอง จำนวน 15 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 15 คน ทำการทดลองออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรี จำนวน 12 สัปดาห์ๆ ละ 3 วัน ได้แก่ วันอังคาร วันพฤหัสบดี และวันเสาร์ โดยเริ่มทำการทดสอบสมรรถภาพทางกายทั้งสองกลุ่มก่อนการออกกำลังกาย 1 สัปดาห์ แล้วนำรูปแบบกิจกรรมการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรีไปใช้กับกลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมให้ออกกำลังกายแบบอิสระ เมื่อสิ้นสุดการออกกำลังกายผ่านไป 12 สัปดาห์ ทำการทดสอบสมรรถภาพทางกายทั้งสองกลุ่มอีกครั้ง แล้วให้กลุ่มทดลองประเมินภาวะสุขภาพจิต ใช้แบบวัดความเครียดสวนปรุง (Suan Prung stress test) ชุด 20 ข้อ

3.4 ขั้นการประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข นำผลการทดลองมาพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนด และปรับปรุงแก้ไข จัดทำเป็นรูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรี ที่มีผลต่อสุขภาพกายและจิต สำหรับประชาชนวัยทำงาน ในเขตตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ฉบับสมบูรณ์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลผลการทดลองใช้การตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการออกกำลังกายและความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการออกกำลังกาย โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบผลการประเมินสมรรถภาพทางกายก่อนและหลังทดลองใช้กิจกรรมการออกกำลังกาย ด้วยสถิติ Independent Sample T-test จะเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลแบบวัดความเครียดสวนปรง (Suan Prung Stress Test) ชุด 20 ข้อ โดยแบ่งระดับค่าคะแนนรวมของภาวะสุขภาพจิต ดังนี้ 0-24 คะแนน คือ เครียดน้อย, 25-42 คะแนน คือ เครียดปานกลาง, 43-46 คะแนน คือ เครียดสูง, 63 คะแนน คือ เครียดรุนแรง

ผลการวิจัย

รูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรีที่มีผลต่อสุขภาพกายและจิต สำหรับประชาชนวัยทำงาน มีการออกแบบตามลักษณะการเคลื่อนไหวการเต้นแอโรบิกมวยไทยโบราณลพบุรี ประกอบเพลง ซึ่งจากการศึกษาท่าทางการออกกำลังกาย สามารถพัฒนาสมรรถภาพของระบบหัวใจ และการไหลเวียนเลือด ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อส่วนขา และแขน ความยืดหยุ่นของหลัง สะโพก และกล้ามเนื้อขา ด้านหลัง ความคล่องแคล่วว่องไวและการทรงตัวขณะเคลื่อนไหว ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ช่วง ได้แก่ ช่วงอบอุ่นร่างกาย เวลา 5 นาที โดยมีท่ายืดเหยียดกล้ามเนื้อและข้อต่อแบบนั่งค้างไว้ และแบบเคลื่อนไหว ช่วงออกกำลังกาย เวลา 25 นาที โดยใช้ท่าศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรี ประกอบการเต้นแอโรบิก เริงหมัด เริงเข้า เริงเท้า และเริงศอก และช่วงผ่อนคลายกล้ามเนื้อ เวลา 5 นาที โดยมีท่ายืดเหยียดกล้ามเนื้อและข้อต่อแบบนั่งค้างไว้ และแบบเคลื่อนไหว กำหนดความถี่ของการออกกำลังกาย คือ 3 วันต่อสัปดาห์ รวมเป็นระยะเวลา 12 สัปดาห์

1. เปรียบเทียบผลการออกกำลังกายด้วยรูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรีด้วยการทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพของกลุ่มวัยทำงาน ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบการทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพของกลุ่มวัยทำงาน ก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

รายการทดสอบสมรรถภาพทางกาย	กลุ่มทดลอง (15 คน)		กลุ่มควบคุม (15 คน)		t	P-value
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ดัชนีมวลกาย (กิโลกรัม/เมตร ²)	59.83	9.39	60.69	6.23	.295	.770
การนั่งงอตัวไปข้างหน้า (เซนติเมตร)	11.80	4.91	9.80	6.51	-.949	.351
การยืน-นั่งบนเก้าอี้ 60 วินาที (ครั้ง)	31.46	6.57	36.33	9.36	1.647	.111
การยืนยกเข่า ขึ้น-ลง 3 นาที (ครั้ง)	142.58	18.40	150.25	23.16	.304	.358
แรงบีบมือซ้าย (กิโลกรัม/น้ำหนักตัว)	23.44	4.10	24.26	5.63	.452	.655
แรงบีบมือขวา (กิโลกรัม/น้ำหนักตัว)	23.56	4.29	24.20	5.74	.345	.733

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบการทดสอบสมรรถภาพทางกายของอาสาสมัครกลุ่มวัยทำงานก่อนการออกกำลังกาย ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานดัชนีมวลกายของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เท่ากับ 59.83 (9.39) และ 60.69 (6.23) กิโลกรัม/เมตร² ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการนั่งอตัวไปข้างหน้าของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เท่ากับ 11.80 (4.91) และ 9.80 (6.51) เซนติเมตร ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการยืน-นั่งบนเก้าอี้ 60 วินาที ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เท่ากับ 31.46 (6.57) และ 36.33 (9.36) ครั้ง ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการยืนยกเข้า ขึ้น-ลง 3 นาที ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เท่ากับ 142.58 (18.40) และ 150.25 (23.16) ครั้ง ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแรงบีบมือของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แรงบีบมือซ้าย เท่ากับ 23.44 (4.10) และ 24.26 (5.63) กิโลกรัม/น้ำหนักตัว แรงบีบมือขวา เท่ากับ 23.56 (4.29) และ 24.20 (5.74) กิโลกรัม/น้ำหนักตัว เป็นต้น

สรุปได้ว่าแบบทดสอบทั้ง 5 รายการ ในช่วงก่อนการออกกำลังกายระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ผลการเปรียบเทียบการทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพของกลุ่มวัยทำงานภายหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบการทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพของกลุ่มวัยทำงานภายหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

รายการทดสอบสมรรถภาพทางกาย	กลุ่มทดลอง (15 คน)		กลุ่มควบคุม (15 คน)		t	P-value
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ดัชนีมวลกาย (กิโลกรัม/เมตร ²)	59.67	9.11	60.50	6.05	.293	.772
การนั่งอตัวไปข้างหน้า (เซนติเมตร)	15.46	4.62	9.66	6.49	-2.81	.009*
การยืน-นั่งบนเก้าอี้ 60 วินาที (ครั้ง)	44.20	7.29	37.06	8.98	-2.38	.024*
การยืนยกเข้า ขึ้น-ลง 3 นาที (ครั้ง)	163.86	18.95	166.66	22.57	.368	.385
แรงบีบมือซ้าย (กิโลกรัม/น้ำหนักตัว)	23.58	3.95	24.37	5.72	.438	.665
แรงบีบมือขวา (กิโลกรัม/น้ำหนักตัว)	23.60	4.66	24.05	5.72	.377	.816

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบการทดสอบสมรรถภาพทางกายของอาสาสมัครกลุ่มวัยทำงานภายหลังการออกกำลังกายระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าดัชนีมวลกายของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เท่ากับ 59.67 (9.11) และ 60.50 (6.05) กิโลกรัม/เมตร² ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการนั่งอตัวไปข้างหน้าของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เท่ากับ 15.46 (4.62) และ 9.66 (6.49) เซนติเมตร ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการยืน-นั่งบนเก้าอี้ 60 วินาที ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เท่ากับ 44.20 (7.29) และ 37.06 (8.98) ครั้ง ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการยืนยกเข้า ขึ้น-ลง 3 นาที ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เท่ากับ 163.86 (18.95) และ 166.66 (22.57) ครั้ง ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแรงบีบมือของกลุ่ม

ทดลองและกลุ่มควบคุม แรงบีบมือซ้าย เท่ากับ 23.58 (3.95) และ 24.37 (5.72) กิโลกรัม/น้ำหนักตัว แรงบีบมือขวา เท่ากับ 23.60 (4.66) และ 24.05 (5.72) กิโลกรัม/น้ำหนักตัวเป็นต้น

สรุปได้ว่า แบบทดสอบรายการรายการนั่งงอตัวไปข้างหน้า ประเมินความอ่อนตัว และ ยืน-นั่งบนเก้าอี้ 60 วินาที ประเมินความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อขา พบว่า ค่าเฉลี่ยหลัง การออกกำลังกายระหว่างกลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนรายการทดสอบค่าดัชนี มวลกาย การยืนยกเข่า ขึ้น-ลง 3 นาที และแรงบีบมือซ้าย-ขวา ระหว่างกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ

3. แบบวัดความเครียดของสวนปรุงมี 20 ข้อ (SPST-20) เป็นแบบวัดความเครียดในภาพรวม ที่ใช้วัดสภาวะทางอารมณ์ของประชากรวัยทำงานในเขตตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ระยะ 12 สัปดาห์ที่ผ่านมา ของอาสาสมัครกลุ่มวัยทำงานหลังการออกกำลังกาย จำนวน 30 คน เพื่อประเมิน สภาวะทางอารมณ์ของประชากรวัยทำงานในสภาวะระหว่างการออกกำลังกาย ลักษณะของแบบประเมิน เป็นแบบมาตรประเมินที่มี 5 อันดับ คือ รู้สึกเครียด มากที่สุด รู้สึกเครียดมาก รู้สึกเครียดปานกลาง รู้สึก เครียดน้อย และไม่รู้สึกเครียด หรือ 5 4 3 2 1 แบบประเมินมีการแบ่งคะแนนความเครียดออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

คะแนนระหว่าง 0–23 คะแนน แสดงว่า มีความเครียดน้อย ท่านที่มีความเครียดในระดับน้อย (Mild Stress) หมายถึง ความเครียดระดับน้อย ๆ และหายไปในระยะเวลาอันสั้น เป็นความเครียด ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ความเครียดระดับนี้ ไม่คุกคามต่อการดำเนินชีวิต บุคคลมีการปรับตัวอย่าง อัตโนมัติ เป็นการปรับตัวด้วยความเคยชิน และการปรับตัวต้องการพลังงานเพียงเล็กน้อยเป็นภาวะ ที่ร่างกายผ่อนคลาย

คะแนนระหว่าง 24–41 คะแนน แสดงว่า มีความเครียดปานกลาง ท่านมีความเครียดในระดับ ปานกลาง (Moderate Stress) หมายถึง ความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันเนื่องจากมีสิ่งคุกคาม หรือพบเหตุการณ์สำคัญ ๆ ในสังคม บุคคลจะมีปฏิกิริยาตอบสนองออกมาในลักษณะความวิตกกังวล ความกลัว ฯลฯ ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ปกติทั่ว ๆ ไป ไม่รุนแรงจนก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย เป็นระดับ ความเครียดที่ทำให้บุคคลเกิดความ กระตือรือร้น

คะแนนระหว่าง 41–61 คะแนน แสดงว่า มีความเครียดมาก ท่านมีความเครียดในระดับสูง (High Stress) เป็นระดับที่บุคคลได้รับเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดสูง ไม่สามารถปรับตัวให้ลด ความเครียดลงได้ในเวลาอันสั้น ถือว่าอยู่ในเขตอันตราย หากไม่ได้รับการบรรเทาจะนำไปสู่ความเครียด เรื้อรัง เกิดโรคต่าง ๆ ในภายหลังได้

คะแนนระหว่าง 62 คะแนนขึ้นไป แสดงว่า มีความเครียดรุนแรง ท่านมีความเครียดในระดับ รุนแรง (Severe Stress) เป็นความเครียดระดับสูงที่ดำเนินติดต่อกันมาอย่างต่อเนื่องจนทำให้บุคคล มีความล้มเหลวในการปรับตัว เกิดความเบื่อหน่าย ท้อแท้ หมดแรง ควบคุมตัวเองไม่ได้ เกิดอาการทางกาย หรือโรคภัยต่าง ๆ ตามมาได้ง่าย

สรุปการประเมินสุขภาพจิต ใช้แบบวัดความเครียดของสวนปรุง มี 20 ข้อ (SPST-20) ของ ประชากรวัยทำงานในเขตตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี 30 คน พบว่า ประชากรวัยทำงาน ส่วนใหญ่ มีความเครียดของกลุ่มตัวอย่างลดลง จากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -2.81, p < 0.006$)

อภิปรายผล

จากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. เพื่อสร้างรูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรีที่มีผลต่อสุขภาพกายและจิต สำหรับประชาชนวัยทำงาน ในเขตตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี จากการตรวจพิจารณาประเมินความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของรูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรี วิเคราะห์ และสังเคราะห์ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมและความตรงเชิงเนื้อหา โดยกำหนดคุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ เป็นผู้จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาตรีหรือระดับปริญญาโทสาขาวิชาพลศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ หรือศาสตราจารย์ มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการออกกำลังกาย หลักการออกกำลังกาย และหลักการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปทดลองใช้กับประชาชนวัยทำงาน จำนวน 5 คน ระยะเวลา 1 วัน และจำนวน 15 คน ระยะเวลา 1 สัปดาห์ ตามลำดับ แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองใช้ต่อไป พบว่า มีค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 แสดงว่ามีค่าความตรงเชิงเนื้อหาในระดับดีมาก แสดงว่า ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นว่ารูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรีที่มีผลต่อสุขภาพกายและจิต สำหรับประชาชนวัยทำงาน ในเขตตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี สามารถวัดได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการจริง

2. เพื่อศึกษาผลการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรีที่มีผลต่อสุขภาพกายและจิต สำหรับประชาชนวัยทำงาน ในเขตตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี จากการใช้รูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรีที่มีผลต่อสุขภาพกายและจิต สำหรับประชาชนวัยทำงาน ในเขตตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ที่ประกอบไปด้วยช่วงอบอุ่นร่างกาย ใช้เวลา 5 นาที โดยมีท่ายืดเหยียดกล้ามเนื้อและข้อต่อแบบนั่งค้างไว้ และแบบเคลื่อนไหว ช่วงออกกำลังกาย ใช้เวลา 25 นาที โดยใช้ท่าศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรี เชิงหมัด เชิงเข่า เชิงเท้า และเชิงศอก และช่วงผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ใช้เวลา 5 นาที โดยมีท่ายืดเหยียดกล้ามเนื้อและข้อต่อแบบนั่งค้างไว้ และแบบเคลื่อนไหว เป็นระยะเวลา 12 สัปดาห์ เพื่อมาศึกษาพัฒนาการด้านสมรรถภาพทางกายของประชาชนวัยทำงาน มีทั้งหมด 5 รายการ ได้แก่ 1) ชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง (Weight and Height) ดัชนีมวลกาย (Body Mass Index) 2) นั่งงอตัวไปข้างหน้า (Sit and Reach) 3) แรงบีบมือ (Hand Grip Strength) 4) ยืน-นั่งบนเก้าอี้ 60 วินาที (60 Seconds Chair Stand) และ 5) ยืนยกเข่าขึ้นลง 3 นาที (3 Minutes Step Up and Down) เป็นต้น พบว่า แบบทดสอบรายการนั่งงอตัวไปข้างหน้า และยืน-นั่งบนเก้าอี้ 60 วินาที พบว่า ค่าเฉลี่ยหลังการออกกำลังกายระหว่างกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนรายการทดสอบค่าดัชนีมวลกาย การยืนยกเข่าขึ้น-ลง 3 นาที และแรงบีบมือชาย-หญิง ระหว่างกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้ การนั่งงอตัวไปข้างหน้า เป็นการวัดเพื่อศึกษาความสามารถการเคลื่อนไหวของข้อต่อร่างกาย ที่เรียกว่า ความอ่อนตัว (Flexibility) เพื่อตรวจประเมินความอ่อนตัวของข้อไหล่ หลัง ข้อสะโพก และกล้ามเนื้อต้นขาด้านหลัง เมื่อเทียบระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมในสัปดาห์ที่ 12 พบว่า กลุ่มทดลองทำได้ 15.46 เซนติเมตร และกลุ่มควบคุมทำได้ 9.66 เซนติเมตร ตามลำดับ จึงมีความแตกต่างกันนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจากการทดลอง พบว่า กลุ่มประชากรวัยทำงานมีความอ่อนตัวเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากความอ่อนตัวเป็นความสามารถทางร่างกายที่ทำงานอย่างสัมพันธ์กันของระบบ

ประสาท ระบบกล้ามเนื้อ เอ็น ข้อต่อ และกระดูก โดยพิจารณาจากการเคลื่อนไหวอย่างเต็มระยะของข้อต่อ (Wan, et., 2021) เพราะกิจกรรมใช้รูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีกิจกรรมการยืดเหยียดกล้ามเนื้อในลักษณะค้างอยู่กับที่และเคลื่อนที่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกรวีน สุขมิ, สุรสา ไค้งประเสริฐ และรุจน์ เลหาภักดี (2563) พบว่า การออกกำลังกายด้วยมวยไทยที่มีต่อความสามารถในการทรงตัว และความอ่อนตัวในผู้สูงอายุไทย สามารถเพิ่มความอ่อนตัวในผู้สูงอายุได้ การฝึกโปรแกรมการออกกำลังกายด้วยมวยไทยทำให้ความอ่อนตัวเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุมสาเหตุเพราะมวยไทยมีการเคลื่อนไหวทุกสัดส่วนของร่างกาย ทั้งการยืดเหยียดแขน สะโพก และขา ทำให้เกิดการปรับตัวการทำงานของเอ็นยึดกล้ามเนื้อ ที่ทำหน้าที่ยึดติดกล้ามเนื้อกับกระดูกเข้าไว้ด้วยกัน รวมทั้งเนื้อเยื่อเกี่ยวพันรอบ ๆ ข้อต่อที่เป็นตัวกำหนด ความสามารถในการยืดยาวออกส่งผลต่อความอ่อนตัวเพิ่มขึ้น และรายการยืน-นั่งบนเก้าอี้ 60 วินาที เป็นการวัดเพื่อศึกษาความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อ (Muscle Strength and Endurance) โดยการลุกขึ้นยืนตรงและนั่งลงบนเก้าอี้ สลับไปมาทำแบบต่อเนื่องจนครบ 30 วินาที นับจำนวนว่าทำได้กี่ครั้ง พบว่า กลุ่มทดลองทำได้ค่าเฉลี่ย 163.86 และกลุ่มควบคุมทำได้ค่าเฉลี่ย 166.66 ครั้ง จึงมีความแตกต่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะเมื่ออายุมากขึ้นจะเกิดความเสื่อมของร่างกาย จึงทำให้เรี่ยวแรงของประชาชนวัยทำงานลดน้อยถอยลงไป ดังนั้น กิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้ปฏิบัตินั้นใช้รูปแบบของการเคลื่อนไหวช่วงขาเป็นหลักจึงมีผลต่อการสร้างเสริมความแข็งแรง ต้องเคลื่อนไหวให้เข้ากับจังหวะที่กำหนด มีการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่หลายส่วนเพื่อบังคับให้มีการเคลื่อนที่ อีกทั้ง ยังต้องรองรับแรงกระแทกที่เกิดขึ้นในระดับที่มากพอในการพัฒนาสร้างความแข็งแรงต่อระบบกล้ามเนื้อ ทำหน้าที่พุงน้ำหนักร่างกาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิตาภา ศรีสมัย, เสาวนีย์ นาคะเริง, พลลพัญญ์ ยงฤทธิปกรณ์, วัฒนา ศิริธราธิวัตร, ภารดี เอื้อวิญญาแพทย์, กิตติศักดิ์ สวรรยาวิสุทธิ และทวิศักดิ์ จรรยาเจริญ (2560) พบว่า การออกกำลังกายด้วยรำมวยไทยโบราณประยุกต์ต่อสมรรถภาพทางกายในผู้สูงอายุชาวไทย สามารถเพิ่มความแข็งแรง ความอดทนกล้ามเนื้อขาอย่างมีนัยสำคัญ การออกกำลังกายด้วยรำมวยไทยประยุกต์ ส่งผลให้กล้ามเนื้อขามีความแข็งแรงมากขึ้น เนื่องจากท่าออกกำลังกายมีการยืดเหยียดกล้ามเนื้อรอบเข่าทำให้ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อขาส่งผลให้มีการพัฒนากล้ามเนื้อขาดีขึ้น

ส่วนสุขภาพจิต ใช้แบบวัดความเครียดของสเวนปรุง มี 20 ข้อ (SPST-20) ของประชากรวัยทำงานในเขตตำบลโกล้งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี พบว่า ประชากรวัยทำงานส่วนใหญ่ มีความเครียดลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก่อนการวิจัย เท่ากับ 42.67 15.13 และหลังการวิจัย เท่ากับ 37.12 12.68 ตามลำดับ

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากงานวิจัย

การนำเอากิจกรรมการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรี ซึ่งเป็นการประยุกต์ท่ามวยไทยประกอบเพลง มาใช้ในกิจกรรมการเคลื่อนไหวทางกาย ซึ่งส่งผลให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการออกกำลังกายสำหรับประชาชนวัยทำงาน นอกจากจะทำให้สมรรถภาพทางกายมีประสิทธิภาพแล้วยังส่งผลต่อสุขภาวะจิตอีกด้วย ดังคำกล่าวที่ว่า “จิตเป็นนายกายเป็นบ่าว” หมายถึง คนที่มีสุขภาพจิตที่ดี ย่อมมีสุขภาพกายที่ดีตามไปด้วย ตลอดจนยังเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีกิจกรรมทำร่วมกัน นำภูมิปัญญาท้องถิ่นทางด้านศิลปะการต่อสู้มวยไทยลพบุรี มาประยุกต์ใช้เป็นท่าออกกำลังกาย ทำให้

ประชาชนวัยทำงาน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มิติด้านสุขภาพ คือ มีความสามารถในการทำกิจกรรมทางกายที่ดีขึ้น ลดความเจ็บป่วยทางกาย มีสุขภาพจิตดีมีพลังชีวิตและมีอารมณ์แจ่มใส

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากผลการวิจัย การออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรี ทำให้สมรรถภาพทางกาย รายการนั่งงอตัวไปข้างหน้า ประเมินความอ่อนตัว และยืน-นั่งบนเก้าอี้ 60 วินาที ประเมินความแข็งแรง และความอดทนของกล้ามเนื้อขา จึงเหมาะที่กลุ่มประชาชนวัยทำงานนำรูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรี ไปใช้ในกิจกรรมการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอในทุก ๆ วัน ได้เป็นอย่างดี

2. ในการจัดกิจกรรมการออกกำลังกายโดยใช้รูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณลพบุรี หากมีการนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มผู้สูงอายุได้จะเป็นแนวทางที่ดีในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอันสูงสุดของการจัดกิจกรรมออกกำลังกาย และหากต้องการเห็นผลการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนอย่างยิ่งย่น ควรมีการขยายเวลาในการจัดกิจกรรมออกไปอีก

2. ควบคุมปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจจะแทรกซ้อนเข้ามาในด้านของพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การพักผ่อน การบริโภคอาหาร และการดื่มแอลกอฮอล์ เป็นต้น รวมไปถึงการประยุกต์นำเอาอุปกรณ์อื่น ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนมาพัฒนาออกแบบวิธีการออกกำลังกายให้ได้อย่างเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2564). *ปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุไทย*. <https://dop.go.th/th/know/15/466>.
- กรมสุขภาพจิต. (2561). *สุขภาพจิตคนวัยทำงาน*. <https://www.thaihealth.or.th/?p=251148>.
- กัลยาณี ตันตรานนท์, อนนท์ วิสุทธิ์ธนานนท์, วีระพร ศุทธากรณ์, บังอร ศุภวิทพัฒนา, สุมาลี เลิศมัลลิกาพร และ เสาวนีย์ คำปวน. (2563). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชากรวัยทำงาน ตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารสาธารณสุขล้านนา*, 16(2), 61-71.
<https://he02.tci-thaijo.org/index.php/LPHJ/article/view/242282/168711>
- เกวรีน สุขมี, สุรสา ไค้งประเสริฐ และ รุจน์ เลหาภักดี. (2563). ผลของการออกกำลังกายด้วยมวยไทยที่มีต่อความสามารถในการทรงตัว และความอ่อนตัวในผู้สูงอายุไทย. *วารสารวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ*, 21(3), 432-445.
https://he02.tci-thaijo.org/index.php/spsc_journal/article/download/248395/168841
- ศราวุธ ศรียา. (2560). *การอนุรักษ์มวยไทยโบราณลพบุรี*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- จารินี ยศปัญญา และคณะ. (ม.ป.ป). *การออกกำลังกายในวัยทำงาน*.
https://mwi.anamai.moph.go.th/web-pload/migrated/files/mwi/n2450_ec7caebabaec1be3eb2e2e75b4d255fb_article_20200206215842.pdf
- ต่อศักดิ์ แก้วจรัสวิไล. (2559). การสร้างรูปแบบการออกกำลังกายด้วยศิลปะมวยไทยโบราณสำหรับเยาวชน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 39(2), 77-86.
<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDKKUJ/article/view/74779/60338>
- ทองศักดิ์ ทองศรีสุข. (2566). ผลของโปรแกรมการกำกับตนเองในการออกกำลังกายด้วยทักษะมวยไทยต่อการพัฒนาสมรรถภาพทางกายของประชาชนที่ไม่ออกกำลังกายเป็นประจำ. *วารสารคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 6(2), 82-93.
<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/edunsrujo/article/view/260289/176976>
- ทิตาภา ศรีสมัย, เสาวนีย์ นาคมะเริง, พลลพัญญ์ ยงฤทธิปกรณ์, วัฒนนา ศิริธราธิวัตร, ภาวดี เอื้อวิษญาแพทย์, กิตติศักดิ์ สวรรยาวิสุทธิ์ และทวีศักดิ์ จรรยาเจริญ. (2560). ผลของการออกกำลังกายด้วยรำมวยโบราณประยุกต์ต่อสมรรถภาพทางกายในผู้สูงอายุชาวไทย: กรณีศึกษานำร่อง. *จุฬาลงกรณ์เวชศาสตร์*, 61(6), 745-755.
10.58837/CHULA.CMJ.61.6.5
- พนิดา ชูเวช และ ปรีวัตร ปาโส. (2563). ผลการกายบริหารด้วยการรำไหว้ครูมวยไทย และการใช้ท่ามวยไทยต่อสมรรถภาพทางกายของผู้สูงอายุ. *วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ*, 6(3), 478-494.
<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/article/view/251185/170004>
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโก่งธนู. (2566). *แผนปฏิบัติการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโก่งธนู ปีงบประมาณ 2566*. เครือข่ายบริการสุขภาพเมืองลพบุรี.

- วิชุดา นพเสริฐ, นิศาชล บุบผา และ อรุณี ใจเที่ยง. (2566). ความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มวัยทำงานอายุ 45-59 ปี ในอำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์. *วารสารพยาบาลสาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 50(1), 256-270.
<https://cmudc.library.cmu.ac.th/frontend/Info/item/dc:178321>
- วันชัย พูนชัย. (2565). ผลการออกกำลังกายด้วยเชิฅมวโยไทยที่มีต่อสมรรถภาพทางกายของนักเรียนประถมศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2566). *ชวนออกกำลังกายด้วยมวโยไทย สร้างเสริมสุขภาพะ และเรียนรู้วิธีป้องกันตัว*. <https://www.thaihealth.or.th>
- สำนักวิทยาศาสตร์การกีฬา กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). *แบบทดสอบและเกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพทางกาย สำหรับผู้ประชาชนทั่วไป อายุ 19-59 ปี*. <https://prgroup.hss.moph.go.th/attachments/article/709/ebook02.pdf>
- สิริทรัพย์ สีหะวงษ์, ศิริพร จันทนสกุลวงศ์, ปิยณัฐ สร้อยคำ และ พฤตนิ นนท์ตุลา. (2566). ผลของโยคะต่อสุขภาพกายและจิตของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ*, 9(1), 44-54.
<https://ph02.tci-thaijo.org/index.php/scihcu/article/view/248728/169003>
- สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล, วนิดา พุ่มไพศาลชัย และ พิมมาศ ตาปัญญา. (2560). การสร้างแบบวัดความเครียดสวนปรง. *Academic Psychiatry and Psychology Journal*, 13(3), 1-20.
<https://he01.tci-thaijo.org/index.php/APPJ/article/view/90246>
- Revinelli, R. J. & Hambleton, R. K. (1977). On The Use of Content Specialist in The Assessment of Criterion Referenced Test Item Validity. *Dutch J Educ Res*, 25(2), 567-574.
- Wan, Xiang, et al. (2021). Effects of Flexibility and Strength Training on Peak Hamstring Musculotendinous Strains During Sprinting. *Journal of Sport and Health Science*, 10(2), 222-229.

Analysis of Dietary Culture Content in Chinese Textbooks from a Cross-Cultural Perspective: A Case Study of Thailand's "Elementary Chinese" and "Intermediate Chinese" Textbooks

Wu Rong

Master of Arts Program in Teaching Chinese to Speakers of Other Languages
Chinese International College, Dhurakij Pundit University

First Author: 67130543@dpu.ac.th

Lin Shuoyan

Master of Arts Program in Teaching Chinese to Speakers of Other Languages
Chinese International College, Dhurakij Pundit University

Received: November 30, 2024 Revised: January 20, 2025 Accepted: April 3, 2025

Abstract

This study examines the dietary culture in “Elementary Chinese” and “Intermediate Chinese” textbooks to explore their contribution to cultivating cross-cultural communication competence. Using content analysis, the research classifies and summarizes dietary-related vocabulary, lesson texts, and cultural contexts to evaluate the strengths and weaknesses of their cultural design.

The findings indicate that these textbooks exhibit the following features: 1. Vocabulary progression aligns with learners’ language proficiency development by adopting a gradual increase in difficulty; 2. Dietary culture is integrated into realistic scenarios through dialogues, making the learning process more engaging and practical; 3. The content emphasizes the similarities and differences between Chinese and Thai dietary cultures, aiding students in understanding and adapting to cross-cultural communication. However, the study also identifies several limitations, including limited representation of diverse Chinese dietary cultures, uneven vocabulary distribution, insufficient variety in presentation formats, and inadequate depth of cultural background information. To address these issues, the study suggests enriching dietary culture content, optimizing vocabulary design, increasing material diversity, and deepening cross-cultural comparisons. These improvements aim to enhance textbook design and provide higher-quality resources for international Chinese language education.

Keywords: Cross-Cultural Communication, Dietary Culture, International Chinese Language Education

跨文化视角下汉语教材中饮食文化的内容分析—— 以泰国《初级汉语》、《中级汉语》教材为例

吴荣

博仁大学中文国际教育 国际中文教育硕士

邮箱: 67130543@dpu.ac.th

林烁妍

博仁大学中文国际教育 国际中文教育硕士

文章收到日期: 2024 年 11 月 30 日 修订日期: 2025 年 1 月 20 日 发表回复: 2025 年 4 月 3 日

摘要

本文通过对泰国《初级汉语》和《中级汉语》两套教材中饮食文化相关内容的统计与分析,探讨其在培养跨文化交际能力方面的作用。研究采用内容分析法,对教材中的饮食相关词汇、课文内容及文化背景进行分类与归纳,总结出教材在文化内容设计中的优缺点。

研究结果显示,这两套教材具有以下特点:其一,词汇编排遵循由易到难的原则,符合学习者语言能力的逐步发展;其二,通过对话形式将饮食文化融入实际场景,增强了学习的趣味性与实用性;其三,内容设计注重中泰饮食文化的差异与共性,为学生理解和适应跨文化交流提供了支持。然而,研究也发现,教材在文化覆盖面、词汇分布均衡性、内容趣味性以及文化背景深度等方面存在一定不足。为此,本文建议通过扩展饮食文化内容、优化词汇分布、提升内容趣味性及加深跨文化对比分析,以进一步完善教材设计,为国际中文教育提供更高质量的教学资源。

关键词: 跨文化交际, 饮食文化, 国际中文教育

引言

在全球化背景下，跨文化交际已成为不同文化交流与融合的重要纽带 (Peng, et al., 2020)。随着中国综合国力的增强，其国际地位提升，与世界各国的关系日益紧密，中文学习者数量不断增加，国际中文教育受到广泛关注，泰国作为“一带一路”倡议的积极参与者，近年来与中国的经贸和文化交流频繁，汉语学习热潮不断上升。统计显示，泰国的汉语学习者数量在东南亚名列前茅。汉语课堂是中文学习的主要途径，而汉语教材则是教学的重要依据，学习者对中华文化的理解在很大程度上依赖于教材内容 (Qin & Zhang, 2023)。

2021 年，教育部发布了《国际中文教育中文水平等级标准》(以下简称《标准》)，将学习者分为三级九等，强调初学者应具备初步的中国文化知识和跨文化交际能力 (Ministry of Education Center for Language Exchange and Cooperation, 2021)。因此，提高学习者的跨文化交际能力是国际中文教育的目标之一。饮食文化作为跨文化交际的重要内容，深刻影响着人们的日常生活，并反映了民族的价值观念和社会关系，是文化交流的重要载体。深入了解饮食文化不仅丰富了词汇和表达技巧，还有助于理解中国文化，增强跨文化交际能力 (Yang, 2024)。

本文以任景文编写的畅销泰国汉语教材——《初级汉语》和《中级汉语》为研究对象。这两套教材是为泰国汉语学习者设计的教材，内容实用且涵盖基础词汇和句型，配有泰语注释，同时标注繁体字，尊重了泰国学生的语言环境和文化背景。这两套教材的内容设置直接影响学习效果，而跨文化交际能力的提升与教材中的文化因素密切相关 (Wang, H., 2024)。目前，对这两套教材中饮食文化内容的研究尚不充分，特别是在跨文化视角下。因此，本文创新性地从跨文化视角分析泰国本土化汉语教材中的饮食文化因素。通过结合《标准》和《参考框架》，对教材中饮食文化相关的词汇和语法进行对照与归纳，既关注表层信息，又深入挖掘其文化意义和跨文化交际功能，具有研究价值。

本研究主要聚焦于泰国本土化汉语教材《初级汉语》和《中级汉语》中的饮食文化内容，具体研究问题如下：分析《初级汉语》和《中级汉语》两套教材中包含的中国饮食文化因素，其在饮食文化方面的呈现形式、文化传递意图以及教育意义；探究《初级汉语》和《中级汉语》两套教材在饮食文化内容上是否符合《标准》和《参考框架》的要求；在泰国本土化背景下，探究《初级汉语》和《中级汉语》两套教材的饮食文化内容编写的独特之处，以及在文化适应性和跨文化教学方面存在的创新与局限。

本文通过对泰国汉语教材中饮食文化的分析，旨在探讨其理论意义和实践意义。理论意义在于丰富国际中文教育教材中文化内容的研究，深化对跨文化交际中饮食文化的理解，为国际中文教育的理论研究提供新的视角，促进跨文化交际能力在中文教育中的理论构建，为汉语教材中饮食文化内容的设计提供指导，帮助编写者设计出更适合泰国学生的汉语教材，提升学生的文化理解和跨文化交际能力。

研究目的

1. 分析泰国《初级汉语》和《中级汉语》教材中的饮食文化内容。

2. 试论分析泰国《初级汉语》和《中级汉语》教材中的饮食文化内容符合《标准》和《参考框架》的标准程度。

研究对象

本文以任景文编写的泰国汉语教材——《初级汉语》和《中级汉语》为研究对象，从跨文化视角出发，探讨其在饮食文化内容上的本土化特点。这两套教材自出版以来，在泰国印刷量已超过数十万册，深受泰国国际中文教师和泰国汉语学习者的青睐，具有显著的文化适应性(Zhang, 2020)。

《初级汉语》由任景文编写，专门针对泰国汉语初学者设计，是泰国本土化汉语教材中的代表作之一。该教材内容编排注重实用性，涵盖了日常生活交流中的基础词汇和常用句型。同时，教材配有泰语注释，帮助学习者更好地理解汉语表达背后的语境含义。此外，《初级汉语》教材中的部分词汇使用繁体字标注，使学生对汉字的多样性有了初步认识。这种编排不仅方便泰国学生理解，也在一定程度上尊重了泰国的语言环境和学习者的文化背景。

《中级汉语》是《初级汉语》的进阶教材，同样由任景文编写，主要面向已具备一定汉语基础的学习者。该教材在内容设计上进一步深入，逐步引入复杂的语言结构和语境应用，满足中级学习者的需求。与《初级汉语》一样，《中级汉语》也包含泰语注释，以帮助学生理解较为抽象或复杂的语言表达。此外，《中级汉语》在饮食文化、节日习俗、生活礼仪等文化知识的呈现上更加多元，力求在语言教学中兼顾文化内容的输入，为学习者提供更加丰富的汉语学习体验。

因此，通过研究这两套教材的内容，特别是其中的饮食文化因素，可以帮助我们更好地理解泰国国际中文教育的特点，能够为跨文化汉语教材的设计和优化提供有效参考。

研究思路

首先，通过筛选和整理相关文献，系统归纳和梳理国内外在跨文化视角下对饮食文化教学的研究成果和经验。在此基础上，对饮食文化因素进行分门别类，以便明确其在跨文化教学中的各类表现形式和教学价值。

其次，依据《标准》和《参考框架》，对《初级汉语》和《中级汉语》系列教材中的饮食文化因素进行内容对比分析，尤其是词汇、语法及文化常识的选取。研究将具体分析教材中饮食文化因素的分布情况、主题设置以及文化因素对泰国学习者的跨文化理解是否具有引导作用。

最后，结合以上研究成果，对《初级汉语》和《中级汉语》教材在饮食文化内容上的优缺点进行总结归纳，并在此基础上提出相应的改进建议。这些建议将关注教材中饮食文化内容的适应性及其在跨文化教育中的实用性，以期为汉语教材编写的优化提供有价值的参考。

研究方法

文献研究法：通过查阅国内外相关文献，分析跨文化视角下饮食文化在汉语教材中的应用情况，以及各类研究对教材中饮食文化内容编写的探讨和评价。

文献研究不仅提供了理论支持，还帮助明确了饮食文化在跨文化教学中的重要性，为研究提供了广泛的背景信息和理论基础。

统计分析法：在对泰国《初级汉语》和《中级汉语》教材中饮食文化内容的分布和呈现进行定量统计后，分析其在教材中的比例及类型。通过具体的数量统计，能够更为直观地展示饮食文化在教材中所占的比重，从而为跨文化视角下的教学实践提供数据支持。

对比分析法：将《初级汉语》和《中级汉语》教材中的饮食文化因素与《标准》及《参考框架》进行对比，以探究教材的内容是否符合国际汉语教学标准。通过此种对比，研究能够明确教材在文化内容编排上的特点，并发现其在跨文化适应性上的创新之处或潜在不足。

归纳总结法：在收集和分析大量数据和文本资料的基础上，对研究结果进行系统化的归纳和总结。通过对两套教材的饮食文化因素进行分类整理，最终形成对教材编写的综合评价，并根据研究成果提出适用于跨文化汉语教学的建议，以期在未来的汉语教材编写中更好地融入饮食文化因素。

理论依据

1. 跨文化视角下文化因素的研究

在全球化背景下，跨文化交际能力已成为国际教育和交流的重要能力。Hall (1986) 首次在《无声的语言》中提出跨文化交际的概念，强调不同文化背景的人在时间和空间表达意义时的差异。随后，Spitzberg (1989) 指出，跨文化交际能力体现在互动中的有效沟通。Byram (1997) 进一步将其定义为包括态度、知识、技能和批判性文化意识四个维度，强调在这四个方面引导学习者以提升其能力。Chen & Starosta (2000) 认为，跨文化交际能力能够在特定环境中有效执行交流行为。Paige (2004) 从跨文化学习的角度定义该能力为在文化多样性环境中人与人之间的有效互动。近年来，Huang (2023) 分析了《跟我学汉语》和《发展汉语》等教材中的文化因素，指出其在提升学习者跨文化交际能力中的重要性。Xu (2024) 则强调，跨文化交际能力不仅需关注表面的文化差异和语言技能，更需理解和融合文化的深层内涵，建议通过多元文学作品、影视节目及跨文化对话等方式进行培养。

2. 跨文化视角下饮食文化的研究

随着全球化的加速发展，跨文化交际日益频繁，饮食文化作为文化的重要组成部分，在跨文化交际中扮演着重要角色。Li, M. (2022) 通过比较中泰两国饮食文化的差异，揭示了其背后蕴含的思想文化差异。文章指出，不同饮食文化背景的人们只有正视差异并尊重差异，才能顺利实现跨文化交际。Li, B. (2017) 认为饮食文化作为跨文化交际的一部分，了解各国饮食文化差异有利于顺利开展跨文化交际活动。通过分析中国和泰国的饮食文化现象，分析其中的差异和联系，能够避免言语误解和交际障碍，提升跨文化交际的成功率。

3. 中国文化因素在对外汉语教材中的研究

在对外汉语教材中，中国文化因素的研究显示了不同教材的文化内容差异。Wang, W. (2015) 比较了《体验汉语》高中版和《泰国人学汉语》，发现后者包含更

多泰国文化因素，并对中泰文化的比较更为详细，而《体验汉语》则使用了多样化的媒介形式，激发了学生的学习兴趣。Han (2018) 分析《成功之路·进步篇 1》，指出初级综合教材存在质量不均、文化内容重视不足和本土化程度低的问题。Li, Z. (2019) 则认为《体验汉语》和《创智汉语》在文化课教学中存在活动设置不足、语言障碍和资源不完善等问题。这些研究强调了不同教材在文化内容、媒介呈现和本土化适应性上的差异，并指出了改进的空间。

4. 中国饮食文化因素在对外汉语教材中的研究

近年来，随着国际中文教育的发展，饮食文化作为中华文化的重要部分，逐渐受到学者关注。研究者们致力于在汉语教材中更好地呈现饮食文化，以提高留学生的学习兴趣和文化理解。Fan, et al. (2021) 分析了三套教材中的饮食文化元素并提出改进建议；Wang, M. (2022) 指出《博雅汉语》缺乏节日饮食文化介绍；Chen (2024) 重新分类《汉语教程》中的饮食词汇，强调留学生对中国饮食的兴趣与词汇的不足。这些研究为改进国际汉语教材中的饮食文化内容提供了参考，未来可进一步探讨如何全面呈现中华饮食文化，以满足留学生的学习需求，促进对中国文化的理解和认同。

研究结果

这两套教材在泰国印刷量超过数十万册，受到广泛欢迎，展现了良好的文化适应性。《初级汉语》针对初学者，内容实用，涵盖基础词汇和句型，并配有泰语注释，帮助理解汉语语境。《中级汉语》则面向已有基础的学习者，内容更深入，逐步引入复杂语言结构，并提供多元文化知识。研究这两套教材有助于理解泰国中文教育特点，为跨文化教材设计提供参考。

1. 关于《国际中文教育中文水平等级标准》

将《初级汉语》、《中级汉语》两套教材中饮食类词汇和《标准》进行具体对照分析得到下表：

表一: HSK 等级标准与饮食类词汇对照表

HSK 等级标准	初级汉语	中级汉语
一级	包子、米饭、肉、菜	——
二级	米、鱼、鸡、食物、饺子、油	味道、闻、道、方便面、蛋、碗
三级	猪、牛、羊	香蕉、香
四级	——	西瓜、味儿、苦、辣、酸、咸

表一: HSK 等级标准与饮食类词汇对照表

HSK 等级标准	初级汉语	中级汉语
五级	饮食	葡萄、臭、餐馆
六级	大米、馒头	煮
七级	水稻	椰子、橘子、鲜美、口味、煎
八级	水稻	椰子、橘子、鲜美、口味、煎
九级	水稻	椰子、橘子、鲜美、口味、煎

表一: HSK 等级标准与饮食类词汇对照表 (继续)

HSK 等级标准	初级汉语	中级汉语
超纲	面条、鸭、粿条、海南鸡饭、 面食、麦子、油条	荔枝、龙眼、芒果、菠萝、 番荔枝、番石榴、火龙果、 红毛丹、榴莲、山竹、聚餐、 味、好闻、粤菜、美食家、 野味、名菜、生鱼片、酸辣 虾汤、凉拌木瓜丝、木瓜、 泰餐馆、通心粉、爆炒空心菜、 麻婆豆腐、糖醋鱼、咖喱螃蟹、 番茄鸡蛋汤、超纲、大饱口福

通过表一可以发现,《初级汉语》中饮食类词汇多属于一、二、三级,少量的中高级词汇还有几个超纲词汇;《中级汉语》中饮食类词语除了一级词汇其它每个级别都有分布,但是明显看出有太多超纲词汇。在数量上《初级汉语》与《中级汉语》中一共有 37 个超纲词汇,其中《中级汉语》有 30 个超纲词汇,虽然一定程度上增加了汉语学习者的学习难度,但是这些饮食类词汇大多都是日常生活中的常用词汇,有利于学生在具体情境中更好的进行有关饮食的跨文化交际。

2. 关于《国际中文教育用中国文化和国情教学参考框架》

《参考框架》的发布能够帮助外国学习者更深入地理解中国文化和社会,丰富全球语言和文化的多样性。该框架为新时代国际中文教育的文化教学提供新的标准和实用指南,支持海内外中国文化课程的设置、教学大纲的编制、教材的撰写及学习者文化能力的评估等方面。(Zu, 2023)。

表二:《参考框架》中关于饮食文化教学内容目标

教学层级	教学内容和目标
初级 (小学)	①识别中国人日常饮食的主要食物和口味偏好。 ②了解中国人使用筷子的方法和合餐的习惯。 ③了解饺子、北京烤鸭、火锅等中国饮食的特点。
中级 (中学)	①了解中国地方菜系的特点和分布,理解中国饮食的多样性。 ②了解中国人的餐桌礼仪和表达的文化含义。 ③理解中国人饮食方式的变化及影响因素。

表三: 汉语教材中饮食文化主题归纳表

教材	课程	文化主题
初级汉语 (一)	第 10 课 《我来这儿吃饭》	饮食选择与社交文化
		价格观念与消费态度
		跨文化交流中的礼貌用语
	第 11 课 《今天你忙不忙》	宗教信仰与饮食习惯 礼貌邀请与拒绝的表达
初级汉语 (二)	第 44 课 《今天我为你接风洗尘》	中国南北方饮食差异
		历史背景与地域文化影响
		跨文化交际中的饮食适应性
		饮食背后的文化象征与身份认同
中级汉语 (一)	第 16 课 《水果之王》	水果的文化象征
		中泰水果的多样性对比
中级汉语 (二)	第 32 课 《谈饮食》	中国南北方饮食差异
		“色香味俱全”的美食观念
		泰国与中国对辛辣食物的接受度
		各国选择标志性美食的跨文化交流

从表二和表三中可以看出,《参考框架》与《初级汉语》、《中级汉语》在饮食文化主题上有部分对应,但没有完全一一匹配。

在初级层面中,《初级汉语》涉及的主题,如“饮食选择与社会文化”与框架中小学阶段的“日常饮食偏好”较为相似。这两个内容都关注基础的饮食习惯,帮助学习者了解中国日常饮食文化。

在中级层面中,《中级汉语》中关于“水果的文化象征”和“中国南北方饮食差异”的话题,与框架中中学阶段的“中国地方菜系特点分析”存在交集。两者都强调地域性饮食文化,旨在让学生深入理解不同菜系和地域文化背后的特色。

总之,《参考框架》提供了一个宏观的教学目标概述,而《初级汉语》和《中级汉语》则在具体课文中细化了文化话题。教材中的具体内容更加贴近学习者的实际生活,帮助他们在语言学习的同时,深刻理解中国饮食文化的多样性和背后的社会意义。

3. 泰国《初级汉语》和《中级汉语》中饮食文化因素的内容分析

《初级汉语》和《中级汉语》系列教材中的饮食文化内容,主要涵盖饮食偏好、宗教信仰对饮食的影响,以及中国南北方饮食差异,旨在展示中泰学生在跨文化交际中可能面临的文化差异和共性。

图四：汉语教材中饮食文化对话——中泰饮食习惯与文化差异

《初级汉语（一）》 第 10 课 《我来这儿吃饭》	同学：玛纳，我们 一块儿去 吃饭，好 吗？
	Mǎnà, Wǒmen yíkuàir qù chīfàn, hǎo ma?
	玛纳：好。你 喜欢 吃 什么？
	Hǎo. Nǐ xǐhuan chī shénme?
	同学：我 喜欢 吃包子。这儿的包子、面条 很 好吃。你呢？
	Wǒ xǐhuan chī bāozi. Zhèr de bāozi miàntiáo hén hǎochī. Nǐ ne?
	玛纳：我 喜欢 吃米饭。我们 泰国人 都 喜欢 吃米饭。
	Wǒ xǐhuan chī mǐfàn. Wǒmen Tàiguórén dōu xǐhuan chī mǐfàn.
	同学：听说 泰国人 很 喜欢 吃 鱼，对 吗？
	Tīngshuō Tàiguórén hén xǐhuan chī yú, duì ma?
《中级汉语（二）》 第 32 课《谈饮食》	玛纳：对，泰国 的鱼 很 多，我们 泰国人 都 很 喜欢 吃 鱼。
	Duì, Tàiguó de yú hěn duō, wǒmen Tàiguórén dōu hén xǐhuan chī yú.
	同学：很 多 中国 人 也 喜欢 吃 鱼。玛纳，请 问，泰国 的
Hěn duō Zhōngguó rén yě xǐhuan chī yú. Mǎnà, qǐng wèn, Tàiguó de	
马千里：许多泰国人以为中国人不吃辣的，来中国后我才发现，其 实有些中国人吃辣的并不亚于泰国人。	

根据《初级汉语》第 10 课《我来这儿吃饭》和《中级汉语》第 32 课《谈饮食》的内容 (见图四), 这两课的共同文化主题是中泰饮食习惯与文化差异。在第 10 课中, 学生讨论了中国北方的饮食习惯, 如“包子”和“面条”, 同时玛纳提到泰国人普遍偏好米饭, 反映了泰国作为稻米生产大国的特点。对话还涉及鱼类食物, 强调了中泰两国对鱼类的共同喜好。第 32 课则探讨了中泰对“辣”的偏好, 揭示了由于文化认知不足而产生的刻板印象。马千里发现, 许多中国人同样喜欢辣味, 尤其是四川和湖南地区, 这种跨文化的发现有助于打破误解, 增进理解。这两课通过饮食话题帮助学生理解中泰饮食文化的相似与差异, 强调了跨文化交际中的误解与理解。教材不仅帮助学生学习汉语词汇和句型, 还通过真实场景培养他们的跨文化理解能力, 促进在实际交流中的适应与融入。

图五：汉语教材中饮食文化对话——宗教信仰对饮食习惯的影响

《初级汉语（一）》第 11 课《今天你忙不忙》	
玛纳：我 喜欢 吃鸡，这个 饭馆 有 没 有 鸡 肉？	
Wǒ xǐhuan chī jī, zhè ge fànguǎn yǒu méi yǒu jī ròu?	
同学：没有，这里只有 猪肉、牛肉 和 羊肉。你吃不吃 牛 肉？	
Méi yǒu, zhèlǐ zhǐ yǒu zhū ròu niú ròu hé yáng ròu. Nǐ chī bù chī niú ròu?	
玛纳：不吃，我家 的人 都 不 吃 牛 肉，只 吃 猪 肉 和 鸡 肉。	

第 11 课《今天你忙不忙》深入探讨了宗教信仰对饮食习惯的影响 (见图五), 特别强调了泰国佛教徒因其慈悲观念而选择不吃牛肉。这一选择不仅反映了个人的信仰和价值观, 还深刻影响了家庭的饮食习惯和文化遗产。在泰国, 许多家庭因信仰而遵循特定的饮食禁忌, 这种做法不仅是对宗教的尊重, 也体现了对生命的珍视和对他人的关怀。通过这一课, 学生能够理解宗教信仰如何在日常生活中塑造饮食选择, 并认识到这种影响在不同文化背景下的普遍性和重要性。

图六： 汉语教材中饮食文化对话——中国南北饮食习惯的差异

《初级汉语（二）》 第 44 课《今天我为你接风洗尘》	《中级汉语（二）》 第 32 课《谈饮食》
姐姐：这么说，北方人一般也不吃粿条？ 玛纳：对，面食是北方人的主要食物，所以在北方一般吃不到粿条。 有些饮食习惯取决于气候和地理方面的差异，比如说，粿条是用大米做的，但是中国北方天气冷，以前不种水稻，只能种麦子。所以，一直到现在，北方人主要还是吃面食，比如包子、饺子、馒头、面条和油条等等，他们很少吃米饭和用大米做的食物，特别是在乡下。	山 田：老师，中国人的饮食有什么特点？ 李 玲：一言难尽。中国很大，各地的饮食存在着很大的差异，苦辣酸甜咸，中国人都爱吃。但是一般来讲，北方人以面食为主，南方人以米饭为主。

根据第 44 课《今天我为你接风洗尘》和第 32 课《谈饮食》，这两门课共同探讨了中国南北饮食习惯的差异 (见图六)，特别是北方与南方的饮食偏好。在第 44 课中，玛纳指出北方人主要以面食为主，因寒冷气候适合种植小麦，因此习惯吃包子、饺子等，而粿条在北方不常见。这一讨论突显了饮食习惯与地理环境的关系。第 32 课则强调中国饮食的多样性，李玲提到北方人以面食为主，南方人则以米饭为主，且口味多样，包括甜、咸、辣等。通过这两课，学生能够理解饮食习惯如何受到地理和气候的影响，认识到中国饮食文化的丰富性，从而在跨文化交际中更好地理解 and 尊重不同的饮食习惯。

《初级汉语》和《中级汉语》系列教材主要通过对以上三个方面的探讨，展示了中泰学生在跨文化交际中可能面临的文化差异与共性。这些内容不仅帮助学生理解彼此的饮食习惯，还促进了他们的跨文化理解能力和实际交流中的适应性。

总结

根据对《初级汉语》和《中级汉语》两套教材中饮食文化相关词汇和内容的统计与分析，我们总结出其编写的优缺点。

首先，这两套教材在饮食词汇的编排上体现了“由易到难”的渐进式教学原则。初级阶段的词汇以基础、生活化为主，适合零基础学习者快速入门；中级阶段则在此前基础上进一步扩展，词汇难度和内容深度逐渐增加，使学习者能够循序渐进地掌握更多与饮食相关的语言知识。这种递进式设计既降低了学习难度，又帮助学生建立稳固的词汇基础。

其次，教材通过对话形式融入饮食文化背景，使学习内容贴近日常生活，学习过程更加生动有趣。例如，初级教材中涉及的“包子”“面条”“米饭”等食物，以及中级教材对“中国人和泰国人对辣的偏好”的讨论，不仅展现了中国饮食文化的典型元素，还帮助学生认识到中泰饮食文化的异同。这样的设计在培养学生跨文化交际能力方面具有重要价值，既有助于学习者在目标语言环境中理解和融入当地文化，也能增强他们对母文化的反思能力。此外，这些内容在实用性方面表现突出，学生可以将学到的知识直接应用于日常交流，如餐厅点餐、讨论饮食习惯等。

最后，通过对比《标准》，发现《中级汉语》涵盖更广的词汇量且包含更多超纲词汇，但是在一定程度上有可能会增加汉语学习者的学习难度。以及《参考框架》与《初级汉语》和《中级汉语》在饮食文化主题上有部分对应，但没有完全匹配。前者提供宏观教学目标，而后者通过具体课文细化文化话题，帮助学习者理解中国饮食文化的多样性和社会意义。

然而，教材也存在一些不足之处。第一，饮食文化内容覆盖面较为局限，未能充分展现中国饮食文化的多样性。目前的内容主要集中于北方面食和部分典型菜肴，缺乏对中国其他地域饮食特色（如西南地区的火锅、东南沿海的海鲜等）的介绍。这可能导致学生对中国饮食文化形成片面的印象，忽视其丰富性和多样性。

第二，中级教材中的超纲词汇较多且分布不均，增加了学习的难度。例如，一些生僻或高级词汇没有配套的解释或练习，容易让学生感到困惑。此外，部分内容的趣味性不足，教材大多采用对话形式呈现，虽具有生活化特点，但缺乏其他形式（如阅读材料、文化小贴士或互动练习）的辅助，未能充分激发学习者的兴趣。

第三，跨文化交际内容的深度和广度仍需加强。教材对中泰饮食文化异同的探讨较为浅显，未能深入分析文化背景对饮食习惯的深层影响。例如，宗教信仰、地域环境、历史传统等在饮食文化中的重要作用未被充分体现，难以满足学生对文化背景知识的进一步需求。

讨论

本文的创新之处在于采用跨文化视角，分析泰国本土化汉语教材中的饮食文化因素。通过跨文化视角的内容分析，并结合《标准》和《参考框架》，对教材中含有饮食文化元素的词汇和语法进行对照和归纳，既关注教材中饮食文化的表层信息，又深入挖掘其背后的文化意义和跨文化交际功能，具有重要的研究价值。

然而，关于这套教材中文化因素的研究，尤其是饮食文化的探讨较少。现有文献中，仅有张素贞在 2020 年对《初级汉语》中的词汇进行了分析。本文旨在补充和丰富这一领域的研究，从跨文化视角探讨泰国学生在学习中国饮食文化时可能遇到的理解障碍以及教材中提供的文化支持，为今后汉语教材的本土化改编提供理论依据。

通过对泰国《初级汉语》和《中级汉语》两套教材中饮食文化内容的分析，我们发现教材在呈现中泰文化异同方面具有一定的独特性，但也存在需要改进

的地方。结合课文内容,《初级汉语(一)》第10课“我来这儿吃饭”展示了中泰两国学生对不同食物的偏好及饮食文化的共性。例如课文中提到“泰国人喜欢吃鱼,中国人也喜欢吃鱼”,通过强调共通点帮助学生缩短文化距离。而《中级汉语(二)》第32课“谈饮食”通过讨论“辣味”这一具体饮食习惯,揭示了人们对中国饮食的刻板印象(如认为中国人不吃辣)与实际情况的差异。这样的设计有助于引导学习者反思文化误解,培养更开放的文化态度。

从整体来看,这些课文体现了跨文化交际中关于“文化共性”和“文化差异”两个重要主题。例如,Hall (1986) 提出,跨文化交际需要关注不同文化背景下的意义表达方式,而这些课文通过具体的饮食对话情境,直观地呈现了中泰饮食文化在主食选择、味觉偏好等方面的异同。通过学生熟悉的场景(如选择餐厅、讨论食物),课文内容拉近了目标文化与学习者文化之间的距离。

但是,这些教材在文化内容的深度与多样性上有所欠缺。例如,《初级汉语》偏重于基础饮食词汇的教学,重点介绍米饭、包子等常见食物,却较少涉及中国饮食文化的区域多样性,如不同节庆饮食或地域性特色。以南北饮食差异为例,尽管教材提到了面食与米饭的主食差异,但未能进一步挖掘其背后的地理、历史和经济背景。这种表层化的文化展示容易让学生获得片面的文化理解,难以满足更深层次的跨文化交际需求。

此外,教材内容虽然贴近日常生活,但形式上较为单一。大部分饮食文化内容以对话形式呈现,缺乏任务式或互动性活动。结合文献研究,Spitzberg (1989) 提出,跨文化交际能力的培养需要通过互动提升沟通技巧,而教材中未提供更多文化实践机会,如模拟用餐情景、角色扮演等活动。这种设计在一定程度上限制了学生将文化知识转化为实际交际能力的可能性。

同时,《中级汉语》中的词汇分布不均,部分超纲词汇对中级学习者来说可能造成额外负担。结合课文内容,第32课虽然探讨了饮食习惯的误解,但相关词汇的学习难度较高,可能影响学生对文化主题的全面理解。

独创性

本文的研究独特之处在于以下几个方面:

首先,从跨文化视角分析饮食文化在泰国本土汉语教材中的呈现方式,探讨其在跨文化教学中的作用,这一角度区别于以往主要聚焦词汇、语法和教学法的研究,较为新颖。

其次,本文关注泰国本土汉语教材,而非《HSK 标准教程》或《发展汉语》等主流教材,通过研究《初级汉语》和《中级汉语》的饮食文化内容,揭示其特色与不足,为国际中文教育提供了地区性案例。此外,本文结合《国际中文教育中文水平等级标准》和《参考框架》进行对比分析,评估教材中的饮食文化内容是否符合国际汉语教育的最新标准,从而增强研究的规范性和适用性。

最后,文章采用饮食文化词汇的层级分析方法,归类并比较不同等级的词汇分布,揭示《初级汉语》和《中级汉语》在词汇难度、文化内容及超纲词汇对学习者的影响方面的差异,使研究更具有说服力。

研究建议

本研究的启示在于，汉语教材中应更加注重饮食文化的呈现，以增强学习者的文化理解和交际能力。例如，在介绍中国饮食文化时，可以加入关于“八大菜系”特点的介绍，或展示如北京烤鸭、麻婆豆腐、小笼包等具有代表性的地方美食。建议教材编写者在设计内容时，结合当地文化特点，增加与饮食相关的实际场景和互动活动，例如设计“点菜与用餐”的情景对话，或组织学生模拟参与中国的家庭聚餐、春节团圆饭等文化活动，以促进学生对饮食文化的深入理解。

同时，教师在教学过程中应鼓励学生分享各自的饮食习惯和文化背景，例如让泰国学生介绍泰国菜如冬阴功汤或绿咖喱，与中国菜进行对比讨论，从而增强跨文化交流的效果。此外，建议在教材中引入更多关于饮食文化的讨论和案例分析，如分析“民以食为天”这一观念对中国社会生活的影响，或探讨各地饮食文化与自然环境、历史传统的关系，帮助学生在真实情境中应用所学知识，从而提高他们的跨文化交际能力和适应性。通过这些措施，可以更好地满足学习者的需求，促进他们对中国文化的认同与理解。

在提升教材的教学效果方面，建议增加多媒体教学资源，如提供光盘或下载链接，包含教学课件、单词和课文的录音及练习，或通过扫描二维码与教学类APP合作，丰富学习体验。另外，增加更多配图和插画也将大有裨益。生动的插画能够直观展示食物、餐桌礼仪和文化背景，增强学习的趣味性和参与感，帮助学生更好地理解和记忆所学内容。这些措施将有助于学生更深入地理解饮食文化知识，提升他们的跨文化交际能力。

由于这套教材的出版时间早于《标准》和《参考框架》，在词汇选择和饮食文化内容编写上可能存在差异。因此，建议对教材进行改进，以确保其内容与最新标准和框架保持一致，进一步提升教材的科学性和实用性。具体改进措施包括：更新词汇表以符合最新标准，增加与现代饮食文化相关的内容，确保教材内容的时效性和实用性。通过这些改进，教材将更具吸引力和实用性，能够更有效地帮助学习者掌握汉语并理解中国文化。

References

- Byram, M. (1997). *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*. Multilingual Matters.
- Chen, G. M. & Starosta, W. J. (2000). The Development and Validation of The Intercultural Sensitivity Scale. *Human Communication*, 3(1), 1-15. <https://doi.org/10.1037/t61546-000>
- Chen, L. (2024). *A Research on Food Culture Vocabulary and Teaching Strategies in Chinese* [Master's thesis, Zhejiang University of Science & Technology Course]. <https://doi.org/10.27840/d.cnki.gzjkj.2024.000100>
- Fan, Z, Y., Zhao, Y. & Wang, Z. (2021). Focusing on The Publication of International Chinese Textbooks to Promote The Precise Dissemination of Chinese Dietary Culture: An Analysis Based on The Dietary Culture Content of Three Sets of International Chinese Textbooks. *Communication and Copyright*, 11(1), 102-105. <https://doi.org/10.16852/j.cnki.45-1390/g2.2021.11.031>
- Hall, S. (1986). The Problem of Ideology: Marxism Without Guarantees. *Journal of Communication Inquiry*, 10(2), 28-44. <https://doi.org/10.1177/019685998601000203>
- Huang, S. H. (2023). An Analysis of Cultural Factors in Beginner-level Chinese Textbooks from The Perspective of Intercultural Communication. *International Public Relations*, (20), 134-136. <https://doi.org/10.16645/j.cnki.cn11-5281/c.2023.20.041>
- Han, X. (2018). The Integration of Chinese Cultural Factors in Beginner Chinese Comprehensive Textbooks: A Case Study of Success Path: Progress Volume 1. *Journal of Chongqing Second Normal University*, 31(5), 56-61. https://chn.oversea.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbcode=CJFD&dbname=CJFDLAST2018&filename=XQJl201805011&uniplatform=OVERSEA&v=IJT4Z0PgXGTm6AR6z4oSfNYj0uk_QnH9UDQXgTQma01nXyxk06bOTTP6HwB_VsWu
- Li, B. (2017). Differences and Connections Between Chinese and Thai Dietary Cultures from Te Perspective of Intercultural Communication. *Journal of Baise University*, 30(06), 129-132. <https://doi.org/10.16726/j.cnki.bsxb.2017.06.045>
- Li, M. Y. (2022). Differences in Dietary Culture Between China and Thailand from The Perspective of Intercultural Communication. *China Food Industry*, 22(22), 40-43. <https://doi.org/CNKI:SUN:SPZG.0.2022-22-018>

- Li, Z. K. (2019). *Analysis and Teaching Research on Chinese Cultural Factors in Thai High School Chinese Textbooks*. [Unpublished master's thesis]. Northwest University]. <https://chn.oversea.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbcode=CMFD&dbname=CMFD201902&filename=1019664617.nh&uniplatform=OVERSEA&v=3VILDpa60Egv5QZfinvdiYDJNwCQ-VGT8L8E8nix7PHg3kL6ulToMerBgkM71YuX>
- Ministry of Education Center for Language Exchange and Cooperation. (2021). *Standards for Chinese Language Proficiency in International Chinese Education*. Beijing Language and Culture University Press. <https://archive.org/details/chinese-standards-no-watermark>
- Paige, R. M. (2004). Instrumentation in Intercultural Training. *Handbook of Intercultural Training*, 3(1), 85-128. [https://books.google.co.th/books?hl=zh-CN&lr=&id=U512AwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PT97&dq=Paige,+R.+M.+\(2004\).+Instrumentation+in+Intercultural+Training.+Handbook+of+Intercultural+Trainin&ots=S5QzV1OQJf&sig=bR9ngoGiyqInpF70v2--cijgYwk&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false](https://books.google.co.th/books?hl=zh-CN&lr=&id=U512AwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PT97&dq=Paige,+R.+M.+(2004).+Instrumentation+in+Intercultural+Training.+Handbook+of+Intercultural+Trainin&ots=S5QzV1OQJf&sig=bR9ngoGiyqInpF70v2--cijgYwk&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false)
- Peng, R., Fu, R. & Wu, W. (2020,). Research on Theoretical and Practical Models of Intercultural Foreign Language Teaching in The New Era. *Foreign Language World*, 4(1), 45-53. https://chn.oversea.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbcode=CJFD&dbname=CJFDLAST2020&filename=WYJY202004008&uniplatform=OVERSEA&v=tH8moGfoOZCOHQNWsCXV8Et5qvRdV4fQdNPJj5503OQnXY8G_B2GxFiGHid1oHnK
- Qin, D. S. & Zhang, M. F. (2023). *Analysis of The Image of China in International Chinese Education Textbooks from The Perspective of Intercultural Communication: A Case Study of Developing Chinese* [Unpublished master's thesis]. Huaqiao Chongsheng University. <https://has.hcu.ac.th/jspui/handle/123456789/1440>
- Ren, J. W. (2012). *Elementary Chinese, Revised edition*. SE-ED Education.
- Ren, J. W. (2012). *Intermediate Chinese, Revised edition*. SE-ED Education.
- Spitzberg, B. H. (1989). Issues in The Development of A Theory of Interpersonal Competence in The Intercultural Context. *International Journal of Intercultural Relations*, 13(3), 241-268. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2958.1989.tb00202.x>
- Wang, H. X. (2024). Exploration of Cultural Principles in The Textbook HSK Standard Course 4 from The Perspective of the "Reference Framework." *Educational Progress*, 14(6), 597-602. <https://doi.org/10.12677/ae.2024.146978>

- Wang, M. Y. (2022). *Research on Dietary Cultural Factors in The Boya Chinese Series of Textbooks*. [Unpublished master's thesis]. Beijing Foreign Studies University]. <https://doi.org/10.26962/d.cnki.gbjwu.2022.000930>
- Wang, W. (2015). *Research on Cultural Factors in Beginner Chinese Textbooks in Thailand: A Case Study of Experiencing Chinese and Thai People Learning Chinese*. [Unpublished master's thesis]. Hebei University] <https://kns.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbname=CMFD201502&filename=1015956652.nh>
- Xu, A. F. (2024). An Analysis of Deep Cultural Integration in The Cultivation of Intercultural Communication Competence. *Public Relations World*, (19), 64-66. <https://d.wanfangdata.com.cn/periodical/ggsj202419022>
- Yang, J. Y. (2024). Strategies for Cultivating Intercultural Communication Competence in Chinese Language Teaching. *Education and Research*, 6(9), 181-183. <https://ojs.as-pub.com/index.php/JYYJ/article/view/7717>
- Zhang, S. Z. (2020). *Research on Vocabulary in The Local Chinese Textbook Elementary Chinese in Thailand*. [Unpublished master's thesis]. Yunnan University]. <https://doi.org/10.27456/d.cnki.gyndu.2020.000120>
- Zu, X. M. (2023). New Concepts and Approaches in Cultural Teaching: An Interpretation of The Reference Framework for Teaching Chinese Culture and National Conditions in International Chinese Education. *Language Teaching and Research*, 3(1), 26-35. <https://chn.oversea.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbcode=CJFD&dbname=CJFDLAST2023&filename=YYJX202303003&uniplatform=OVERSEA&v=x8dDRxrFelhSZekd8TKfh-CfGy3V2RnmLzHJYJ57bmgVeRT9BonFkkxyJbZRHmMZ>

The Development of Instructional Model to Enhance Patriotism, Religion, and Monarchy for Grade 4 Students

Veeravit Boonsong

Assistant Professor, Dr., Department of Social Education, Faculty of Humanities
and Social sciences, Thepsatri Rajabhat University

First Author: Veeravit.b@lawasri.tru.ac.th

Sasiwimon Sutthisan

Assistant Professor, Department of English of Education, Faculty of Humanities
and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author: Sasiwimol.s@lawasri.tru.ac.th

Kanya Barnd

Assistant Professor, Dr., Department of English of Education, Faculty of
Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author: kanya.k@lawasri.tru.ac.th

Received: July 17, 2025 Revised: August 5, 2025 Accepted: August 15, 2025

Abstract

This research aimed to 1. develop an instructional model to promote patriotism, religious devotion, and reverence for the monarchy and 2. Study of the Effects of an Instructional Model Designed to Foster Patriotism, Religious Reverence, and Loyalty to the Monarchy. The sample groups were categorized according to each phase of the research. In Phase 1, the participants included 41 teachers and 516 students. In Phase 2, participants included 41 teachers, 10 experts for evaluating the instructional model, and 5 experts for evaluating the assessment instruments. In Phase 3, the participants consisted of 41 teachers, 516 students, and 286 parents. The research instruments included 1) the instructional model for promoting patriotism, religious devotion, and reverence for the monarchy; 2) an academic achievement test; 3) a self-assessment form; and 4) a behavioral observation checklist. The statistical methods employed were mean and standard deviation.

The research findings indicated that the developed instructional model, titled the "TRU Model," was composed of three interrelated components: 1. Theoretical Foundations (T), which emphasized constructing knowledge, comprehension, and core concepts related to the nation, religion, and monarchy; 2. Research & Experience (R), which promoted experiential learning through authentic engagement, inquiry-based activities, and community participation;

and 3. Unity & Positive Psychology (U), which aimed to instill desirable characteristics, foster social cohesion, and enhance self-worth and empathy. Expert evaluation of the model demonstrated a high level of validity and appropriateness. Moreover, the implementation results revealed that students achieved significantly higher academic performance post-intervention, reported high levels of desirable behaviors through self-assessment, and were observed by both teachers and parents to exhibit consistently positive behavioral attributes at a high level.

Keywords: Instructional Model, Patriotism, Religion, and Monarchy, Desirable Characteristics

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วีรวิญญ์ บุญส่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

First Author: Veeravit.b@lawasri.tru.ac.th

ศศิวิมล สุทธิสาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Corresponding Author: Sasiwimol.s@lawasri.tru.ac.th

กัญญา บาร์นัท

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Corresponding Author: kanya.k@lawasri.tru.ac.th

ได้รับบทความ: 17 กรกฎาคม 2568 ปรับปรุงแก้ไข: 5 สิงหาคม 2568 ตอรับตีพิมพ์: 15 สิงหาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และ 2. ศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้ ขั้นที่ 1 ครูผู้สอน จำนวน 41 คน และนักเรียน จำนวน 516 คน ขั้นที่ 2 ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 41 คน ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินรูปแบบเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ จำนวน 10 คน และผู้เชี่ยวชาญ ประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินรูปแบบ จำนวน 5 คน ขั้นที่ 3 ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 41 คน นักเรียน จำนวน 516 คน และผู้ปกครอง จำนวน 286 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินตนเอง และแบบสังเกตพฤติกรรม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ที่พัฒนาขึ้น ชื่อว่า TRU Model ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ T = Theoretical Foundations คือ องค์ประกอบที่เน้นการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ R = Research & Experience องค์ประกอบที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ผ่านการปฏิบัติจริง การสำรวจ และการมีส่วนร่วมกับชุมชน และ U = Unity & Positive Psychology องค์ประกอบที่เน้นการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความสามัคคี และการเห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น มีผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการใช้รูปแบบเสริมสร้าง

ความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ พบว่า 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) ผลการประเมินตนเองของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมโดยรวมในระดับมาก และ 3) ผลการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโดยครูและผู้ปกครอง พบว่า พฤติกรรมของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้, ความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์, คุณลักษณะที่พึงประสงค์

บทนำ

ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นสถาบันหลักของประเทศไทยที่ถือเป็นรากฐานสำคัญของการดำรงอยู่ของชาติไทยมาอย่างยาวนาน สถาบันทั้งสามนี้มีบทบาทในการหล่อหลอมจิตใจของประชาชนให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวและสร้างเอกลักษณ์เฉพาะของความเป็นชาติไทย ซึ่งได้รับการยืนยันในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้เรียนไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) สถาบันชาติเป็นสัญลักษณ์แห่งความมั่นคงและความป็นอิสระของประชาชนคนไทย ศาสนาเป็นแหล่งกำเนิดคุณธรรมและจริยธรรมที่ช่วยปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีงาม ขณะที่สถาบันพระมหากษัตริย์ถือเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยทั่วประเทศ การเสริมสร้างและปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ให้กับเยาวชนไทย จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อการปลูกฝังค่านิยมและความเชื่อในสถาบันหลักของชาติ (UNESCO, 2022) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างเสริมความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและความเข้าใจในบทบาทของสถาบันหลัก จึงมีความสำคัญในการเตรียมเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ

บริบทของการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมพื้นฐานให้กับนักเรียน เนื่องจากเด็กในช่วงวัยนี้มีพัฒนาการทางสังคมและจิตใจที่สามารถรับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองในสังคม และเริ่มซึมซับคุณค่าทางสังคมผ่านกระบวนการเรียนรู้ ซึ่ง Vygotsky (1978) ชี้ให้เห็นว่า การเรียนรู้ของเด็กเกิดขึ้นได้อย่างลึกซึ้งเมื่อมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นในบริบทที่มีความหมาย การเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ในช่วงวัยนี้จึงควรเน้นการจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและเชื่อมโยงความรู้เข้ากับชีวิตจริงได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kolb (1984) ที่เสนอว่าการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเกิดจากการหมุนเวียนของประสบการณ์จริง การสะท้อนคิด และการทดลองปฏิบัติ ในสถานการณ์ใหม่ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่มุ่งเน้นการปลูกฝังค่านิยมหลักของชาติสามารถช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างสนุกสนานและเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของสถาบันหลักทั้งสาม ทั้งนี้ ยังควรบูรณาการแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกของ Seligman & Csikszentmihalyi (2000) ที่เน้นการเสริมสร้างอารมณ์ด้านบวก เช่น ความภาคภูมิใจ ความกตัญญู และความมุ่งมั่น ซึ่งล้วนส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีในระยะยาว

แม้สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์จะได้รับการยกย่องให้เป็นรากฐานทางจิตใจของสังคมไทยมาอย่างยาวนาน แต่ในปัจจุบันพบว่า การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สื่อสารมวลชน และบริบทสังคมสมัยใหม่ ได้ส่งผลให้เยาวชนจำนวนไม่น้อยเกิดความห่างเหินจากคุณค่าและความหมายของสถาบันหลักเหล่านี้ (UNESCO, 2022) โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นช่วงวัยที่เริ่มพัฒนาอัตลักษณ์ของตนเองผ่านบทบาททางสังคม หากไม่ได้รับการปลูกฝังด้วยวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม อาจส่งผลต่อการพัฒนาเป็นพลเมืองที่มีจิตสำนึกต่อส่วนรวมในอนาคต ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมีเป้าหมายในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และคุณลักษณะทางพฤติกรรมที่เชื่อมโยงกับบริบทชีวิตของผู้เรียน โดยใช้กรอบแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Bandura, 1977) การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Kolb, 1984) และจิตวิทยาเชิงบวก (Seligman & Csikszentmihalyi,

2000) เป็นฐานในการออกแบบกิจกรรม พร้อมทั้งคำนึงถึงบริบทของชุมชนและบทบาทของโรงเรียนท้องถิ่น โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏในฐานะศูนย์กลางการศึกษาของพื้นที่ที่สามารถสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่มีความหมาย สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน และสร้างพลเมืองที่มีจิตสำนึกต่อสถาบันหลักของชาติอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎี

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณลักษณะทางจิตใจ ทศนคติ และพฤติกรรมของผู้เรียน ดังนี้

1. ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมและจิตใจ

ทฤษฎีพัฒนาการของ Erikson (1963) ช่วงอายุประถมศึกษาตอนปลาย (ประมาณ 9-12 ปี) เป็นช่วงของ “ความพยายามและความสำเร็จ (Industry vs. Inferiority)” ที่เด็กต้องการความสำเร็จและการยอมรับจากสังคม การออกแบบรูปแบบควรเสริมสร้างความมั่นใจผ่านการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ทฤษฎีพัฒนาการทางศีลธรรมของ Kohlberg (1963) เด็กในวัยนี้มักอยู่ในระดับ “ศีลธรรมก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Morality)” หรือเริ่มพัฒนาไปยังระดับ “ศีลธรรมตามกฎเกณฑ์ (Conventional Morality)” ดังนั้น การเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ควรเน้นการพัฒนาความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนในสังคม และการปฏิบัติตามค่านิยมของกลุ่มผ่านกิจกรรมที่มีความหมาย

2. แนวคิดการเรียนรู้ทางสังคม

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1977) การสอนผ่านการสังเกตแบบอย่างที่ดี (Modeling) เช่น การนำเสนอเรื่องราวหรือบุคคลต้นแบบที่แสดงถึงความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รวมถึงการให้เด็กมีโอกาสแสดงบทบาทสมมติหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

3. แนวคิดการพัฒนาภาวะพลเมือง (Civic Education)

แนวคิดการปลูกฝังภาวะพลเมืองที่ดีของ Torney-Purta, J., Lehmann, R., Oswald, H., & Schulz, W. (2001) เน้นการเสริมสร้างความเข้าใจในสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของพลเมืองไทย ผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม เช่น การจัดพิธีปฏิญาณตน การเรียนรู้ผ่านเกมหรือกิจกรรมที่สอดแทรกคุณค่าของความเป็นไทย

4. แนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก (Positive Psychology)

แนวคิดของ Martin Seligman & Mihaly Csikszentmihalyi (2000) การพัฒนาคุณลักษณะด้านความภาคภูมิใจในชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ผ่านการเน้นคุณค่าทางบวก เช่น ความกตัญญู ความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ชาติ และการเฉลิมฉลองความสำเร็จในชุมชน

5. ทฤษฎีการเรียนรู้โดยใช้ประสบการณ์ (Experiential Learning)

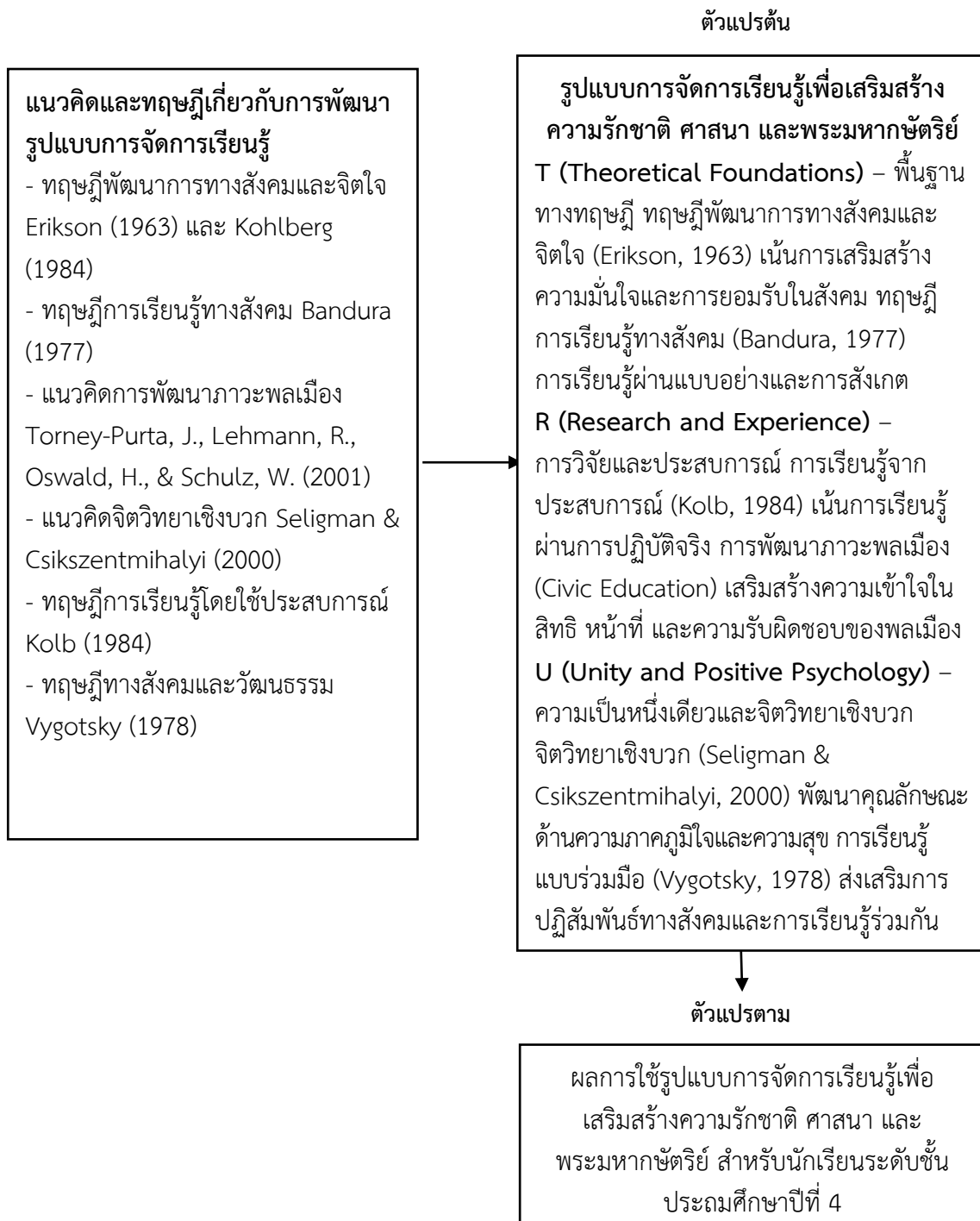
David Kolb's Experiential Learning Model (1984) เด็กจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดจากการลงมือปฏิบัติจริง (Learning by Doing) รูปแบบการสอนอาจเน้นกิจกรรมที่让孩子ได้มีส่วนร่วม เช่น การเยี่ยมชมสถานที่สำคัญ การจัดกิจกรรมเวิร์กช็อป การเข้าค่ายที่เน้นหัวข้อความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

6. ทฤษฎีทางวัฒนธรรมและสังคม

Lev Vygotsky's Sociocultural Theory (1978) การเรียนรู้เกิดขึ้นผ่านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม รูปแบบการออกแบบกิจกรรมที่让孩子ได้เรียนรู้ผ่านการทำงานกลุ่ม การสื่อสาร และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

โดยสรุป การพัฒนารูปแบบกิจกรรมที่มุ่งเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กในช่วงวัยที่ต้องการความสำเร็จ และการยอมรับจากสังคม การพัฒนาแนวคิดเรื่องความถูกต้องตามบรรทัดฐานสังคม รวมถึงการเรียนรู้ผ่านแบบอย่างที่ดี การได้รับแรงเสริมทางสังคม และการสะท้อนคุณค่าจากประสบการณ์ตรง ล้วนเป็นกระบวนการที่เหมาะสมต่อการสร้างจิตสำนึกเชิงพลเมืองและการเคารพต่อสถาบันหลักของชาติ การปลูกฝังอารมณ์ด้านบวก มีส่วนช่วยเสริมแรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนพัฒนาทัศนคติที่ยั่งยืนต่อคุณค่าทางสังคม กิจกรรมการเรียนรู้ควรเอื้อให้เกิดการมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการเรียนรู้ในบริบทที่มีความหมาย ซึ่งจะช่วยให้หล่อหลอมพฤติกรรมที่พึงประสงค์อย่างเป็นองค์รวม และนำไปสู่การพัฒนาแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและการวิเคราะห์บริบท ดำเนินการดังนี้

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ ได้แก่ โรงเรียนในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ประกอบด้วย ลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี ที่เปิดทำการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 118 โรงเรียน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 41 คน และนักเรียน จำนวน 516 คน จากโรงเรียนที่ตอบแบบสำรวจ จำนวน 35 โรงเรียน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2.1 แบบสำรวจเชิงชุมชนโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบสอบถามแบบกึ่งโครงสร้าง ประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิดและคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 12 ข้อ โดยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ค่า (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย หลังจากนั้นนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .88

1.2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการในการเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าประกอบด้วยคำถามปลายปิดที่วัดระดับความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของครูและนักเรียนในการเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ค่า (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย หลังจากนั้นนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .80

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3.1 สำรวจข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ชุมชน และผู้เรียนในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี พร้อมทั้งศึกษาข้อมูลเบื้องต้น สภาพปัญหา และศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

1.3.2 ดำเนินการสร้างแบบสำรวจเชิงชุมชนโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีเข้าร่วมโครงการฯ และสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการในการปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.4.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจเชิงชุมชนโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีเข้าร่วมโครงการเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นำมาหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการในการเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์นำมาหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดำเนินการดังนี้

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ได้แก่ ครูจำนวน 41 คน ผู้เชี่ยวชาญประเมินรูปแบบเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 คน และ ผู้เชี่ยวชาญประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินรูปแบบ จำนวน 5 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ชื่อ TRU Model ประกอบด้วย (Theoretical Foundations: T) ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง (Research and Experience: R) กิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และ (Unity and Positive Psychology: U) การส่งเสริมการทำงานร่วมกันและพัฒนา คุณลักษณะเชิงบวก มีผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมอบรมพัฒนาความรู้ในเรื่องชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์พร้อมทั้งกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการขั้นตอนและวิธีการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ให้กับครู จำนวน 41 คน

2.3.2 จากนั้นนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ฉบับร่างไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการสอนสังคมศึกษา หลักสูตรและการสอน การวัดและประเมินผล การประถมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาและการแนะแนว และครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 15 ปีขึ้นไป ทำการประเมินความเหมาะสม

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำคะแนนมาวิเคราะห์กับเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

คะแนนเฉลี่ย 4.50 ถึง 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสม ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดำเนินการดังนี้

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู จำนวน 41 คน นักเรียน จำนวน 516 คน ได้มาจากโรงเรียนที่ตอบแบบสำรวจ และผู้ปกครอง จำนวน 286 คน ได้มาจากการตอบแบบสำรวจ และแสดงความประสงค์เข้าร่วมการวิจัย

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัย 3 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ รวม 30 ข้อ โดยข้อคำถามเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนระดับประถมศึกษาผู้เชี่ยวชาญ ด้านนักจิตวิทยาเด็ก ผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หรือครูผู้มีประสบการณ์ด้านการสอน 15 ปี ขึ้นไป เพื่อประเมินว่า แต่ละข้อคำถามได้ตรงวัตถุประสงค์หรือไม่ ได้ค่า (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย แล้วนำมาคำนวณหาค่าความยาก-ง่าย ได้ค่าระหว่าง 0.39-0.59 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ระหว่าง 0.60-0.79 แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสันโดยใช้สูตร K.R.-20 (Kuder-Richardson, 1973) มีค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบ ทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

3.2.2 แบบประเมินตนเองของนักเรียนหลังการได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์เป็นแบบประเมินตนเองโดยใช้มาตราส่วนภาพ (Pictorial Likert Scale) จำนวน 3 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ รวม 30 ข้อ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินตนเอง โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คนซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมที่ประเมินความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อประเมินว่า แต่ละข้อคำถามได้ตรงวัตถุประสงค์หรือไม่ ได้ค่า (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย หลังจากนั้น นำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .88 โดยผู้วิจัยกำหนดค่าระดับคะแนนดังนี้

ระดับ 3 หมายถึง แสดงพฤติกรรมมาก

ระดับ 2 หมายถึง แสดงพฤติกรรมปานกลาง

ระดับ 1 หมายถึง แสดงพฤติกรรมน้อย

3.2.3 แบบสังเกตพฤติกรรม (Behavioral Observation Form) สำหรับครูและผู้ปกครอง เป็นแบบมาตราประเมินค่าแบบกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 3 ระดับ (Rubric Assessment) จำนวน 30 ข้อ โดยครอบคลุมพฤติกรรม 3 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมที่สะท้อนความรักชาติ พฤติกรรมที่สะท้อนความศรัทธาในศาสนา และพฤติกรรมที่สะท้อนความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ ผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมเพื่อประเมินความตรงของแต่ละข้อคำถาม ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา พบว่า ข้อคำถามทั้งหมดมีค่า (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 แสดงว่า เครื่องมือมีความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ จากนั้นจึงดำเนินการตรวจสอบความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน (Inter-Rater Reliability: IRR) โดยให้ครูผู้สอน จำนวน 3 คน และผู้ปกครอง จำนวน 3 คน ทำการสังเกต

พฤติกรรมของนักเรียนคนเดียวกัน จำนวน 100 คน ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมชุดเดียวกัน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในกลุ่ม (Intraclass Correlation Coefficient: ICC) ประเภท ICC (3,k) เพื่อประเมินค่าความเชื่อมั่นของคะแนนเฉลี่ยจากผู้ประเมินในแต่ละกลุ่ม ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่า ICC = 0.85 และช่วงความเชื่อมั่นที่ระดับ 95% เท่ากับ [0.81, 0.89] ซึ่งจัดอยู่ในระดับ “ดี” ตามเกณฑ์ของ Koo & Li (2016) สะท้อนให้เห็นว่าการประเมินของครูผู้สอนและผู้ปกครองมีความสอดคล้องกันในระดับที่น่าเชื่อถือผู้วิจัย กำหนดค่าระดับคะแนนดังนี้

ระดับ 3 หมายถึง แสดงพฤติกรรมมาก

ระดับ 2 หมายถึง แสดงพฤติกรรมปานกลาง

ระดับ 1 หมายถึง แสดงพฤติกรรมน้อย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปทดลองใช้กับโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 21 โรงเรียน ประกอบด้วยครู จำนวน 41 คน นักเรียน จำนวน 516 คน

3.3.2 หลังจากการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์เสร็จเรียบร้อยแล้ว นำแบบสังเกตพฤติกรรมให้ครู จำนวน 41 คน และผู้ปกครอง จำนวน 286 คนสังเกตพฤติกรรมหลังการทดลองใช้รูปแบบ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน เป็นแบบปรนัย 3 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ รวม 30 ข้อ นำมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.4.2 คะแนนที่ได้จากแบบประเมินตนเองหลังการได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ นำมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับการแสดงพฤติกรรม
2.51-3.00	มาก
1.51-2.50	ปานกลาง
1.00-1.50	น้อย

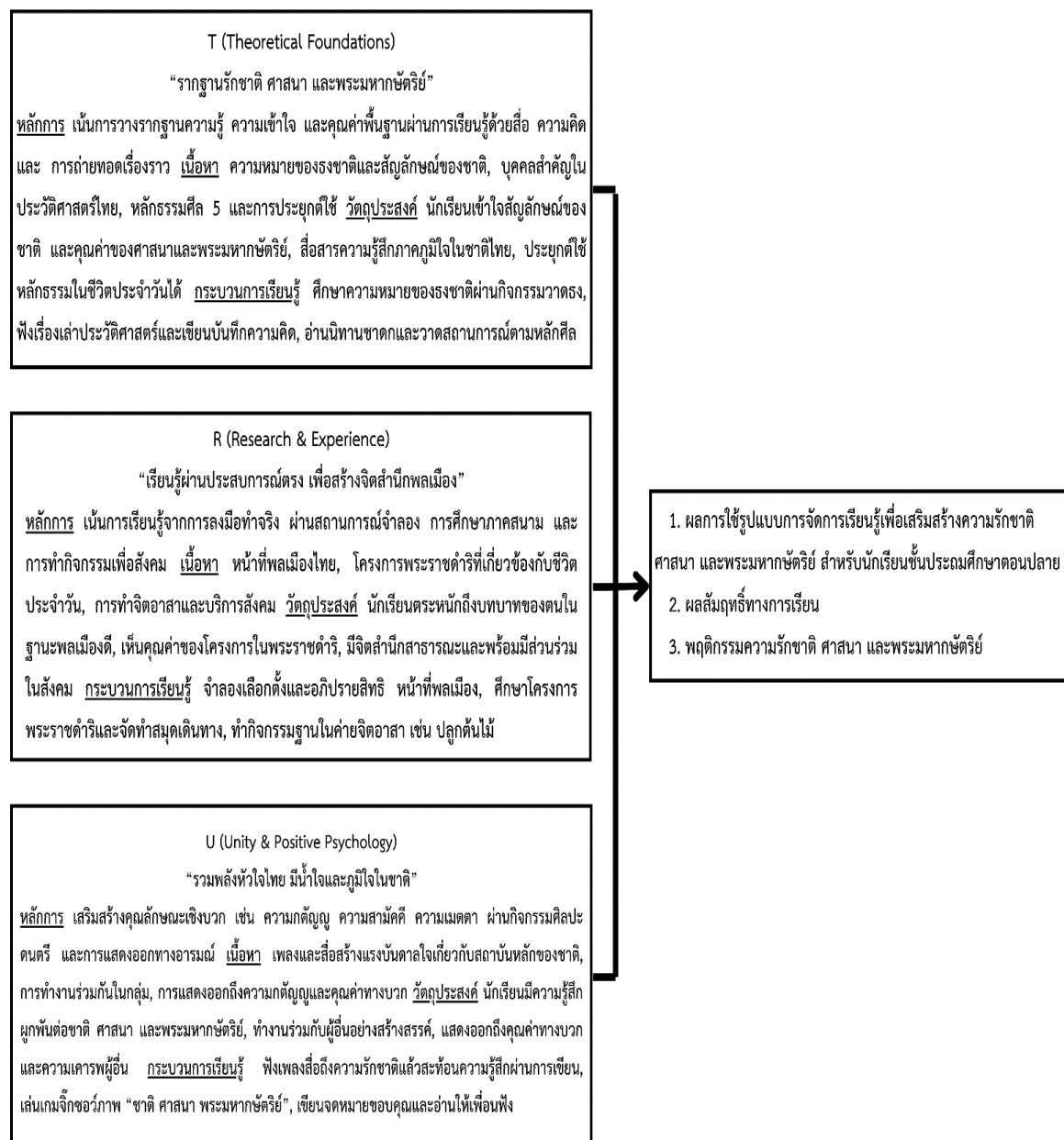
3.4.3 คะแนนที่ได้จากการทำแบบสังเกตพฤติกรรมของครูและผู้ปกครองมาคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับการแสดงพฤติกรรม
2.51-3.00	มาก
1.52-2.50	ปานกลาง
1.00-1.51	น้อย

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีดังนี้

1.1 จากการศึกษา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร่วมกับคณะทำงาน ได้รูปแบบชื่อว่า TRU Model ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ T = Theoretical Foundations คือ องค์ประกอบที่เน้นการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ R = Research & Experience องค์ประกอบที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ผ่านการปฏิบัติจริง การสำรวจ และการมีส่วนร่วมกับชุมชน และ U = Unity & Positive Psychology องค์ประกอบที่เน้นการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความสามัคคี และการเห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น ได้รูปแบบดังนี้

ภาพ 2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

1.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบ และคุณภาพของแต่ละองค์ประกอบ ปรากฏดังตาราง 1-3

ตาราง 1 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบที่เน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจ และแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ (Theoretical Foundations: T)

องค์ประกอบ	ชื่อกิจกรรมหลัก	ชื่อกิจกรรมย่อย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ผลการประเมิน
T Theoretical Foundations	รากฐานแห่ง	- ธงชาติคือหัวใจ	4.55	0.50	มากที่สุด
	ความภาคภูมิใจ	- ฮีโร่แห่งแผ่นดิน	4.60	0.80	มากที่สุด
	ในชาติ ศาสนา	- เส้นทางคุณธรรม	4.50	0.60	มากที่สุด
	พระมหากษัตริย์	- เขียนเรียงความ	4.50	0.55	มากที่สุด
		แสดงความเข้าใจและ ความรู้สึก			
		- สร้าง Mind Map	4.65	0.65	มากที่สุด
		ความหมายและ บทบาทของสถาบัน หลักของชาติ			
รวมเฉลี่ย			4.56	0.62	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบที่เน้นการสร้างความรู้ ความเข้าใจและแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ (Theoretical Foundations: T) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = 0.62) และเมื่อพิจารณาในกิจกรรมย่อย พบว่า ทุกกิจกรรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 2 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ผ่านการปฏิบัติจริง และการมีส่วนร่วมกับชุมชน (Research & Experience: R)

องค์ประกอบ	ชื่อกิจกรรมหลัก	ชื่อกิจกรรมย่อย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ผลการประเมิน
R Research & Experience	เรียนรู้ผ่าน	- การกิจพลเมืองดี	4.50	0.60	มากที่สุด
	ประสบการณ์	- ตามรอยพระราช	4.60	0.65	มากที่สุด
	สร้างจิตสำนึก	- ค่ายต้นกล้ารักชาติ	4.55	0.80	มากที่สุด
	พลเมือง	- สำรวจศาสนสถาน	4.80	0.55	มากที่สุด
		- คนดีศรีท้องถิ่น	4.65	0.61	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย			4.62	0.64	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ผ่านการปฏิบัติจริง การสำรวจ และการมีส่วนร่วมกับชุมชน (Research &

Experience: R) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = 0.64) และเมื่อพิจารณาในกิจกรรมย่อย พบว่า ทุกกิจกรรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 3 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบที่เน้นการปลูกฝังคุณลักษณะความสามัคคี และการเห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น (Unity & Positive Psychology: U)

องค์ประกอบ	ชื่อกิจกรรมหลัก	ชื่อกิจกรรมย่อย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ผลการประเมิน
U Unity & Positive Psychology	รวมพลังหัวใจไทย มีน้ำใจ ภูมิใจในแผ่นดิน	- เพลงแห่งความภาคภูมิใจ	4.80	0.89	มากที่สุด
		- รวมพลังสร้างชาติ	4.85	0.56	มากที่สุด
		- วันแห่งคำขอบคุณ	4.80	0.50	มากที่สุด
		- สร้างละครสั้นสะท้อนคุณธรรม	4.55	0.55	มากที่สุด
		- เขียนสิ่งดีที่ได้ทำในแต่ละวัน	4.60	0.68	มากที่สุด
		รวมเฉลี่ย	4.72	0.63	มากที่สุด

จากตาราง 3 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของ องค์ประกอบที่เน้นการปลูกฝังคุณลักษณะความสามัคคี และการเห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น (Unity & Positive Psychology: U) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = 0.63) และเมื่อพิจารณาในกิจกรรมย่อย พบว่า ทุกกิจกรรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏผลดังนี้

2.1 ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏดังตาราง 4-6

ตาราง 4 แสดงผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวนข้อ	คะแนนเต็ม	ผลการทดสอบก่อนเรียน		ผลการทดสอบหลังเรียน	
			คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เรื่อง ชาติ	10	10	6.20	1.50	8.50	1.10
เรื่อง ศาสนา	10	10	5.80	1.40	8.30	1.20
เรื่อง พระมหากษัตริย์	10	10	6.00	1.60	8.70	1.00
รวมเฉลี่ย	30	30	18.00	4.20	25.50	2.80

จากตาราง 4 พบว่า ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x} = 25.50$, S.D. = 2.80) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x} = 18.00$, S.D. = 4.20) เมื่อพิจารณาในเรื่องย่อยพบว่า ทุกเรื่องมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2.2 ผลการประเมินพฤติกรรมตนเองของนักเรียนหลังการได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ตาราง 5 แสดงผลการประเมินพฤติกรรมตนเองของนักเรียนหลังการได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

พฤติกรรมของนักเรียน	จำนวนข้อ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับพฤติกรรม
ด้านชาติ	10	2.60	1.68	มาก
ด้านศาสนา	10	2.50	0.66	มาก
ด้านพระมหากษัตริย์	10	2.80	1.20	มาก
รวมเฉลี่ย	30	2.63	1.25	มาก

ตาราง 5 พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมโดยรวมในระดับมาก ($\bar{x} = 2.63$, S.D. = 1.25) โดยเฉพาะด้านความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 2.80$, S.D. = 1.20) รองลงมาคือ ด้านความรักชาติ ($\bar{x} = 2.60$, S.D. = 1.68) และด้านความศรัทธาในศาสนา ($\bar{x} = 2.50$, S.D. = 0.66)

2.3 ผลการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโดยครูและผู้ปกครอง

ตาราง 6 แสดงผลการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

พฤติกรรมของนักเรียน	จำนวน (ข้อ)	ผลการสังเกตโดยครู		ผลการสังเกตโดยผู้ปกครอง		ผลการสังเกตโดยรวม		ระดับพฤติกรรม
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
ด้านชาติ	10	2.50	0.80	2.25	1.25	2.37	0.12	มาก
ด้านศาสนา	10	2.25	0.85	2.50	0.88	2.37	0.12	มาก
ด้านพระมหากษัตริย์	10	2.65	1.20	2.55	1.20	2.59	0.05	มาก
รวมเฉลี่ย	30	2.47	0.65	2.43	1.11	2.45	0.10	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ผลการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโดยครูและผู้ปกครอง พบว่า พฤติกรรมโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.45$, S.D. = 0.10)

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายได้ดังนี้

การพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ที่มีชื่อว่า TRU Model ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ T (Theoretical Foundations), R (Research & Experience) และ U (Unity & Positive Psychology) ได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยครอบคลุมทั้งด้านเนื้อหา ความเหมาะสมของกิจกรรม และความสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนวัยประถมตอนปลาย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ที่มีชื่อว่า TRU Model ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบหลักด้านความรู้ การเรียนรู้ จากประสบการณ์ และการปลูกฝังคุณลักษณะเชิงบวก กระบวนการพัฒนารูปแบบดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์บริบทของผู้เรียนในพื้นที่บริการ รวมถึงระดมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะต่าง ๆ ส่งผลให้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความชัดเจน ตรงประเด็น และสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย อีกทั้ง กิจกรรมแต่ละชุดยังเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย สร้างความภาคภูมิใจในสถาบันหลักของชาติ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทของสถานศึกษาไทยซึ่งอยู่ในช่วง “ความขยันหมั่นเพียรกับความรู้สึกรักความสามารถ” ตามทฤษฎีพัฒนาการของ Erikson (1963) ทั้งนี้ TRU Model ยังสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1977) ที่เน้นการเรียนรู้จากแบบอย่าง (Modeling) และการมีส่วนร่วมทางสังคม ซึ่งปรากฏชัดในกิจกรรมย่อย เช่น “ภารกิจพลเมืองดี” และ “คนดีศรีท้องถิ่น” ที่ช่วยให้นักเรียนพัฒนาแนวคิดและพฤติกรรมผ่านประสบการณ์จริง ยังสะท้อนการบูรณาการแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกของ Seligman & Csikszentmihalyi (2000) ผ่านกิจกรรมที่เน้นการสร้างอารมณ์บวก ความภาคภูมิใจในตนเอง และการเห็นคุณค่าผู้อื่น อาทิ “ต้นไม้แห่งความดี” และ “วันแห่งคำขอบคุณ” ซึ่งกิจกรรมในองค์ประกอบ U ได้รับคะแนนประเมินสูงที่สุดนับเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ชี้ว่า การส่งเสริมคุณลักษณะทางบวกสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ยิ่งไปกว่านั้น กิจกรรมในองค์ประกอบ R ยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Kolb (1984) และแนวคิดภาวะพลเมืองของ Torney-Purta et al. (2001) ที่ชี้ว่า การเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมในชุมชนและการตระหนักในบทบาทตนเองในฐานะพลเมืองเป็นปัจจัยสำคัญในการหล่อหลอมจิตสำนึกความเป็นไทยอย่างยั่งยืน

2. ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมและทุกด้านสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน โดยเฉพาะในด้านพระมหากษัตริย์ ซึ่งมีคะแนนสูงสุด รองลงมาคือด้านชาติและศาสนา สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบกิจกรรม TRU Model มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจของผู้เรียนในทั้งสามด้านอย่างรอบด้าน ความสำเร็จนี้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งอยู่ในช่วงวัยที่เริ่มมีพัฒนาการทางสังคมและจิตใจอย่างชัดเจน เด็กในวัยนี้ต้องการการยอมรับจากผู้อื่น รู้สึกภาคภูมิใจเมื่อได้รับมอบหมายหน้าที่ และพร้อมเรียนรู้

ผ่านการลงมือทำมากกว่าการรับฟังอย่างเดียว กิจกรรมใน TRU Model ได้เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง การสะท้อนคิด และการมีส่วนร่วมกับสังคม เช่น การจำลองบทบาทพลเมือง การเขียนเรียงความ หรือการสร้างผลงานกลุ่ม ซึ่งล้วนเอื้อต่อการสร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง พร้อมกับปลูกฝังอารมณ์บวกและความรู้สึกผูกพันกับเนื้อหาที่เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความหมายในระดับที่เหมาะสมกับวัยของตนเอง ซึ่งอยู่ในขั้นของการแสวงหาความสำเร็จทางสังคมตามแนวคิดของ Erikson (1963) โดยเฉพาะการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีความหมาย เช่น การสะท้อนคิด การเรียนรู้จากบุคคลต้นแบบ และการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Kolb (1984) และการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1977) โดยในกรณีของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีแนวโน้มจะพัฒนาความเข้าใจตนเองผ่านการกระทำและการตอบสนองจากบุคคลรอบข้าง การเรียนรู้ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในสถานการณ์จริงหรือการเลียนแบบพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่าง จึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจบทบาทของตนในสังคมได้ชัดเจนยิ่งขึ้น กิจกรรมใน TRU Model ได้หลอมรวมทั้งสองแนวคิดดังกล่าวอย่างเหมาะสม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เผชิญประสบการณ์ตรง เช่น การร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ การแสดงละครเทิดคุณธรรม หรือการสัมภาษณ์บุคคลต้นแบบในชุมชน พร้อมทั้งสร้างพื้นที่ให้ผู้เรียนได้สะท้อนคิดอย่างมีจุดหมาย ไม่ใช่เพียงทำกิจกรรมเพื่อความสนุกหรือจำเป็นต้องทำ แต่เพื่อสร้างความเข้าใจในคุณค่าทางสังคมและเชื่อมโยงสิ่งเหล่านั้นกับตัวตนของตนเองในฐานะพลเมืองตัวน้อย การที่คะแนนด้านพระมหากษัตริย์มีค่าสูงที่สุด จึงอาจสะท้อนว่า ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและความซาบซึ้งต่อสถาบันผ่านประสบการณ์ที่เข้าถึงจิตใจ มากกว่าการเรียนรู้เชิงท่องจำตามแบบแผนดั้งเดิม

2.2 ผลการประเมินพฤติกรรมความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ของนักเรียน หลังได้รับการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ TRU Model พบว่า พฤติกรรมด้านความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะพฤติกรรมด้านความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบกิจกรรมที่ออกแบบขึ้นโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง การมีส่วนร่วมกับสถานการณ์หรือปัญหาทางสังคม และการสะท้อนคุณค่าทางจิตใจของผู้เรียน มีผลต่อการหล่อหลอมพฤติกรรมเชิงบวกในระดับที่ลึกซึ้งและยั่งยืน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 กำลังอยู่ในช่วงวัยที่เปิดรับแบบอย่างทางพฤติกรรมอย่างกระตือรือร้น และมีความไวต่อการรับรู้ทางอารมณ์ การจัดกิจกรรมที่ผสมผสานระหว่างความรู้และความรู้สึก เช่น การร้องเพลงเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การเขียนจดหมายถึงบุคคลที่ตนเคารพ การเล่นเกมเชิงความร่วมมือ หรือการแสดงละครคุณธรรม ล้วนเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงอย่างเป็นธรรมชาติระหว่างคุณค่าทางสังคมกับความหมายส่วนตัว ซึ่งช่วยเร่งพัฒนาการด้านความเข้าใจตนเองและผู้อื่น นอกจากนี้ รูปแบบ TRU Model ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ในบรรยากาศที่ปลอดภัยและเป็นมิตรต่อการเรียนรู้ ทำให้เกิดแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) ที่เป็นพลังสำคัญในการสร้างพฤติกรรมถาวร โดยเฉพาะพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความเชื่อ และทัศนคติต่อสถาบันหลักของชาติ ซึ่งมักยึดติดอยู่กับประสบการณ์ช่วงต้นของชีวิต การที่นักเรียนสามารถประเมินตนเองในระดับมากได้นั้น จึงสะท้อนถึงผลของการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและสัมพันธ์กับชีวิตจริง ไม่ใช่เพียงการเรียนรู้ในระดับความจำหรือการท่องจำเนื้อหาแต่เพียงอย่างเดียวสอดคล้องกับแนวคิดของ Seligman & Csikszentmihalyi (2000) ชี้ว่า การปลูกฝังคุณลักษณะทางบวก เช่น ความกตัญญู ความภาคภูมิใจ และ

ความสามัคคี ผ่านกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจภายใน จะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางอารมณ์และจริยธรรมของผู้เรียน ขณะที่แนวทางการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1977) ก็เน้นว่าพฤติกรรมของผู้เรียนสามารถพัฒนาได้จากการมีแบบอย่างที่ดีและการเสริมแรงทางสังคม ซึ่งในกิจกรรม เช่น “ละครเทิดคุณแผ่นดิน” และ “เพลงแห่งความภาคภูมิใจ” ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลียนแบบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างลึกซึ้ง สะท้อนให้เห็นถึงการออกแบบกิจกรรมที่สามารถเข้าถึงมิติภายในของผู้เรียน ทั้งในระดับความรู้สึก การรับรู้คุณค่าในตนเอง และการมองเห็นความสำคัญของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจของเด็กประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เริ่มเรียนรู้การควบคุมตนเองผ่านความสัมพันธ์กับผู้อื่น และรับรู้ความหมายของการกระทำผ่านการได้รับการยอมรับจากสังคมรอบข้าง กิจกรรมที่ส่งเสริมการเลียนแบบพฤติกรรมที่ดี เช่น การแสดงบทบาทสมมติ หรือการร้องเพลงที่มีเนื้อหาสะท้อนคุณค่าของชาติและสถาบันหลัก ไม่เพียงแต่เป็นกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนาน หากแต่ยังเป็นพื้นที่ทางอารมณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ “ทดลองเป็น” บุคคลต้นแบบ และ “รู้สึกถึง” ความสำคัญของคุณค่าที่สังคมยึดถือ ผลที่ตามมาคือ การซึมซับพฤติกรรมในลักษณะที่ฝังลึกและยั่งยืน ซึ่งต่างจากการบอกกล่าวหรือสั่งสอนเชิงสัญญาที่เน้นการจดจำเป็นหลัก การที่ผู้เรียนประเมินตนเองว่าแสดงพฤติกรรมได้ในระดับมาก จึงเป็นผลสะท้อนของกระบวนการเรียนรู้ที่มีการผสมผสานมิติอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสมตามช่วงวัย ทั้งยังสอดคล้องกับการที่เด็กวัยนี้มีแนวโน้มพัฒนาตัวตนผ่านการเลียนแบบผู้อื่นและการได้รับแรงเสริมทางสังคม ซึ่งหากได้รับการออกแบบกิจกรรมอย่างรอบคอบและใกล้ชิดกับชีวิตจริง ก็จะนำไปสู่การก่อตัวของพฤติกรรมพึงประสงค์อย่างยั่งยืนในระยะยาว

2.3 ผลการประเมินพฤติกรรมความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ของนักเรียนโดยครูและผู้ปกครอง ซึ่งใช้แบบสังเกตพฤติกรรมในทั้งสามด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะพฤติกรรมที่สะท้อนความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์มีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงสุด รองลงมาคือพฤติกรรมด้านชาติ และศาสนา ผลดังกล่าวสะท้อนถึงประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรม TRU Model ในการส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในลักษณะที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางจิตสังคมของเด็กช่วงวัยประถมปลาย ซึ่งเป็นวัยที่เริ่มมีความสามารถในการรับรู้บทบาทของตนเองในสังคมและแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมด้วยความตั้งใจและมุ่งมั่นมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมใน TRU Model ได้ถูกออกแบบให้กระตุ้นการแสดงออกทางพฤติกรรมอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านกระบวนการที่ใช้ทั้งอารมณ์ ความคิด และการลงมือทำ เช่น การสร้างละคร การจัดกิจกรรมขอบคุนบุคคลสำคัญในชีวิต หรือการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่เน้นความร่วมมือและความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย กิจกรรมลักษณะนี้ช่วยเสริมแรงภายในและภายนอก (Intrinsic & Extrinsic Reinforcement) และเอื้อต่อการเกิดพฤติกรรมซ้ำอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเมื่อพฤติกรรมเหล่านั้นได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่าโดยบุคคลรอบข้างอย่างครูและผู้ปกครอง ซึ่งเป็นกลุ่มอ้างอิงที่สำคัญในชีวิตของเด็กในวัยนี้ ดังนั้น การที่ครูและผู้ปกครองสามารถสังเกตเห็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้อย่างเด่นชัดจึงนับเป็นหลักฐานสนับสนุนว่ารูปแบบ TRU Model ไม่เพียงส่งผลในระดับความรู้หรือเจตคติ แต่ยังสามารถถ่ายทอดลงสู่พฤติกรรมจริงได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน โดยเฉพาะกิจกรรมที่เน้นความภาคภูมิใจในสถาบันหลัก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Vygotsky (1978) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้เรียนจะพัฒนาได้ดีเมื่อเกิดการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นในบริบททางสังคมที่มีความหมาย และแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกของ Seligman & Csikszentmihalyi (2000) ที่เน้นการสร้างความรู้สึกรับรู้คุณค่าในตนเองและต่อสังคมผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมอารมณ์ด้านบวก

อย่างเป็นระบบ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้มีลักษณะโดดเด่นตรงที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในลักษณะที่ “เป็นเจ้าของ” กระบวนการเรียนรู้ ผ่านบทบาทที่ตนสามารถเลือก แสดงออก และรับแรงเสริมเชิงบวก ในทันที สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 การได้รับโอกาสในการสร้างสรรค์ผลงานที่สื่อถึงคุณค่าของตนเอง เช่น การเขียนสิ่งที่ตนได้ทำในแต่ละวันหรือต่อจิ๊กซอว์ร่วมกับเพื่อนเพื่อสร้างภาพสัญลักษณ์ของชาติศาสนา และพระมหากษัตริย์ และยังเป็นการเปิดพื้นที่ทางจิตใจให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน เกิดความเข้าใจตนเองในฐานะสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Vygotsky (1978) ว่า ความรู้ และพฤติกรรมทางสังคมจะพัฒนาได้ดีที่สุด เมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์ในบริบทที่มีความหมายทางสังคมอย่างแท้จริง พร้อมกันนี้การที่กิจกรรมเหล่านี้ได้รับการออกแบบให้ส่งเสริมอารมณ์ด้านบวกอย่างเป็นระบบ

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ที่สำคัญได้ว่า รูปแบบ TRU Model ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ T (Theoretical Foundations), R (Research & Experience) และ U (Unity & Positive Psychology) เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความรู้ และพฤติกรรมความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ในระดับประถมศึกษาตอนปลายโดยเป็นการบูรณาการแนวคิดทางทฤษฎีระดับสากล เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Kolb, ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura และจิตวิทยาเชิงบวกของ Seligman กับบริบททางวัฒนธรรมไทยได้อย่างลงตัว อีกทั้ง ยังแสดงให้เห็นว่าการออกแบบกิจกรรมเชิงประสบการณ์ที่มีความหมายซึ่งเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียนสามารถส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ทั้งพฤติกรรมความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ นอกจากนี้ การวิจัยยังเสนอแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้แบบหลากหลายมิติ ซึ่งส่งเสริมความน่าเชื่อถือและความลึกซึ้งของข้อมูลเชิงประจักษ์ อีกทั้ง ยังชี้ให้เห็นว่าแนวคิด “ภาวะพลเมืองคุณภาพ” สามารถนำมาปรับใช้ในระดับประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพหากได้รับการออกแบบกิจกรรมอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการและบริบทของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาในระดับประถมศึกษา ควรนำรูปแบบ TRU Model ไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เพื่อสร้างรากฐานของภาวะพลเมืองที่เข้มแข็ง
2. ครูผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ควรใช้กิจกรรมที่อยู่ในองค์ประกอบของ TRU Model เป็นแนวทางในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เชื่อมโยงระหว่างความรู้ ทักษะ และคุณธรรม เพื่อให้การเรียนรู้มีความหมายและสัมพันธ์กับบริบทของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น
3. หน่วยงานด้านนโยบายการศึกษา เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรส่งเสริมให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ TRU Model

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเพื่อศึกษาผลของการประยุกต์ใช้ TRU Model กับนักเรียนนักศึกษาในระดับชั้นอื่น เช่น ระดับมัธยมศึกษาหรือใช้กับการจัดการศึกษาในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การศึกษานอกระบบ เพื่อเสริมสร้างความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ต่อไป
2. ควรใช้วิธีการในการศึกษากระบวนการและผลการใช้รูปแบบ TRU Model โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ในนักเรียนให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาผลการใช้รูปแบบ TRU Model ที่มีต่อภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบ หรือความสามารถในการอยู่ร่วมกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมให้มีการใช้รูปแบบ TRU Model เสริมสร้างมิติการเรียนรู้ด้าน “พลเมืองโลก” ในบริบทของประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Prentice Hall.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing* (5th ed). Harper & Row.
- Erikson, E. H. (1963). *Childhood and Society* (2nd ed). W. W. Norton.
- Koo, T. K. & Li, M. Y. (2016). A Guideline of Selecting and Reporting Intraclass Correlation Coefficients for Reliability Research. *Journal of Chiropractic Medicine*, 15(2), 155-163.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1556370716000158>
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. Prentice Hall.
- Kuder, F. G. & Richardson, M.W. (1973). The Theory of the Estimation of Test Reliability. *Psychometrika*, 2(3), 151-160.
<http://dx.doi.org/10.1007/BF02288391>
- Kohlberg, L. (1963). The Development of Children's Orientations Toward a Moral Order: Sequence in the Development of Moral Thought. *Vita Humana*, 16, 11-36. <https://doi.org/10.1159/000269667>
- Seligman, M., E., P. & Csikszentmihalyi, M. (2000). Positive Psychology: An Introduction. *American Psychologist*, 55(1), 5-14.
<https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.5>
- Torney-Purta, J., Lehmann, R., Oswald, H. & Schulz, W. (2001). *Citizenship and Education in Twenty-Eight Countries: Civic Knowledge and Engagement at Age Fourteen*. International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA).
- UNESCO. (2022). *Global Education Monitoring Report 2022: Changing Course, Transforming Education*. UNESCO.
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000381329>.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.

Factors Effecting Decision to Choose to Enter Service in the Infantry of Army Non-Commissioned Officer School Students, Class 28, Academic Year 2024

Suwit Chaimang

Master's degree student, Master of Political Science Program, Public Administration Major, Graduate School, Siam University

First Author: Suwitch3656@gmail.com

Jidapa Thirasirikul

Assistant Professor, Ph.D., Department of Political Science, Faculty of Political Science, Graduate School, Siam University

Corresponding Author: jidapa_thira2@hotmail.com

Chanchai Chitlaoarporn

Assistant Professor, Ph.D., Department of Political Science, Faculty of Political Science, Graduate School, Siam University

Corresponding Author: somchai.polsu@hotmail.com

Received: December 6, 2024 **Revised:** March 19, 2025 **Accepted:** June 4, 2025

Abstract

The purposes of this study were: 1. to study the decision-making in selecting the infantry branch among the 28th Class Army Non-Commissioned Officer Students (NCOs) for the academic year 2024, and 2. to examine the factors related to the decision-making in selecting the infantry branch among the 28th Class Army NCOs. This quantitative research employed a questionnaire as the research instrument. The research population consisted of 2,201 28th Class Army NCOs for the academic year 2024, with a sample size of 338 participants. The statistical methods used for data analysis included frequency, percentage, standard deviation, t-test, F-test, and Pearson's correlation coefficient.

The results of the study revealed that: 1. the overall decision-making in selecting the infantry branch among the 28th Class Army Non-Commissioned Officer Students (NCOs) for the academic year 2024 was at the highest level, and 2. regarding the factors related to the decision-making in selecting the infantry branch, the study found that personal factors namely, the age range of the NCOs and their family's monthly income, were significantly related to their decision-making at the .05 level of statistical significance.

In terms of motivational factors, including physiological needs, security needs, social needs, esteem needs, and self-actualization needs, all were positively correlated with the conceptual factors influencing the decision-making in selecting the infantry branch among the 28th Class Army NCOs, with statistical significance at the .05 level.

Keywords: Decision Making, Entrance Exam, Army Non-Commissioned Officer Student

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการตัดสินใจเลือกเหล้าทหารราบ นักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567

สุวิทย์ ชัยแห่มง

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม

First Author: Suwitch3656@gmail.com

จิตาภา ถิรศิริกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม

Corresponding Author: jidapa_thira2@hotmail.com

ชาญชัย จิตรเหล้าอาพร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม

Corresponding Author: somchai.polsu@hotmail.com

ได้รับบทความ: 6 ธันวาคม 2567 ปรับปรุงแก้ไข: 19 มีนาคม 2568 ตอรับตีพิมพ์: 4 มิถุนายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกเหล้าทหารราบของนักเรียนนายสิบทหารบก (นส.ทบ.) รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเหล้าทหารราบของ นส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 โดยงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,201 นาย กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 นาย โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test F-test และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

จากผลการศึกษาพบว่า 1. การตัดสินใจเลือกเหล้าทหารราบของ นส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเหล้าทหารราบของ นส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านส่วนบุคคล ได้แก่ ช่วงอายุของ นส.ทบ. และรายได้ของครอบครัว (ต่อเดือน) มีความสัมพันธ์การตัดสินใจเลือกเหล้าทหารราบของ นส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัจจัยด้านแรงจูงใจ ประกอบด้วย ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการความมั่นคง ความต้องการทางสังคม ความต้องการเป็นที่ยอมรับและได้รับการนับถือ และปัจจัยความต้องการความก้าวหน้า มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อปัจจัยแนวความคิดในการตัดสินใจเลือกเหล้าทหารราบของ นส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การตัดสินใจ, การสอบเข้า, นักเรียนนายสิบทหารบก

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กำหนดให้กองทัพเป็นส่วนหนึ่งของระบบราชการที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและหลักนิติธรรมเพื่อผลประโยชน์ของประเทศและประชาชน โดยเฉพาะในเรื่องการเมือง สมรรถภาพการทำงาน วินัย และจริยธรรมของข้าราชการทหาร ซึ่งอาจแตกต่างจากประชาชนทั่วไปตามกฎหมายที่ระบุไว้ เนื่องจากทหารมีภารกิจที่ต้องเข้มงวดในการปฏิบัติหน้าที่ จึงต้องมีกฎหมายของทหารควบคุมเพื่อการปฏิบัติการของกองทัพให้เป็นไปตามกฎหมาย และได้รับการคุ้มครองทางกฎหมาย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, 2560, มาตรา 258 (ข))

กองทัพบกมีหน้าที่หลัก 5 ข้อ ได้แก่ การป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความสงบเรียบร้อย การพัฒนาประเทศ และภารกิจอื่น ๆ ที่มีใช้สงคราม ซึ่งกำลังพลหลักของกองทัพบกประกอบด้วย นายทหารชั้นสัญญาบัตรและนายทหารชั้นประทวน โดยนายทหารชั้นสัญญาบัตร แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาจากแหล่งผลิตของกองทัพ, การศึกษาพิเศษเพื่อแก้ปัญหากำลังพล, การเลื่อนฐานะจากนายทหารประทวน และผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยพลเรือนโรงเรียนนายสิบทหารบก มีบทบาทสำคัญในการผลิตนายทหารประทวน โดยได้พัฒนาหลักสูตรมาตลอดระยะเวลา ตั้งแต่การฝึกที่โรงเรียนนายสิบทหารบกจนถึงการศึกษาต่อที่โรงเรียนเหล่าต่าง ๆ ซึ่งช่วยปรับเปลี่ยนบุคลิกและทัศนคติของนักเรียนจากพลเรือนหรือทหารกองประจำการเป็นทหารอาชีพ นอกจากนี้ นักเรียนนายสิบทหารบก (นนส.ทบ.) จะต้องเลือกเหล่าทหารในช่วงท้ายการศึกษา โดยมีการแบ่งกลุ่มเหล่าทหารราบที่มีความต้องการสูงกว่าเหล่าทหารม้า ทำให้การคัดเลือกบางครั้งต้องใช้วิธีจับฉลากเพื่อให้ นนส.ทบ. สนใจสมัครเข้ากลุ่มเหล่าทหารราบ การวิจัยนี้จึงมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมให้ นนส.ทบ. เลือกเหล่าทหารราบในกลุ่มเหล่าทหารที่ 1 ซึ่งคาดว่าจะช่วยพัฒนาหลักสูตร นนส.ทบ. และเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรกองทัพบก (พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551, 2551)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกเหล่าทหารราบของนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเหล่าทหารราบของนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นัยนา แก่นกุล (2543) อธิบายให้เห็นว่า การตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนการเลือกแนวทางการดำเนินการจากทางเลือกที่มีอยู่ ซึ่งทางเลือกเหล่านี้ ล้วนแสดงถึงผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน การตัดสินใจจึงเป็นการลงมติเพื่อแสวงหาแนวทางให้การดำเนินการใด ๆ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ด้วยเหตุนี้ การตัดสินใจจึงสัมพันธ์กับการแก้ปัญหา

นอกจากนี้ การตัดสินใจที่ดีจะต้องมีหลักการและเหตุผลเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งอันเนื่องมาจากพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างกันภายในตัวบุคคล ภายใต้กระบวนการตัดสินใจที่เกิดขึ้นจึงยึดหลักเกณฑ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ มาเป็นตัวช่วยในการดำเนินการ

องค์ประกอบของการตัดสินใจ ประกอบด้วย (นัยนา แก่นกุล, 2543)

1. ผู้ตัดสินใจ โดยการตัดสินใจจะส่งผลดีหรือร้ายนั้น ขึ้นอยู่กับผู้ตัดสินใจเป็นหลัก ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยข้อมูล เหตุผล ทักษะภายใต้วิจารณ์ญาณ และการวิเคราะห์ที่ถูกต้องและเหมาะสม

2. ประเด็นปัญหา จำเป็นต้องมีความชัดเจนเพื่อที่จะหาแนวทางในการแก้ไขให้เกิดความถูกต้องและเหมาะสม

3. ทางเลือกที่เหมาะสม โดยต้องมีทางเลือกอย่างน้อย 2 ทางเลือก เพื่อใช้ประกอบการคิดและนำไปสู่การตัดสินใจ

4. สถานการณ์นอกบังคับ หรือภาวะที่อยู่นอกเหนือการควบคุม โดยสถานการณ์นอกบังคับสามารถแยกออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

4.1 การตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่แน่นอน คือ สถานการณ์ที่ผู้ตัดสินใจทราบแน่ชัดว่าสถานการณ์ไหนจะเกิดขึ้นและมีผลลัพธ์เป็นอย่างไร

4.2 การตัดสินใจภายใต้ช่วงเวลาที่มีความไม่แน่นอน คือ สถานการณ์ที่ผู้ตัดสินใจทราบเพียงแต่ว่ามีสถานการณ์ใดเกิดขึ้น แต่ไม่ทราบความน่าจะเป็นว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด

4.3 การตัดสินใจภายใต้สภาวะการณ์ที่มีความเสี่ยง คือ สถานการณ์ที่ผู้ตัดสินใจทราบว่าเหตุการณ์ใดเกิดขึ้น และทราบโอกาสหรือความน่าจะเป็นของแต่ละสถานการณ์

ลฎาภา พูลเกษม (2550) อธิบายให้เห็นโดยรวมว่า การตัดสินใจจึงเป็นกระบวนการเลือกตัวเลือกหรือทางเลือกต่าง ๆ ผ่านการสังเคราะห์ว่าเป็นหนทางที่นำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์จนเกิดผลประโยชน์สูงสุด โดย Yukl (1989) สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจ ประกอบด้วย

1. ความเร่งรีบตัดสินใจย่อมทำให้เกิดการประเมินทางเลือกต่าง ๆ ที่ไม่รอบคอบก่อนการตัดสินใจ ผลของการตัดสินใจจึงเป็นปัญหาตามมาได้

2. การขาดการมีส่วนร่วม เพราะเมื่อสมาชิกของกลุ่มบางส่วนไม่มีโอกาสหรือไม่อยากแสดงความคิดเห็นการเลือกทางใดทางหนึ่งย่อมอาจนำไปสู่การลงประชามติที่ผิด และนำไปสู่การโต้แย้งในภายหลังได้

3. การแบ่งกลุ่มหรือแบ่งพรรคแบ่งพวก ย่อมนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจที่เป็นปัญหาในภายหลัง ทั้งการคัดค้าน และการเลือกทางเลือกที่ผิดพลาดตามมา

4. การวางแผนปฏิบัติการที่ขาดความครบถ้วน โดยมีกระบวนการตัดสินใจที่ไม่สมบูรณ์ ย่อมนำไปสู่ผลของการตัดสินใจที่ไม่สามารถนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติได้

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ย่อมสรุปได้ว่า การตัดสินใจ จึงเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนการเลือกแนวทางการดำเนินการจากทางเลือกที่มีอยู่ ซึ่งทางเลือกเหล่านี้ล้วนแสดงถึงผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน การตัดสินใจจึงเป็นการลงมติเพื่อแสวงหาแนวทางให้การดำเนินการใด ๆ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการด้วยเหตุนี้ การตัดสินใจจึงสัมพันธ์กับการแก้ปัญหา

พัฒนาการของนักเรียนโรงเรียนนายสิบทหารบก

พัฒนาการของ นนส.ทบ. ได้รับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตามความต้องการของกองทัพบก และสถานการณ์ในแต่ละช่วงเวลา โดยการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มักมีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกอบรมและการพัฒนานักเรียนให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในกองทัพได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในแต่ละช่วงเวลาจะเห็นได้ว่า การปรับหลักสูตร การปรับระยะเวลาและเนื้อหาหลักของหลักสูตรการศึกษา

ของ นนส.ทบ. มีการเปลี่ยนแปลงจากระยะเวลาการศึกษาที่โรงเรียนนายสิบทหารบก จาก 2 ปี มาเป็น 1 ปี 6 เดือน และการปรับปรุงเวลาในแต่ละส่วน เช่น การศึกษาที่โรงเรียนนายสิบทหารบกและโรงเรียนเหล่าต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและข้อกำหนดทางการทหารการฝึกภาคสนามและภาควิชาการ เนื้อหาของหลักสูตรมีการแบ่งออกเป็นหลายหัวข้อที่สำคัญ เช่น การฝึกทักษะพื้นฐานทางทหาร, การศึกษาภาควิชาการ, การฝึกภาคสนาม, การทดสอบทักษะต่าง ๆ รวมทั้ง การฝึกในสนามรบ และกิจกรรมที่ช่วยสร้างสมรรถภาพร่างกายและการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม (กรมยุทธศึกษาทหารบก, 2565)

การจัดลำดับการเลือกเหล่าทหาร การสอบครั้งที่ 1 และ 2 จะมีผลต่อการจัดลำดับคะแนนของ นนส.ทบ. และใช้ในการเลือกเหล่าทหารที่เหมาะสมตามความต้องการของกองทัพ ซึ่งการเลือกเหล่าทหารจะต้องพิจารณาจากคะแนนการสอบความประพฤติ และผลการทดสอบร่างกายการพัฒนาความเป็นผู้นำ นอกจากการฝึกทักษะทางทหารแล้ว การพัฒนาอุดมการณ์และคุณลักษณะของผู้นำในตัวของนักเรียนเป็นเป้าหมายหลัก เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบในบทบาทของตน พัฒนาการเหล่านี้สะท้อนถึงความตั้งใจในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในกองทัพบก เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการในการปกป้องประเทศและรักษาความมั่นคงของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยุทธกร คำจุลลา (2566) ศึกษาถึงคุณภาพชีวิตการทำงานในกองพันนักเรียนนายสิบ กรมนักเรียนโรงเรียนทหารราบ ศูนย์การทหารราบ ปัจจัยระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของกำลังพลของกองพันนักเรียนนายสิบ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การบูรณาการทางสังคม และลำดับสุดท้ายคือ ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประเภทกำลังพลต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน

ธีรยุทธ แก้วเกร็ด (2561) ศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของพนักงานองค์กรเอกชน จังหวัดนครปฐม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการประกอบอาชีพ โดยทัศนคติการประกอบอาชีพ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของพนักงานเอกชนในจังหวัดนครปฐม

ดลชนก เทียวศิริ (2557) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของพนักงานบริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ปัจจัยที่มีผลต่อโอกาสความก้าวหน้าของพนักงานธนาคารทหารไทยในเขตภาคตะวันออก พบว่า ปัจจัยด้านการศึกษา ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา การได้รับการยอมรับนับถือ และลักษณะงานมีความสัมพันธ์กับความก้าวหน้าในอาชีพ

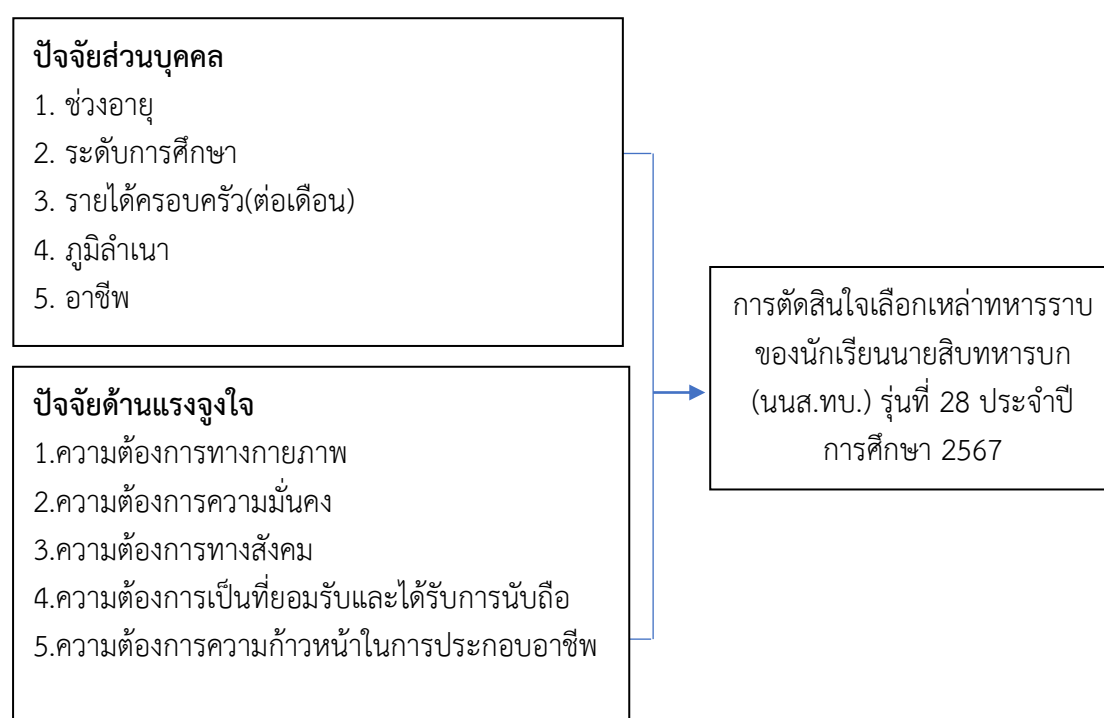
จินดา สงวนศักดิ์ (2561) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยแรงจูงใจและการยอมรับในงาน กรณีศึกษาบุคลากรโรงพยาบาลเอกชนในจังหวัดกระบี่ พบว่า แรงจูงใจในการทำงาน รวมถึงการได้รับการยอมรับจากผู้บริหาร และเพื่อนร่วมงาน ช่วยสร้างความพึงพอใจในอาชีพและลดอัตราการลาออก

นันทรัตน์ มั่งคั่ง (2564) ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานศาลยุติธรรม ในเขตพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัจจัยด้านการยอมรับนับถือและโอกาสความก้าวหน้ามีผลสำคัญต่อความพึงพอใจและความสำเร็จในสายงาน

ไพบูลย์ โกมลทัต (2555) ศึกษาเรื่อง การพัฒนากำลังพลตามค่านิยมหลักของกองบัญชาการกองทัพไทย พบว่า การพัฒนากำลังพลตามค่านิยมหลักของกองบัญชาการกองทัพไทย เช่น ความรักดี การทำงานเป็นทีม ความกล้าหาญ และความเป็นมืออาชีพ โดยใช้แบบจำลอง Kirkpatrick Training Model ในการประเมินพฤติกรรมก่อนและหลังการฝึกอบรม ส่งผลให้พฤติกรรมการทำงานหลังเข้ารับการอบรมมีการพัฒนาดีขึ้น โดยเฉพาะในด้านความรักดีและการทำงานเป็นทีม

กรอบแนวคิดงานวิจัย

ผู้วิจัยได้ประมวลแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประยุกต์เป็นกรอบแนวคิดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้ประชากรกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 ชั้นปีที่ 1 จำนวน 2,201 นาย ซึ่งได้คำนวณขนาดตัวอย่างตามตารางทฤษฎีของ Yamane (1973) ทำให้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้คือ 338 นาย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบบสอบถามมีการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ที่ค่า 0.95 และความสอดคล้องระหว่างคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) ที่ค่า 1.00 แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล มี 5 ข้อคำถาม ได้แก่ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว อาชีพ และภูมิลำเนา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเลือกเหล่าทหารราบ จำนวน 15 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการความมั่นคง ความต้องการทางสังคม ความต้องการเป็นที่ยอมรับและได้รับการนับถือ และ ความต้องการความก้าวหน้า โดยใช้มาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับตามแบบลิเคิร์ต (Likert, 1967)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเหล่าทหารราบ นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 3 ข้อ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตัดสินใจในการสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 พบว่า

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตัดสินใจในการสอบเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567

ปัจจัยด้านแรงจูงใจต่อการเลือกเหล่าทหารราบ นนส.ทบ.	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
ความต้องการทางกายภาพ	4.59	0.72	มากที่สุด
ความต้องการความมั่นคง	4.51	0.80	มากที่สุด
ความต้องการทางสังคม	4.60	0.75	มากที่สุด
ความต้องการเป็นที่ยอมรับและได้รับการนับถือ	4.58	0.77	มากที่สุด
ความต้องการความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	4.60	0.75	มากที่สุด
รวม	4.57	0.71	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านแรงจูงใจต่อการเลือกเหล่าทหารราบ นนส.ทบ. พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านแรงจูงใจต่อการเลือกเหล่าทหารราบ นนส.ทบ. โดยมีภาพรวมอยู่ที่ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.57, S.D. = 0.71)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนนายสิบทหารบก พบว่า

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของนักเรียนนายสิบทหารบกที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	ค่าความถี่ (นาย)	ค่าร้อยละ
18 – 20 ปี	89	25.43
21 – 24 ปี	261	74.57
รวม	338	100.00

ช่วงอายุ นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 338 นาย มีช่วงอายุ 21 – 24 ปี มากที่สุด จำนวน 261 นาย คิดเป็นร้อยละ 74.57

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของนักเรียนนายสิบทหารบกที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับตามการศึกษา

ระดับการศึกษา	ค่าความถี่ (นาย)	ค่าร้อยละ
มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ ปวช.	278	79.43
ปวส. หรือ อนุปริญญา	64	18.29
ปริญญาตรีขึ้นไป	8	2.29
รวม	338	100.00

ระดับการศึกษา นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 338 นาย ที่การศึกษาระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ ปวช. มีจำนวน 278 นาย คิดเป็นร้อยละ 79.43

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละ นนส.ทบ. ที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ครอบครัว (ต่อเดือน)

รายได้ครอบครัว (ต่อเดือน)	ค่าความถี่ (นาย)	ค่าร้อยละ
น้อยกว่า 10,000 บาท	192	54.86
10,001 - 20,000 บาท	101	28.86
20,001 - 30,000 บาท	32	9.14
30,001 - 40,000 บาท	16	4.57
40,001 บาท ขึ้นไป	9	2.57
รวม	338	100.00

รายได้ครอบครัวต่อเดือน นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 338 นาย ที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท มีจำนวน 192 นาย คิดเป็นร้อยละ 54.86

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละ นนส.ทบ. ที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ค่าความถี่ (นาย)	ค่าร้อยละ
รับจ้าง	37	10.57
ค้าขาย	2	0.57
เกษตรกร	16	4.57
นักศึกษา	105	30.00
ทหารกองประจำการ	190	54.29
รวม	338	100.00

อาชีพ นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 338 นาย มีอาชีพ ทหารกองประจำการ มีจำนวน 190 นาย คิดเป็นร้อยละ 54.29

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละ นนส.ทบ. ที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	ค่าความถี่ (นาย)	ค่าร้อยละ
ภาคเหนือ	91	26.00
ภาคกลาง	60	17.14
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	119	34.00
ภาคใต้	70	20.00
ภาคตะวันออก	10	2.86
รวม	338	100.00

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 ซึ่งทำการตอบแบบสอบถาม จำนวน 338 นาย โดยพบว่า ภูมิลำเนา นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด จำนวน 119 นาย คิดเป็นร้อยละ 34.00

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยแนวความคิดในการตัดสินใจการเลือกเหล่าทหารราบ นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 พบว่า

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยแนวความคิดในการตัดสินใจการเลือกเหล่าทหารราบ นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567

แนวความคิดในการต่อการเลือกเหล่าทหารราบ	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. มุ่งมั่นใจการเป็นทหารราบตั้งแต่อ่อนเข้าเป็น นนส.ทบ.	4.28	1.13	มากที่สุด
2. มุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองให้สามารถอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถเลือกกลุ่มเหล่าทหารลำดับแรก	4.40	1.08	มากที่สุด

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยแนวความคิดในการตัดสินใจการเลือกเหล่าทหารราบ
 นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 (ต่อ)

แนวความคิดในการต่อการเลือกเหล่าทหารราบ	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
3. ในกรณีที่จำเป็นต้องเลือกเหล่าทหารราบอื่น แต่ท่านมีความตั้งใจที่จะขอเปลี่ยนการเลือกเหล่าทหารราบ	4.29	1.18	มากที่สุด
รวม	4.33	1.06	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวความคิดในการต่อการเลือกเหล่าทหารราบของ นนส.ทบ. พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองให้สามารถอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถเลือกกลุ่มเหล่าทหารลำดับแรก อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.40, S.D. = 1.08)

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลการต่อการตัดสินใจเลือกเหล่าทหารราบ นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567

ตาราง 8 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ช่วงอายุของ นนส.ทบ.

	ช่วงอายุของ นนส.ทบ.						t	Sig.
	18 – 20 ปี			21 – 24 ปี				
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล		
การตัดสินใจเลือกเหล่าทหารราบของ นนส.ทบ.	4.20	1.07	มาก	4.54	0.68	มาก	-3.46	.00

ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านช่วงอายุของ นนส.ทบ. มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกเหล่าทหารราบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ค่า $t = -3.46$ และ ค่า $\text{Sig.} = .00$ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ และภูมิลำเนา ไม่มีความสัมพันธ์ต่อแนวความคิดในการสอบเป็น นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ช่วงอายุของ นนส.ทบ. และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน มีความสัมพันธ์ต่อแนวความคิดในการต่อการเลือกเหล่าทหารราบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตาราง 9 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ระดับการศึกษา

ประเภทกลุ่ม	ผลรวมของกลุ่ม	องศาอิสระ	ค่าเฉลี่ยกลุ่ม	ค่าทดสอบหลัก	ความแปรปรวน
ระหว่างกลุ่ม	0.43	2.00	0.22	0.33	0.72
ภายในกลุ่ม	228.02	348.00	0.66		
รวม	228.46	338.00			

ปัจจัยส่วนบุคคล ระดับการศึกษา ไม่ส่งผลต่อแนวความคิดที่เลือกเหล่าทหารราบ นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ค่า $F = 0.33$ และ ค่า $Sig. = 0.72$ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตาราง 10 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล รายได้ครอบครัวต่อเดือน

ประเภทกลุ่ม	ผลรวมของกลุ่ม	องศาอิสระ	ค่าเฉลี่ยกลุ่ม	ค่าทดสอบหลัก	ความแปรปรวน
ระหว่างกลุ่ม	14.83	4.00	3.71	6.01	.00
ภายในกลุ่ม	213.63	346.00	0.62		
รวม	228.46	338.00			

ปัจจัยส่วนบุคคล รายได้ครอบครัวต่อเดือนก่อนสอบเป็น นนส.ทบ. มีผลต่อแนวความคิดในการสอบเป็น นนส.ทบ. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ค่า $F = 6.01$ และ ค่า $Sig. = .00$) โดยรายได้ครอบครัวต่อเดือน นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 338 นาย มีความแตกต่างกันอยู่ 4 คู่ ของรายได้ระหว่าง 20,001 ถึง 30,000 บาท (ค่า $Sig. = .00$) ค่า $Sig. < .05$ บ่งชี้ว่าความแตกต่างนี้ไม่ได้เกิดจากความบังเอิญทางสถิติ แต่สะท้อนถึงความแตกต่างที่แท้จริงในกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย จึงทำการทดสอบรายคู่ต่อไป

ตาราง 11 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ รายได้ครอบครัวต่อเดือน

รายได้ครอบครัว	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001-20,000 บาท	20,001-30,000 บาท	30,001-40,000 บาท	40,001 บาทขึ้นไป
น้อยกว่า 10,000 บาท	-	0.000			
10,001-20,000 บาท		-	0.000		
20,001-30,000 บาท			-	0.002	0.009
30,001-40,000 บาท				-	

ตาราง 11 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ รายได้ครอบครัวต่อเดือน (ต่อ)

รายได้ ครอบครัว	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001- 20,000 บาท	20,001- 30,000 บาท	30,001- 40,000 บาท	40,001 บาทขึ้นไป
40,001 บาท ขึ้นไป					-

การทดสอบด้วยเทคนิค LSD พบว่า กลุ่มที่มีรายได้ น้อยกว่า 10,000 บาท มีความคิดที่แตกต่างกับ กลุ่มที่มีรายได้ 30,001-40,000 บาท และกลุ่มที่มีรายได้ 40,001 บาทขึ้นไป ซึ่งสรุปได้ว่า รายได้ที่แตกต่างกันมีผลกับการตัดสินใจเลือกแหล่งอาหารของ นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 12 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล อาชีพ

ประเภทกลุ่ม	ผลรวมของกลุ่ม	องศาอิสระ	ค่าเฉลี่ยกลุ่ม	ค่าทดสอบหลัก	ความ แปรปรวน
ระหว่างกลุ่ม	1.53	4.00	0.38	0.58	0.67
ภายในกลุ่ม	226.92	346.00	0.66		
รวม	228.46	338.00			

ปัจจัยส่วนบุคคล อาชีพ ไม่ส่งผลต่อแนวความคิดที่เลือกแหล่งอาหารราบ นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ค่า $F = 0.58$ และ ค่า Sig. = 0.67 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตาราง 13 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ภูมิลำเนา

ประเภทกลุ่ม	ผลรวมของกลุ่ม	องศาอิสระ	ค่าเฉลี่ยกลุ่ม	ค่าทดสอบหลัก	ความ แปรปรวน
ระหว่างกลุ่ม	3.51	4.00	0.88	1.35	0.25
ภายในกลุ่ม	224.95	346.00	0.65		
รวม	228.46	338.00			

ปัจจัยส่วนบุคคล อาชีพ ไม่ส่งผลต่อแนวความคิดที่เลือกแหล่งอาหารราบ นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ค่า $F = 1.35$ และ ค่า Sig. = 0.25 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตาราง 14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจ และปัจจัยด้านแนวความคิด ในการตัดสินใจการเลือกเหล่าทหารราบ นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567

แนวความคิดในการต่อการเลือกเหล่าทหารราบ นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567	ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน	
	r	Sig.
ปัจจัยด้านแรงจูงใจ (X)	.665**	.00

*หมายเหตุ มีระดับนัยสำคัญที่ 0.05

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ประกอบด้วย ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการความมั่นคง ความต้องการทางสังคม ความต้องการเป็นที่ยอมรับและได้รับการนับถือ และปัจจัยความต้องการความก้าวหน้า มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อปัจจัยแนวความคิดในการตัดสินใจการเลือกเหล่าทหารราบ นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 อยู่ในระดับ สูงโดยค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เท่ากับ .665 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกเหล่าทหารราบของนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจดังกล่าว โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง 338 นาย ผ่านแบบสอบถามที่มีความน่าเชื่อถือและความสอดคล้องสูง (Reliability = 0.95, IOC = 1.00)

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกเหล่าทหารราบของ นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 จากการศึกษาการตัดสินใจเลือกเหล่าทหารราบของ นนส.ทบ. พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองให้สามารถอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถเลือกกลุ่มเหล่าทหารลำดับแรก อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.40, S.D. = 1.08) รองลงมาคือ ในกรณีที่จำเป็นต้องเลือกเหล่าทหารราบอื่น แต่ท่านมีความตั้งใจที่จะขอเปลี่ยนเหล่าทหารราบ (ค่าเฉลี่ย = 4.29, S.D. = 1.18) และมุ่งมั่นใจในการเป็นทหารราบตั้งแต่ก่อนเข้าเป็น นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.28, S.D. = 1.13)

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเหล่าทหารราบของ นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 ผลการศึกษาพบว่า

สมมติฐานที่ 1 ช่วงอายุและรายได้ครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการเลือกเหล่าทหารราบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านแรงจูงใจ เช่น ความต้องการทางกายภาพ ความมั่นคง การยอมรับทางสังคม และความก้าวหน้า มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเหล่าทหารราบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การตัดสินใจเลือกเหล่าทหารราบของนักเรียนนายสิบทหารบก รุ่นที่ 28 มีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคลและแรงจูงใจ จากการศึกษาครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการคัดเลือกและเสริมสร้างแรงจูงใจในการเลือกเหล่าทหารราบในอนาคต

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า แรงจูงใจในการเลือกเหล่าทหารราบของ นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพและความพึงพอใจในงานของทหารราบ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของปัจจัยหลายด้านที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เช่น ความมั่นคงในอาชีพ ทักษะการพัฒนาตนเอง และโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งในสายอาชีพทหารราบ

การวิจัยนี้ยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกเหล่าทหารราบเนื่องจากความมุ่งมั่นในอาชีพทหารราบตั้งแต่ก่อนเข้ารับการฝึกอบรม และความตั้งใจในการพัฒนาตนเองเพื่อสามารถเลือกเหล่าทหารราบได้ในลำดับแรก หากจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงการเลือก ก็ยังมีความตั้งใจที่จะกลับมาเป็นทหารราบ ซึ่งสะท้อนถึงความมั่นคงและความพึงพอใจในการเลือกอาชีพนี้ นอกจากนี้ ยังพบว่าแรงจูงใจด้านต่าง ๆ เช่น ความต้องการทางกายภาพ การได้รับสิทธิประโยชน์ทางการแพทย์ ความมั่นคงในอาชีพ ความสัมพันธ์ทางสังคม และโอกาสในการก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจของผู้สมัคร

ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของปัจจัยภายนอกและภายในที่มีผลต่อการเลือกอาชีพและความพึงพอใจในงาน เช่น งานวิจัยของ ชีรยุทธ แก้วเกร็ด (2561) ที่พบว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพของพนักงานในองค์กรเอกชนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการประกอบอาชีพ โดยมีปัจจัยภายนอกจากครอบครัวและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลอย่างมาก

ดังนั้น ผลการศึกษานี้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการเสนอโอกาสในการฝึกอบรม การพัฒนาทักษะ และการสร้างแรงจูงใจให้กับทหารราบในอนาคต เพื่อให้เกิดการพัฒนากำลังพลที่มีคุณภาพสูง และสามารถตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของผู้สมัครได้ดียิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์การตัดสินใจเลือกเหล่าทหารราบของ นนส.ทบ. รุ่นที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2567 เหล่าทหารราบได้รับการยอมรับว่าเป็นอาชีพที่มีหลักประกันด้านความมั่นคงและช่วยสร้างรากฐานที่มั่นคงในชีวิตอย่างแท้จริง ในยุคปัจจุบัน การประชาสัมพันธ์องค์กรหรือสถาบันเป็นกลยุทธ์สำคัญ โดยเฉพาะสำหรับสถาบันการศึกษาทางทหารที่ควรมุ่งเน้นการพัฒนาร่างกาย และความก้าวหน้าในอาชีพการงานอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งการจัดกิจกรรมเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอก เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและส่งเสริมทัศนคติเชิงบวกต่อตนเองและองค์กร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำมาพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่จะช่วยสร้างระบบการคัดเลือกที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเพิ่มโอกาสให้ผู้สมัครบรรลุเป้าหมายในอาชีพการงานได้ และยิ่งส่งผลต่อการสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการพัฒนาองค์กรและประเทศชาติในอนาคต มีรายละเอียดดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาระบบออนไลน์ที่มีข้อมูลชัดเจนเกี่ยวกับกระบวนการสอบเข้า หลักสูตร และเส้นทางอาชีพในอนาคต เพื่อเพิ่มช่องทางการเข้าถึงข้อมูลให้กับผู้สนใจที่จะไปรงใสในกระบวนการคัดเลือกเพื่อยกระดับโรงเรียนนายสิบทหารบก

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำหลักสูตรใหม่ ๆ ที่เสริมสร้างทั้งร่างกายและจิตใจ และทักษะที่จำเป็นในโลกยุคปัจจุบัน เช่น การใช้เทคโนโลยีหรือการคิดวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับความสามารถและภาพลักษณ์ของอาชีพ นอกจากนี้ ยังช่วยปรับปรุงการศึกษาของโรงเรียนนายสิบทหารบกให้มีความทันสมัย

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมด้านแรงจูงใจในการสมัคร เผยแพร่ และให้ข้อมูลเส้นทางอาชีพ ความมั่นคง และโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งที่มีอยู่ภายในผ่านทุกช่องทาง เช่น โซเชียลมีเดียหรือกิจกรรมในโรงเรียน เพื่อสนับสนุนการเข้าถึงการเตรียมความพร้อมและลดภาระค่าใช้จ่ายให้มากที่สุด เพื่อสร้างความสนใจในการเข้าร่วมเป็นกับกองทัพบก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาบทบาทของทหารในยุคสมัยใหม่ และวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงบทบาทของทหารในสถานการณ์ความมั่นคงที่เปลี่ยนไป เช่น การช่วยเหลือภัยพิบัติหรือการรักษาสันติภาพในต่างประเทศศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทหารกับชุมชน เพื่อพัฒนากลยุทธ์ในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและการมีส่วนร่วมของประชาชน

2. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์การตัดสินใจเลือกเหล่าทหารราบโดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ หรือผสนาวิธี เพื่อเป็นการศึกษาสอบถามด้วยระเบียบวิธีวิจัยที่หลากหลาย

3. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาการประเมินผลและการติดตามระยะยาววิจัยผลกระทบระยะยาวของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในเหล่าทหารราบ เปรียบเทียบกับเหล่าอื่น เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกปฏิบัติงานในเหล่าต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมยุทธศึกษาทหารบก. (2565). *คู่มือแนะนำหลักสูตรนักเรียนนายสิบทหารบก ปีการศึกษา 2565*.
โรงเรียนนายสิบทหารบก.
- จินดา สงวนศักดิ์. (2561). ปัจจัยแรงจูงใจและความยอมรับในงาน กรณีศึกษาบุคลากรผู้บริหาร
และเพื่อนร่วมงาน ช่วยสร้างความพึงพอใจในอาชีพและลดอัตราการลาออก.
ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 11*, (น. 737–745). มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ดลชนก เขียวศิริ. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของพนักงานบริษัทพัฒนา
อสังหาริมทรัพย์ ปัจจัยที่มีผลต่อโอกาสความก้าวหน้าของพนักงานธนาคารทหารไทย
ในเขตภาคตะวันออก [วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่มีการตีพิมพ์].
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ธีรยุทธ แก้วเกร็ด. (2561). การตัดสินใจเลือกอาชีพของพนักงานองค์กรเอกชนในจังหวัดนครปฐม
[การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- นันทรัตน์ มั่งคั่ง. (2564). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานศาลยุติธรรมในเขตพื้นที่
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา [วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่มีการตีพิมพ์].
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นัยนา แก่นกุล. (2543). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของผู้เข้าพักโรงแรมเขตอำเภอ
จังหวัดอุบลราชธานี [วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่มีการตีพิมพ์].
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551. (2551). *ราชกิจจานุเบกษา*.
เล่ม 125, ตอนที่ 93 ก, หน้า 1–17.
- พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551. (2551). *ราชกิจจานุเบกษา*.
เล่ม 125, ตอนที่ 29 ก, หน้า 1–25.
- ไพบุลย์ โกลมทัต. (2555). การพัฒนากำลังพลตามค่านิยมหลักของ กองบัญชาการกองทัพไทย.
วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 23(3), 193-207.
<https://journal.oas.psu.ac.th/index.php/asj/article/view/71/69>
- ยุทธกร คำจุลลา. (2566). ปัจจัยคุณภาพชีวิตการทำงานในกองพันนักเรียนนายสิบ กรมนักเรียน
โรงเรียนทหารราบ ศูนย์การทหารราบ. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 1(7),
119. <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/PMR/article/view/2821/1670>
- ลฎาภา พูลเกษม. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย
กับธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขารังสิต [วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*.
เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 14-17.
- Likert, R. (1967). *The Human Organization: Its Management and Value*. McGraw-Hill.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). Harper and Row.

Yukl, G. (1989). Managerial Leadership: A Review of Theory and Research. *Journal of Management*, 15(2), 251–289. <https://doi.org/10.1177/014920638901500207>

Guidelines for Developing the Management Affecting the Performance of Disaster Prevention and Mitigation Operations of Local Administrative Organizations in Ban Lat District, Phetchaburi Province

Nirut Suksri

Public Administration Phetchaburi Rajabhat University

First Author: nirut0601@gmail.com

Rakkait Hongthong

Asst. Prof. Dr., Public Administration Phetchaburi Rajabhat University

Corresponding Author: rakkait.hon@mail.pbru.ac.th

Supanut Subnawin

Assoc. Prof. Dr., Public Administration Phetchaburi Rajabhat University

Corresponding Author: saraban@mail.pbru.ac.th

Received: December 24, 2024 Revised: February 5, 2025 Accepted: March 5, 2025

Abstract

This research aimed to: 1. study the level of administrative development and its relation to the performance outcomes in disaster prevention and mitigation operations; 2. study the administrative development that affects the performance of disaster prevention and mitigation operations, and 3. propose guidelines for enhancing the administrative development to improve the performance in disaster prevention and mitigation. The sample group consisted of 215 personnel involved in disaster prevention and mitigation operations of local administrative organizations in Ban Lat District, Phetchaburi Province, and 15 key informants. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, multiple regression, and content analysis.

The research results revealed that: 1. the overall level of administrative development was at a high level, and the overall performance outcomes of disaster prevention and mitigation operations of local administrative organizations in Ban Lat District were also at a high level; 2. aspects of administrative development that significantly affected the performance in disaster prevention and mitigation operations were planning and commanding, with statistical significance at the 0.05 level, and 3. guidelines for enhancing the administrative development to improve the performance in disaster prevention and mitigation operations,

management principles should be applied in terms of planning, specifically, establishing operational plans to achieve objectives. In terms of command and control, there should be an individual work plan and a clear division of responsibilities, integrated with disaster prevention and relief operations.

Keywords: Administrative Development, Achievement, Disaster Prevention and Mitigation Operations

**แนวทางการพัฒนาเชิงบริหารผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี**

นิรุทธิ์ สุขศรี

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

อีเมล: nirut0601@gmail.com

รักเกียรติ หงส์ทอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

อีเมล: rakkait.hon@mail.pbru.ac.th

ศุภณัฐ ทรัพย์นาวิ

รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

อีเมล: saraban@mail.pbru.ac.th

ได้รับบทความ: 24 ธันวาคม 2567 ปรับปรุงแก้ไข: 5 กุมภาพันธ์ 2568 ตอรับตีพิมพ์: 5 มีนาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาเชิงบริหารกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 2. เพื่อศึกษาการพัฒนาเชิงบริหารที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และ 3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาเชิงบริหารผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี 215 คน และผู้ให้ข้อมูลหลัก 15 คน สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การถดถอยเชิงพหุ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการพัฒนาเชิงบริหาร ในภาพรวม มีการพัฒนาเชิงบริหารอยู่ในระดับมาก และระดับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด ในภาพรวม มีผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 2. การพัฒนาเชิงบริหารที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ ด้านการวางแผน และด้านการบังคับบัญชาสั่งการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3. แนวทางการพัฒนาเชิงบริหารผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ควรมีการประยุกต์หลักการบริหาร ด้านการวางแผน โดยควรมีการวางแผนในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และด้านการบังคับบัญชาสั่งการ ควรมีการจัดแผนการปฏิบัติงานรายบุคคล และแบ่งความรับผิดชอบให้ชัดเจน มาบูรณาการร่วมกันกับการดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

คำสำคัญ: การพัฒนาเชิงบริหาร, ผลสัมฤทธิ์, งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์การเกิดสาธารณภัยนั้นเริ่มมีความถี่ รุนแรง และซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายจึงได้มีการปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาและแก้ไขสถานการณ์การเกิดสาธารณภัยภายในประเทศ โดยมีความมุ่งหวังที่จะให้เกิดความสูญเสียจากสถานการณ์การเกิดสาธารณภัยให้น้อยที่สุด ด้วยการพัฒนาแบบยั่งยืน จึงทำให้การบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศต่าง ๆ โดยการเปลี่ยนทิศทางจากเดิมที่เน้นเรื่อง “บรรเทา และปฏิบัติการ” ไปสู่การเป็น “ลดผลกระทบ และเตรียมพร้อม” ไปสู่การปฏิบัติการในเชิงรุก กล่าวคือ การบริหารจัดการสาธารณภัยต้องมีการปฏิบัติการแบบครบวงจร โดยเน้นไปที่การป้องกันหรือการลดผลกระทบ และการเตรียมความพร้อมในช่วงระยะเวลาก่อนเกิดสาธารณภัย ขณะเกิดสาธารณภัย และการฟื้นฟูบูรณะ ซึ่งอยู่ในช่วงระยะเวลาก่อนเกิดสาธารณภัย ควบคู่ไปกับการจัดการในภาวะฉุกเฉิน (ศุภดิษฐ์ เอียววรรณ, 2565)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่เขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งต้องมีแนวทางในการเตรียมพร้อมที่จะรับมือกับสถานการณ์เกี่ยวกับสาธารณภัยในด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรีขึ้น ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 อีกทั้งยังสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 รวมทั้ง มีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2564–2570 กับยุทธศาสตร์การเตรียมพร้อมแห่งชาติ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/อำเภอเพื่อให้การบริหารจัดการสาธารณภัยเป็นไปในทิศทางและแนวทางในแบบเดียวกันทั้งหมด เพื่อให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินการป้องกันและการบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นได้อย่างมีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผล ทั้งในด้านการบรรลุเป้าหมาย ด้านการปรับตัว และด้านความพึงพอใจ เพื่อสร้างพื้นที่ให้เป็นท้องถิ่นที่มีความปลอดภัยและสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในท้องถิ่น โดยมีการให้ความสำคัญกับหลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่ประกอบไปด้วยการลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากสาธารณภัย เช่น การป้องกันสาธารณภัย การลดผลกระทบสาธารณภัย รวมถึงการเตรียมความพร้อมรับมือสาธารณภัย ควบคู่ไปกับการจัดการสาธารณภัยในภาวะฉุกเฉิน ได้แก่ การเผชิญเหตุสาธารณภัย การบรรเทาทุกข์สาธารณภัย รวมทั้งการฟื้นฟูสาธารณภัย อาทิ การฟื้นฟูสภาพและการซ่อมสร้างหลังเหตุการณ์สาธารณภัย การสร้างใหม่ให้ดีกว่าเพื่อให้มีปลอดภัยกว่าเดิม ตามหลักการและวงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (องค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ, 2564) แต่อย่างไรก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ได้มีการบริหารจัดการสาธารณภัยเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งระบบ และเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผล แต่ก็ยังพบว่า การให้ความช่วยเหลือในการบรรเทาทุกข์และการให้ความช่วยเหลือในการฟื้นฟูเมื่อเกิดภัยพิบัติ รวมถึงการฟื้นฟูผู้ประสบภัยและพื้นที่ภายหลังจากเกิดสถานการณ์ภัยพิบัติ ยังมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องของการขาดเอกภาพในการปฏิบัติและการบริหารจัดการ อันเนื่องจากในประเทศไทยมีโครงสร้างในการบริหารจัดการที่มีลักษณะเป็นแบบศูนย์รวมอำนาจการบริหาร ทำให้หลายครั้งเกิดการปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละหน่วยงานเกิดมีการทับซ้อนซึ่งกันและกัน ส่งผลให้การปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานมีการทับซ้อนกันในทุกด้านของ

พื้นที่และด้านประชากร โดยที่ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบหลักไม่สามารถมีอำนาจในการสั่งการได้ตั้งแต่ในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด รวมถึงระดับประเทศ ส่งผลให้การประสานงานทุกภาคส่วนขาดการบูรณาการกัน ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผลเท่าที่ควร (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2560)

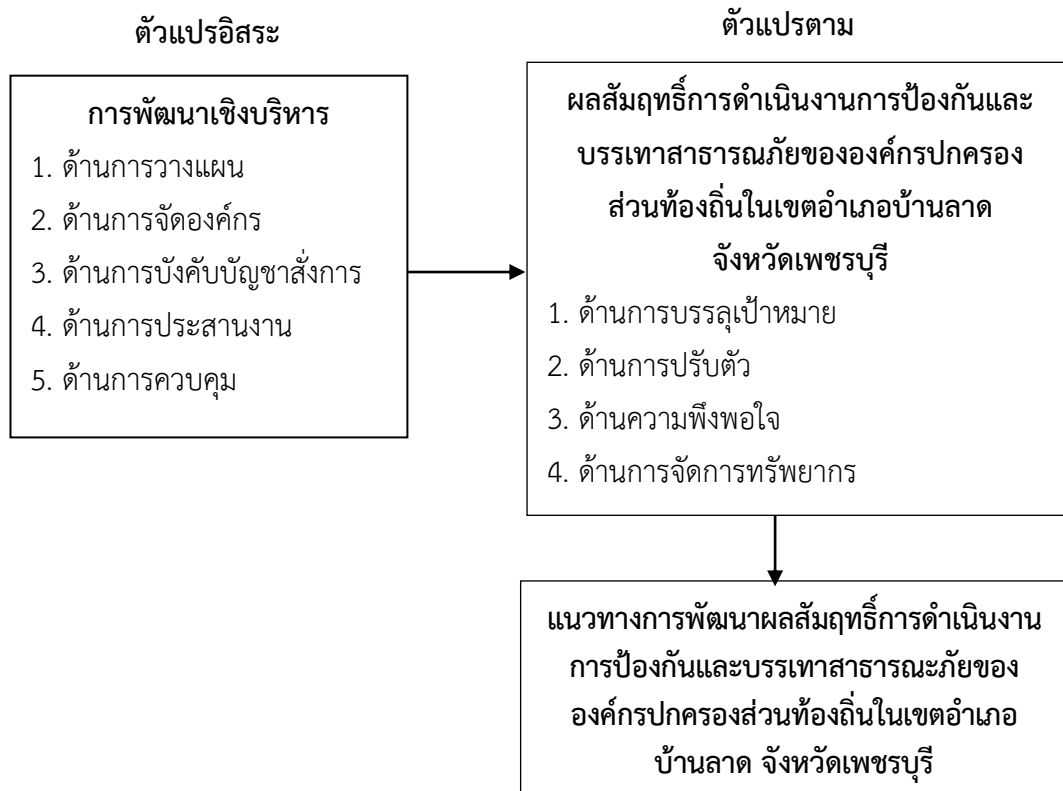
จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาเชิงบริหาร ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรีให้ได้ประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ สร้างพื้นที่ให้เป็นท้องถิ่นที่ปลอดภัย และสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาเชิงบริหาร กับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาเชิงบริหารที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาเชิงบริหารผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

กรอบแนวคิด

การศึกษาแนวทางการพัฒนาเชิงบริหารผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดทฤษฎีของ Fayol (1961) มาเป็นตัวแปรอิสระในการวิจัย คือ การพัฒนาเชิงบริหาร ประกอบด้วย 1. ด้านการวางแผน 2. ด้านการจัดองค์กร 3. ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ 4. ด้านการประสานงาน 5. ด้านการควบคุม และ แนวคิดทฤษฎีของ Arnold & Feldman (1986) กับทฤษฎีของ Parsons (1964) มาเป็นตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย 1. ด้านการบรรลุเป้าหมาย 2. ด้านการปรับตัว 3. ด้านความพึงพอใจ และ 4. ด้านการจัดการทรัพยากร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อนำมาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาเชิงบริหารผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) แบบผสมผสานคู่ขนาน (The Convergent Parallel Design) ทั้งในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อนำมาสนับสนุนงานวิจัยซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ทั้งหมด 15 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) นายกฯ จำนวน 15 คน 2) รองนายกฯ จำนวน 30 คน 3) ปลัดฯ จำนวน 15 คน 4) หัวหน้างานป้องกันฯ จำนวน 15 คน 5) พนักงานที่ปฏิบัติงานด้านป้องกัน (ลูกจ้าง) จำนวน 40 คน 6) อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) จำนวน 100 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 215 คน (เทศบาลตำบลบ้านลาด, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ทั้งหมด 15 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) นายกฯ จำนวน 15 คน 2) รองนายกฯ จำนวน 30 คน 3) ปลัดฯ จำนวน 15 คน 4) หัวหน้างานป้องกันฯ จำนวน 15 คน 5) พนักงานที่ปฏิบัติงานด้านป้องกัน

(ลูกจ้าง) จำนวน 40 คน 6) อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) จำนวน 100 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 215 คน (เทศบาลตำบลบ้านลาด, 2566) ผู้วิจัยเลือกประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

1.3 กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 15 คน ได้แก่ นายกฯ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี จาก 15 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม มี 4 ตอน คือ ตอน 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ตอน 2 ข้อมูลการพัฒนาเชิงบริหาร ตอน 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด ตอน 4 ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) มี 3 ตอน ดังนี้ ตอน 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ตอน 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเชิงบริหาร ตอน 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

3. การรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อเชิงปริมาณ เป็นการเก็บข้อมูลด้วยตนเองให้กับบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ทั้งหมด 15 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 215 ชุด ด้วยแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ต่อไป ส่วนการเก็บรวบรวมข้อเชิงคุณภาพ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลหลัก 15 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตอบวัตถุประสงค์การวิจัย แล้วนำข้อมูลที่ได้ออกจดคำสัมภาษณ์มาเรียบเรียงข้อมูล แล้วนำไปวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลส่วนบุคคล โดยการใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาเชิงบริหารและข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โดยการใช้ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 การวิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โดยการนำมาเรียบเรียงแบบความเรียง

4.4 การทดสอบสมมุติฐาน การพัฒนาเชิงบริหารส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ด้วยการตีความจากข้อมูลเบื้องต้นแล้วนำมาแยกประเภทและการลดทอนข้อมูลเพื่อนำมาจัดเป็นหมวดหมู่ และสร้างข้อสรุปที่สามารถตอบปัญหาได้ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ระดับการพัฒนาเชิงบริหาร กับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาเชิงบริหาร ภาพรวมและรายด้าน

(n=215)

การพัฒนาเชิงบริหาร	μ	σ	ระดับการพัฒนา การบริหาร	ลำดับที่
1. ด้านการวางแผน	3.69	0.79	มาก	4
2. ด้านการจัดองค์กร	3.73	0.81	มาก	2
3. ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ	3.80	0.79	มาก	1
4. ด้านการประสานงาน	3.70	0.82	มาก	3
5. ด้านการควบคุม	3.66	0.82	มาก	5
รวม	3.72	0.76	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า การพัฒนาเชิงบริหาร ในภาพรวม มีการพัฒนาการบริหารอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\mu = 3.72$, $\sigma = 0.76$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการพัฒนาเชิงบริหารอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.80$, $\sigma = 0.79$) ด้านการจัดองค์กร ($\mu = 3.73$, $\sigma = 0.81$) ด้านการประสานงาน ($\mu = 3.70$, $\sigma = 0.82$) ด้านการวางแผน ($\mu = 3.69$, $\sigma = 0.79$) และด้านการควบคุม ($\mu = 3.66$, $\sigma = 0.82$) ตามลำดับ

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ภาพรวมและรายด้าน

(n=215)

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี	μ	σ	ระดับการพัฒนา การบริหาร	ลำดับที่
1. ด้านการบรรลุเป้าหมาย	3.67	0.81	มาก	3
2. ด้านการปรับตัว	3.66	0.82	มาก	4
3. ด้านความพึงพอใจ	3.68	0.86	มาก	2
4. ด้านการจัดการทรัพยากร	3.69	0.88	มาก	1
รวม	3.66	0.81	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวม มีผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\mu = 3.66$, $\sigma = 0.81$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการจัดการทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.69$, $\sigma = 0.88$) ด้านความพึงพอใจ ($\mu = 3.68$, $\sigma = 0.86$) ด้านการบรรลุเป้าหมาย ($\mu = 3.67$, $\sigma = 0.81$) และด้านการปรับตัว ($\mu = 3.66$, $\sigma = 0.82$) ตามลำดับ

2. การพัฒนาเชิงบริหารที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

ตาราง 3 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุของการพัฒนาเชิงบริหาร กับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

(n=215)				
การพัฒนาเชิงบริหาร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	Beta	t	Sig.
(ค่าคงที่)	0.361	-	1.878	0.063
1. ด้านการวางแผน	0.409	0.401	3.591	0.000***
2. ด้านการจัดองค์กร	0.030	0.030	0.243	0.808
3. ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ	0.239	0.236	1.977	0.050*
4. ด้านการประสานงาน	0.010	0.011	0.098	0.922
5. ด้านการควบคุม	0.201	0.205	1.848	0.067

R = 0.839, R² = 0.703, SEE = 0.692, F = 62.627, Sig of F = 0.000

จากตาราง 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การพัฒนาเชิงบริหาร ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 62.627$) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (R^2) 0.703 และเมื่อพิจารณาจากการปรับมาตรฐานของตัวแปร (Standardized Variables) ในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ และค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน Beta เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการวางแผน ($\beta = 0.401$, Sig. = 0.000) ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ ($\beta = 0.236$, Sig. = 0.050) ด้านการควบคุม ($\beta = 0.205$, Sig. = 0.067) ด้านการจัดองค์กร ($\beta = 0.030$, Sig. = 0.808) และด้านการประสานงาน ($\beta = -0.011$, Sig. = 0.922) จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ของการพัฒนาเชิงบริหาร ส่งผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถเข้าสู่สมการได้ 2 ตัวแปร จึงตอบสมมติฐานการวิจัยได้ว่า การพัฒนาเชิงบริหาร ด้านการวางแผน และด้านการบังคับบัญชาสั่งการ มีผลต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถเขียนในรูปสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y} = 0.361 + 0.409 X_1 + 0.239 X_3$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z \hat{Y} = 0.401 X_1 + 0.236 X_3$$

3. แนวทางการพัฒนาเชิงบริหารผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาเชิงบริหารผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ควรมีการประยุกต์หลักการบริหาร เพื่อให้การดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของหน่วยงาน คือ

- 1) ด้านการวางแผน ได้แก่ 1.1) ควรมีการวางแผนในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ อันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในพื้นที่ 1.2) ควรมีการประชาสัมพันธ์ภารกิจของงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนให้ตรงกับความต้องการมากขึ้น 2) ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ ได้แก่ ควรมีการจัดแผนการปฏิบัติงานรายบุคคล และแบ่งความรับผิดชอบให้ชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติงานไม่ซ้ำซ้อน เป็นไปตามลำดับขั้นตอนสายการบังคับบัญชา รวมถึงเพื่อให้การปฏิบัติงานในหน้าที่สำเร็จลุล่วงตามแผนที่กำหนดไว้ โดยประยุกต์หลักการการบริหารทั้ง 2 ประการมาบูรณาการร่วมกันกับการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ 1.1) หน่วยงานต้องมีการวางแผนการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินล่วงหน้า รวมทั้งต้องมีระบบการแจ้งเตือนที่ดี แม่นยำ และรวดเร็ว เพื่อลดความเสียหายให้มากที่สุด 1.2) ควรมีการกำหนดมาตรการหรือกิจกรรมหรือระบบการแจ้งเตือนสาธารณภัยหรือภัยพิบัติต่าง ๆ ที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมการจัดการในสถานการณ์ฉุกเฉิน 1.3) ควรอบรมให้ความรู้และฝึกซ้อมให้กับประชาชน เพื่อให้ตระหนัก รู้เท่าทัน และเฝ้าระวังภัยในพื้นที่ 2) ด้านการปรับตัว ได้แก่ 2.1) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์หรือเหตุภัยพิบัติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภัยจากธรรมชาติหรือภัยจากมนุษย์ ล้วนเป็นภัยที่ทำให้เกิดความเสียหายกับประชาชน ต้องมีไหวพริบ ไม่ยึดติดกับรูปแบบหรือแบบแผนมากเกินไป และสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับผลกระทบและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากภัยพิบัตินั้น ๆ 2.2) ควรเสริมสร้างความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นให้กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้พร้อมรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดจากภัยพิบัติต่าง ๆ 2.3) ควรมีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ด้านความพึงพอใจ ได้แก่ 3.1) หน่วยงานต้องมีการสร้างแรงบันดาลใจ สร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน โดยวิธีการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ที่ตรงต่อความต้องการ อาทิ ความก้าวหน้าในสายงานที่ปฏิบัติ การหาเครื่องอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ป้องกันต่าง ๆ รวมถึงค่าตอบแทน ฯลฯ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น อันจะส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ 3.2) ควรสร้างแรงจูงใจ ความผูกพัน และความก้าวหน้าให้แก่บุคลากรด้วยความเสมอภาค และเท่าเทียมไม่เลือกปฏิบัติ และควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีการเติบโตในสายงานของตนเองหรือมีโอกาสเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน 3.3) ควรมีการจัด

การส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ได้มีโอกาสในการพัฒนาความรู้ โดยการศึกษา สัมมนา ดูงาน และจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง 4) ด้านการจัดการทรัพยากร ได้แก่ 4.1) การจัดการทรัพยากรที่เหมาะสม ได้แก่ บุคลากร มีเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน มีงบประมาณรองรับในเรื่องต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีการติดตั้งเครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับการเตือนภัยภายในชุมชนหรือพื้นที่เสี่ยงภัยอย่างเพียงพอ เหมาะสม ตรงกับความต้องการของประชาชน 4.2) ควรมีการจัดสรรทรัพยากร อาทิ บุคลากร เครื่องมืออุปกรณ์ และงบประมาณ ฯลฯ ให้เพียงพอ เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถดูแลและช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ 4.3) ควรมีรูปแบบการให้บริการโดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับประชาชนอย่างแท้จริง

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับการพัฒนาเชิงบริหารกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี พบว่า 1) ระดับการพัฒนาเชิงบริหาร ในภาพรวม มีการพัฒนาเชิงบริหารอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด มีการพัฒนาเชิงบริหารโดยการวางแผน การจัดองค์กร การบังคับบัญชาสั่งการ การประสานงาน และการควบคุม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลตามที่วางแผนไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Fayol (1961) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารหรือการจัดการ ประกอบด้วย หน้าที่ทางการจัดการ 5 ประการ คือ (1) การวางแผน (2) การจัดองค์กร (3) การบังคับบัญชาสั่งการ (4) การประสานงาน และ (5) การควบคุม สอดคล้องกับงานวิจัยของ แดนไทย ต๊ะวิไชย, สานิต ศิริวิศิษฐ์กุล, และอนันต์ ธรรมชาลัย (2561) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการจัดการที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดน่าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวม มีผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด มีการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพได้ประสิทธิผล ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมาย ด้านการปรับตัว ด้านความพึงพอใจ และด้านการจัดการทรัพยากร เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน และสร้างพื้นที่ให้เป็นท้องถิ่นที่ปลอดภัย โดยให้ความสำคัญกับหลักการจัดการเสี่ยงจากสาธารณภัยที่ประกอบด้วย การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย สอดคล้องกับแนวคิดของ Arnold, & Feldman (1986) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพขององค์กร หมายถึง ระดับของการปฏิบัติงานที่องค์การคาดหวังหรือวางแผนไว้ สามารถบรรลุหรือสำเร็จลุล่วงไปได้ นอกจากนั้นยังได้กล่าวถึงองค์ประกอบขององค์การที่มีประสิทธิผล ได้แก่ (1) การได้มาซึ่งทรัพยากรทางการจัดการ (2) ความพึงพอใจของผู้รับบริการ และ ความพึงพอใจ ความผูกพันของพนักงาน หรือสมาชิกที่มีต่อองค์การ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Parsons (1964) ได้กล่าวว่า องค์การเป็นระบบสังคมของระบบเปิดที่ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลิต ตัวบ่งประสิทธิภาพองค์การ เพื่อให้องค์การอยู่รอดได้ คือ (1) การปรับตัว (2) การบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาดา แป้นคัมภีร์ (2563) วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาลัย อำเภอสามร้อยยอด

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ความเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลศาลาล้อย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลในการจัดการการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

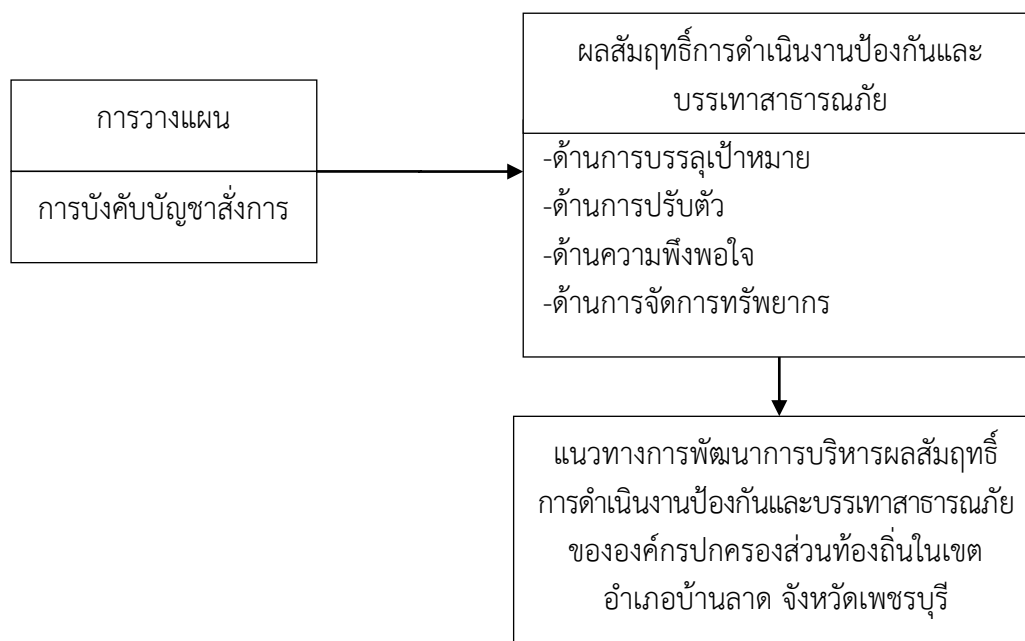
วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาการพัฒนาเชิงบริหารที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี พบว่า การพัฒนาเชิงบริหาร ด้านการวางแผน และด้านการบังคับบัญชาสั่งการ มีผลต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาเชิงบริหาร ด้านการวางแผน และด้านการบังคับบัญชาสั่งการ เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี สัมฤทธิ์ผลลุล่วงตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน และสร้างพื้นที่ให้เป็นท้องถิ่นที่ปลอดภัย โดยให้ความสำคัญกับหลักการจัดการเสี่ยงจากสาธารณภัยที่ประกอบด้วยการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติา แป้นคุ้มญาติ (2563) วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาล้อย อำเภอสамร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการและระดับประสิทธิผลในการจัดการการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาล้อย พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาเชิงบริหารผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี พบว่า แนวทางการพัฒนาเชิงบริหารผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ควรมีการประยุกต์หลักการบริหาร ด้านการวางแผน โดยควรมีการวางแผนในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และด้านการบังคับบัญชาสั่งการ ควรมีการจัดแผนการปฏิบัติงานรายบุคคล และแบ่งความรับผิดชอบให้ชัดเจน มาบูรณาการร่วมกันกับการดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทักษ์ มั่นจันทิก และศุภณัฐ ทรัพย์นวิน (2558) วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนา กลยุทธ์การบริหารด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ หน่วยงานควรกำหนดแนวทาง ระเบียบ และนโยบายการปฏิบัติงานให้มีความชัดเจน โดยดำเนินการประสานความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ ผู้นำ ผู้บริหาร ประชาชนและชุมชน โดยทำการร่วมกันประชุมวางแผนการในการปฏิบัติงาน การจัดสรรงบประมาณ การเตรียมความพร้อม วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย รวมถึงทำการลงพื้นที่เพื่อสำรวจและจัดทำพื้นที่กลุ่มเสี่ยงที่เข้าถึงได้ยาก แล้วนำข้อมูลไปกำหนดเส้นทางในการจราจรเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน รวมทั้งควรทำการซักซ้อมแผนการปฏิบัติงานอยู่เป็นประจำ

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

แนวทางการพัฒนาเชิงบริหารผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ควรมีการประยุกต์หลักการบริหาร ด้านการวางแผน โดยควรมีการวางแผนในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และด้านการบังคับบัญชาสั่งการ ควรมีการจัดแผนการปฏิบัติงานรายบุคคล และแบ่ง

ความรับผิดชอบให้ชัดเจน มาบูรณาการร่วมกันกับการดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ดังแสดงในภาพ 2

ภาพ 2 แนวทางการพัฒนาเชิงบริหารผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี (ที่มา: ผู้วิจัย)

ข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบจากการวิจัยนำมาสู่การวิเคราะห์เพื่อสร้างข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเชิงบริหาร
ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต
อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านการบรรลุเป้าหมาย หน่วยงานมีการกำหนดแนวทางที่มุ่งการบรรลุเป้าหมาย มีความ
มั่นคง มีเหตุผล และแสวงหาเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
2. ด้านการปรับตัว หน่วยงานควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความยืดหยุ่นและมีการ
ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันตลอดเวลา เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทั้ง
ภายในและภายนอกในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม
3. ด้านความพึงพอใจ หน่วยงานควรมีการวางแผนการดำเนินงานในทุกด้านให้ชัดเจน
เหมาะสม เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม
4. ด้านการจัดการทรัพยากร หน่วยงานควรจัดให้มีบุคลากรที่เพียงพอต่อการป้องกันและ
บรรเทาสาธารณภัย
5. ควรมีประยุกต์การวางแผน และการบังคับบัญชาสั่งการ มาใช้เป็นแนวทางการพัฒนา
การบริหารผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เช่น ควรมีการวางแผนในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในพื้นที่ ควรมีการประชาสัมพันธ์ภารกิจของงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนให้ตรงกับความต้องการมากขึ้น ควรมีการจัดแผนการปฏิบัติงานรายบุคคล และแบ่งความรับผิดชอบให้ชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติงานไม่ซ้ำซ้อน เป็นไปตามลำดับขั้นตอนสายการบังคับบัญชา รวมถึงเพื่อให้การปฏิบัติงานในหน้าที่สำเร็จลุล่วงตามแผนที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1 ควรมีศึกษาถึงปัจจัยอื่นที่คาดว่าจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เช่น สมรรถนะในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วม เป็นต้น

2 ควรศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาเชิงบริหารผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกที่ในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์ร่วมกันและมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับหน่วยงานมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย. (2560). *สถานการณ์สาธารณภัยประจำปี 2559*. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.
- แดนไทย ต๊ะวิไชย, สานิต ศิริวิศิษฐ์กุล และ อนันต์ ธรรมชาลย์. (2561). ปัจจัยการจัดการที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดน่าน. *วารสารวิจัยราชภัฏกำแพง*, 5(2), 17-24. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/rdi-arua/article/view/167326/120645>
- เทศบาลตำบลบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี. (2566). *รายงานบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ทั้งหมด 15 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. เทศบาลตำบลบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี.
- พิทักษ์ มั่นจันทิก และ ศุภณัฐ ทรัพย์นาวิณ. (2558). กลยุทธ์การบริหารด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี. *Veridian E-Journal, Slipakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 8(2), 2,351-2,368. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/40935/33878>
- ศุภดิษฐ์ เขียววรรณ. (2565). การบริหารจัดการแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสาร มจร เลย์ ปริทัศน์*, 3(1), 170-177. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/MCUL/article/view/259780/174692>
- สุชาติ เป้นคัมญาติ. (2563). ประสิทธิภาพการจัดการการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาลัย อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสารวิชาการการจัดการภาครัฐและเอกชน*, 2(2), 84-94. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/appm/article/view/253906/171307>
- องค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ. (2564). *แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ พ.ศ. 2564*. องค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ.
- Arnold, H. T. & Feldman D. C. (1986). *Intergroups Conflict in Organization Behavior*. McGraw-Hill.
- Fayol, H. (1961). *General and Industrial Management*. Pitman's Publishing Corporation.
- Parsons, T. (1964). *Administrative Science Quarterly. Effective of Size, Complexity and Ownership in Administrative Intensity*. Holt, Rinchart & Winston.

The Attitudes Towards the Decision of Youths to Enroll in the Electronics School, Technical Affairs Division, Naval Electronics Department for the Academic Year 2024

Visreat Sangthong

Master's degree student, Master of Political Science Program, Public Administration Major, Graduate School, Siam University

First Author: visreatkawa@gmail.com

Jidapa Thirasirikul

Assistant Professor, Ph.D., Department of Political Science, Faculty of Political Science, Graduate School, Siam University

Corresponding Author: jidapa_thira2@hotmail.com

Chanchai Chitlaoarporn

Assistant Professor, Ph.D., Department of Political Science, Faculty of Political Science, Graduate School, Siam University

Corresponding Author: somchai.polsu@hotmail.com

Received: December 14, 2024 **Revised:** February 3, 2025 **Accepted:** March 11, 2025

Abstract

This study aims to: 1. study the level of attitudes toward the decision to enroll in the Naval Electronics School, Technical Affairs Division, Naval Electronics Department among youth in the academic year 2024; 2. compare personal factors with attitudes toward the decision to enroll in the school, and 3. examine the relationship between psychological factors and attitudes towards such decisions. This quantitative study collected data using questionnaires from 206 petty officer students at the Naval Electronics School, Technical Affairs Division, Naval Electronics Department in the academic year 2024. They included 107 first-year students and 99 second-year students. For data analysis, mean, percentage, Standard deviation, Independent Sample T-test, one-way ANOVA, and Pearson's correlation coefficient were employed.

The research found that the overall attitude toward the decision to enroll in the electronics school was at a high level. Among personal factors, family income had an effect on the attitude toward the decision to enroll; those who had different income levels showed differences in attitudes. However, personal factors such as year of study,

education level, grade point average (GPA), and domicile showed no differences in attitudes toward the decision to enroll in the school. In addition, civil rights were found to be significantly related to the attitude toward the decision to enroll in the school at the .05 level of statistical significance. The study also recommends promoting knowledge among petty officer students on the importance of education, the use of foreign languages, the application of technology to enhance teaching and learning, and digital skills.

Keywords: Civil Rights, Student, Electronics School

ทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567

วิเศษฐ์ แสงทอง

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม

First Author: visreatkawa@gmail.com

จิตาภา ถิรศิริกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม

Corresponding Author: jidapa_thira2@hotmail.com

ชาญชัย จิตรเหล้าอาพร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม

Corresponding Author: somchai.polsu@hotmail.com

ได้รับบทความ: 14 ธันวาคม 2567 ปรับปรุงแก้ไข: 3 กุมภาพันธ์ 2568 ตอรับตีพิมพ์: 11 มีนาคม 2568

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 2. เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงจิตวิทยากับทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากประชากรนักเรียนจำโรงเรียนอเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 206 นาย ประกอบด้วยนักเรียนจำชั้นปีที่ 1 จำนวน 107 นาย และนักเรียนจำชั้นปีที่ 2 จำนวน 99 นาย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Independent Sample T-test One way ANOVA และค่าทดสอบสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนของนักเรียนจำ ได้แก่ รายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลในส่วนของการศึกษา ระดับการศึกษา เกรดเฉลี่ย และภูมิสำเนา ที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนของนักเรียนจำไม่แตกต่างกัน และสิทธิพลเมืองมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีข้อเสนอแนะที่เน้นส่งเสริมให้ความรู้กับนักเรียนจำในเรื่องของความสำคัญของการศึกษา การใช้ภาษาต่างประเทศ การใช้เทคโนโลยีส่งเสริมการเรียนการสอน และทักษะทางดิจิทัล

คำสำคัญ: สิทธิพลเมือง, นักเรียน, โรงเรียนอเล็กทรอนิกส์

บทนำ

การศึกษาถือเป็นตัวชี้วัดหลักตัวหนึ่งในการพิจารณาขีดความสามารถการแข่งขันในระยะยาว (Long Term Competitiveness) ของทุกประเทศ เนื่องจากเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาประชากร และสังคมให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่แต่ละประเทศกำหนดไว้ ดังนั้น ประสิทธิภาพของการศึกษาจึงส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาทุก ๆ มิติที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และสังคม หลายประเทศจึงยกให้การศึกษาเป็นวาระแห่งชาติโดยการวางแผนระบบการศึกษาให้สามารถขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แบบองค์รวมได้นั้น ย่อมต้องมีความเข้าใจลึกซึ้งในองค์ประกอบอันหลากหลายที่เกี่ยวข้องกัน อีกทั้งยังต้องสร้างความชัดเจนในการกำหนดบริบทของระบบการศึกษา รวมถึงวิสัยทัศน์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของการพัฒนาประเทศอีกด้วย

นอกจากการศึกษาจะนำพาประเทศไปสู่การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจแล้ว การศึกษาและการเรียนรู้ยังเป็นกลไกหนึ่งในการนำไปสู่การพัฒนาสังคม วัฒนธรรม ภายใต้การบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้มีการเติบโตอย่างยั่งยืน ตลอดจนสร้างรากฐานทางการเมืองการปกครองของประเทศที่แข็งแกร่ง รวมทั้งเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้คนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความอยู่ดีมีสุข (Well-being)

บริบทที่สำคัญในการพิจารณาการศึกษาเพื่อนำพาประเทศเข้าสู่ยุคถัดไปก็คือ การก้าวผ่านจากศตวรรษที่ 20 เข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ประเทศในประชาคมโลกได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่องภายใต้พลวัตโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง เช่น การเพิ่มโอกาสการเข้าถึงและสร้างข้อมูลของสาธารณชน ความขัดแย้งที่รุนแรงและภัยก่อการร้าย ความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติการเปลี่ยนภูมิทัศน์เศรษฐกิจจากการก้าวขึ้นมาของเอเชีย การถดถอยของเศรษฐกิจอเมริกาและยุโรป การเชื่อมโยงไทยกับภูมิภาคอาเซียนและภูมิภาคอื่น ๆ รวมไปถึงการเชื่อมโยงประเทศไทยเข้ากับเวทีโลก เป็นต้น การที่ประเทศจะสามารถยืนหยัดอยู่ได้นั้น จำเป็นต้องมีศักยภาพในการตอบสนองและใช้ประโยชน์จากกระแสดังกล่าว ดังนั้น การเตรียมคนไทยให้พร้อมกับการตอบสนองกับความท้าทายเหล่านี้จึงควรเป็นเป้าหมายหลักของการศึกษาไทย และจึงเป็นความท้าทายของภาคการศึกษา ซึ่งมีบทบาทในการผลิตบุคลากร สร้างคนให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, 2557)

สำหรับประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2560 เป็นต้นมา รัฐบาลได้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านนโยบายทางการศึกษาโดยกำหนดในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เรียกว่า แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 โดยมีวิสัยทัศน์ คือ คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิต ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์การศึกษา 5 เป้าหมาย และผลสุดท้ายคือผู้เรียนมีทักษะ 3Rs8Cs อันจะส่งผลให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และประเทศไทยก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง Middle Income Trap ด้วยเหตุที่การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้คนในสังคม การศึกษาผ่านระบบโรงเรียนสำหรับผู้เรียนที่เป็นเด็กและเยาวชน จึงเป็นระบบกลไกหลักในการส่งมอบบริการสาธารณะทางการศึกษา ดังนั้น โรงเรียนจึงเป็นหน่วยงานในการจัดการศึกษา มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ จัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก โรงเรียนจึงเป็นสถาบันทางวิชาการที่จะต้องจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนตามความต้องการของสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ สติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต

อยู่อย่างมีความสุข มีศักยภาพที่สมบูรณ์ เป็นพลเมืองที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีความรู้ มีความคิด มีความสามารถมีคุณธรรมและทักษะทุก ๆ ด้าน มีการเรียนรู้ ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทุกคนมีความสามารถและพัฒนาตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ให้นั่นคง สามารถส่งเสริม การเรียนรู้และพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง (Office of the Education Council, 2017)

โรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ (ร.ร.อล.กวก.อล.ทร.) เป็นสถานศึกษาของกระทรวงกลาโหม สังกัดกองทัพอากาศ เป็นสถานศึกษาอาชีพเฉพาะอย่างสำหรับทหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อ “ผลิตนายทหารประทวนชั้นจ่า ให้มีความรู้ในสายงานอิเล็กทรอนิกส์และมีจิตสำนึก ความเป็นทหารอาชีพที่มีคุณธรรม” (สถาบันกองทัพอากาศ, 2566)

โรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ มีหลักสูตรที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนจ่า พรรคพิเศษ เหล่าทหารช่างยุทธโยธา ให้มีคุณวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรนักเรียนจ่า พรรคพิเศษ เหล่าทหารช่างยุทธโยธา (อิเล็กทรอนิกส์) พ.ศ. 2565 ประเภทวิชาช่างเทคนิค สาขาอิเล็กทรอนิกส์ และ หลักสูตรนักเรียนจ่า พรรคพิเศษ เหล่าทหารช่างยุทธโยธา (ไฟฟ้า) พ.ศ. 2561 ประเภทวิชาช่างเทคนิค สาขาช่างไฟฟ้า ทั้งนี้ คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาคือ จะต้อง 1. เป็นบุคคลพลเรือนที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์/สาขาวิชาช่างไฟฟ้า หรือการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สายวิทย์-คณิต) หรือเทียบเท่าตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ 2. เป็นชายโสด อายุ 17 - 20 ปี หรือเป็นทหารกองประจำการสังกัดกองทัพอากาศ ที่ร้องขอเข้ากองประจำการ อายุ 18 - 20 ปี หรือเป็นทหารกองประจำการสังกัดกองทัพอากาศ อายุ 21 - 24 ปี ครบปลดเป็นทหารกองหนุน ใน 30 เมษายน หรือทหารกองหนุนสังกัดกองทัพอากาศ (ปลดจากกองประจำการ) ที่มีอายุไม่เกิน 24 ปี 3. จำนวนที่รับเข้าศึกษา (ตามแผนการผลิตนักเรียนจ่า ในแต่ละปีการศึกษาตามที่กองทัพอากาศกำหนด) และสิทธิของผู้สำเร็จการศึกษามีหลายประการ กล่าวคือ ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับการบรรจุเป็นนายทหารประทวน และได้รับการแต่งตั้งยศเป็น “จ่าตรี” โดย 1. นักเรียนจ่า พรรคพิเศษ เหล่าทหารช่างยุทธโยธา (อิเล็กทรอนิกส์) จะได้รับคุณวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาช่างเทคนิค สาขาอิเล็กทรอนิกส์ และได้รับประกาศนียบัตรหลักสูตรนักเรียนจ่า พรรคพิเศษ เหล่าทหารช่างยุทธโยธา (สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์) 2. นักเรียนจ่า พรรคพิเศษ เหล่าทหารช่างยุทธโยธา (ไฟฟ้า) จะได้รับคุณวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาช่างเทคนิค สาขาไฟฟ้า และได้รับประกาศนียบัตรหลักสูตรนักเรียนจ่า พรรคพิเศษเหล่าทหารช่างยุทธโยธา (สาขาช่างไฟฟ้า) 3. ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับเงินเดือนตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด (สถาบันกองทัพอากาศ, 2566)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่านโยบายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเหล่าทัพต่าง ๆ โดยเฉพาะของกองทัพอากาศนั้น นำไปสู่การพัฒนาในรูปแบบของโรงเรียนสำหรับนายทหารประทวน ซึ่งเป็นโอกาสในการที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการพัฒนาและได้รับการบรรจุเข้าเป็นข้าราชการ ทำให้ในแต่ละปีการศึกษา มีผู้สนใจสมัครเข้าศึกษา เป็นจำนวนมาก (ยกตัวอย่างสถิติจากกองการศึกษากรมยุทธศึกษาทหารเรือ ย้อนหลังจาก 3 ปี โดยในปี 2565 มีเยาวชนสนใจสมัครเข้าเป็นนักเรียนจ่าทหารเรือ จำนวน 5,371 คน ในปี 2566 มีเยาวชนสนใจสมัครเข้าเป็นนักเรียนจ่าทหารเรือ จำนวน 3,820 คน และในปี 2567 มีเยาวชนสนใจสมัครเข้าเป็นนักเรียนจ่าทหารเรือ จำนวน 3,479 คน) องค์ประกอบในการตัดสินใจ

เข้าเรียนใน โรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ นั้น มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเข้าเรียนของนักเรียน ในด้านการเรียนการสอนโดยมีการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จะเน้นการปฏิบัติจริง จัดให้มีการเรียนการสอนหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในวิชาการที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน ตลอดจนการวางแผนการประสานงาน การประเมินผลการแก้ปัญหาและการจัดการทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น รวมทั้ง มีคุณธรรม จริยธรรมจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีเจตคติและกิจนิสัยที่เหมาะสม เพื่อนำความรู้ไปปฏิบัติงานตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากสถิติการสมัครเข้าเป็นนักเรียนจำทหารเรือ นั้น ทราบว่า มีเยาวชนสมัครเข้าเป็นนักเรียนจำทหารเรื่อน้อยลงทุกปี ในขณะที่สิทธิประโยชน์ที่เยาวชนได้รับนั้นมีมากมาย ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา

เรื่อง “ทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567” เพื่อทราบถึงทัศนคติของนักเรียน โรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ในหลักสูตรนักเรียนจำ พรรคพิเศษ เหล่าทหารช่างยุทธโยธา (อิเล็กทรอนิกส์-ไฟฟ้า) ปีการศึกษา 2567 และนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา แก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ ให้ตรงตามความคาดหวังของนักเรียน อันส่งผลให้ทางโรงเรียนสามารถผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ ยังสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนา แนวทางการบริหารการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการขององค์กร และสอดคล้องกับพันธกิจของ กองทัพต่อไป ณ จุดนี้เองผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทราบถึงปัจจัยสาเหตุสำคัญที่จะทราบถึงทัศนคติในการตัดสินใจ เข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 ว่าเพราะเหตุใดจึงเลือกสมัครเรียน ณ ที่แห่งนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงจิตวิทยากับทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ (สถาบันกองทัพเรือ, 2566) มีหลักสูตรที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนจำ พรรคพิเศษ เหล่าทหารช่างยุทธโยธา ให้มี คุณวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรนักเรียนจำ พรรคพิเศษ เหล่าทหารช่างยุทธโยธา (อิเล็กทรอนิกส์) พ.ศ. 2565 ประเภทวิชาช่างเทคนิค สาขาอิเล็กทรอนิกส์ และ หลักสูตรนักเรียนจำ พรรคพิเศษ เหล่าทหารช่างยุทธโยธา (ไฟฟ้า) พ.ศ. 2561 ประเภทวิชาช่างเทคนิค สาขาช่างไฟฟ้า ทั้งนี้ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับการบรรจุเป็นนายทหารประทวน และได้รับการแต่งตั้งยศ เป็น “จ่าตรี” โดย 1. นักเรียนจำ พรรคพิเศษ เหล่าทหารช่างยุทธโยธา (อิเล็กทรอนิกส์) จะได้รับคุณวุฒิ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาช่างเทคนิค สาขาอิเล็กทรอนิกส์ และได้รับประกาศนียบัตรหลักสูตรนักเรียนจำ พรรคพิเศษ เหล่าทหารช่างยุทธโยธา (สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์) 2. นักเรียนจำ พรรคพิเศษ เหล่าทหาร ช่างยุทธโยธา (ไฟฟ้า) จะได้รับคุณวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาช่างเทคนิค สาขาไฟฟ้า และได้รับประกาศนียบัตรหลักสูตรนักเรียนจำ พรรคพิเศษเหล่าทหารช่างยุทธโยธา (สาขาช่างไฟฟ้า) 3. ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับเงินเดือนตามที่กระทรวงกลาโหม กำหนดสิทธิประโยชน์หลายประการ อาทิ

สิทธิประโยชน์ที่นักเรียนจำได้รับขณะเข้าศึกษา ประกอบด้วย 1. เรียนฟรีไม่มีค่าเทอม 2. มีเงินเดือนให้ระหว่างเรียน 3. รับแจกเครื่องแบบสำหรับนักเรียนจำตามอัตราที่กองทัพเรือกำหนด 4. เบี้ยเลี้ยง (อัตราปกติ) ได้รับวันละ 96 บาท 5. เบี้ยเลี้ยง (อัตราฝึก) ได้รับวันละ 120 บาท 6. จัดทำประกันอุบัติเหตุกลุ่ม เบี้ยประกันปีละ 600 บาท เสียชีวิตจากอุบัติเหตุได้รับ 200,000 บาท บาดเจ็บจากอุบัติเหตุ ค่ารักษาพยาบาล 5,000 บาท/ครั้ง (ไม่จำกัดจำนวนครั้ง) 7. การฉีดวัคซีนป้องกันโรคต่างๆ เช่น บาดทะยัก ไข้หวัด สุกใส 8. นักเรียนจำชั้นปีที่ 1 ที่มีผลการศึกษาดี มีความประพฤติและคะแนนความเหมาะสมในการเป็นทหารดี และอายุไม่เกิน 22 ปี มีสิทธิได้รับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนฐานะเป็นนักเรียนนายเรือ รวมทั้ง สิทธิประโยชน์ที่นักเรียนจำได้รับหลังจบการเข้าศึกษา ประกอบด้วย 1. ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับการบรรจุเป็นนายทหารประทวน และได้รับการแต่งตั้งยศเป็น “จ่าตรี” 2. จะได้รับคุณวุฒิเทียบเท่าประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาช่างเทคนิค สาขาอิเล็กทรอนิกส์-ไฟฟ้า 3. ได้รับประกาศนียบัตรหลักสูตรนักเรียนจำ พรรคพิเศษ เหล่าทหารช่างยุทธโยธา สาขาอิเล็กทรอนิกส์-ช่างไฟฟ้า 4. จะได้รับเงินเดือนตามคุณวุฒิ เงินเดือนแรกบรรจุ คุณวุฒิประกาศนียบัตรหลักสูตรนักเรียนจำ 2 ปี รับระดับ ป.1 ชั้น 20.5 เดือนละ 11,400 บาท รวมทั้งยังได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ตามรายละเอียดปัจจัยที่กำหนดตามคำสั่งกระทรวงกลาโหม ที่ 954/2556 ลงวันที่ 23 กันยายน พ.ศ.2556 (และจากการประชุมเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2562) (สถาบันกองทัพเรือ, 2566)

จากสถิติการสมัครการสมัครเข้าเป็นนักเรียนจำทหารเรือย้อนหลัง 3 ปี นั้น ทราบว่า มีเยาวชนสมัครเข้าเป็นนักเรียนจำทหารเรือค่อยลงทุกปี ในขณะที่สิทธิประโยชน์ที่เยาวชนได้รับนั้นมีมากมาย โดยใช้ทฤษฎีต่าง ๆ ประกอบด้วย

ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

ทัศนคติ เป็นแนวความคิดที่มีความสำคัญมากแนวหนึ่งทางจิตวิทยาสังคม และการสื่อสาร และมีการใช้คำนี้กันอย่างแพร่หลาย สำหรับการนิยามคำว่า ทัศนคติ นั้น ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมาย อาทิ

Kendler (1963) กล่าวถึง ทัศนคติ ว่าเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาทั้งในทางสนับสนุนหรือต่อต้านในสรรพสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคล สถาบัน ความคิด หรือเรื่องใด ๆ ก็ตาม นอกจากนี้

พรทิพย์ บุญนิพัทธ์ (2539) สามารถแยกองค์ประกอบของทัศนคติ ได้ 3 องค์ประกอบ คือ

1. ด้านความรู้ (The Cognitive Component) ซึ่งเป็นความเชื่อในสิ่งต่าง ๆ ของมนุษย์ โดยทั่วไปทั้งที่เป็นบวก หรือในทางที่เป็นลบ โดยหากมนุษย์มีความรู้ หรือคิดว่าสิ่งใดดี ก็มักจะมีทัศนคติดีต่อสิ่งนั้น แต่ถ้ามีความรู้มาก่อนว่า สิ่งนั้นไม่ดี มีข้อบกพร่อง ก็จะมีทัศนคติที่ในทางลบต่อสิ่งนั้น

2. ด้านความรู้สึก (The Affective Component) ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลแตกต่างกันไปอันเกิดจากประสบการณ์ บุคลิกภาพ ของมนุษย์คนนั้น ที่แฝงไว้ในค่านิยมส่วนบุคคล

3. พฤติกรรม (The Behavioral Component) ซึ่งก็คือ พฤติกรรมที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันเกิดจากความรู้ ความคิด และความรู้สึก

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ทศนคติ จึงหมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่อสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่แวดล้อมตนเอง อันเกิดจากความเชื่อ จนเป็นแนวโน้มของการมุ่งใจให้กระทำต่อสิ่งที่เกิดขึ้นกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจง ทั้งในทางสนับสนุน หรือต่อต้านในสรรพสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น

และองค์ประกอบของทศนคติ จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น ย่อมสะท้อนให้เห็นว่า ทศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ก็คือ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเข้ามศึกษาในโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ หลักสูตรนักเรียนจำ พรรคพิเศษ เหล่าทหารช่างยุทธโยธา (อิเล็กทรอนิกส์-ไฟฟ้า)

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมุ่งใจ และกระบวนการตัดสินใจ

คำว่า “แรงมุ่งใจ (Motivation)” มาจากคำกริยาในภาษาละตินว่า “Movere” (Kidd, 1973) ซึ่งมีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “to Move” อันมีความหมายว่า เป็นสิ่งที่โน้มน้าวหรือชักนำบุคคลที่นำไปสู่พฤติกรรมกระทำ โดยแรงมุ่งใจจึงได้รับความสนใจมากในทุก ๆ บริบท

Lovell (1980) ได้ชี้ให้เห็นว่า แรงมุ่งใจเป็นกระบวนการที่ชักนำ หรือโน้มน้าวให้เกิดความพยายาม ให้ได้รับการสนองตอบความต้องการจนบรรลุผลสำเร็จ ด้วยเหตุนี้ การมุ่งใจจึงเป็นกระบวนการที่บุคคลถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้า หรือปัจจัยกระตุ้นต่าง ๆ ให้นำไปสู่พฤติกรรมจนกระทั่งบรรลุจุดประสงค์บางอย่าง

สุพานี สฤษฏ์วานิช (2553) กล่าวถึง การตัดสินใจ คือ ขั้นตอนในการเลือก เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ หรือเพื่อให้บรรลุผลในทางใดทางหนึ่ง

สมาน อัครภูมิ (2551) อธิบายความหมายของการตัดสินใจว่าเป็นจุดที่ลงความเห็นหรือความคิดสุดท้ายว่าจะเลือกทางเลือกใด ผ่านการเปรียบเทียบถึงผลดีและผลเสียจากทางเลือกทั้งหมด

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการรวบรวมความคิดเพื่อเลือกในประเด็นต่าง ๆ จนกระทั่งได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ หรือเพื่อให้บรรลุผลในทางใดทางหนึ่ง

ทั้งนี้ พิทยา บวรวัฒนา (2547) ได้สรุปดังนี้

1. ผู้ตัดสินใจต้องสามารถจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ หรือสิ่งที่มุ่งหมายที่ต้องการบรรลุผลให้ชัดเจน

2. ผู้ตัดสินใจต้องรู้แนวทางปฏิบัติหรือแนวทางดำเนินการอย่างชัดเจนถึงผลดีผลเสียจนบรรลุเป้าหมายนั้น

3. ผู้ตัดสินใจต้องมีความรู้และมีความสามารถตามแนวทางที่จะเลือกเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงที่สุดและเป็นไปตามความต้องการมากที่สุด

สิทธิพลเมือง

สิทธิพลเมือง (Civil Rights) คือ การที่พลเมืองของรัฐได้กระทำได้อย่างอิสระโดยปราศจากการควบคุมของบ้านเมืองของสังคมนั้น ๆ ซึ่งสิ่งใดที่พลเมืองสามารถกระทำได้อย่างอิสระโดยปราศจากการควบคุมของรัฐนั้น จึงเป็นมูลเหตุของการเกิดสิทธิทางการเมือง (Kurian, 2011) ด้วยเหตุนี้ สิทธิพลเมืองจะมีความหมายและขอบเขตแคบกว่าสิทธิมนุษยชน (Human Rights) เนื่องจากสิทธิพลเมืองเป็นสิทธิที่ประชาชนทุกคนมีในฐานะพลเมืองของรัฐ ซึ่งแตกต่างกันไปตามความคุ้มครองโดยกฎหมายของรัฐที่ตนเป็นพลเมืองอยู่ แต่สิทธิมนุษยชนนั้นเป็นสิทธิสากลที่มนุษย์ทุกคนบนโลกนี้ พึงมีเหมือนกันไม่ว่าเขาจะอยู่ที่ใด หรือเป็นพลเมืองของรัฐใดก็ตาม

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาพื้นฐานความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ย่อมพบว่า พื้นฐานความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย มี 3 ประการ คือ

1. การพำนักที่เสรีความเป็นมนุษย์ ทุกคนเกิดมามีคุณค่าเท่ากันอาจล่วงละเมิดได้ การมีอิสรภาพและความเสมอภาคการยอมรับในเกียรติภูมิของแต่ละคน โดยไม่คำนึงถึงสถานภาพทางสังคมยอมรับความแตกต่างของทุกคน

2. การพลสิทธิ เสรีภาพ และกฎหมายของสังคมที่เป็นธรรม โดยให้ความสำคัญต่อสิทธิเสรีภาพการมีกฎหมายที่วางอยู่บนความยุติธรรมและชอบธรรม มีหลักในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพไม่ให้ถูกละเมิด

3. รับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม โดยคำนึงถึงบทบาท หน้าที่ของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยมุ่งเน้นไปที่คุณลักษณะสำคัญในหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองต่อสังคมและการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหาด้วยเหตุผล

ดังนั้น หากประชาชนได้เข้าใจในหลักพื้นฐานความเป็นพลเมืองทั้ง 3 หลักการที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว และสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้ก็จะทำให้สังคมไทยพัฒนาเป็นสังคมประชาธิปไตยได้อย่างแท้จริง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ย่อมพบว่า สิทธิพลเมือง ก็คือ สิทธิของประชาชนที่อยู่ในฐานะพลเมืองของรัฐนั้น ๆ สามารถใช้ชีวิตหรือมีวิถีชีวิตภายใต้ขอบเขตของกฎหมายของรัฐนั้น ๆ ซึ่งความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยในงานวิจัยนี้ มุ่งเน้นใน 3 ประเด็น ได้แก่ ประการแรก การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ประการที่สอง การเคารพสิทธิ เสรีภาพ และกฎหมายของสังคมที่เป็นธรรม และประการที่สาม การรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม โดยคำนึงถึงบทบาท หน้าที่ของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุกัญญา คำยุก และ สิริณี ว่องวิไลรัตน์ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งพบว่า ระดับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาเอกชนอยู่ในระดับมาก ส่วนในรายด้านอยู่ในระดับมากทุกมิติ ได้แก่ ชื่อเสียงของสถาบัน เหตุผลส่วนตัว ปัจจัยที่มีอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และความคาดหวังด้านอาชีพ ทั้งนี้การศึกษาค้นคว้าพบว่า ส่วนเกรดเฉลี่ยสะสม รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว เป็นปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษาเอกชน ทั้งนี้รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวมีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษาเอกชน

สุกานดา ทิพยะพร (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเรียนของชาวปกากะญอ ผลการศึกษาทราบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้ารับการศึกษา คือ ปัจจัย

ด้านสังคมเรื่องเครือญาติมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเข้ารับการศึกษา ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเรื่องรายได้ที่เพียงพอมีผลต่อการตัดสินใจเข้ารับการศึกษา และทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาที่เชื่อว่าการศึกษามีชีวิตที่ดีขึ้น ปัจจัยภายนอก คือ ปัจจัยเรื่องการพัฒนาหมู่บ้าน ปัจจัยเรื่องทุนการศึกษาโควตาต่าง ๆ และด้านนโยบายเรียนฟรี 15 ปีของรัฐบาลที่ผลักดันและส่งเสริมให้มีการตัดสินใจเข้ารับการศึกษา

กวิณทิพย์ ใหม่เอี่ยม และวัชรระ ยี่สุนเทศ (2562) ได้ทำการศึกษาในเรื่อง การตัดสินใจเรียนต่อในระดับอาชีวศึกษาของนักเรียน นักศึกษา เภรภวิทยาลัยสมุทรปราการ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อกระบวนการตัดสินใจเรียนต่อ แตกต่างกัน

ธนะชัย เขียวจันทิก (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับปริญญาตรีของนักเรียนนายสิบทหารบก ผลการศึกษาพบว่านักเรียนนายสิบทหารบกที่มีระดับการศึกษาต่างกันทำให้การตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีไม่ต่างกัน

มารุต คำเล็ก (2563) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง แรงจูงใจในการเข้าศึกษาในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 8 ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นของนักเรียนนายสิบตำรวจเกี่ยวกับแรงจูงใจต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 8 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านลักษณะงานมากที่สุดรองลงมาคือ ด้านเศรษฐกิจและด้านเหตุผลส่วนตัวอยู่ในระดับมากตามลำดับ การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าศึกษาในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 8 พบว่า อายุ ภูมิสำเนา ศาสนา คุณวุฒิการศึกษา ผู้สนับสนุนค่าเล่าเรียนค่าใช้จ่ายแตกต่างกันมีผลให้แรงจูงใจในการเข้าศึกษาในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 8 ไม่แตกต่างกัน

นงนุช พุทธคุณรักษา (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การตัดสินใจในการศึกษาต่อของนักเรียนนายสิบตำรวจรุ่น 11 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 7 ซึ่งพบว่า การตัดสินใจในการเข้าเรียนของนักเรียนนายสิบ ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง สำหรับรายด้านอยู่ในระดับสูง คือ ด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน ด้านการเรียนการสอน และด้านค่านิยมของนักเรียนส่วนอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านหลักสูตร โดยข้อมูลการตัดสินใจในการเข้าเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับสูง 3 ด้าน และระดับปานกลาง 1 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ คือ 1. ด้านค่านิยมของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 4.38 2.ด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน มีค่าเฉลี่ย 4.16 3. ด้านการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ย 3.81 และ 4. ด้านหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.64 การรับราชการเป็นตำรวจได้รับความนิยมอย่างมาก ซึ่งเห็นได้จากการมีผู้สมัครเข้าสอบแข่งขันเป็นจำนวนมากในแต่ละปี เพราะเมื่อเรียนจบแล้วจะได้รับการบรรจุเข้าเป็นข้าราชการตำรวจมีความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ

จากข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าการนำ ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น ระดับชั้น เกรดเฉลี่ย ภูมิสำเนา รายได้ของครอบครัว และปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เช่น ชื่อเสียงของสถาบัน ค่านิยม เหตุผลส่วนตัว ลักษณะงาน เศรษฐกิจ รายได้ที่เพียงพอมีผลต่อการตัดสินใจเข้ารับการศึกษา และทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาที่มาศึกษาและทำการวิจัย ซึ่งจะเห็นได้ว่างานวิจัยเหล่านี้ประกอบด้วย ทัศนคติ และการตัดสินใจรวมอยู่ด้วย ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงประกอบไปด้วยทั้งทัศนคติและการตัดสินใจเพื่อทำผู้อ่านเห็นว่ก่อนที่จะมีการตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้น ผู้ที่ทำการตัดสินใจ จะต้องมีความคิดต่อเรื่องนั้น ๆ มาประกอบการตัดสินใจด้วย นอกจากนี้งานวิจัยเล่มนี้ยังได้นำ สิทธิพลเมือง (Civil Rights) เข้ามาประกอบการทำวิจัยด้วย ซึ่งจะช่วยให้เห็นถึงผลความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิพลเมืองกับทัศนคติในการ

ตัดสินใจเข้าเรียนของนักเรียนจ่าว่าเป็นอย่างไร และใช้สิทธิประโยชน์ที่นักเรียนจ่าได้รับขณะเข้าศึกษา และหลังจบการศึกษาเป็นตัวแปรตาม

กรอบแนวคิดการวิจัย

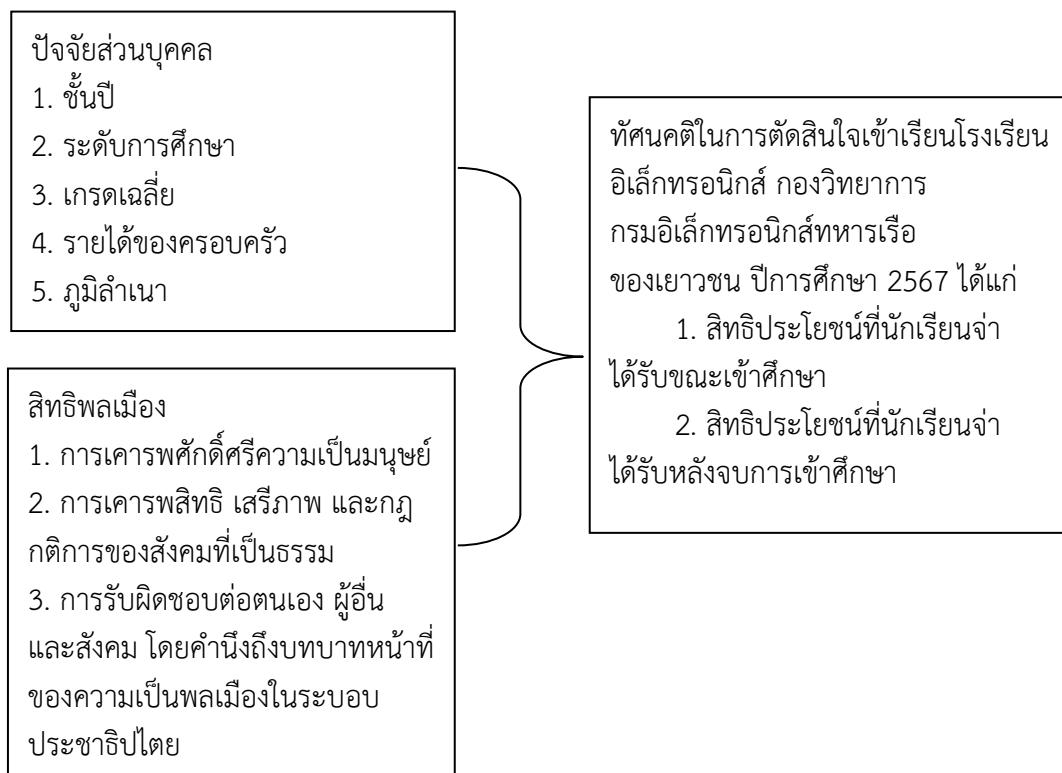
การศึกษาเรื่อง “ทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567” ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ชั้นปี ระดับการศึกษา เกรดเฉลี่ย รายได้ของครอบครัว และภูมิลำเนา และสิทธิพลเมือง ได้แก่ การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การเคารพสิทธิเสรีภาพ และกฎกติกาของสังคมที่เป็นธรรม การรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม โดยคำนึงถึงบทบาทหน้าที่ของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ สิทธิประโยชน์ที่นักเรียนจ่าได้รับขณะเข้าศึกษา และสิทธิประโยชน์ที่นักเรียนจ่าได้รับหลังจบการศึกษา

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

จากกรอบแนวคิดการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ทำให้ผู้วิจัยมีสมมุติฐานในการวิจัย ดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 ชั้นปีการศึกษาที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ ของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 แตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ 2 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ ของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 แตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ 3 เกรดเฉลี่ยที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ ของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 แตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ 4 รายได้ที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ ของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 แตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ 5 ภูมิสำเนาที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ ของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 แตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ 6 สิทธิพลเมืองมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ ของเยาวชน ปีการศึกษา 2567

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนจำของโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ ปีการศึกษา 2567 ประกอบด้วย นักเรียนจำชั้นปีที่ 1 จำนวน 107 นาย และนักเรียนจำชั้นปีที่ 2 จำนวน 99 นาย รวมประชากรทั้งสิ้น 206 นาย และใช้เครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนจำ โรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ จำนวน 30 นาย แล้วนำแบบสอบถามมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการวัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) ของ Cronbach (1970) วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 ซึ่งถือว่าแบบสอบถาม มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป ทั้งนี้การวัดระดับวิเคราะห์ และแปรผลจากค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งเป็นตามแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ซึ่งจะมีให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียวโดยใช้คำถามที่แสดงระดับการวัดข้อมูลประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้เกณฑ์แปลความหมายเพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับความสำคัญ	เกณฑ์การให้คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

การแจกแจงความถี่ จะใช้คะแนนเฉลี่ย แบ่งระดับความสำคัญของปัจจัยออกเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยทางคณิต (Arithmetic Mean) มีความกว้างของอันตรภาคชั้นเท่ากับ 0.8 ดังนั้นสามารถกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสำคัญของปัจจัยดังนี้

ระดับความสำคัญ	ระดับคะแนน
เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด	4.21-5.00
เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมาก	3.41-4.20
เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญปานกลาง	2.61-3.40
เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญน้อย	1.81-2.60
เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญน้อยที่สุด	1.00-1.80

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567” นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ตาราง 1 แสดงความถี่ และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

N = 206

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	107	51.9
ชั้นปีที่ 2	99	48.1
รวม	206	100
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ 6	181	87.9
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	25	12.1
รวม	206	100.0
เกรดเฉลี่ย		
ต่ำกว่า 2.50	14	6.8
2.50 – 3.00	63	30.6
3.01 – 3.50	73	35.4
3.51 ขึ้นไป	56	27.2
รวม	206	100
รายได้ของครอบครัว		
ไม่เกิน 20,000 บาท	81	39.3
20,001-30,000 บาท	68	33.0

ตาราง 1 แสดงความถี่ และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (ต่อ)

N = 206

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ของครอบครัว		
30,000 บาทขึ้นไป	57	27.7
รวม	206	100.0
ภูมิลำเนา		
ภาคกลาง	18	8.7
ภาคเหนือ	69	33.5
ภาคใต้	4	1.9
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	43	20.9
ภาคตะวันออก	44	21.4
ภาคตะวันตก	28	13.6
รวม	206	100

จากตาราง 1 เป็นตารางแสดง ความถี่ และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วย ชั้นปี ระดับการศึกษา เกรดเฉลี่ย รายได้ของครอบครัว และภูมิลำเนา ซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลประชากรที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียน อีเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอีเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567

2. ผลการวิเคราะห์สถิติพลเมือง

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติพลเมือง

N = 206

สถิติพลเมือง	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์			
ท่านเห็นว่ามนุษย์ทุกคนมีความสำคัญอย่างเท่าเทียมกัน	4.45	0.85	มากที่สุด
ท่านเห็นว่าสิทธิพื้นฐานที่ท่านพึงจะได้รับจะมีการละเมิดมิได้	4.05	1.01	มาก
ท่านคิดว่าหากทุกคนเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	4.54	0.81	มากที่สุด
ซึ่งกันและกัน จะทำให้คนในสังคมอยู่ด้วยกันได้อย่างสงบสุข			
รวม	4.34	0.70	มากที่สุด

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัทธิพลเมือง (ต่อ)

สัทธิพลเมือง	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
การเคารพสิทธิ เสรีภาพ และกฎกติกาของสังคมที่เป็นธรรม			
ท่านคิดว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิ เสรีภาพที่จะปฏิบัติตนตามกฎหมาย กติกาที่วางอยู่บนความยุติธรรม และความชอบธรรม	4.42	0.77	มากที่สุด
ท่านคิดว่าบุคคลใดจะถูกแทรกแซงตามอำเภอใจในความเป็น ส่วนตัว ครอบครัว ที่อยู่อาศัย หรือถูกลบหลืมได้ ทุกคนมีสิทธิ ที่จะได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายจากสาเหตุดังกล่าว	4.32	0.85	มากที่สุด
ท่านคิดว่ามนุษย์ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็น และแสดงออกถึงสิ่งที่ตนเองคิดได้ หากไม่ขัดต่อกฎหมาย และคุณธรรม จริยธรรม	4.34	0.92	มากที่สุด
รวม	4.35	0.70	มากที่สุด
การรับผิดชอบตนเอง ผู้อื่นและสังคม โดยคำนึงถึงบทบาท หน้าที่ของความเป็นพลเมือง ในระบอบประชาธิปไตย			
ท่านคิดว่ามนุษย์มีสิทธิในการเลือกใช้ชีวิตของตนเองได้ อย่างเหมาะสมกับความต้องการของตนเอง โดยตระหนักถึง บทบาทและหน้าที่ ที่พึงรับผิดชอบ	4.29	0.85	มากที่สุด
ท่านคิดว่ามนุษย์ทุกคนมีส่วนรับผิดชอบผลของการกระทำ ที่ปฏิบัติต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม	4.19	0.98	มาก
ท่านคิดว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิแสดงออกถึงการมีส่วนร่วม ทางการเมือง โดยมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ทั้งทางตรงและทางอ้อมตามระบอบประชาธิปไตย	4.10	1.03	มาก
รวม	4.19	0.76	มาก
สัทธิพลเมือง	4.29	0.64	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อสัทธิพลเมืองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายบทบาทได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ด้านการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ของนักเรียนคิดว่าหากทุกคนเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งกันและกัน จะทำให้คนในสังคมอยู่ด้วยกัน ได้อย่างสงบสุข อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ เห็นว่ามนุษย์ทุกคนมีความสำคัญอย่างเท่าเทียมกัน อยู่ในระดับมากที่สุด และเห็นว่าสิทธิพื้นฐานที่ท่านพึงจะได้รับจะมีการละเมิดมิได้ อยู่ในระดับมาก โดยที่ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านการเคารพสิทธิ เสรีภาพ และกฎกติกาของสังคมที่เป็นธรรม ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการเคารพสิทธิ เสรีภาพ และกฎกติกาของสังคมที่เป็นธรรม ของนักเรียน คิดว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพ ที่จะปฏิบัติตนตาม กฎ กติกา ที่วางอยู่บนความยุติธรรม และความชอบธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ คิดว่ามนุษย์ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นและแสดงออกถึงสิ่งที่ตนเองคิดได้ หากไม่ขัดต่อกฎหมาย และคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด และคิดว่าบุคคลใดจะถูกแทรกแซงตามอำเภอใจในความเป็นส่วนตัว ครอบครัว ที่อยู่อาศัย หรือถูกกลบหลุมได้ ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายจากสาเหตุดังกล่าว ในระดับมากที่สุด โดยที่ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการรับผิดชอบตนเอง ผู้อื่นและสังคม โดยคำนึงถึงบทบาท หน้าที่ของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการรับผิดชอบตนเอง ผู้อื่นและสังคม โดยคำนึงถึงบทบาท หน้าที่ของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียน คิดว่ามนุษย์มีสิทธิในการเลือกใช้ชีวิตของตนเอง ได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการของตนเอง โดยตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ที่พึงรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ คิดว่ามนุษย์ทุกคนมีส่วนรับผิดชอบต่อผลของการกระทำที่ปฏิบัติต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคมอยู่ในระดับมาก และคิดว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิ์แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทั้งทางตรง และทางอ้อมตามระบอบประชาธิปไตย ในระดับมาก โดยที่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ทศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียน

ทศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567	ระดับความคิดเห็น		
	N = 206		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
สิทธิประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับขณะเข้าศึกษา			
การเรียนฟรีไม่มีค่าเทอม	4.24	1.06	มากที่สุด
เงินเดือนระหว่างเรียน (อัตราเงินเดือน ขั้นปีที่ 1 ระดับ พ.1 ขั้น 13 เป็นเงิน 3,070 บาท และอัตราเงินเดือน ขั้นปีที่ 2 ระดับ พ.1 ขั้น 14 เป็นเงิน 3,270 บาท)	3.62	1.16	มาก
การรับแจกเครื่องแบบสำหรับนักเรียนจำตามอัตรา ที่กองทัพเรือกำหนด	3.83	1.09	มาก
เบี้ยเลี้ยง (อัตราปกติ) ได้รับวันละ 96 บาท	3.74	1.17	มาก
เบี้ยเลี้ยง (อัตราฝึก) ได้รับวันละ 120 บาท	3.75	1.17	มาก

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียน (ต่อ)

ทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
การจัดทำประกันอุบัติเหตุกลุ่ม เบี้ยประกันปีละ 600 บาท เสียชีวิตจากอุบัติเหตุได้รับ 200,000 บาท บาดเจ็บจาก อุบัติเหตุ ค่ารักษาพยาบาล 5,000 บาท/ครั้ง (ไม่จำกัด จำนวนครั้ง)	3.91	1.14	มาก
การฉีดวัคซีนป้องกันโรคต่างๆ เช่น บาดทะยัก ไข้หวัด สุกใส	4.31	0.92	มากที่สุด
นักเรียนจำชั้นปีที่ 1 ที่มีผลการศึกษาดี มีความประพฤติและ คะแนนความเหมาะสมในการเป็นทหารดี และอายุไม่เกิน 22 ปี มีสิทธิได้รับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนฐานะเป็นนักเรียนนายเรือ	3.39	0.94	ปานกลาง
รวม	3.97	0.82	มาก
สิทธิประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับหลังจบการเข้าศึกษา			
ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับการบรรจุเป็นนายทหารประทวน และได้รับการแต่งตั้งยศเป็น “จ่าตรี”	4.66	0.77	มากที่สุด
ได้รับคุณวุฒิเทียบเท่าประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาอิเล็กทรอนิกส์-ไฟฟ้า	4.57	0.81	มากที่สุด
ได้รับประกาศนียบัตรหลักสูตรนักเรียนจ่า พรรคพิเศษ เหล่า ทหารช่างยุทธโยธา	4.62	0.77	มากที่สุด
เงินเดือนแรกบรรจุ คุณวุฒิประกาศนียบัตรหลักสูตรนักเรียน จ่า 2 ปี รับระดับ ป.1 ขึ้น 20.5 เดือนละ 11,400 บาท	3.85	1.10	มาก
ปัจจัยลำดับที่ 1 มีผลคะแนนรวมทุกชั้นปีการศึกษาใน สถาบันการศึกษาสังกัดกระทรวงกลาโหม ไม่ต่ำกว่า 3.25 (จากผลการศึกษาจากแบบ ยศ.5) ได้เพิ่ม 1.0 ขึ้น	4.25	0.88	มากที่สุด
ปัจจัยลำดับที่ 2 มีผลการทดสอบวัดระดับความเข้าใจ ภาษาอังกฤษ ALC PT หรือ ECL ตั้งแต่ 70 คะแนน ขึ้นไป (ผลทดสอบจาก ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ) ได้เพิ่ม 0.5 ขึ้น	4.17	0.91	มาก
ปัจจัยลำดับที่ 3 บรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่งสายงานที่มี คุณสมบัติเฉพาะตามที่กำหนด ให้ได้รับเพิ่ม 0.5 ขึ้น	4.26	0.86	มากที่สุด

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียน (ต่อ)

ทศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ปัจจัยลำดับที่ 4 บรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่ง ตามคุณวุฒิ ที่กำหนด ตามคำสั่ง กระทรวงกลาโหม ที่ 539/2555 ลงวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ.2555 ได้เพิ่ม 0.5 ขึ้น	4.22	0.92	มากที่สุด
ได้รับเงินค่าครองชีพ ไม่เกิน 2,000 บาท ซึ่งเมื่อรวมกับ เงินเดือนแล้วต้องไม่เกิน 13,280 บาท	4.06	1.07	มาก
รวม	4.29	0.68	มากที่สุด
รวมทั้งหมด	4.14	0.69	มาก

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายบทบาได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ด้านสิทธิประโยชน์ที่นักเรียนจ่าได้รับขณะเข้าศึกษา ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการฉีดวัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ เช่น บาดทะยัก ไข้หวัด สุกใส อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การเรียนฟรีไม่มีค่าเทอม อยู่ในระดับมากที่สุด การจัดทำประกันอุบัติเหตุกลุ่ม เบี้ยประกันปีละ 600 บาท เสียชีวิตจากอุบัติเหตุได้รับ 200,000 บาท บาดเจ็บจากอุบัติเหตุ ค่ารักษาพยาบาล 5,000 บาท/ครั้ง (ไม่จำกัดจำนวนครั้ง) อยู่ในระดับมาก การรับแจกเครื่องแบบสำหรับนักเรียนจ่าตามอัตราที่กองทัพเรือกำหนด อยู่ในระดับมาก เบี้ยเลี้ยง (อัตราฝึก) ได้รับวันละ 120 บาท อยู่ในระดับมาก เบี้ยเลี้ยง (อัตราปกติ) ได้รับวันละ 96 บาท อยู่ในระดับมาก เงินเดือนระหว่างเรียน (อัตราเงินเดือน ขั้นปีที่ 1 ระดับ พ.1 ขั้น 13 เป็นเงิน 3,070 บาท และอัตราเงินเดือน ขั้นปีที่ 2 ระดับ พ.1 ขั้น 14 เป็นเงิน 3,270 บาท) อยู่ในระดับมาก และนักเรียนจ่าชั้นปีที่ 1 ที่มีผลการศึกษาคดี มีความประพฤติและคะแนนความเหมาะสมในการเป็นทหารดี และอายุไม่เกิน 22 ปี มีสิทธิได้รับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนฐานะเป็นนักเรียนนายเรือ อยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านสิทธิประโยชน์ที่นักเรียนจ่าได้รับหลังจบการเข้าศึกษา ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับการบรรจุเป็นนายทหารประทวน และได้รับการแต่งตั้งยศเป็น “จ่าตรี” อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ได้รับประกาศนียบัตรหลักสูตรนักเรียนจ่า พรศพิเศษ เหล่าทหารช่างยุทธโยธา อยู่ในระดับมากที่สุด ได้รับคุณวุฒิเทียบเท่าประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาอิเล็กทรอนิกส์-ไฟฟ้า อยู่ในระดับมากที่สุด ปัจจัยลำดับที่ 3 บรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่งสายงานที่มีคุณสมบัติเฉพาะตามที่กำหนด ให้ได้รับเพิ่ม 0.5 ขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ปัจจัยลำดับที่ 1 มีผลคะแนนรวมทุกชั้นปีการศึกษา ในสถาบันการศึกษาสังกัดกระทรวงกลาโหม ไม่ต่ำกว่า 3.25 (จากผลการศึกษาจากแบบ ยศ.5) ได้เพิ่ม 1.0 ขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ปัจจัยลำดับที่ 4 บรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่ง ตามคุณวุฒิที่กำหนดตามคำสั่ง กระทรวงกลาโหม ที่ 539/2555 ลงวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ.2555 ได้เพิ่ม 0.5 ขึ้น อยู่ในระดับ

มากที่สุด ปัจจัยลำดับที่ 2 มีผลการทดสอบวัดระดับความเข้าใจภาษาอังกฤษ ALC PT หรือ ECL ตั้งแต่ 70 คะแนน ขึ้นไป (ผลทดสอบจาก ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ) ได้เพิ่ม 0.5 ขึ้น อยู่ในระดับมาก ได้รับเงินค่าครองชีพ ไม่เกิน 2,000 บาท ซึ่งเมื่อรวมกับเงินเดือนแล้วต้องไม่เกิน 13,280 บาท อยู่ใน ระดับมาก และเงินเดือนแรกบรรจุ คุณสมบัติประกาศนียบัตรหลักสูตรนักเรียนจำ 2 ปี รับระดับ ป.1 ขึ้น 20.5 เดือนละ 11,400 บาท อยู่ในระดับมาก โดยที่ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการศึกษา ดังนี้

ตาราง 4 ทดสอบการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างชั้นปีที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 แตกต่างกัน

ชั้นปี	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ปี 1	107	4.351	.734	.071	.617
ปี 2	99	3.920	.570	.057	
รวม	206				

จากตาราง 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ชั้นปีที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 5 ทดสอบการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 แตกต่างกัน

ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ม.6	181	4.153	.699	.477	.909
ปวช.	25	4.082	.661	.497	
รวม	206	441			

จากตาราง 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 6 เกรดเฉลี่ยที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์
กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ ของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 แตกต่างกัน

เกรดเฉลี่ย	S.S.	df	M.S.	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.467	3	.822	1.727	.163
ภายในกลุ่ม	96.201	202	.476		
รวม	98.668	205			

จากตาราง 6 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เกรดเฉลี่ยที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 7 ทดสอบการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกันมีทัศนคติ
ในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ
ของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 แตกต่างกัน

รายได้ของครอบครัว	S.S.	df	M.S.	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.251	2	1.625	3.458	.033
ภายในกลุ่ม	95.418	203	.470		
รวม	98.668	205			

จากตาราง 7 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า รายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 ที่แตกต่างกัน

ตาราง 8 การเปรียบเทียบรายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียน
โรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน
ปีการศึกษา 2567 เป็นรายคู่

รายได้ของครอบครัว	ต่ำกว่า 20,000 บาท	20,001 - 30,000 บาท	30,001 บาท ขึ้นไป
ต่ำกว่า 20,000 บาท	-	.009	-
20,001 - 30,000 บาท	.009	-	-
30,001 บาทขึ้นไป	-	-	-

จากตาราง 8 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เมื่อเปรียบเทียบรายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 เป็นรายคู่ พบว่า มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ ต่ำกว่า 20,000 บาท กับ 20,001-30,000 บาท มีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.009

ตาราง 9 ทดสอบการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภูมิภาคที่ต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 แตกต่างกัน

	S.S.	df	M.S.	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.128	5	.226	.462	.804
ภายในกลุ่ม	97.540	200	.488		
รวม	98.668	205			

จากตาราง 9 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ภูมิภาคที่ต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 ที่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567

ทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ ของเยาวชน ปีการศึกษา 2567		
	(r)	Sig
สหสัมพันธ์	.631	.000

*หมายเหตุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 พบว่า สหสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 ที่ระดับ 0.631 โดยค่า Sig. เท่ากับ 0.000 แสดงว่า ทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 ของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 มีความสัมพันธ์กับสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000

ตาราง 11 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปร	ผลการทดสอบสมมติฐาน
ชั้นปี	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
ระดับการศึกษา	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
เกรดเฉลี่ย	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
รายได้ของครอบครัว	เป็นไปตามสมมติฐาน
ภูมิภาค	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
สหสัมพันธ์	เป็นไปตามสมมติฐาน

จากตาราง 11 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ รายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกัน มีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 เป็นไปตามสมมติฐาน แต่ปัจจัยส่วนบุคคล อันได้แก่ ชั้นปีระดับการศึกษา เกรดเฉลี่ยและภูมิลำเนา ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน และสิทธิพลเมืองมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามสมมติฐานได้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ชั้นปีการศึกษาที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 แตกต่างกัน สรุปได้ว่า ชั้นปีที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.617 ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 แตกต่างกัน สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.909 ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 3 เกรดเฉลี่ยที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 แตกต่างกัน สรุปได้ว่า เกรดเฉลี่ยที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.163 ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 4 รายได้ที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 แตกต่างกัน สรุปได้ว่า รายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.033 เป็นไปตามสมมติฐาน เมื่อเปรียบเทียบรายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 เป็นรายคู่ พบว่า มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ ต่ำกว่า 20,000 บาท กับ 20,001-30,000 บาท มีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.009

สมมติฐานที่ 5 ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 แตกต่างกัน สรุปได้ว่า ภูมิลำเนา

ที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 ที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.804 ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 6 สิทธิพลเมืองมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 สรุปได้ว่า สิทธิพลเมืองมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 พบว่า สิทธิพลเมือง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 ที่ระดับ .631 โดยค่า Sig. เท่ากับ .000 แสดงว่า ทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 ทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 มีความสัมพันธ์กับสิทธิพลเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 สรุปเป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ รายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับทางสถิติ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกานดา ทิพยะพร (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเรียนของชาวปกากะญอ ผลการศึกษารับว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้ารับการศึกษามีปัจจัยภายใน คือ ปัจจัยด้านเครือญาติมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเข้ารับการศึกษ ส่วนปัญหาและอุปสรรคหลัก ได้แก่ ปัญหาด้านค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ ปัญหาด้านการทำงาน ไม่ตรงกับศาสตร์ที่เรียนจบออกมา ปัญหาด้านการเรียนรู้ที่มีจำนวนครูไม่เพียงพอ และทัศนคติที่ดีต่อการศึกษ โดยปัจจัยภายนอก คือ ปัจจัยเรื่องการพัฒนาหมู่บ้าน ปัจจัยเรื่องทุนการศึกษาโควตาต่าง ๆ และด้านนโยบายเรียนฟรี 15 ปีของรัฐบาล

นอกจากนั้น จากผลการศึกษาที่พบว่า สิทธิพลเมืองมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยากร กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือของเยาวชน ปีการศึกษา 2567 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่อง ปัจจัยทัศนคติในการตัดสินใจสมัครเข้าเป็นทหารของ วรากร ทุมสด, และประโยชน์ ส่งกลิ่น (2565) พบว่า เยาวชนรุ่นใหม่ยังให้ความสำคัญกับการรับราชการทหารอยู่ โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจสมัครเข้าเป็นทหารกองประจำการ ได้แก่ ความคุ้มค่า ประกอบด้วย ควรปรับเปลี่ยนเงินเดือน และเบี้ยเลี้ยง รวมทั้งประโยชน์ที่จะได้รับ อาทิ ควรเพิ่มและให้โควตาสหศึกษาเป็นนักเรียนทหาร ตลอดจน คุณค่าในตนเอง ได้แก่ ควรออกไปประกาศนียบัตรให้ผู้ที่มิระเบียบวินัยดี ด้านศักดิ์ศรีและความภาคภูมิใจ ได้แก่ ควรออกไปประกาศเกียรติคุณเพื่อเกียรติและศักดิ์ศรี

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าเยาวชนรุ่นใหม่ยังให้ความสำคัญกับการรับราชการทหารอยู่ โดยเยาวชนนั้นยังได้รับการปลูกฝังว่าการรับราชการทหารนั้นเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง มีเกียรติยศ สามารถเลี้ยงดูตนเอง บิดา มารดา และครอบครัวได้ นอกจากนี้แล้ว การรับราชการทหารนั้นยังได้รับสิทธิต่าง ๆ มากมาย เช่น สิทธิการรักษาพยาบาล สวัสดิการภายใน การศึกษา เบี้ยเลี้ยง บ้านพักข้าราชการ พุนการศึกษาบุตร ฯลฯ อันส่งผลให้การดำเนินชีวิตของผู้ที่รับราชการนั้นราบรื่น และไม่ลำบากในอนาคต ปัจจุบันสื่อต่าง ๆ มีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการทำให้สังคมมองเห็นถึงภาพลักษณ์การรับราชการทหาร โดยปัจจุบันสถาบันทหาร ได้ให้ความสำคัญกับจุดนี้โดยการทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงความเป็นมาขององค์กร และความสำคัญของทหารว่าเป็นอย่างไร เช่น การทำงาน การเตรียมพร้อมการรบ การรู้จักสามัคคี การแต่งกาย ระเบียบการทำความเคารพต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ที่ได้พบเห็นสื่อมีความเข้าใจ และให้ความสำคัญต่ออาชีพทหารจนส่งผลต่อการตัดสินใจสมัครเข้าเป็นนักเรียนจ่าทหารเรือ หรือโรงเรียนทหารต่าง ๆ นั่นเอง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

โรงเรียนอเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือควรส่งเสริมการสร้างทัศนคติทางของประชาชนที่มีต่อข้าราชการทหาร และหรือโรงเรียนอเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อให้เกิดความรู้ และความเข้าใจ ในบริบทของโรงเรียนและระบบทหารทุกมิติอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ประการแรก การวิจัยนี้เน้นศึกษา ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ชั้นปี ระดับการศึกษา เกรดเฉลี่ย รายได้ของครอบครัว และภูมิภาคนา เท่านั้น จึงควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เช่น อาชีพของผู้ปกครอง พฤติกรรม การใช้เวลาบนโลกออนไลน์ และความคิดเห็นทางการเมือง เป็นต้น

ประการที่สอง การวิจัยนี้เน้นการศึกษา สิทธิพลเมือง ได้แก่ การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การเคารพสิทธิ เสรีภาพ และกฎกติกาของสังคมที่เป็นธรรม และการรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม โดยคำนึงถึงบทบาท หน้าที่ของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย เท่านั้น จึงควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เช่น สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ของข้าราชการ นโยบายของทางรัฐบาลต่อระบบการศึกษาของประเทศไทย และภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน เป็นต้น

ประการที่สาม การศึกษานี้เน้นการศึกษาเฉพาะนักเรียนจ่าของโรงเรียนอเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ ปีการศึกษา 2567 เท่านั้น จึงควรศึกษาเรื่องนี้กับนักเรียนในระดับเดียวกัน ในโรงเรียนต่าง ๆ ของกองทัพเรือ หรือกองทัพอื่น ๆ ด้วย

ประการที่สี่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ การศึกษาครั้งถัดไปควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อความละเอียดของข้อมูล และได้ศึกษาข้อมูลเชิงลึกมากขึ้นด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กวินทิพย์ ใหม่เอี่ยม และ วัชรระ ยี่สุนเทศ. (2562). การตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของนักเรียน นักศึกษา เกียรวิทยาชัยสมุทรปราการ. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 5(1), 61-75. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/scaj/article/view/176849/126063>
- ธนะชัย เขียวจันทิก. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนักเรียนนายสิบทหารบก. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/mmm25/6314131032.pdf>
- ธีระ จิตต์หาญ, อัญชิษฐา สืบสมบัติ, สุทัศน์ย์ ชื่นผล และ ปาณิสรา จรรย์วิญญู. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. ใน *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6 วันที่ 20 ธันวาคม 2562* (หน้า 396-399). สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- นงนุช พุทธคุณรักษา. (2563). การตัดสินใจในการเข้าเรียนของนักเรียนนายสิบตำรวจ รุ่น 11 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 7. *วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 7(2), 95-105. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/kupsrj/article/view/247366/168017>
- พรทิพย์ บุญนิพัทธ์. (2539). พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539 ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository. <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/7654>
- พิทยา บวรวัฒนา. (2547). *ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา (ค.ศ. 1970 - ค.ศ. 1980)*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มารุต คำเล็ก. (2563). แรงจูงใจในการเข้าศึกษาในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 8. *วารสารนิติศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 4(1), 78-91. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/llsj/article/view/238825>
- วรกร ทุมสด และประโยชน์ ส่งกลิ่น. (2565). ปัจจัยในการตัดสินใจสมัครเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 11(2), 305-315. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/AJMBU/article/view/249049/170426>
- สถาบันกองทัพเรือ. (2566). *รายงานการประเมินตนเอง สถาบันกองทัพเรือ ประจำปีการศึกษา 2565*. สถาบันกองทัพเรือ.
- สมาน อัครภูมิ. (2551). *การบริหารการศึกษาสมัยใหม่: แนวคิด ทฤษฎีและการปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). รายงานวิจัยเรื่อง แนวทาง
การพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อม สู่ศตวรรษที่ 21. สำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา.
- สุกัญญา คำยุก และ สิริณี ว่องวิไล. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับ
อาชีวศึกษาเอกชน กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสารสนเทศเพชรบูรณ์.
วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(8), 810-822.
<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jsa-journal/article/view/264643/180827>
- สุกานดา ทิพย์พร. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้ารับการศึกษาของชาวปกากะญอ:
กรณีศึกษาบ้านป่าคานอก หมู่ที่ 11 ตำบลสะเมิงใต้ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่.
วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 6(2), 191-206. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/husoarujournal/article/view/260330/173162>
- สุพานี สฤษฏ์วานิช. (2553). การบริหารเชิงกลยุทธ์แนวคิดและทฤษฎี. โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Test* (5th ed.). Harper Collins.
- Kendler, H. H. (1963). *Basic Psychology*. Appleton.
- Kidd, J. R. (1973). *How Adults Learn*. Association Press.
- Lovell, R. B. (1980). *Adult Learning*. Haper and Row.
- Kurian, G. T. (2011). *The Encyclopedia of Political Science*. Washington, D.C: CQ Press.
- Office of the Education Council. (2017). *The National Scheme of Education*
b.e. 2560-2579 (2017-2036).
<https://www.onec.go.th/us.php/home/category/CAT0000196>

A Study on the Motivation, Learning Anxiety and Burnout of Thai Chinese Language Learners in Chinese Language Learning: A Case Study of Chinese Language Colleges in Thai Universities

Luo Hongwei

Master's degree student, Chinese International College, Master of Arts in Teacher Chinese to speakers of other languages, Dhurakij Pundit University

Chou I-Wen

Dr., Full-Time Lecturer, Faculty of Arts in Teacher Chinese to speakers of other languages, Dhurakij Pundit University

Corresponding Author E-mail: i-wen.cho@dpu.ac.th

Received: February 8, 2025 Revised: April 3, 2025 Accepted: June 8, 2025

Abstract

This study aims to explore the relationship between learning motivation, learning anxiety, and learning burnout, focusing on analyzing the association between learning motivation and learning burnout among Chinese major students at two Thai universities, and verifying the mediating role of learning anxiety. It also investigates the mediating role of learning anxiety. The data was collected through an online questionnaire using the purposive sampling method. A total of 325 questionnaires were collected, and after removing invalid ones, 240 valid questionnaires remained. Data analysis was conducted using SPSS and Mplus.

The findings indicate that: 1. learning motivation negatively affects learning burnout; 2. the relationship between learning motivation and learning burnout is somewhat mediated by learning anxiety. This study highlights how important it is to reduce learning anxiety because doing so increases learning motivation and dramatically lowers the likelihood of learning burnout. In order to improve the learning effectiveness of Thai Chinese learners, the research findings offer empirical evidence for the optimization of Chinese language education policies in Thailand and a theoretical foundation for teaching Chinese.

Keywords: Learning Motivation, Learning Burnout, Learning Anxiety, Chinese Majors of Two Thai Universities

泰国籍汉语学习者汉语学习动机、学习焦虑与学习倦怠的研究—以泰国高校中文学院为例

罗泓玮

国际中文教育专业硕士研究生,中文国际学院,泰国博仁大学

周怡彬

国际中文教育硕士导师,泰国博仁大学

通讯作者: i-wen.cho@dpu.ac.th

文章收到日期: 2025 年 2 月 8 日 修订日期: 2025 年 4 月 3 日 发表回复: 2025 年 6 月 8 日

摘要

本研究目的在于探讨学习动机、学习焦虑与学习倦怠之间的关系,重点分析两所泰国大学中文学院学生的学习动机与学习倦怠之间的关联,并验证学习焦虑的中介作用。采用立意抽样法,通过在线问卷收集数据,回收了 325 份,去除无效问卷,有效问卷为 240 份。并使用 SPSS 和 Mplus 进行分析,

研究结果表明: 1. 学习动机对学习倦怠产生负向影响; 2. 学习焦虑在学习动机与学习倦怠之间起到部分中介作用。本研究强调了缓解学习焦虑的关键意义,这不仅能够增强学习动机,还能显著降低学习倦怠的发生。研究成果为汉语教学实践提供了理论依据,同时也为在泰汉语教育政策的优化提供了实证支持,以便提升泰国籍汉语学习者的学习成效。

关键词: 学习动机, 学习倦怠, 学习焦虑, 泰国高校中文学院

Introduction

Since the 1980s, China and Thailand have fostered a "friendly alliance," with increasingly close economic and trade ties between the two nations. A "revitalization" of Chinese language instruction in Thailand has resulted from the government's active encouragement of the Chinese population there to advance the language through a variety of channels (Li, Y., 2021). With the Asian countries' increasingly close exchanges with China in the areas of economy and trade, education, culture, etc., the enthusiasm for learning the Chinese language and understanding China continues to rise (Yang & Wang, 2024). However, in this study, Thai students enrolled in Chinese language departments at universities face significant challenges, including learning anxiety arising from language difficulty, cultural differences, and learning tasks. Despite these challenges, not much research has looked at how learning motivation, learning burnout, and learning anxiety interact when studying Chinese in Thailand. Thus, this study illustrates how students' motivation to learn significantly influences their Learning Anxiety and Learning Burnout, in accordance with Ryan & Deci's (2000) self-determination theory, and using learning anxiety as a mediating variable, this study intends to investigate the relationship between learning motivation and learning burnout in Chinese language learning among Thai students and suggests remedies to these problems. Given the importance of this issue, a focused investigation of students in Chinese-related colleges in Thai universities is both necessary and crucial.

The study of learning motivation, learning burnout, and learning anxiety in Thai students learning Chinese holds significant value in understanding the current challenges faced by these students. First, the findings can assist educational institutions in better comprehending the difficulties and anxieties that students encounter while learning Chinese, thereby enabling the development of strategies to alleviate learning obstacles and improve overall learning efficiency. This could involve providing more opportunities for oral practice and offering personalized counseling. Second, the study can be used as a guide when educational regulations are being developed, which will help Chinese language instruction in Thailand grow. Above all, this study will better understand how motivation affects the learning process and provide theoretical support for raising students' motivation and performance in learning Chinese by examining the mediating role of Learning Anxiety between learning motivation and Learning Burnout.

Literature Review

Learning burnout, learning motivation, and learning anxiety are the key factors affecting students' learning performance and psychological state. Freudenberger (1974)

first defined burnout as a negative reaction of individuals in a long-term high-pressure environment, which is manifested by physical and mental exhaustion and emotional exhaustion. Ning, et al. (2023), based on this, specified burnout as a negative coping state caused by long-term negative factors, and the core features of burnout include insufficient motivation to learn, stress, and anorexia, which ultimately undermine the students' commitment to their studies. According to the research of Lian, et al. (2005), the performance of college students in the emotional dimension of their professional commitment has a significant impact on the degree of their learning burnout. Meanwhile, motivation, as an internal psychological mechanism that stimulates and maintains learning behaviors (Liu, 2020), directly affects individuals' pursuit of learning goals. Jiang, et al. (2023) further pointed out that motivation is an internal force that drives learning activities to be sustained and directed toward specific goals, and its strength is closely related to the formation of learning burnout. Hong (2024) found that strong learning motivation enables students to maintain more stable emotions, concentration, and willpower in the process of achieving their goals, thereby better controlling their learning behaviors and making efforts to achieve long-term learning goals. In addition, learning anxiety, as a common negative emotion in the learning process, manifests itself as students' tension and worry about learning tasks, especially stemming from the fear of task failure (Shi, et al., 2016). Jing and Wang (2015) found that under the premise of strong learning motivation, the lower the anxiety level, the more conducive it is for students to acquire a second language. Therefore, exploring the interactions among learning burnout, learning motivation, and learning anxiety is of great significance for understanding the psychological mechanisms of students' academics and developing effective intervention strategies.

Research Methodology

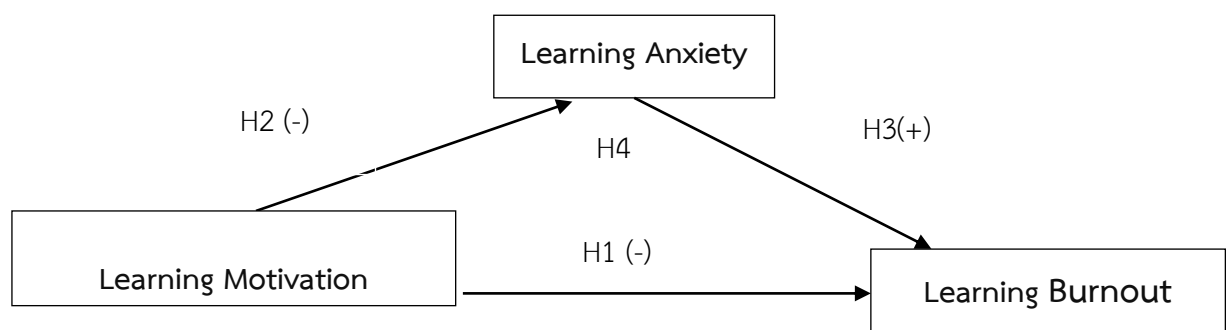

Figure 1: Research Framework

Note: This figure demonstrates the relationship between the variables of this study. (+) indicates a positive relationship, and (-) indicates a negative relationship.

Research Hypothesis

Xiang, et al. (2022) discovered that Learning Burnout is significantly impacted negatively by learning motivation. Chen (2016) investigated the connection between learning motivation and learning burnout and discovered a substantial negative correlation between the two. Accordingly, learning motivation is thought to have a major detrimental effect on learning burnout.

Additionally, there is a negative correlation between classroom anxiety and middle school pupils' enthusiasm to learn English (Wang, Y., 2010). Although students with strong learning motivation have lower anxiety scores and learning motivation has a significant negative impact on learning anxiety, students with weak learning motivation require external reasoning and have poor autonomous learning abilities, which frequently results in increased learning and test anxiety (Li, H., 2010). Zhang (2022) also discovered that learning anxiety significantly improves learning burnout. Wang and Jiang (2021) investigated the connection between college students' worry about learning English and their learning burnout and discovered a substantial positive correlation between the two. The following is the research hypothesis, which are based on the literatures mentioned above.

H1: Learning burnout is considerably affected negatively by learning motivation.

H2: Learning anxiety is greatly affected negatively by learning motivation.

H3: Learning anxiety has a substantial favorable impact on learning burnout.

H4: The association between learning motivation and learning burnout is mediated by learning anxiety.

Sample and Data Collection

Purposive sampling was used in this study, which is suitable when the researcher is well-versed in their subject and has a thorough grasp of the study as a whole (Zhu, 2018). Moreover, Wenjuanxing Survey platform was used to create an online questionnaire, and after communicating with and obtaining permission from the university teachers, the teachers assisted in distributing the questionnaires to the students for data collection, which was obtained from undergraduate students majoring in Chinese at two universities in Bangkok, Thailand.

The questionnaire for this study was distributed at the end of 2024. To ensure the validity of the data, this study removed the following samples: There were a large number of missing values in the questionnaire; All the answers to the questions were the same. The study collected 240 valid questionnaires, which met the criteria set by Tinsley and Tinsley (1987). SPSS 26.0 and Mplus were used to analyze the data.

Measuring Tools

This study employed validated Chinese scales, all of which have undergone reliability and validity testing. All scales were presented in Simplified Chinese. The questionnaire items were finalized in consultation with a linguistics PhD to ensure comprehensibility for Chinese department participants.

Learning anxiety variables scale was adopted from Hsieh's (2015) learning anxiety questionnaire (11 questions). The learning burnout scale was adapted from the 20 questions. Learning burnout survey measure for college students that Lian, et al. (2005) created. The Learning Motivation Scale was adopted from Wan (2006), which consists of 16 test items, including internal and external motivation dimensions, with 8 items in each dimension. The study's scales used the Likert 5 rating scale (1 = Strongly Agree; 5 = Strongly Disagree).

Results

Descriptive Statistics

A total of 325 questionnaires were collected, and after removing invalid ones, 240 valid questionnaires remained. In terms of gender distribution, 126 males (52.50%) and 114 females (47.50%) participated.

Scale Reliability and Validity Analysis

The Cronbach alpha coefficient for the Learning Anxiety Scale is 0.933. The Learning Burnout Scale has a Cronbach's alpha of 0.965. The learning motivation scales' Cronbach's alpha coefficients were all at extremely high levels, at 0.921. Furthermore, the KMO values for learning anxiety, learning burnout, and learning motivation to learn variables were 0.961, 0.979, and 0.940, respectively. The KMO values for the overall model and each variable exceed 0.8, with Bartlett's test yielding a p-value of 0.000. Therefore, the questionnaire used in this study demonstrated good reliability and validity.

Confirmatory Factor Analysis (CFA)

This study employed Mplus for data analysis and obtained the following model fit indices: χ^2/df value of 1.178, which is less than 3, and the TLI and CFI indices all exceeding 0.8, alongside an RMSEA of 0.027, which is below 0.08. See Table 1: Goodness-of-fit indicators of the overall model.

Table 1: Goodness-of-fit Indicators of The Overall Model

Indicators	χ^2	df	p	χ^2/df	TLI	RMSEA	CFI
Value	1211.380	1028	0	1.178	0.974	0.027	0.975

Distinguishing Validity and Convergent Validity

Distinguishing validity: the square root values of each latent variable AVE (learning anxiety = 0.748, learning burnout = 0.761, learning motivation=0.647) were significantly greater than the absolute values of the maximum correlation coefficients between the variable and other variables (0.481, 0.553, and 0.553, respectively). This result fulfills the discriminant criterion that the square root of the latent variable AVE must be greater than its correlation coefficient with the other variables. This study demonstrates discriminant validity according to the standards set by Fornell and Larcker (1981). See Table 2.

Table 2 Distinguishing Validity: Pearson's Correlation vs. AVE Square Root Values

	Learning Motivation	Learning Anxiety	Learning Burnout
Learning Motivation	0.647		
Learning Anxiety	-0.470	0.748	
Learning Burnout	-0.553	0.481	0.761

Note: Bolded Diagonal Numbers are AVE Square Root Values.

Convergent Validity: learning anxiety = 0.580, learning burnout = 0.560, learning motivation=0.418. Based on the standards set by Bagozzi and Yi (1988), the convergent validity of this study is deemed appropriate.

Stepwise Regression Analysis

1. The Effect of Learning Motivation on Learning Anxiety

Learning motivation has a strong negative impact on Learning Anxiety, as indicated by the regression coefficient of -0.504 ($p < 0.05$). The results corroborate hypothesis H2.

2. The Impact of Learning Anxiety and Learning Motivation on Learning Burnout.

Learning anxiety's regression coefficient value is 0.290, $p < 0.05$, indicating that it will significantly improve learning burnout and that hypothesis H3 is correct. Learning burnout is significantly negatively impacted by learning motivation, as indicated by the regression coefficient of -0.481 ($p < 0.05$). The findings support hypothesis H1.

3. Learning Anxiety Mediates Between Learning Motivation and Learning Burnout

The indirect effect of learning motivation on learning anxiety and, subsequently, learning burnout is significant ($p < 0.05$) with an effect size of -0.146. This suggests that a decrease in learning motivation leads to an increase in learning anxiety, which in turn increases learning burnout, and that learning anxiety mediates the relationship between learning motivation and learning burnout, and that hypothesis H4 is validated by the results.

Table 3 displays the outcomes of the mediation effect. Since every VIF value is less than 3, this study does not exhibit collinearity.

Table 3 The Mediation Effects Modeling

	Model 1	Model 2	Model 3
	Learning Burnout	Learning Anxiety	Learning Burnout
Learning Motivation	-0.627**	-0.504**	-0.481**
Learning Anxiety			0.290**
R^2	0.327	0.243	0.386
Adjustment R^2	0.306	0.220	0.364
F-value	$F(7,232) = 16.085^{**}$	$F(7,232) = 10.614^{**}$	$F(8,231) = 18.118^{**}$

* $p < 0.05$ ** $p < 0.01$

Discussion and Conclusion

While most of the existing studies have focused on Chinese language learners in Europe, America, or East Asia, this study focuses on Thai university students. This study verifies the relationship among the three variables for the first time among Thai university Chinese learners, filling a research gap in Southeast Asia. In addition, the study confirms the partially mediating role of learning anxiety in Thai Chinese language education, revealing that learning motivation not only directly affects learning burnout but also indirectly plays a role through the affective pathway, which provides a new research direction for the key role of affective factors in second language learning.

This study can help schools and educational institutions better understand the difficulties and anxieties students face in learning Chinese, and help students overcome learning obstacles and improve learning efficiency by providing more oral practice opportunities and personalized learning guidance. In addition, this study can provide valuable reference for the formulation of Chinese education policies, thereby promoting the optimization and development of Chinese teaching.

The results have validated all four of the study's hypotheses. The study's conclusions support Chen (2016) findings that learning burnout is negatively impacted by learning motivation; learning motivation negatively affects learning anxiety, The results of this study are similar to those of Jing & Wang (2015), who found that there was a significant positive linear correlation between the intensity of learning motivation and classroom anxiety among minority students; and learning anxiety has a positive impact on learning burnout, the results of this study are similar to those of Zhang (2022), who selected non-English major college students from a university in Guangdong Province as the research subjects. The study showed that foreign language learning anxiety and learning

burnout were significantly positively correlated among non-English major college students. Based on this, the hypothesis H3 of this study was verified. As a result, Learning Anxiety partially mediates the relationship between Learning Burnout and Learning motivation.

Furthermore, Chou, et al. (2022) emphasize that in Chinese educational institutions, the class advisor is crucial. Therefore, this study suggests adopting the unique class advisor system from Mainland China when supporting students in learning Chinese. This system can provide emotional support for students who experience anxiety while learning Chinese. Chinese students in Thailand communicate with their class advisors through a WeChat group established by the school, which effectively reduces the language barrier in Chinese. Each class has a special WeChat group managed by a Chinese-speaking classroom teacher and student leaders, and course scheduling and learning exchanges are done through the WeChat group. The study found that timely responses from class teachers can greatly reduce the stress and anxiety of international students. Besides, based on scholars' emphasis that learning motivation is the primary factor driving learning, it can serve as a key element in reducing students' burnout in second language learning. Therefore, this study suggests that enhancing students' learning motivation is essential (Amali, et al., 2024). Amali, et al. (2024) have shown that extrinsic motivation and task value beliefs are more influential than intrinsic motivation. Hence, the school's Chinese advisor should focus on strengthening students' extrinsic motivation.

Limitations and Future Research Directions

This study possesses research innovation, but there are some limitations in the research. Firstly, this study focuses on three variables, and it is suggested that future research explore the relationships among learning motivation, learning burnout, learning anxiety, and other influencing factors in Chinese language learning among Thai university students to obtain more comprehensive research results.

Secondly, the breadth of the sample can be further expanded. This study only surveyed 325 university students, so replication with a larger and more diverse sample, as well as an extended temporal framework, is needed to improve the validity of the findings. The current study focused on students from two universities, so further research is required to validate these results across other universities in Thailand to ensure the generalizability of the findings.

Third, this study adopted a questionnaire method, and it is recommended that future research combine qualitative and quantitative methods, such as adding interviews and observation methods, in order to gain a deeper understanding of the learning motivation, learning anxiety, and learning burnout of Chinese language students in Thai universities.

Originality and Body of Knowledge Suggestions

Based on the suggestions of Wu (2011), this study puts forward two specific suggestions for classroom management of Chinese teaching as a foreign language as follows:

First, Chinese teachers should actively improve learners' learning effects based on ensuring the quality of face-to-face courses to inspire them to use more learning strategies, such as: students conduct on-site collaborative sharing with each other under the organization of teachers; encourage students to conduct group collaborative learning in class, and deepen their understanding and mastery of Chinese through role-playing, scenario simulation, classroom presentation and other forms. This kind of collaborative learning not only helps to enhance students' oral expression ability, but also cultivates their teamwork spirit and autonomous learning ability.

Second, in the learning process, teachers should strengthen the guidance and management of students' learning behavior, and help them establish stable learning motivation and good learning habits. Since language learning is a long-term accumulation process, many students may show high enthusiasm for learning in the early stage, but as the learning difficulty increases, some students may show a decline in motivation or even give up. Therefore, teachers need to continue to pay attention to students' learning status in the teaching process and give positive feedback and encouragement in time. At the same time, teachers should also formulate clear learning norms and discipline requirements to ensure classroom order and learning efficiency, to reduce students' anxiety caused by confusion or procrastination, thereby maintaining their high level of learning enthusiasm.

References

- Amali, N. A. K., Ibrahim, I. W., Ismail, S., Isa, H. M., Yazid, N. I. & Razif, F. Z. M. (2024). Balancing Motivation and Burnout in The Learning of Foreign Languages. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 14(2), 828-847. <http://dx.doi.org/10.6007/IJARBS/v14-i2/20633>
- Bagozzi, R. P. & Yi, Y. (1988). On The Evaluation of Structural Equation Models. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 16(1), 74-94. <https://doi.org/10.1007/BF02723327>
- Chen, Y. X. (2016). *Research on The Relationship and Countermeasures of Learning Motivation, Learning Efficacy and Learning Burnout Among Middle School Students* [Master's thesis, Huazhon Normal University]. <https://kns.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbname=CMFD201801&filename=1017262631.nh>
- Chou, I. W., Keawsuwan, C. and Numtong, K. (2022). A Study on Thai University's Class Advisor System and Administration System, and Factors of Subjective Well-Being Among International Chinese Students. *Lawarath Social E-Journal*, 4(1), 1–16. <https://so04.tcithaijo.org/index.php/lawarathjo/article/view/254411/174904>
- Fornell, C. & Larcker, D. F. (1981). Evaluating Structural Equation Models with Unobservable Variables and Measurement Error. *Journal of Marketing Research*, 18(1), 39-50. <https://doi.org/10.2307/3151312>
- Freudenberg, H. J. (1974). Staff Burn-out. *Journal of Social Issues*, 30(1), 159-165. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4560.1974.tb00706.x>
- Hong, C. (2024). An Analysis of Academic Delay of Gratification and Learning Behavior of Middle School Students. *Journal of Science and Education*, 1, 185-188. <https://www.cqvip.com/doc/journal/3336093848>
- Hsieh, K. C. (2015). A Study of Constructing a Student English Learning Anxiety Scale at Technology Universities. *Science and Humanities Research*, 3(2), 63-75. <https://doi.org/10.6535/JSH2015063205>
- Jiang, Y., Gu, L., Huang, K. L. & Yu, H. (2023). Research on Learning Motivation of Vocational College Students Based on Principal Component Analysis. *Modern Business Industry*, 24, 118-121. <https://link.oversea.cnki.net/doi/10.19311/j.cnki.1672-3198.2023.24.040>

- Jing J. & Wang, W. B. (2015). An Analysis of Motivation and Anxiety of Minority Students' College English in Ethnic Colleges. *Journal of Dalian College of Nationalities*, 17(6), 617-620. <https://link.oversea.cnki.net/doi/10.13744/j.cnki.cn21-1431/g4.2015.06.021>
- Li, H. T. (2010). A Research on Non-Key High School Students' Examination Anxiety and Learning Motivation. *Journal of Chongqing College of Arts and Sciences (Social Science Edition)*, 29(5), 180-182. <https://link.oversea.cnki.net/doi/10.19493/j.cnki.issn1673-8004.2010.05.043>
- Li, Y. (2021). The Policy Changes of Chinese Language Education in Thailand and The Development of International Chinese Language Education in China. *Comparative Research on Cultural Innovation*, (26), 174-178. <https://d.wanfangdata.com.cn/periodical/Ch9QZXJpb2RpY2FsQ0hJTmV3UzlwMjUwMTE2MTYzNjE0EhF3aGN4Ymp5ajlwMjEyNjA0MholamNkcGkxbzc=>
- Lian, R., Yang, L. X. & Wu, L. H. (2005). Relationship Between Professional Commitment and Learning Burnout of Undergraduates and Scale Developing. *Psychological Journal*, 37(5), 632-636. <https://www.cqvip.com/doc/journal/982893151>
- Liu, C. Y. (2020). *A Survey Study of Chinese Language Learners' Motivation in Po Rao Middle School, Thailand* [Master's thesis, Northwest Normal University]. China National Knowledge Infrastructure Database. <https://link.cnki.net/doi/10.27410/d.cnki.gxbfu.2020.001470doi:10.27410/d.cnki.gxbfu.2020.001470>
- Ning, R., Zhou, Z., Zhang, J. L. & Kong, Y. J. (2023). Psychological Phenomenon and Countermeasure Analysis of Learning Burnout Among Medical Students in Kunming Medical University. *Yunnan Medicine*, 44(4), 72-75. <https://www.cqvip.com/doc/journal/3247521390>
- Ryan, R. M. & Deci, E. L. (2000). Self-determination Theory and The Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, And Well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68-78. <https://psycnet.apa.org/record/2000-13324-007>
- Shi, Y. J., Min, W. B., Chang, F. & Wang, H. (2016). Relationship Between Learning Anxiety and Academic Performance in Rural Junior High School Students. *Chinese Mental Health Journal*, 30(11), 845-850. <https://www.cqvip.com/doc/journal/929640130>
- Tinsley, H. E. & Tinsley, D. J. (1987). Uses of Factor Analysis in Counseling Psychology Research. *Journal of Counseling Psychology*, 34(4), 414-424. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.34.4.414>

- Wu, P. Z. (2011). Strategies to Stimulate Internal Learning Motivation of Distance Learners. *Modern Distance Education*, (02), 58-59+66.
<https://www.cqvip.com/doc/journal/972853395>
- Wan, W. (2006). *Comparison of Self-efficacy, Learning Motivation and Achievement Goal Orientation of Two Types of College Students* [Master's thesis, Nanjing Normal University]. China National Knowledge Infrastructure database.
<https://kns.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbname=CMFD0506&filename=2006153603.nh>
- Wang, Z. & Jiang, Y. (2021). On The Status Quo and Interrelationships of College Students' English Learning Anxiety, Learning Burnout and Self-efficacy. *Journal of Zhejiang Ocean University (Humanities Edition)*, 38(2), 52-59.
<https://www.cqvip.com/doc/journal/947626606>
- Wang, Y. L. (2010). An Investigative Study of Middle School Students' English Classroom Anxiety and Motivation. *Psychosocial Science*, 25(7), 20-24.
<https://www.cqvip.com/doc/journal/972217004>
- Xiang, Z. Q., Ma, F. F., Zhou, M., Wu, D. J., Dong, L. & Huang, Y. L. (2022). Effect of Learning Motivation on Academic Burnout: The Mediating Role of Academic Engagement and Moderating Role of Personal Growth Initiative. *China Journal of Health Psychology*, 30(9), 1394-1400.
<https://link.oversea.cnki.net/doi/10.13342/j.cnki.cjhp.2022.09.022>
- Yang, X. W. & Wang, C. (2024). Study on The Dissemination of Traditional Chinese Medicine Culture in Confucius Institutes in Thailand. *Journal of Yunnan Open University*, 26(1), 91-97+106. <https://kns.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbname=CMFD201401&filename=1013309292.nh>
- Zhang, T. T. (2022). An Experimental Study of the Interrelationship of Chinese College Students' Self-efficacy, Foreign Language Anxiety and Language Burnout. *Journal of Southwest Jiaotong University (Social Science Edition)*, 23(6), 55-64. <https://www.cqvip.com/doc/journal/2008739490>
- Zhu, Y. (2018). *Research on User Satisfaction of "Internet + Education" Courses Based on Structural Equations* [Master's thesis, Jiangxi University of Finance and Economics]. China National Knowledge Infrastructure Database.
<https://www.cqvip.com/doc/degree/2417486528>

Public Organization Culture with Discrimination Against LGBTQI

Nuthanida Jobsri

Lecturer, Bachelor of Public Administration Program in Public Administration,
Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author: Natnida.j@lawasri.tru.ac.th

Received: July 21, 2025 Revised: July 30, 2025 Accepted: August 15, 2025

Abstract

This article aims to present the results by documentary study on the public organization culture in discriminating LGBTQI and to provide guidelines for eliminating discrimination to develop the public organization culture in accordance with the principles of human rights on equality and human dignity.

The results of the study found that; in public organization culture still discriminates to LGBTQI through biased behavior, contempt, and patronage system to help and support with relatives, to unfairly seize opportunities. The attitude is individuals of organization, which divide into 2 groups: who accept LGBTQI and those who have bias or disgust, expressed in 2 behaviors: oppose discrimination and patronage in order to promote equality for all genders and those who discriminate or patronize only their own groups. Recommendations for eliminating discrimination and patronage, the public organization culture should adhere to the provisions of the Constitution of the Kingdom, link it to the Gender Equality Act B.E. 2558 and the Ethical Standards Act B.E. 2562, along with creating attitudes through mass communication to create values in accordance with the principles of human rights in order to enhance the public organization culture for personnel in the organization equally.

Keywords: Public Organization Culture, Discrimination, LGBTQI, Gender

วัฒนธรรมองค์การภาครัฐกับการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

ณัฐนิดา จบศรี

อาจารย์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Corresponding Author: Natnida.j@lawasri.tru.ac.th

ได้รับบทความ: 21 กรกฎาคม 2568 ปรับปรุงแก้ไข: 30 กรกฎาคม 2568 ตอรับตีพิมพ์: 15 สิงหาคม 2568

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอผลการศึกษาเชิงเอกสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์การภาครัฐในการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และเสนอแนะแนวทางปฏิบัติเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติอันนำไปสู่การปรับเสริมวัฒนธรรมองค์การภาครัฐตามหลักสิทธิมนุษยชน ว่าด้วยความเท่าเทียมและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ผลการศึกษาพบว่า วัฒนธรรมองค์การภาครัฐยังมีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศอยู่ ด้วยพฤติกรรมอคติ ดูหมิ่นเหยียดหยาม รวมถึงการใช้อำนาจอุปถัมภ์เพื่อช่วยเหลือ เกื้อหนุนพวกพ้อง แยกโอกาสอย่างไม่เป็นธรรม โดยปัจจัยต้นเหตุ คือ ทักษะคติของบุคคลในองค์กรแบ่งเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายยอมรับคนที่มีความหลากหลายทางเพศกับฝ่ายอคติหรือรังเกียจฝังลึก แสดงออกใน 2 พฤติกรรม คือต่อต้านการเลือกปฏิบัติและการอุปถัมภ์ เพื่อให้ส่งเสริมความเสมอภาค เท่าเทียมกับคนทุกเพศสภาพ กับกลุ่มพฤติกรรมเลือกปฏิบัติหรืออุปถัมภ์เฉพาะพวกตน ข้อเสนอแนะสำหรับบริหารจัดการเลือกปฏิบัติและการอุปถัมภ์ โดยองค์การภาครัฐควรยึดบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โยงกับพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 และพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 ควบคู่กับการสร้างทัศนคติด้วยการสื่อสารมวลชนในการสร้างค่านิยมตามหลักสิทธิมนุษยชน เพื่อปรับเสริมวัฒนธรรมองค์การภาครัฐต่อบุคลากรในองค์กรอย่างเท่าเทียม

คำสำคัญ: วัฒนธรรมองค์การ, การเลือกปฏิบัติ, คนที่มีความหลากหลายทางเพศ, เพศสภาพ

บทนำ

บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ตามคำศัพท์แบบสากล หลายประเทศ (หลายประเทศหรือตามคำศัพท์แบบสากล การใช้คำว่าหลายประเทศ ไม่เป็นทางการ) เรียกว่า LGBTQI (ตัวอักษรแต่ละตัวมีความหมายดังนี้ L = Lesbian เพศหญิงรักผู้หญิงด้วยกัน G = Gay เพศชายรักผู้ชายด้วยกัน B = Bisexual เพศชายรักได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง T - Transgender คือ คนข้ามเพศ จากเพศชายข้ามเป็นเพศหญิง หรือเพศหญิงข้ามเป็นเพศชาย Q - Queer คือ คนที่พึงพอใจต่อเพศใดก็ได้ มีความรักโดยไม่จำกัดเพศ และ I = Intersex บุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพไม่สามารถระบุเพศตนได้ชัดเจน เนื่องจากเกิดมามีอวัยวะสืบพันธุ์สองเพศ หรืออาจเป็นบุคคลที่มีปริมาณฮอร์โมนหรือโครโมโซมเพศที่ผิดปกติ แต่จะปรากฏชัดเมื่อถึงวัยเจริญพันธุ์) (บุษกร สุริยสาร, 2557) บุคคลเหล่านี้เป็นมนุษย์ที่สามารถอยู่ในกลุ่มสังคมได้ เพียงมีอัตลักษณ์ทางเพศ อากัปกริยา พฤติกรรม ชัด/ต่างกับค่านิยมความรู้สึก ส่งผลให้คน LGBTQI เผชิญกับการล้อเลียน แสดงอาการรังเกียจ โดยเฉพาะการเลือกปฏิบัติ (Discrimination) จากคนในสังคมส่วนหนึ่ง หน่วยงาน องค์กร หรือนายจ้าง (ธนากรโลก, 2561 อ้างถึงใน ชลันทรา ปรารค์ทอง, 2565)

ปัจจุบันประเทศไทยได้ตรากฎหมายให้ความคุ้มครองแก่บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI ได้แก่ บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน และบัญญัติต่อไปใน มาตรา 27 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน และ (วรรค 3) การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำได้ต่อด้วย (วรรค 5) บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม (พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ 2558, 2558) จากรัฐธรรมนูญ สู่กฎหมาย ลำดับรองคือ พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 มาตรา 17 การกำหนดนโยบาย กฎ ระเบียบ ประกาศ มาตรการ โครงการ หรือวิธีปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลใดในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศจะกระทำได้ (พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ 2558, 2558) จากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายปกครองสูงสุดของประเทศและกฎหมายลำดับรองหรือกฎหมายลูกที่กล่าวมา มีเจตนารมณ์ชัดเจนว่า ในทางปฏิบัติบุคคลไม่ว่าเป็นเพศใด ชาย หญิง หรือบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI ต้องไม่ถูกกีดกัน จำกัดสิทธิ แบ่งแยก ทำให้ขาดโอกาส และไม่ได้รับความเป็นธรรม ด้วยวิธีการหรือการกระทำทั้งทางตรงหรือทางอ้อม จากหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลใดก็ตาม ไม่สามารถกระทำได้ การเลือกปฏิบัติเป็นการกระทำที่ไม่เคารพสิทธิมนุษยชน ละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิส่วนบุคคล ถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้กระทำสมควรประณาม และต้องถูกลงโทษ (ชนกานต์ สังสีแก้ว, 2561)

อย่างไรก็ดี การดำเนินชีวิตภายใต้บริบททางวัฒนธรรมของสังคมไทยร่วมกับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI มาอย่างยาวนาน คนไทยจำนวนไม่น้อยปรับเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม

ความคุ้นเคย และยอมรับต่อความหลากหลายทางเพศ จนกลายเป็นเรื่องปกติ (สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, 2024) มีส่วนร่วมผลักดันต่อรัฐให้ตรากฎหมายสมรสเท่าเทียมและประกาศใช้ล่าสุด (Royal Thai Government, 2567) มีสาระสำคัญในการรับรองอัตลักษณ์กับเพศสภาพ อีกทั้งมีกิจกรรมการรณรงค์ให้ความรู้ สร้างความเข้าใจต่ออัตลักษณ์ความทางแตกต่างเพศ ทำให้กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI ที่กดปิดตัวตน ได้เปิดเผยและแสดงออกอย่างเต็มที่ผ่านพฤติกรรม กิริยา การแต่งกาย รวมถึงการผ่าตัดเปลี่ยนเพศ แต่กิจกรรมภาพปรากฏอัตลักษณ์ที่เผยแพร่เหล่านี้ คนไทยอีกส่วนหนึ่งไม่ยอมรับ นำไปสู่การเลือกปฏิบัติจากหลายภาคส่วนเช่นกัน จนกลายเป็นวัฒนธรรมประเพณีของอีกฝักฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยโดยปริยาย

การเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI อาจเกิดจากทัศนคติเฉพาะบุคคล หรืออาจมาจากข้อเท็จจริงจากความไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมขององค์กร เช่น ภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษา (โรงเรียน มหาวิทยาลัย) หน่วยงานราชการ (ทหาร ตำรวจ ครู) องค์กรเอกชน และผู้ประกอบการ ในหลายสาขาวิชาชีพ การเลือกปฏิบัติประจักษ์ชัดจากรายงานดัชนีความไม่เท่าเทียมทางเพศของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ได้จัดลำดับประเทศไทยในลำดับ 79 จากสมาชิก 189 ประเทศ (United Nations Development Programme, 2021) ผลเชิงปริมาณจากการวิจัยของกลุ่มธนาคารโลก ร่วมกับมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ และบริษัท Love Frankie พบว่า กลุ่มคนข้ามเพศ (T) 77% หญิงรักหญิง (L) 62.5% และชายรักชาย (G) 49% ถูกปฏิเสธรับเข้าทำงานด้วยเหตุผลว่า อัตลักษณ์ทางเพศแตกต่างจากเพศกำเนิด ทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติ (SDG PORT, ม.ป.ป.) สอดคล้องกับรายงานการศึกษาของ World Bank เมื่อปี 2561 พบว่า ร้อยละ 90.63 ของกลุ่มตัวอย่าง ประสบปัญหาการถูกเลือกปฏิบัติในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง และจากรายงานของ UNDP ในปี 2562 พบว่า ร้อยละ 47.5 เคยถูกรบกวนหรือห้ามแสดงออกทางเพศ ขณะที่ร้อยละ 48.5 กลุ่ม LGBTQI วัยแรงงาน มีปัญหาด้านอารมณ์ เคยคิดฆ่าตัวตายจากความเครียดที่ต้องกดทับ ปิดบังการแสดงออกทางเพศ รวมทั้งรายงานการศึกษาของ Economic Inclusion of LGBTI Groups in Thailand ของธนาคารโลก พบว่า เยาวชน LGBTQI ร้อยละ 8.83 เคยถูกเลือกปฏิบัติในการคัดเลือกนักเรียน/นักศึกษาเข้าเรียน หรือแนะนำการศึกษาต่อในบางสาขาวิชาที่สนใจ ซึ่งถือเป็นการกีดกัน จำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกทางเพศในสถานศึกษา ตลอดจนจากผลการสำรวจของศูนย์ความรู้นโยบายเด็กและครอบครัว ร่วมกับสำนักกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ในปี 2565 พบว่า เยาวชน LGBTQI ร้อยละ 50.5 ที่ถูกเลือกปฏิบัติมีความเครียดสูง รู้สึกโดดเดี่ยว ความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2568)

การเลือกปฏิบัติในหน่วยงานราชการ กรณีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หน่วยงานภาครัฐ มีหน้าที่บริหารทรัพยากรบุคคลในส่วนข้าราชการพลเรือน รวมถึงการบริหารบุคคลกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI ด้วย แต่พบว่าไม่มีแนวทางสร้างความเสมอภาคทางเพศ เนื่องจากไม่มีการกำหนดกฎระเบียบ กฎหมาย แนวปฏิบัติสำหรับส่งเสริมให้กลุ่มคนเหล่านี้มีความเท่าเทียมทางด้านโอกาสการทำงาน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2546; อ้างถึงใน ชลินทรา ปรารค์ทอง, 2565) ส่วนกรณีหน่วยงานราชการด้านการปกครอง เช่น ปลัดอำเภอ มีบทบาทผู้นำท้องถิ่น ต้องปกปิดอัตลักษณ์ทางเพศเพื่อสร้างความไว้วางใจแก่ประชาชน ต่างจากข้าราชการในหน่วยงานระดับเดียวกันคือ สำนักงานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร สามารถแสดงอัตลักษณ์ทางเพศได้ (ชลินทรา ปรารค์ทอง, 2565) เห็นได้ว่า หน่วยงานราชการยังมีการเลือกปฏิบัติค่อนข้างมาก ดังที่ Karoonporn

Chetpayark (2560) พบข้อมูลว่า บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนหรือระดับอำนาจการขึ้นไปจนถึงผู้บริหารระดับสูงในระบบราชการไทย การเปิดเผยตัวตนว่าเป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI เป็นสิ่งที่ค่อนข้างยากมาก เพราะกระทบต่อตำแหน่งงาน ดังกรณีตัวอย่างที่ ธันยพร บัวทอง (2019) นำเสนอข่าวผ่าน BBC News ไทย ว่า ดร.สิริรัฐ ภาณุจนโพธิ์ หรือครูเอ สอนอยู่ที่โรงเรียนบ้านวังเกษตร อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งเป็นครูข้ามเพศ ได้แต่งกายตามอัตลักษณ์ทางเพศไปสอนหนังสือที่โรงเรียน ได้ถูกผู้บริหารโรงเรียนเรียกไปตำหนิและกล่าวคำดูหมิ่นจากการแต่งกายตามเพศสภาพ ประกอบกับผลการวิจัยของ ธภัทร บุญสถิตย์ถาวร (2566) พบว่า การปิดกั้นโอกาสการทำงานสายอาชีพตำรวจและทหาร ไม่นับญาติให้ชายรักชาย หรือหญิงรักหญิงเข้าสู่ตำแหน่งระดับสูง โดยได้ยกกรณีตัวอย่างของ ศพทวธ หรือครูเคท แสดงความเห็นไว้ว่า ตนเองทำงานข้าราชการเป็นครู ซึ่งวิชาชีพนี้ผู้คนยึดติดอยู่กับการแบ่งแยกทางเพศ ที่มองว่ากลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI ไม่อยู่ในระบบหรือระเบียบ เพราะวิชาชีพการศึกษาในระบบข้าราชการเชื่อว่าครูต้องมีความน่าเชื่อถือ (ศพทวธ ครึ่งพิบูลย์, 2561) นอกจากนี้ ศุภณัฐ เดชวิธิ (2563) ยังให้ความเห็นว่า กลุ่มคนรักเพศเดียวกันไม่กล้าเปิดเผยตัวตนให้สังคมในที่ทำงานรับรู้ และมีแนวโน้มสูงที่มีรูปแบบพฤติกรรมเป็นไปในลักษณะหลีกเลี่ยง มีความวิตกกังวลค่อนข้างสูง กลัวผลกระทบในเชิงลบที่ตามมา เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ นัทธมน ทรศนกุลพันธ์ (2559) อธิบายว่า บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศต้องใช้ความพยายามมากกว่าคนที่มีเพศปกติ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับในที่ทำงาน อีกทั้งงานวิจัยของ ชลิตนรา ปรารค์ทอง (2565) เสนอว่า กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI ยังมีความเสี่ยงที่ต้องอยู่ในสภาวะการทำงานที่ไม่เป็นมิตร อาทิ การนินทา ล้อเลียน เสียดสี อันทำให้รู้สึกว่าคุณค่ากลุ่มคนเหล่านี้เป็นผู้สร้างเสียงหัวเราะในที่ทำงาน

แม้ปัจจุบันมีบทบัญญัติทางกฎหมายสำหรับปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI ได้เพื่อสร้างความเท่าเทียม แต่ส่วนใหญ่ยังมักอ้างอิงทัศนคติเฉพาะบุคคล หรืออ้างอิงข้อเท็จจริงด้วยเหตุผลความไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมหน่วยงานหรือวัฒนธรรมองค์กร แนวโน้มการเลือกปฏิบัติจึงมีอัตราส่วนปรากฏในรายงานการวิจัยดังกล่าวข้างต้น แม้ว่าการเลือกปฏิบัติเป็นการขัดและไม่ชอบด้วยกฎหมาย สามารถอ้างกฎหมายซึ่งบัญญัติรับรองหลักการพื้นฐานเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลให้เสมอภาคกัน (นฤมล แซ่โจ้ว, 2024) ประกอบกับยุคปัจจุบันมีการพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์แบบดิจิทัล เช่น e-testing, e-government ฯลฯ เป็นเครื่องมือตรวจสอบการกระทำและเป็นหลักฐานสำหรับกล่าวหาการเลือกปฏิบัติได้ (สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล, 2561) แต่บทลงโทษตามกฎหมายไทยยังไม่ครอบคลุมเพียงพอ ต่อการยับยั้งการเลือกปฏิบัติโดยเฉพาะจากหน่วยงานราชการ รวมทั้งการเลือกปฏิบัติจากองค์กรเอกชน จึงส่งผลให้เกิดการกระทำเลือกปฏิบัติในสังคมไทยเรื่อยมา (ชนกานต์ สังข์แก้ว, 2561)

อย่างไรก็ดี องค์การสหประชาชาติ กำหนดกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) เพื่อป้องกันการเลือกปฏิบัติที่ครอบคลุม เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง เหล่านี้ได้สร้างปรากฏการณ์ทางสังคมในการเลือกปฏิบัติ (คณาธิป ทองรวีวงศ์, กัญทิมา ช่างทำ, ภคมน สืบไชย, กุสุมา สุนประชา และชลธิชา สมสะอาด, 2560) ที่ล่วงละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และความเสมอภาค รวมทั้งกีดกันโอกาส สิทธิ การเข้าถึงบริการหรือสวัสดิการอื่นใดที่พึงมีพึงได้ บทความนี้จึงขอเสนอผล

การศึกษาข้อมูลจากเอกสารสำคัญเพื่อเข้าถึงแก่นแท้ที่สร้างแรงจูงใจให้กระทำการเลือกปฏิบัติ และ
ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI และหน่วยงาน/
องค์กรที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและรูปแบบการเลือกปฏิบัติ

เพื่อความเข้าใจและไม่สับสนต่อความหมาย “การเลือกปฏิบัติ” อาจทำความเข้าใจคำจาก
ภาษาอังกฤษ Discrimination ก็ได้ และเพื่อให้เข้าใจความหมายที่แฝงอยู่ในการปฏิบัติของ ‘ผู้เลือก’
ปฏิบัติ ต่อ ‘ผู้ถูกเลือก’ ปฏิบัติ ด้วยการกระทำที่ต่างจากมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยอาจกระทำด้วยวิธี
กีดกัน การจำกัดสิทธิ รวมถึงมีอคติ อันส่งผลให้การกระทำนั้นนำไปสู่ความไม่เท่าเทียมเสมอภาค โดยที่
ผู้ถูกเลือกปฏิบัติเป็นปัจเจกบุคคล กลุ่มคน หรือคณะบุคคลที่อยู่ในประเภทเดียวกัน แล้วถูกเลือกปฏิบัติ
จนเกิดความเสียเปรียบ เสียชื่อเสียง เสียโอกาส หรือได้รับสิทธิอันน้อยลง ทำให้เข้าไม่ถึงสิทธิที่ตนพึงได้รับ
 ฯลฯ ลักษณะการปฏิบัติเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่เป็นอุปสรรคต่อหลักความเท่าเทียมของมนุษย์ หรือ
หลักการสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนกว่าได้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ

แนวคิดด้านสิทธิมนุษยชน (Human Right) หมายถึง สิทธิตามธรรมชาติที่ติดตัวมนุษย์
มาตั้งแต่เกิด เป็นสิทธิที่ถูกกำหนดโดยปณิธานสากล และกล่าวถึงในกติการะหว่างประเทศ รวมทั้ง
สนธิสัญญาหรือข้อตกลงที่ประเทศทั่วโลกได้รับรองสิทธินั้นร่วมกัน ซึ่งมีความหมายแบบแคบ คือ
เป็นสิทธิเฉพาะบุคคล มีลักษณะเป็นสิทธิพลเมืองที่ได้รับสิทธิตามขอบเขตที่กฎหมายบัญญัติหรือ
ค่านิยมทางวัฒนธรรมที่สังคมในรัฐนั้นใช้ปฏิบัติต่อกัน ภายใต้สิทธิแห่งความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ
(Equality and Non-discrimination) (พิสิษฐ์ เหล่าศิริรัตน์, 2558) แต่มักปรากฏลักษณะการเลือก
ปฏิบัติที่สร้างความไม่เสมอภาค ซึ่งนำไปสู่ปัญหาเป็นวงกว้างในสังคม หากทุกคนคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน
ยึดถือเป็นหลักปฏิบัติเพื่อความเท่าเทียมกันตามหลักการว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เมื่อยังมีการเลือกปฏิบัติ
ย่อมแสดงว่า สังคมนั้นละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นหลักการสากลและค่านิยมทางวัฒนธรรมโลก (กรม
องค์การระหว่างประเทศ, 2567)

2. แนวคิดระบบอุปถัมภ์ (Patronage System)

มีรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลผู้มีบารมี ร่ำรวย มีอิทธิพลทางสังคม
เชื่อมโยงกับการใช้อำนาจอย่างเป็นระบบ เพื่อสนับสนุน ช่วยเหลือเกื้อหนุน เข้าข้าง แยกโอกาสการปฏิบัติ
ที่ทำให้เกิดความไม่เสมอภาค ไร้ความเป็นธรรม (สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง, 2564) เป็นการปฏิบัติเชิงระบบ
สำหรับใช้กับญาติพี่น้องในวงศ์ตระกูล บุคคลใกล้ชิด หรืออาจเรียกว่าระบบเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism)
(มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2564) ประพฤติปฏิบัติสืบสานเชิงพฤติกรรมต่อกันมาตั้งแต่อดีตกาล
จนกลายเป็นประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยมในสังคมไทย ด้วยการปฏิบัติต่อพวกตนอย่างในระบบอุปถัมภ์
หรือเลือกปฏิบัติ หรือการเลือกอุปถัมภ์เฉพาะคนในวงศ์าคณาญาติ เพื่อนพ้องน้องพี่ (คณะกรรมการ
วิสามัญพิจารณาการศึกษาการแก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์ในระบบราชการไทยให้เป็นรูปธรรม, 2558) บนพื้นฐาน
ทัศนคติความลำเอียง เอาเปรียบ อาจย้อนภาพให้เห็นระบบอุปถัมภ์โดยกลุ่มอำมาตย์ เหล่าเจ้าขุนมูลนาย
ผู้นำกองทัพ นักการเมือง ข้าราชการระดับสูง เจ้าพ่อผู้มีอิทธิพล บุคคลทั้งหลายเหล่านี้มักมีบทบาท
เชิงอำนาจ ตัวแสดงเป็นผู้อุปถัมภ์ ด้วยการหนุนช่วยหรือเลือกปฏิบัติแก่คนของตนที่แสดงบทรูปเป็นผู้ถูก

อุปถัมภ์ ผลพวงจากการอุปถัมภ์แบบเลือกปฏิบัติ ทำให้เกิดความอยุติธรรมในสังคม สร้างความเหลื่อมล้ำ ความไม่เท่าเทียมจากสิทธิที่พึงมี ล้วนเป็นการละเมิดกฎหมายและสิทธิมนุษยชน หรือไร้ชิ้นแป และไร้มนุษยธรรม (มุกดา สุวรรณชาติ, 2565)

เมื่อตระหนักถึงหลักการสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และรู้สึกถึงการกระทำตามประเพณี นิยมด้วยระบบอุปถัมภ์ผ่านวิธีการเลือกปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานโดยอาศัย ความสัมพันธ์จากกลุ่มอำนาจบารมี ที่ไม่คำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความเหมาะสม (วิทยากร เชียงกูล, 2547) สะท้อนให้เห็นว่า สังคมนั้นมีการละเมิดสิทธิ เสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ด้วยการกีดกันสิทธิ ความเป็นมนุษย์ และแย่งความเป็นธรรมทางสังคม ทั้งยึดและแย่งโอกาสการเข้าสู่อาชีพ/การได้งาน เพียงเพราะเป็นเหยื่อที่ถูกเลือกปฏิบัติจากระบบอุปถัมภ์

3. รูปแบบการเลือกปฏิบัติ

การเลือกปฏิบัติ เกิดจากการปฏิบัติที่แตกต่างกัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและค่านิยมของ บุคคล โดยมากมักเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบางและเป็นคนชายขอบ (Vulnerable and Marginalized Groups) ได้แก่ เพศ รสนิยมทางเพศ ศาสนา ภาษาชาติกำเนิด ความพิการ สถานะสุขภาพ ความเห็นทางการเมือง ฐานะทางเศรษฐกิจ ฯลฯ (SDG Move, 2022) ซึ่งการเลือกปฏิบัติสามารถเกิดขึ้นหรือถูกกระทำ ได้ในทุกหนทุกแห่ง โดยรูปแบบการเลือกปฏิบัติ (Model of Discrimination) เกิดขึ้นทั้งการทำงาน การศึกษา การจ้างงาน บริการภาครัฐ/เอกชน การประกอบธุรกิจ การประกอบวิชาชีพ การเป็นสมาชิก องค์กร การกิจกรรมสาธารณะ เป็นต้น

วิธีการเลือกปฏิบัติในสังคมไทย แม้ว่าคนไทยจำนวนมากยอมรับการอยู่กับความหลากหลาย ทางเพศได้ แต่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่า คนไทยจำนวนมากยังมีอคติและไม่ยอมรับบุคคลที่มีความหลากหลาย ทางเพศ LGBTQI เฉกเช่นเดียวกับวัฒนธรรมในหน่วยงานภาครัฐไม่ยอมรับหัวหน้างานที่เป็นเพศหญิง โดยเฉพาะบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI เกิดอคติต่อคนที่ไม่ชอบ หรือเกิดความเกลียดชัง แบบฝังลึกต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (สุตภาวดี ไชยชะลอ, 2565) มักเกิดขึ้นในหน่วยงานราชการ (ชญัญญา นุช อาสาธร, 2562) จึงเกิดการเลือกปฏิบัติ ส่งผลต่อการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมวัฒนธรรมไทย (สำนักปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2559) ทั้งนี้มีเหยื่อที่ถูกเลือกปฏิบัติ ด้วยเหตุผลว่า เป็นคนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ คนรักเพศเดียวกัน หรือจากหลากหลายเหตุผลว่า ด้วยเรื่องเพศ หากจำแนกการเลือกปฏิบัติให้เห็นในมุมกว้าง อาจฉายภาพให้เห็นได้ 3 รูปแบบ (SDG Move, 2022) ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การเลือกปฏิบัติโดยตรง (Direct Discrimination) เป็นกระทำที่ก่อให้เกิดการ แยกความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างบุคคลและกลุ่มบุคคล ทำให้ความเหลื่อมล้ำในสิทธิของคนหนึ่งได้ น้อยกว่าอีกคนหนึ่ง หรือกลุ่มหนึ่ง ตัวอย่างการเลือกปฏิบัติโดยตรงกรณีทางเพศ เช่น หลังจากบทบัญญัติ แห่งกฎหมายกำหนดให้บุคคลที่เป็น LGBTQI ไม่สามารถแต่งกาย (แบบชายเป็นหญิง หรือผู้หญิงเป็นชาย) เข้าไปในสถานที่ราชการได้ ลักษณะที่เกิดขึ้นของการเลือกปฏิบัติโดยตรงจากเหตุผลความหลากหลาย ทางเพศ เช่น องค์กรหลายแห่งเปิดรับสมัครงาน แต่ปฏิเสธไม่รับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI โดยมองว่าจะทำให้องค์กรเสื่อมเสียชื่อเสียง (ณัฐนิจิต ภิญาปัญญา, 2565)

รูปแบบที่ 2 การเลือกปฏิบัติโดยอ้อม (Indirect Discrimination) ลักษณะคือ เมื่อมีการกำหนดกฎหมาย นโยบาย หรือแนวปฏิบัติ เพื่อมิให้เกิดการแบ่งแยกแตกต่างกัน แต่บางคนหรือบางกลุ่มคน ได้รับความเสียเปรียบอย่างชัดเจน เช่น แนวทางปฏิบัติในเรื่องการแต่งกายเข้าเรียนในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยให้บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI แต่งกายได้ตามเพศสภาพ แต่ปรากฏว่า เกิดกระแสต่อต้านสถานศึกษาแห่งนั้น สร้างผลให้คนไทยจำนวนไม่น้อยที่ยังมีอคติและไม่ยอมรับความหลากหลายทางเพศ ร่วมกันต่อต้าน พยายามสร้างภาพลักษณ์เพื่อไม่ให้คนเข้าไปศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาแห่งนั้น

รูปแบบที่ 3 การเลือกปฏิบัติแบบทับซ้อน (Intersectional Discrimination) ลักษณะที่เกิดขึ้นจากการเลือกปฏิบัติหลายรูปแบบพร้อมกัน ทำให้คนกลุ่มหนึ่งเสียเปรียบมากยิ่งขึ้น กรณีการเลือกปฏิบัติต่อแรงงานสตรี ส่งผลให้ผู้หญิงได้รับค่าจ้างน้อยกว่าผู้ชาย ในงานเดียวกัน เช่นกับการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI ทำให้ได้รับค่าจ้างน้อยกว่ากลุ่มคนปกติ การเลือกปฏิบัติกรณีผู้หญิงที่เป็นคนข้ามเพศ (T) หรือเพศหญิงข้ามเป็นเพศชาย ทำให้ได้รับค่าจ้างน้อยกว่าผู้หญิงด้วยกัน

เห็นได้ว่า รูปแบบการเลือกปฏิบัติทุกลักษณะ ล้วนเกิดจากพื้นฐานทางความคิด ความคิดเชิงอคติ และความรังเกียจฝังใจ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม ความคิดและพฤติกรรมเหล่านี้เป็นปัจจัยทำให้เกิดความแตกแยก การเอารัดเอาเปรียบเพื่อผลประโยชน์ของตนหรือกลุ่มพวก รวมถึงการต่อต้านคัดค้านความเป็นมนุษย์ ด้วยเหตุผลเพียงเพราะอัตลักษณ์ที่แตกต่างกับตน หรือกลุ่มฝ่ายตน เมื่อเกิดแนวคิดอคติสิ่งที่ตามมาคือ การกำหนดกฎเกณฑ์ นโยบาย แนวทางปฏิบัติ ย่อมเกิดความลำเอียง กระทั่งเกิดการเลือกปฏิบัติในที่สุด สร้างวัฒนธรรมใหม่ที่ส่งผลให้เกิดความไม่เสมอภาคเท่าเทียม ส่งผลฝังลึกต่อไป จนอาจกลายเป็นรูปแบบหนึ่งในสังคมไทย

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์การ

วัฒนธรรมองค์การ (Organization Cultural) หมายถึง ความเชื่อ พฤติกรรม ประเพณีปฏิบัติ และค่านิยมร่วมกันของบุคลากรในองค์การ เป็นสภาพแวดล้อมการทำงานที่กำหนดกรอบความคิด และแนวทางปฏิบัติสำหรับทุกคนในองค์การ ได้แก่ รูปแบบการบริหารสั่งการ ระบบปฏิบัติงาน เครื่องมือและวิธีการสื่อสาร ระเบียบการแต่งกาย กฎเกณฑ์ข้อบังคับเฉพาะสำหรับองค์การ โดยองค์การแต่ละแห่งสร้างสมวัฒนธรรมองค์การมาด้วยวิถีที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของงาน หรือลักษณะหน้าที่ เป้าประสงค์ พันธกิจขององค์การนั้น เพื่ออธิบายวัฒนธรรมองค์การภาครัฐ จากความหมายวัฒนธรรมองค์การที่กล่าวว่ามี ความแตกต่างกันในแต่ละองค์การ วัฒนธรรมองค์การภาครัฐมีความแตกต่างเชิงแนวคิดและเชิงปฏิบัติ คือ เป็นองค์การที่มีแนวคิดแบบเป็นทางการ (Format) เคร่งครัดเข้มงวด (Strictly) ส่วนในเชิงปฏิบัติ เน้นการปฏิบัติตามกฎระเบียบ แบบแผน มีขั้นตอนการทำงานเป็นระบบของราชการ รูปแบบสายการบังคับบัญชาจากบนลงล่าง เอกภาพชัดเจน เน้นการควบคุม และการประสานงาน บุคลากร/ข้าราชการต้องทำตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามความชำนาญ

ความสำคัญของวัฒนธรรมองค์การภาครัฐ เป็นอุปกรณ์ช่วยให้องค์การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างราบรื่น เป็นวิถีปฏิบัติของคนในองค์การที่ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา หล่อหลอมพฤติกรรมของคนในองค์การให้มีบุคลิกภาพตามบริบทของงาน ลักษณะหน้าที่ เป้าประสงค์ พันธกิจขององค์การที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เกิดภาพลักษณ์เป็นที่ยอมรับของบุคลากรภายใน และภาพลักษณ์ด้านประสิทธิภาพของงานเชิงประจักษ์ต่อประชาชนภายนอกองค์การ

สถานการณ์ความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย

ปรากฏการณ์การเพิ่มขึ้นจำนวนประชากร LGBTQI ทั่วโลกอาจมีถึง 800 ล้านคน (Policy Watch, 2567) รวมถึงประเทศไทย ที่ขยายจำนวนประชากรที่มีความหลากหลายทางเพศ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะสังคมไทยเริ่มเปิดกว้างและยอมรับคน LGBTQI มากขึ้น จึงยอมเปิดเผยแสดงตัวตนมากขึ้น ทำให้ในปี 2566 มีประชากร LGBTQI มีจำนวนประมาณ 5.9 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ที่มีราว 4.2 ล้านคน (Policy Watch, 2567)

แผนภาพประมาณการ การเพิ่มจำนวนประชากร LGBTQI ในประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2559 ถึงปี 2566

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566

(https://www.nesdc.go.th/download/Social/Social_Report/2566_article_q2_003.pdf)

การเพิ่มจำนวนประชากร LGBTQI สัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับของสังคมไทย รัฐได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 ด้วยเจตนารมณ์เพื่อให้ความคุ้มครองกลุ่มคน LGBTQI ให้ดำรงสถานะในสังคมไทยได้อย่างเท่าเทียม เสมอภาค (พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ 2558, 2558) ช่วยให้ผู้ตกเป็นเหยื่อจากการเลือกปฏิบัติสามารถเรียกร้องขอความเป็นธรรมได้ ต่อมาประเทศไทยประกาศใช้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2567 หรือกฎหมายสมรสเท่าเทียม มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 22 มกราคม 2568 เป็นต้นไป (มติชนออนไลน์, 2567) ทำให้การสมรสของคน LGBTQI ได้รับการรับรองตามกฎหมาย ทั้งยังสามารถจดทะเบียนสมรสกันได้ และมีสิทธิรับบุตรบุญธรรมร่วมกัน สิทธิความเป็นทายาทโดยธรรมในการรับมรดกจากคู่ชีวิต สิทธิการจัดการทรัพย์สิน และสิทธิอื่นที่เกี่ยวข้อง (มูลนิธิเพื่อนรัก, 2567) ในสถาบันการศึกษาหลายแห่งอนุญาตให้นักศึกษาและบัณฑิตสวมชุดตามเพศสภาพตนได้ (ทินกร บุญสืบสกุล, 2563) ส่วนภาคเอกชน หลายบริษัทกำหนดนโยบายส่งเสริมสิทธิ LGBTQI เช่น การเบิกค่ารักษาพยาบาลให้คู่ชีวิตที่เป็นเพศเดียวกัน การลาเพื่อผ่าตัดแปลงเพศได้ไม่เกิน 30 วัน ฯลฯ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2023)

สถานการณ์แห่งยุคศตวรรษที่ 21 มีการปรับทัศนคติ ค่านิยมผ่านวัฒนธรรมและสังคมไทย เข้าใจและยอมรับกลุ่มคน LGBTQI ขยายวงกว้างขึ้น (เฉลิมพล พิทักษ์บรรชัย และคณะ, 2566) ทำให้คนกลุ่มนี้ผ่อนคลายสภาวะกดดัน ได้เปิดเผยตัวตนตามเพศสภาพ (ศุภณัฐ เดชวิถิ, 2563) เช่น แสดงพฤติกรรม อากัปกริยา การแต่งกาย ฯลฯ ซึ่งอัตลักษณ์เหล่านี้ถูกนำไปสร้างความบันเทิง สร้างมูลค่าเพิ่มแก่อำชีพ นักแสดงตลก การลงทุนภาคธุรกิจความบันเทิง มีการสร้างภาพยนตร์ และรายการโทรทัศน์ ฉายภาพวิถีชีวิต

คน LGBTQI สะท้อนฉกทัศน์ปัจจุบันและแนวโน้มข้อเท็จจริงในอนาคต ได้สร้างกระแสนิยมในกลุ่มผู้ชมอย่างไม่จำกัดวัย (กรมธุรกิจการค้า, 2567) ดังภาพยนตร์ที่นำเสนอเรื่องราวความรักระหว่างชายกับชายในรูปแบบซีรีส์วาย (Series Y) เป็นการส่งเสริมค่านิยมทางวัฒนธรรมให้อยู่ร่วมกับคนที่มีความหลากหลายทางเพศ (ปณิธิ บรรวน, 2557) ความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยปัจจุบันเปิดใจรับมากขึ้น (มูลนิธิหมอชาวบ้าน, 2022)

วัฒนธรรมองค์การภาครัฐกับการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

ภาพลักษณ์ขององค์การภาครัฐ เป็นองค์การที่สร้างความน่าเชื่อถือและการยอมรับของข้าราชการภายในองค์กรและประชาชนภายนอกองค์กร ส่งผลต่อการสร้างสมวัฒนธรรมองค์การ เป็นเสมือนประเพณีปฏิบัติตามกันมาของข้าราชการ (มนสิข สิริสมบุญ, 2563) กระทั่งรัฐมีข้อบัญญัติทางกฎหมายในการส่งเสริมความเสมอภาค และสิทธิความเท่าเทียมทางเพศของบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI คือ พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ” หมายความว่า การกระทำหรือไม่กระทำการใด อันเป็นการแบ่งแยกกีดกัน หรือจำกัดสิทธิประโยชน์ใด ๆ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม โดยปราศจากความชอบธรรมเพราะเหตุที่บุคคลนั้นเป็นเพศชายหรือเพศหญิง หรือมีการแสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด ประกอบกับ มาตรา 17 การกำหนดนโยบาย กฎ ระเบียบ ประกาศ มาตรการ โครงการ หรือวิธีปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลใดในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ จะกระทำมิได้ และประกอบด้วย มาตรา 20 ในกรณีที่เกิดคณะกรรมการ วลพ.* วินิจฉัยว่า เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ให้มีอำนาจออกคำสั่ง ดังต่อไปนี้ 1. ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ด้วยวิธีใดที่เห็นเหมาะสม เพื่อระงับและป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ (พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ 2558, 2558) เมื่อพิจารณาประกอบกับพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 มาตรา 5 มาตรฐานทางจริยธรรม คือ หลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะต้องประกอบด้วย ... (6) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ (พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562, 2562) อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่าบทบัญญัติทางกฎหมาย มีผลให้วัฒนธรรมองค์การภาครัฐต้องปรับเปลี่ยน อาจเคยมีการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI ไม่สามารถการเลือกปฏิบัติโดยตรง เช่น ปฏิเสธไม่รับสมัครบุคคล LGBTQI หรือการต้องเข้ารับการเกณฑ์ทหาร วัฒนธรรมองค์การภาครัฐ อาจยังไม่มีแนวทางการปฏิบัติ ที่เป็นมาตรฐาน อีกทั้งการเลือกปฏิบัติโดยอ้อม ปิดกั้น ไม่เปิดโอกาสให้บุคคล LGBTQI ดำรงตำแหน่งระดับสูง รวมถึงไม่อาจเลือกปฏิบัติแบบทับซ้อน เช่น ความพยายามคงวัฒนธรรมองค์การภาครัฐ ไม่ยอมรับเพศหญิงให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้างาน หากหญิงข้ามเพศชาย หรือชายข้ามเป็นหญิง ยังปิดกั้นไม่ยอมรับ เป็นการเลือกปฏิบัติที่สร้างความไม่เท่าเทียมกัน (จันทร์จิรา บุญประเสริฐ, 2554) บุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ด้านการบริหารเกี่ยวกับบุคลากรที่กระทำการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ จะกระทำมิได้อีกต่อไป ถ้าบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศ ถูกเลือกปฏิบัติในองค์การสามารถอ้างสิทธิทางกฎหมายเพื่อเรียกร้องความเท่าเทียมและความเสมอภาค

* ย่อมาจาก คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

ทางเพศ เพื่อรักษาศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์อันพึงกระทำได้ (UNDP & APTN, 2560) อีกทั้ง เมื่อพิจารณาผลลัพธ์เชิงปฏิบัติตามบทบัญญัติใน มาตรา 6 ให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในความรับผิดชอบ (พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562, 2562) สำหรับบังคับใช้กับองค์การกลางบริหารงานบุคคลแต่ละประเภท รวมทั้งให้มีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินการกระบวนการรักษากฎจริยธรรมและการประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ตลอดจนการกำหนดมาตรการการพัฒนา เพื่อส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ในองค์กรของรัฐมีพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี และมาตรการที่ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่องค์กรของรัฐที่มีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรม หรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ให้้องค์การกลางบริหารงานบุคคลสามารถกำหนดมาตรการทางการบริหารงานบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทนั้นก็ได้

นอกจากกฎหมายดังกล่าวแล้ว องค์การภาครัฐหลายแห่งได้ปรับเสริมวัฒนธรรมองค์การให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 และพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 โดยกำหนดเป็นนโยบาย คำสั่ง ประกาศ หรือเรียกอย่างอื่นที่มุ่งสื่อสารให้เห็นถึงเจตนารมณ์ในสิทธิความเท่าเทียมและการส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศ พ่วงด้วยสาระสำคัญที่มุ่งต่อต้านหรือปฏิเสธการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมทางเพศ สิ่งที่สื่อสารเหล่านี้เป็นเครื่องมือช่วยผลักดัน ให้มีการปรับเสริมวัฒนธรรมองค์การภาครัฐให้มีทิศทางหรือแนวโน้มเชิงปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมความเสมอภาคอย่างแท้จริง ปราศจากการเลือกปฏิบัติกับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI อย่างไม่เป็นธรรม ด้วยเหตุผลทางเพศอย่างหนึ่งอย่างใด ตัวอย่างที่เกิดขึ้น เช่น 1. ประกาศกระทรวงแรงงาน (กระทรวงแรงงาน, 2560) เรื่อง การแต่งกายและเครื่องแบบปกติของพนักงานราชการในสังกัดกระทรวงแรงงาน กำหนดให้พิจารณาทบทวนเรื่องชุดเครื่องแบบข้าราชการพลเรือนและให้แนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้และข้าราชการ และผู้สมัคร เข้ารับราชการพลเรือนที่เป็นบุคคลข้ามเพศสามารถปฏิบัติตามอัตลักษณ์ทางเพศของตน 2. การพิจารณาในการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง ต้องไม่นำประเด็นอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของบุคคลมาเป็นเงื่อนไขในการพิจารณา (ธภัทร บุญสถิตย์ถาวร, 2566) หรือการเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายค่าตอบแทนอย่างเป็นทางการ หรือความลำเอียงระดับการปฏิสัมพันธ์ที่ไม่เป็นทางการ เป็นการแสดงพฤติกรรมโดยไม่เป็นธรรมทางเพศยังอาจส่งผลเสียต่อสถานที่ทำงานในแต่ละวัน (Cech & Rothwell, 2020) และ 3. การประกาศรับสมัครบุคคลเข้ารับราชการ ให้กำหนดคุณสมบัติผู้สมัครงานได้เช่น วุฒิการศึกษา สถานภาพ ความสามารถเฉพาะที่สอดคล้องกับตำแหน่งงาน โดยไม่ต้องระบุเพศกำเนิดและเพศสภาพ (UNDP & APTN, 2560) เป็นต้น

การเลือกปฏิบัติในวัฒนธรรมองค์การภาครัฐ อาจยังยึดรูปแบบดั้งเดิม จากความมิดชิดหรือเกลียดชังฝังลึกของกลุ่มอนุรักษ์นิยมและผู้มีอำนาจในการบริหารองค์การยังอาศัยระบบอุปถัมภ์ เพื่อเกื้อหนุนเข้าข้าง สร้างความได้เปรียบ เพื่อแย่งชิงโอกาส เลือกปฏิบัติแบบทับซ้อน ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมระหว่างคนสองฝ่าย ซึ่งฝ่ายหนึ่งเป็นการกระทำของผู้อุปถัมภ์ที่มีอำนาจและมีทรัพยากรทางการบริหาร (คน: Man, เงิน: Money, เครื่องมือ: Material, วิธีการจัดการ: Management) กับฝ่ายที่พึ่งพิงความสัมพันธ์จากระบบอุปถัมภ์ ซึ่งทั้งสองฝ่ายมีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ต่อกัน เช่น กลุ่มชนชั้นผู้มีอำนาจ กลุ่มผู้เป็นบริวาร อาจมอบสิทธิพิเศษ ตำแหน่งหน้าที่แก่บริวาร จึงต้องตอบแทนด้วยการมอบความจงรักภักดีและทำงานอารขารับใช้ เป็นต้น ความสัมพันธ์ระบบอุปถัมภ์แบบอำนาจนิยมก็ยังคงอยู่คู่วัฒนธรรม

องค์การ (พงศกร รอดชมภู, 2564) จึงมีความเป็นไปได้ว่า การเลือกปฏิบัติด้วยระบบอุปถัมภ์ยังหลงเหลืออยู่ในวัฒนธรรมองค์การภาครัฐ กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ อาจยังคงเป็นเหยื่อ แต่ภาพลักษณ์จากการเลือกปฏิบัติด้วยระบบอุปถัมภ์ ได้กลายเป็นการเลือกข้างไปโดยปริยาย อันเนื่องมาจากทัศนคติของฝ่ายยอมรับสังคมเพศสภาพ กับฝ่ายอคติ รังเกียจฝังลึก หากแต่ผลผลิตภาพขององค์การภาครัฐยังคงประสิทธิภาพ ไม่เสียขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการทั่วไปที่มีใช้กลุ่มเพศสภาพอาจสยบยอมเพื่อไม่ให้เกิดแรงกระเพื่อม ระส่ำระสายจนเกินไป แต่ด้วยยุคการสื่อสารด้วยระบบดิจิทัลหลายองค์การพยายามปรับเสริมวัฒนธรรมองค์การรัฐพยายาม ลดบทบาท ความสำคัญของการเลือกปฏิบัติด้วยระบบอุปถัมภ์ลง แล้วการนำระบบคุณธรรม (Merit System) หรือธรรมาภิบาล (Good Governance) มาใช้มากขึ้น ซึ่งอาจช่วยสนับสนุน พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 ตามสิทธิความเท่าเทียม ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้มากขึ้น เมื่อถึงกาลเวลาที่เห็นว่า สิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องสำคัญต่อตนเองและผู้ร่วมอาชีพ สำนักของผู้คนที่เคยถือว่าการเลือกปฏิบัติและระบบอุปถัมภ์เป็นเรื่องดี แม้เกิดความไม่เท่าเทียมเพียงเพราะเพศสภาพ เมื่อคำนึงต่อระบบคุณธรรมมีมากขึ้นอยู่เนื่อง ๆ รูปแบบความสัมพันธ์ในวัฒนธรรมองค์การอาจปรับเปลี่ยนไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเต็มรูปแบบได้ในที่สุด

บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI ทั้งจากถูกเลือกปฏิบัติหรือถูกปฏิบัติจากระบบอุปถัมภ์ด้วยเหตุผลทางเพศหรือสเนียมความแตกต่างทางเพศ ด้วยการกดขี่จากวัฒนธรรมองค์การภาครัฐที่ยังหลงเหลืออยู่ โดยแสดงออกทางพฤติกรรมในรูปอคติ ความเกลียด การเหยียดหยามทางเพศ ที่สร้างสมให้เกิดความรุนแรงในวัฒนธรรมองค์การ (Organization Cultural Violence) หากบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI ต้องการต่อสู้กับการถูกกดขี่ จำเป็นต้องเรียกร้องสิทธิตน ร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องในการหาหนทางรื้อถอนโครงสร้างที่เกื้อหนุนต่อการเลือกปฏิบัติ และระบบอุปถัมภ์ที่เป็นเครื่องมือในการเลือกปฏิบัติให้หมดไปจากวัฒนธรรมองค์การภาครัฐ เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิ เสรีภาพ ตามนัยสิทธิมนุษยชนทั้งที่มีกฎหมายส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศในวัฒนธรรมองค์การภาครัฐแล้วก็ตาม แต่เครื่องมือป้องกันที่สำคัญประการใดประการหนึ่งหรือร่วมกันหลายประการ ได้แก่ การสร้างค่านิยมใหม่ในวัฒนธรรมองค์การภาครัฐให้เท่าทันตามกระแสสังคมโลกเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศว่าเป็นเรื่องปกติของมนุษย์ ยืนยันโดยกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข และรับรองจากองค์การอนามัยโลก (ชีรา ทองกระจ่าง, 2561) การสร้างความรับรู้ต่อสังคม ทำให้เกิดความเข้าใจต่อความหลากหลายทางเพศ โดยอาศัยความร่วมมือกับกลุ่มสื่อสารมวลชน ตัวช่วยหลักในการเปลี่ยนทัศนคติของสังคม (มหาวิทยาลัยบูรพา, 2560) รวมทั้งการสนับสนุนให้มีตำแหน่งผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย (Chief Gender Equality Officer-CGEO) ในหน่วยงานระดับกรมและระดับกระทรวง และการจัดตั้งศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย (Gender Focal Point-GFP) (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ, 2567)

การถูกเลือกปฏิบัติหรือถูกปฏิบัติจากระบบอุปถัมภ์ต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI ปัจจุบันบุคคลเหล่านี้ได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายหลักคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และกฎหมายรอง พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 รวมถึงพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 ที่มีเจตนารมณ์กำหนดหลักการปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI เพื่อไม่ให้ไม่ถูกเลือกปฏิบัติ กีดกัน จำกัดสิทธิ แบ่งแยก และไม่ถูกแย่งโอกาสจากระบบอุปถัมภ์จนเกิดความไม่เป็นธรรมเนื่องจากเพศสภาพ องค์การภาครัฐหลายแห่งได้กำหนดนโยบาย มีคำสั่ง

กำหนดกฎระเบียบ สนองตอบเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว เพื่อปรับเสริมวัฒนธรรมองค์การภาครัฐให้มีทัศนคติยอมรับความหลากหลายทางเพศ (รัตตรี ปรางมาศ, 2562) แม้ว่าอาจยังหลงเหลือร่องรอยการเลือกปฏิบัติหรือถูกปฏิบัติจากระบบอุปถัมภ์ ขณะที่การสื่อสารมวลชนยุคดิจิทัลที่นำใช้รณรงค์สร้างค่านิยมใหม่กับวัฒนธรรมองค์การภาครัฐสำหรับส่งเสริมสิทธิมนุษยชนด้านความเท่าเทียมทางเพศ ควบคู่กับการปรับแต่งวัฒนธรรมองค์การภาครัฐ ปรับเปลี่ยนทัศนคติในทางบวกกับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ LGBTQI เหล่านี้เสมือนบุคคลทั่วไป (Thailand Policy Lab Team, 2023)

บทสรุป

วัฒนธรรมองค์การภาครัฐยังหลงเหลือพฤติกรรม การเลือกปฏิบัติ และการอุปถัมภ์ต่อบุคลากรในองค์การด้วยเหตุผลจากความหลากหลายทางเพศ หรือบุคคลที่มีรสนิยมตามเพศสภาพของตน โดยที่รัฐกำหนดกรอบการปฏิบัติต่อกันเพื่อคุ้มครอง ป้องกัน มิให้กระทำพฤติกรรมอันเป็นผลให้เกิดความไม่เสมอภาค สร้างความเหลื่อมล้ำ ไม่เท่าเทียม ไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 รวมทั้งพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการกับองค์การทุกภาคส่วน แต่เป็นไปในลักษณะเชิงนามธรรม จึงไม่อาจบังคับใช้กับทัศนคติของบุคคลที่มีอคติหรือเกลียดฝังลึกต่อคน LGBTQI ได้ครอบคลุมนัก หากต้องการปรับเสริมวัฒนธรรมองค์การภาครัฐ ให้มีบรรยากาศการทำงานเป็นไปด้วยความเสมอภาค เท่าเทียม เป็นธรรม ทุกองค์การควรสร้างทัศนคติบุคลากรในสังกัดให้ตระหนักถึง หลักการสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ สร้างการยอมรับต่อทุกเพศที่เกิดมาย่อมมีสิทธิ เสรีภาพ ศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน หากถูกเลือกปฏิบัติหรืออุปถัมภ์เพียงเพราะมีรสนิยมทางเพศต่างจากเพศกำเนิดจะกระทำมิได้ จึงควรปรับทัศนคติให้เกิดการยอมรับความหลากหลายทางเพศ ควบคู่กับมาตรการส่งเสริมบุคลากรในองค์การให้ปฏิบัติต่อกันตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมาย เพื่อการปรับเสริมวัฒนธรรมองค์การภาครัฐให้เท่าทันกระแสวัฒนธรรมองค์การโลก

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษา

วัฒนธรรมองค์การภาครัฐแม้ยังมีการเลือกปฏิบัติหรือใช้ระบบอุปถัมภ์ต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ อันเกิดจาก ‘ทัศนคติ’ ของบุคคลแบ่งเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายยอมรับคน LGBTQI กับฝ่ายอคติฝังลึก จึงแสดงออกเป็น ‘2 พฤติกรรม’ คือต่อต้านการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ร่วมส่งเสริมความเสมอภาค สร้างความเท่าเทียมในองค์การ กับพฤติกรรมที่แสดงอาการรังเกียจด้วยอคติแล้วเลือกปฏิบัติต่อคน LGBTQI หันไปอุปถัมภ์คนปกติ จึงควรแก้ไขด้วยการสร้างทัศนคติด้วยการสื่อสารเกิดค่านิยมต่อสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แล้วนำไปปรับเสริมวัฒนธรรมองค์การภาครัฐให้เกิดผลแบบพลวัต

ข้อเสนอแนะ

1. จากหลักการ เหตุผล และสาระสำคัญ เห็นได้ว่าการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความหลากหลาย และใช้อำนาจการอุปถัมภ์ ซึ่งผสมกลมกลืนในวัฒนธรรมองค์การภาครัฐ ส่วนหนึ่งเกิดจากปัจจัยเหตุ คือ ทัศนคติ จึงควรสร้างบรรยากาศการทำงาน ปรับเสริมให้เป็นวัฒนธรรมองค์การภาครัฐในการปฏิบัติต่อบุคคล

LGBTQI ด้วยความเสมอภาค เท่าเทียม พร้อมกับทำความเข้าใจภาวะของบุคคล เพียงเพราะความแตกต่างในรสนิยมทางเพศที่ตนชอบ พร้อมทั้งสร้างพลวัต (Dynamics) ทักษะคิดให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงกระแสสังคมโลก โดยการสนับสนุนผู้นำองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของหน่วยงานรัฐ มีส่วนร่วมเชิงปฏิบัติในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเพศสภาพและสิทธิมนุษยชนของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ พร้อมทั้งรณรงค์ ให้มีการปรับค่านิยมด้านความเท่าเทียม เป็นธรรม

2. บทบัญญัติในกฎหมายหลัก และกฎหมายรอง รวมถึงการนำไปกำหนดนโยบาย ประกาศ คำสั่ง กฎระเบียบ เป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อกำหนดวิธีการเลือกปฏิบัติต่อคน LGBTQI มีสภาพบังคับเชิงกว้าง ส่งผลกระทบในหลายมิติเป็นนามธรรมพอสมควร จึงมีการเลือกปฏิบัติเนื่องจากความมีอคติ หรือทัศนคติแบบเกลียดฝังลึก องค์กรภาครัฐจึงควรปรับเสริมวัฒนธรรมองค์การแบบเฉพาะในแต่ละองค์กร การกำหนดนโยบาย คำสั่ง กฎระเบียบ จึงควรเน้นเป้าหมายส่งเสริมให้เกิดระบบคุณธรรม และธรรมาภิบาลภายในองค์กร ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์การภาครัฐที่ปราศจากการเลือกปฏิบัติหรือระบบอุปถัมภ์

3. การเลือกปฏิบัติหรือการอุปถัมภ์ ต้นเหตุแห่งความเหลื่อมล้ำต่อสิทธิผู้มีความหลากหลายทางเพศ สังคมจนเป็นวัฒนธรรมองค์การ ดังนั้น องค์กรภาครัฐควรอาศัยการสื่อสารมวลชน เพื่อช่วยรณรงค์เผยแพร่ข่าวสาร สร้างความเข้าใจ ให้เกิดการยอมรับจากผู้มีอคติหรือเกลียดฝังลึก อาจประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาทุกระดับปลูกฝัง สร้างสรรค์กระบวนการรับรู้ จัดการเรียนรู้เพศสภาพศึกษา (Gender Studies) เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมธุรกิจการค้า. (2567). *บทสรุปการจดทะเบียนนิติบุคคล ประจำปี 2567*. https://www.dbd.go.th/fileupload/document_file/ebook/2567/DBD_datareport2024.pdf
- กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ. (2567). *คำสั่งกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการเรื่อง แต่งตั้งผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย (Chief Gender Equality Officer-CGEO)*. <https://dsdw.go.th/Data/Personnel/Files/vyz5wzmu.pdf>
- กรมองค์การระหว่างประเทศ, กระทรวงการต่างประเทศ. (2567). *สังคมและสิทธิมนุษยชน*. <https://thai-inter-org.mfa.go.th/th/page/สังคมและสิทธิมนุษยชน?menu=5d6bb81015e39c3c8c005d38>
- กระทรวงแรงงาน. (2560). *ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การแต่งกายและเครื่องแบบปกติของพนักงานราชการในสังกัดกระทรวงแรงงาน*. <https://personnel.labour.go.th/th/2018/en/2015-09-22-21-00-27/286-2017-08-07-04-27-08>
- ศทวูธ ครึ่งปีบุลล์. (2561). *สังคมไทยยอมรับ LGBT แบบมีเงื่อนไข กำแพงปิดกั้นความหลากหลายทางเพศในมุมมองของครูเคท*. <https://thematter.co/social/lgbt-inequality-with-krukath/48901>
- คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์ในระบบราชการไทยให้เป็นรูปธรรม. (2558). *การแก้ไขปัญหาในระบบราชการไทยให้เป็นรูปธรรม*. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ.
- คณาธิป ทองรวีวงศ์, กัญทิมา ช่างทำ, ภคมน สืบไชย, กุสุมา สุนประชา และ ชลธิชา สมสะอาด. (2560). *กฎหมายว่าด้วยความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ*. <https://static.nhrc.or.th/file/content/document/11170/เอกสารฉบับเต็ม-กฎหมายว่าด้วยความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ.pdf>
- จันทร์จิรา บุญประเสริฐ. (2554). *ชีวิตที่ถูกกลืนเมิด เรื่องเล่า กะเทย ทอม ดี หญิงรักหญิง ชายรักชาย และกฎหมายมนุษยชนระหว่างประเทศ*. มูลนิธิธีรนาถกาญจนอักษร, สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย.
- เฉลิมพล พิทักษ์บวรชัย และ คณะ. (2566). *รายงานการศึกษาสื่อความเท่าเทียม การยอมรับทางสังคมในความหลากหลายทางเพศของคนต่างวัย*. สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาลสถาบันพระปกเกล้า.
- ชนกานต์ สังข์แก้ว. (2561). *ความผิดฐานเลือกปฏิบัติ*. *วารสารบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์*, 11(3), 506-519. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/gradlawtjournal/article/view/147735/108782>
- ชลินทรา ปรารักษ์ทอง. (2565). *การเลือกปฏิบัติต่อกลุ่มเพศหลากหลายและการคุ้มครองสิทธิเพศหลากหลายในหน่วยงานภาครัฐ: ศึกษากรณีข้าราชการกรมการปกครอง* [สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chula Digital Collections. 10.58837/CHULA.IS.2022.261

- ชัยญาณุช อาสาวดิสรส. (2562). *LGBT ในสังคมญี่ปุ่น* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. TU Digital Collections.
https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2019/TU_2019_6006032053_11325_11451.pdf
- ชีรา ทองกระจาย. (2561). *บทที่ 8 เรื่องความเท่าเทียมกันทางเพศภาวะ ในเอกสารการเรียนการสอน รายวิชาการพัฒนามนุษย์ในบริบทโลก สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัฐนิจธิ ภิญาปัญญาชน. (2565). *ค่าเสียโอกาสจากการไม่จ้างงาน LGBTQ+*. คุยกับนักก-ณัฐนิจธิ. [Youtube]. <https://www.youtube.com/watch?v=CRrQrwuTjNw>
- ทินกร บุญสืบสกุล. (2563). *ระเบียบวินัย เสรีภาพ และเพศ ความไม่สมดุลของสามสิ่งที่กระทบ เด็กไทย (ตอนที่ 2)*. <https://www.themodernist.in.th/badschoolin thai-2/>
- ธภัทร บุญสถิตย์ถาวร. (2566). *ความท้าทายของกลุ่ม LGBTQ+ ที่ต้องเผชิญในที่ทำงาน*. [สารนิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล]. CMMU Digital Archive.
<https://archive.cm.mahidol.ac.th/bitstream/123456789/5107/1/TP%20HOM.014%202566.pdf>
- ฉันทพร บัวทอง. (2019). *LGBT: ฉันทพรทำงานให้หนักเพื่อพิสูจน์ให้คนอื่นรู้ว่าฉันก็เป็นครูได้*. <https://www.bbc.com/thai/thailand-46946292>
- นฤมล แซ่โจ้ว. (2024). *ศาลรัฐธรรมนูญกับการคุ้มครองหลักความเสมอภาค*. <https://url.in.th/rpvxn>
- นัทธมน วรรณกุลพันธ์. (2559). *ทัศนคติการทำงานของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ และผลต่อความผูกพันในองค์กร*. สารนิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล. CMMU Digital Archive. <https://archive.cm.mahidol.ac.th/bitstream/123456789/2475/1/TP%20BM.060%202559.pdf>
- บุษกร สุริยสาร. (2557). *อัตลักษณ์และวิถีทางเพศในประเทศไทย*. องค์การแรงงานระหว่างประเทศ.
- ปณิธิ บราวน์. (2557). *ความหลากหลายทางเพศกับพหุวัฒนธรรมในสังคมไทย: การสำรวจองค์ความรู้*. วารสารสังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 44(2), 51-70.
<https://digital.car.chula.ac.th/cgi/viewcontent.cgi?article=1079&context=cujss>
- พงศกร รอดชมภู. (2564). *วัฒนธรรมอำนาจนิยม ระบบอุปถัมภ์ และบทบาทกองทัพ*. สถาบันปรีดีพนมยงค์. <https://pridi.or.th/th/content/2021/10/856>
- พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558. (2558, 13 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 132 ตอนที่ 18ก. หน้า 17-27.
- พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562. (2562, 16 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอนที่ 50ก. หน้า 1-10.

ภาคผนวก

แนะนำผู้เขียน

วัศพล ผินนารี

หน่วยงานสังกัด นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม
ความสนใจทางวิชาการ รัฐศาสตร์
E-mail watsapon.nay.74@gmail.com

พรณัฏฐิพย์ เพ็ชรวิจิตร

หน่วยงานสังกัด อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ความสนใจทางวิชาการ การสอนสังคมศึกษา, หลักสูตรและการสอน
E-mail Phanthip.p@lawasri.tru.ac.th

Li GuanLin

หน่วยงานสังกัด Master's degree student in Chinese for Careers,
University of the Thai Chamber of Commerce
ความสนใจทางวิชาการ Chinese Language
E-mail 1746809276@qq.com

ชลิดา แสนวิเศษ

หน่วยงานสังกัด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ความสนใจทางวิชาการ รัฐประศาสนศาสตร์
E-mail chalida.s@lawasri.tru.ac.th

กานดา เต๊ะขันหมาก

หน่วยงานสังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา
ความสนใจทางวิชาการ รัฐประศาสนศาสตร์
E-mail tkdady@hotmail.com

ศธาวัธ ศรียา

หน่วยงานสังกัด คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ความสนใจทางวิชาการ การออกกำลังกาย, สุขภาพ, วิทยาศาสตร์การกีฬา
E-mail kathavut.s@lawasri.tru.ac.th

Wu Rong

หน่วยงานสังกัด Master of Arts Program in Teaching Chinese to Speakers of
Other Languages Chinese International College,
Dhurakij Pundit University
ความสนใจทางวิชาการ Chinese Language
E-mail 67130543@dpu.ac.th

วีรวิทย์ บุญส่ง

หน่วยงานสังกัด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์สาขาวิชาสังคมศึกษา
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ความสนใจทางวิชาการ การสอนสังคมศึกษา, หลักสูตรและการสอน
E-mail Veeravit.b@lawasri.tru.ac.th

สุวิทย์ ชัยแห่ม่ง

หน่วยงานสังกัด นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม
ความสนใจทางวิชาการ รัฐศาสตร์
E-mail Suwitch3656@gmail.com

นิรุทธิ์ สุขศรี

หน่วยงานสังกัด สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ความสนใจทางวิชาการ รัฐประศาสนศาสตร์
E-mail nirut0601@gmail.com

วิเศษฐ์ แสงทอง

หน่วยงานสังกัด นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม
ความสนใจทางวิชาการ รัฐศาสตร์
E-mail visreatkawa@gmail.com

Luo Hongwei

หน่วยงานสังกัด Master's degree student, Chinese International College, Master
of Arts in Teacher Chinese to speakers of other languages,
Dhurakij Pundit University
ความสนใจทางวิชาการ Chinese Language
E-mail i-wen.cho@dpu.ac.th

ณัฐนิดา จบศรี

หน่วยงานสังกัด

อาจารย์, สาขาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

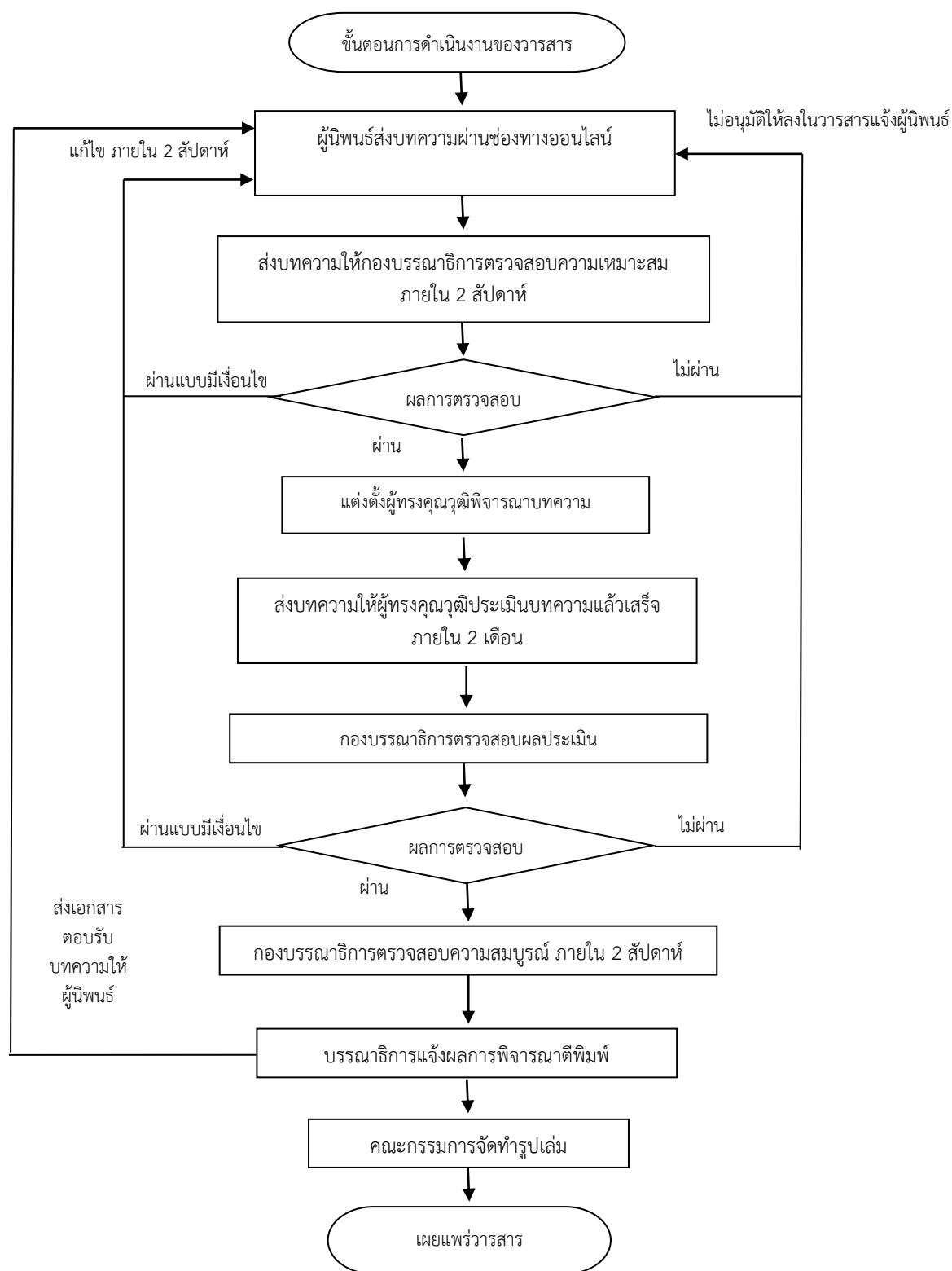
ความสนใจทางวิชาการ

รัฐประศาสนศาสตร์

E-mail

Natnida.j@lawasri.tru.ac.th

ขั้นตอนการดำเนินงานวารสาร Lawarath Social E-Journal ของภาควิชาสังคมศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์บทความ

สถานที่ติดต่อเกี่ยวกับบทความ

Lawarath Social E – Journal

ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

321 ถ.นารายณ์มหาราช ต.ทะเลชุบศร อ.เมือง จ.ลพบุรี 15000

โทร. 036-411150

โทรศัพท์มือถือ. 064-332-7383

E-mail: lawarath.sej@yahoo.com

1. ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสาร Lawarath Social E-Journal ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มีนโยบายรับตีพิมพ์บทความประเภทต่างๆ ดังนี้

1.1 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่ รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อน

1.2 บทความวิชาการ (Academic Article) ที่เสนอเนื้อหาความรู้ วิชาการ มีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนิสิต นักศึกษา หรือประชาชนทั่วไป

1.3 บทวิจารณ์ (Review Article) เป็นบทความที่รวบรวมความรู้จากตำรา หนังสือ และวารสารใหม่ หรือจากผลงานและประสบการณ์ของผู้นิพนธ์

วารสาร Lawarath Social E-Journal ยินดีรับบทความภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศ ที่วารสาร Lawarath Social E-Journal สามารถจัดหาผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาคุณภาพบทความได้ โดยมีขอบเขตเนื้อหาของบทความ 5 ด้าน ดังนี้

1. General Social Sciences สังคมศาสตร์ (คติชนวิทยา ศาสนา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นศึกษา นิติศาสตร์)

2. Education การศึกษา

3. Linguistics and Language ภาษาศาสตร์ (ภาษา วรรณคดีและการแปล)

4. Political Science and International Relations รัฐศาสตร์และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

5. Public Administration รัฐประศาสนศาสตร์

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) จำนวน 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อหรือข้อมูลของผู้นิพนธ์บทความ และผู้นิพนธ์ไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-Blind Peer Review)

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสาร Lawarath Social E-Journal ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีจะต้องส่งการตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้พิมพ์ควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความนี้ให้กับบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการของสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

การเตรียมบทความ

บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ โดยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH SarabunPSK) ขนาดอักษร 16 จัดกั้นหลังตรง และมีระยะห่างบรรทัดหนึ่งช่อง (Double Spacing) ตลอดเอกสาร พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์สี่ขนาดเอสี่ (A4) พิมพ์ให้ห่างจากขอบกระดาษด้านซ้ายกับด้านขวา 1.25 นิ้ว, ด้านบน 1.5 นิ้ว และด้านล่าง 1 นิ้ว พร้อมใส่หมายเลขกำกับทางมุมขวาบนทุกหน้า บทความควรมีความยาวประมาณ 8-12 หน้ากระดาษเอสี่ (A4) โดยนับรวมภาพประกอบและตาราง

2. ส่วนบทคัดย่อ (Abstract)

บทคัดย่อควรมีความยาว 250–300 คำ โดยแยกต่างหากจากเนื้อเรื่อง บทความวิจัยและบทความปริทรรศน์ต้องมีบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งบทคัดย่อควรเขียนให้ได้ใจความทั้งหมดของเรื่อง ไม่ต้องอ้างอิงเอกสาร รูปภาพ หรือตาราง และลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) สรุป (Conclusion) และคำสำคัญ (Key Words) ซึ่งควรเรียบเรียงตามลำดับและแยกหัวข้อให้ชัดเจน ดังนี้

- วัตถุประสงค์ ควรกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษา
- วิธีการศึกษา ควรกล่าวถึงวิธีการค้นคว้าข้อมูล ระเบียบวิธีวิจัยที่นำมาศึกษา สถิติที่นำมาใช้
- ผลการศึกษา ควรประกอบด้วยผลที่ได้รับจากการค้นคว้า ศึกษา และผลของค่าสถิติ (ในกรณีมีการวิเคราะห์)
- สรุป ควรกล่าวถึงผลสรุปของการค้นคว้าและศึกษา
- คำสำคัญ ควรมีคำสำคัญ 3-6 คำ ที่ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา และจะปรากฏอยู่ในส่วนท้ายของบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และคั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,)

3. ส่วนเนื้อเรื่อง ควรประกอบด้วย

3.1 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนกล่าวนำโดยอาศัยการปริทรรศน์ (Review) ข้อมูลจากรายงานวิจัย ความรู้ และหลักฐานต่างๆ จากหนังสือหรือวารสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา และกล่าวถึงเหตุผลหรือความสำคัญของปัญหาในการศึกษาครั้งนี้ สมมติฐานของการศึกษา ตลอดจนวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้ชัดเจน

3.2 วิธีการศึกษา (Methods) กล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา และวิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

3.3 ผลการศึกษา (Results) เป็นการแสดงผลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ในข้อ 3.2 ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเรื่องและแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิ ตามความเหมาะสม

3.4 อภิปรายผล (Discussion) เป็นการนำข้อมูลที่ได้มาจากการวิเคราะห์ของผู้มีพหุปัญญา มาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยของผู้อื่น เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

3.5 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย (Originality and body of Knowledge) ควรอธิบายถึงองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาหรือวิจัยให้เป็นความรู้ที่น่าสนใจซึ่งสาธารณชนสามารถเข้าใจได้ จัดหมวดหมู่ความรู้ที่ได้ให้เหมาะสมต่อกลุ่มเป้าหมายและเผยแพร่สู่สาธารณชน

3.6 ข้อเสนอแนะ (Suggestion) การแนะแนวการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

3.7 กิตติกรรมประกาศ (acknowledgements) เป็นส่วนที่กล่าวขอบคุณต่อองค์กร หน่วยงานหรือบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการวิจัย รวมทั้งแหล่งที่มาของเงินทุนวิจัย และหมายเลขของทุนวิจัยในบทความจะมีส่วนนี้หรือไม่ก็ได้

3.8 เอกสารอ้างอิง (References) ใช้รูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (Citations in text) เป็นการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อความไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ () แทรกในเนื้อหา ซึ่งมีรูปแบบการเขียนอ้างอิงแตกต่างกันตามประเภทของเอกสารหรือแหล่งที่ใช้อ้างอิง ดังนี้

การจัดรูปแบบหน้ากระดาษวารสาร Lawarath Social E-Journal
ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ระยะขอบ บน 1.5”

ตั้งค่าน้ำกระดาษ ขนาด A4 (21×29.7 cm)

ภายนอก 1.25”

ภายใน 1.25”

ล่าง 1”

บทความวิจัย

ชื่อบทความภาษาอังกฤษ
(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 20)

ชื่อผู้นิพนธ์ภาษาอังกฤษ
ยศ/ตำแหน่งทางวิชาการ, สาขาวิชา หน่วยงานต้นสังกัดภาษาอังกฤษ
อีเมล:
(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ได้รับบทความ: ว/ด/ป ปรับปรุงแก้ไข: ว/ด/ป ตอบรับตีพิมพ์: ว/ด/ป (ภาษาอังกฤษ)
(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนาหัวข้อ ขนาดอักษร 14 ส่วนวัน/เดือน/ปี ขนาดอักษร 14)

ABSTRACT (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ความยาวของบทคัดย่อภาษาอังกฤษ 250 - 300 คำ และต้องตรงกับบทคัดย่อภาษาไทย
(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

Keywords: (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16) ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้อง
กับบทความ ประมาณ 3-5 คำ เป็นคำภาษาอังกฤษและต้องตรงกับคำสำคัญในภาษาไทย (ใช้ตัวอักษร
TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

ชื่อบทความภาษาไทย
(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 20)

ชื่อผู้นิพนธ์ภาษาไทย
ยศ/ตำแหน่งทางวิชาการ, สาขาวิชา หน่วยงานต้นสังกัดภาษาไทย
อีเมล:
(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ได้รับบทความ: ว/ด/ป ปรับปรุงแก้ไข: ว/ด/ป ตอบรับตีพิมพ์: ว/ด/ป (ภาษาไทย)
(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนาหัวข้อ ขนาดอักษร 14 ส่วนวัน/เดือน/ปี ขนาดอักษร 14)

หมายเหตุ: กรณีบทความเป็นบทความภาษาต่างประเทศภาษาอื่นให้ผู้นิพนธ์ใช้ขนาดและรูปแบบตัวอักษรที่นิยมใช้อย่างเป็นทางการของภาษานั้น ทั้งนี้ต้องให้กองบรรณาธิการเป็นผู้พิจารณาถึงความเหมาะสม ถูกต้องในขั้นตอนแรกก่อนส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความต่อไป

บทคัดย่อ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

เนื้อหาของบทความ ควรมีความยาวของบทคัดย่อภาษาไทย 250-300 คำ โดยให้เขียนเป็นร้อยแก้ว เน้นเฉพาะเนื้อหาที่สำคัญ ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ วิธีการ ผลการวิจัย และข้อวิจารณ์หรือข้อเสนอแนะอย่างย่อ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

คำสำคัญ: (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16) ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทความ ประมาณ 3-5 คำ เป็นภาษาไทย ซึ่งตรงกับคำสำคัญในภาษาอังกฤษ เช่น รูปแบบบทความ, ขนาดตัวอักษร, รูปแบบตัวอักษร (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

บทนำ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

อธิบายถึงความเป็นมาของเรื่องที่วิจัย ความสำคัญของปัญหาที่ทำการศึกษาวิจัย ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย กระชับ และชัดเจน การใช้คำย่อ ต้องมีคำสมบรูณ์ไว้ในครั้งแรกก่อน เนื้อหาของตัวเรื่องควรมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ความยาวไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (ควรระบุเป็นข้อๆ) (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

1. (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)
- 2.

กรอบแนวคิด/ทฤษฎี (ถ้ามี) (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

เนื้อหาความ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

วิธีดำเนินการวิจัย (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

อธิบายขั้นตอนการวิจัยด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย โดยกล่าวถึงแหล่งข้อมูล ดังนี้ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

อธิบายถึงสิ่งที่ได้จากการศึกษาหรือวิจัย ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล และการแสดงผลการทดสอบสมมติฐาน และการวิจารณ์ผลการวิจัย ซึ่งการรายงานผลการวิจัยและการวิจารณ์นั้น ควรยึดวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัยเป็นหลัก เพื่อชี้ให้เห็นว่าผลการวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์อย่างไรบ้างและสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้หรือไม่อย่างไร โดยเสนอหลักฐานข้อมูลอย่างเป็นระเบียบและเข้าใจง่าย (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

(กรณีมีตาราง)

ตาราง 1 (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16) เนื้อหาที่เป็นตารางและคำอธิบายสามารถใช้เป็นรูปแบบ 1 คอลัมน์ ได้ตามความเหมาะสม (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

	(n=จำนวน)
หัวข้อ	ขีดเส้น 2 เส้น
	ขีดเส้น 1 เส้น
รวม	ขีดเส้น 1 เส้น
	ขีดเส้น 2 เส้น

(กรณีมีภาพ)

ภาพ 1 ชื่อภาพ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)
(ที่มา: ✓)

อภิปรายผล (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ควรอธิบายถึงผลที่ได้รับจากการศึกษาหรือวิจัย ว่าเป็นไปตามสมมติฐานหรือไม่ ควรอ้างถึงทฤษฎี หรือผลการศึกษาของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องประกอบ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ควรอธิบายถึงองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาหรือวิจัยให้เป็นความรู้ที่น่าสนใจซึ่งสาธารณชนสามารถเข้าใจได้ จัดหมวดหมู่ความรู้ที่ได้ให้เหมาะสมต่อกลุ่มเป้าหมายและเผยแพร่สู่สาธารณชน (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

ข้อเสนอแนะ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

อธิบายถึงการนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ หรือข้อเสนอแนะปัญหาที่พบในการวิจัย (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

เอกสารอ้างอิง

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

(รูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาและการเขียนเอกสารอ้างอิง)

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

บทความวิชาการ

ชื่อบทความภาษาอังกฤษ
(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 20)

ชื่อผู้นิพนธ์ภาษาอังกฤษ
ยศ/ตำแหน่งทางวิชาการ, สาขาวิชา หน่วยงานต้นสังกัดภาษาอังกฤษ
อีเมล:
(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ได้รับบทความ: ว/ด/ป ปรับปรุงแก้ไข: ว/ด/ป ตอบรับตีพิมพ์: ว/ด/ป (ภาษาอังกฤษ)
(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนาหัวข้อ ขนาดอักษร 14 ส่วนวัน/เดือน/ปี ขนาดอักษร 14)

ABSTRACT (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ความยาวของบทคัดย่อภาษาอังกฤษ 250 - 300 คำ และต้องตรงกับบทคัดย่อภาษาไทย
(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

Keywords: (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16) ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้อง
กับบทความ ประมาณ 3-5 คำ เป็นคำภาษาอังกฤษและต้องตรงกับคำสำคัญในภาษาไทย (ใช้ตัวอักษร
TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

ชื่อบทความภาษาไทย
(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 20)

ชื่อผู้นิพนธ์ภาษาไทย
ยศ/ตำแหน่งทางวิชาการ, สาขาวิชา หน่วยงานต้นสังกัดภาษาไทย
อีเมล:
(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ได้รับบทความ: ว/ด/ป ปรับปรุงแก้ไข: ว/ด/ป ตอบรับตีพิมพ์: ว/ด/ป (ภาษาไทย)
(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนาหัวข้อ ขนาดอักษร 14 ส่วนวัน/เดือน/ปี ขนาดอักษร 14)

หมายเหตุ: กรณีบทความเป็นบทความภาษาต่างประเทศภาษาอื่นให้ผู้นิพนธ์ใช้ขนาดและรูปแบบตัวอักษรที่นิยมใช้อย่างเป็นทางการของภาษานั้น ทั้งนี้ต้องให้กองบรรณาธิการเป็นผู้พิจารณาถึงความเหมาะสม ถูกต้องในขั้นตอนแรกก่อนส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความต่อไป

บทคัดย่อ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

เนื้อหาของบทความ ควรมีความยาวของบทคัดย่อภาษาไทย 250-300 คำ โดยให้เขียนเป็นร้อยแก้ว เน้นเฉพาะเนื้อหาที่สำคัญ ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ วิธีการ ผลการวิจัย และข้อวิจารณ์หรือข้อเสนอแนะอย่างย่อ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

คำสำคัญ: (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16) ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทความ ประมาณ 3-5 คำ เป็นภาษาไทย ซึ่งตรงกับคำสำคัญในภาษาอังกฤษ เช่น รูปแบบบทความ, ขนาดตัวอักษร, รูปแบบตัวอักษร (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

บทนำ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

อธิบายถึงที่หลักการและเหตุผล (Rationale) หรือความเป็นมาหรือภูมิหลัง (Background) หรือความสำคัญของเรื่องที่เขียน (Justification) วัตถุประสงค์ ขอบเขตของเรื่องและคำจำกัดความหรือนิยามต่างๆ และสรุปของบทนำ (ประมาณ 5-8 บรรทัด) ความยาวไม่เกิน 5 หน้ากระดาษ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

เนื้อเรื่อง (Body) (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

อธิบายถึงที่เนื้อของบทความวิชาการที่จัดทำและสรุปของเนื้อหา (ประมาณ 5-8 บรรทัด) ความยาวไม่เกิน 5 หน้ากระดาษ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

ส่วนสรุป (Conclusions) (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

อธิบายถึงที่ส่วนสรุปของบทความวิชาการที่จัดทำและสรุปของส่วนสรุป (ประมาณ 5-8 บรรทัด) ความยาวไม่เกิน 5 หน้ากระดาษ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษา (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ควรอธิบายถึงองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาหรือวิจัยให้เป็นความรู้ที่น่าสนใจซึ่งสาธารณชนสามารถเข้าใจได้ จัดหมวดหมู่ความรู้ที่ได้ให้เหมาะสมต่อกลุ่มเป้าหมายและเผยแพร่สู่สาธารณชน (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

เอกสารอ้างอิง

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

(ดูรูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาและการเขียนเอกสารอ้างอิง)

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

***หากต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสาร Lawarath Social e-Journal

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

321 ถ.นารายณ์มหาราช ต.ทะเลชุบศร อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี 15000

โทรศัพท์ 036-411150 โทรศัพท์มือถือ 064-3327383

E-mail: lawarath.scj@yahoo.com

การอ้างอิงแทรกในเนื้อหาและการเขียนเอกสารอ้างอิง

วิธีการเขียนอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (Citations in text)

1. ใช้รูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาแบบ APA 7th (The Publication Manual of the American Psychological Association) การลงรายการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา เป็นการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อความไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ () แทรกในเนื้อหา ในรูปแบบดังนี้

หมายเหตุ: เครื่องหมาย √ แสดงถึงการเว้นวรรคโดยการเคาะ Spacebar 1 ครั้ง เวลาลงรายการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาและรายการเอกสารอ้างอิงไม่ต้องใส่ลงไป

2. การลงรายการอ้างอิงในเนื้อหา

2.1 การอ้างอิงแบบท้ายประโยค หรือวงเล็บ (parenthetical citation)

(ชุตินาถ/สัจจามันท์, 2566)

(Watson, 2024)

2.2 การอ้างอิงแบบบรรยาย (narrative citation) ใช้ในกรณีเริ่มต้นประโยค โดยการ

กล่าวถึงชื่อผู้แต่ง

ชุตินาถ/สัจจามันท์ (2566)

Watson (2024)

3. ผู้แต่ง 1-2 คน

(ชุตินาถ/สัจจามันท์ และ งามศรีวิจิตร, 2539)

Wegenerv and Petty (1994)

4. ผู้แต่ง 3 คนขึ้นไป

(สรญา/แสงเย็นพันธ์ และคณะ, 2565)

Harris et al., (2018)

5. ผู้แต่งที่เป็นผู้มีฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ สมณศักดิ์

(ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช, 2528)

(คุณหญิงแม้นมาส ขวาลิต, 2521)

(พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2540)

6. สิ่งพิมพ์ที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ใช้ชื่อเรื่องแทนชื่อผู้แต่ง

(การพัฒนาสุขนิสัย, 2548)

(Organization Management, 2011)

7. ข้อความที่นำมาอ้างอิง พบแหล่งที่ใช้อ้างอิงมากกว่า 1 แหล่ง สามารถเขียนไว้ในวงเล็บเดียวกันได้ โดยใช้เครื่องหมายอัฒภาค (;) คั่นแต่ละงานและเรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้แต่ง

(นวลจันทร์/รัตนกร, 2539; งามศรี/ศิริรักษ์, 2552; เยาวภา/โตทรัพย์, 2554)
(Heggs, 1999; Kates, & Davies, 2004)

8. การอ้างอิงราชกิจจานุเบกษา

ให้ใช้ชื่อกฎหมายและตามด้วยปี

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องมาตรฐานการอุดมศึกษา (2549)...ตามที่พระราชบัญญัติประถมศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2505 (2505) กำหนดไว้
...เนื้อหา...(พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2561, 2561)

9. การอ้างอิงเอกสารจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

ใช้คำว่า อ้างถึงใน หรือ as cited in

การอ้างอิงหน้าข้อความ

ชุดรัตน์ กาญจนธนะชัย (2562 อ้างถึงใน กิตติ อะพรรัมย์, 2558) ระบบสารสนเทศที่ดีควรมีความสามารถที่ครอบคลุมการทำงานขององค์กรในด้านต่าง ๆ

Arnett (2000, as cited in Claiborne & Drewery, 2010) suggests there is an emerging adult stage in the lifespan of humans, covering young people between the ages of 18 and 25 years.

การอ้างอิงท้ายข้อความ

สารสนเทศเพื่อการวางแผนกลยุทธ์ (strategic planning information systems) หมายถึงระบบที่จัดให้มีกระบวนการในการพัฒนาแผนระยะยาวสำหรับระบบสารสนเทศบนพื้นฐานของแผนกลยุทธ์โดยภาพรวมขององค์กร (Indstuds, n.d as cited in Faculty of Engineering, University of Porto, 2015)

10. การอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์

การเขียนอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์ กรณีไม่มีการเผยแพร่เป็นสาธารณะ ให้เขียนอ้างอิงในเนื้อหาเท่านั้นโดยไม่ต้องใส่เป็นรายการอ้างอิงท้ายเล่ม

ระวีวรรณ นาคโชติ (การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 กุมภาพันธ์ 2567)

(ระวีวรรณ นาคโชติ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 กุมภาพันธ์ 2567)

M. Dormnings (personal communication, February 11, 2018)

(A. Wolf, personal communication, October 27, 2014)

11. การอ้างอิงแหล่งสารสนเทศภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ให้เขียนชื่อสกุลผู้แต่งเป็นภาษาอังกฤษ

(Yamada, 2020)

(Xiao, 2021)

วิธีการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (บรรณานุกรม)

1. พิมพ์ขีดขอบซ้าย โดยไม่ต้องจัดหน้าแบบกระจายตัวอักษร (เครื่องหมาย "v" แสดงถึงการเว้นระยะ 1 เคาะ ให้ผู้เขียนเว้นวรรคเคาะ Spacebar 1 ครั้ง)

2. หากรายการใดไม่มี ไม่ต้องลงรายละเอียดในบรรณานุกรม ให้ลงรายการถัดมาได้เลย

3. การลงรายการผู้แต่ง ผู้แต่งอาจเป็นได้ทั้งบุคคลหรือสถาบัน

- บุคคลสามัญชน >> ตัดคำนำหน้านาม นาย, นาง, นางสาว ดร. นายแพทย์ พล.อ. ผศ. รศ.

- ชาวต่างประเทศ >> เขียนชื่อสกุลขึ้นก่อน คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค ตามด้วยอักษรย่อชื่อต้น (First name) และ ชื่อกลาง (ถ้ามี)

Potter, J. W.

Pane, J.

- ผู้มีบรรดาศักดิ์ ฐานันดรศักดิ์หรือสมณศักดิ์ >> กลับเอาบรรดาศักดิ์ไว้หลังชื่อกับนามสกุล คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (.)

ศีกฤทธิ/ปราโมช, หม่อมราชวงศ์.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตโต).

- สถาบัน >> ให้บันทึกชื่อสถาบันนั้น ๆ โดยเรียงลำดับจากหน่วยงานใหญ่ไปหาหน่วยงานย่อย คั่นด้วยชื่อหน่วยงานด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.)

สามารถใช้อักษรย่อของชื่อหน่วยงานได้ในกรณีกล่าวชื่อเต็มและวงเล็บอักษรย่อไปแล้ว เช่น

ครั้งแรก กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ, 2556)

ครั้งถัดไป (ศธ, 2556)

4. ผู้แต่งที่มีฐานะเป็น บรรณาธิการ ให้ลงชื่อผู้แต่ง แล้วตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.) และวงเล็บ อักษรย่อ (บก.) สำหรับหนังสือภาษาไทย หรือ (Ed.) หรือ (Eds.) สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศ

ประวิทย์/สุวณิษฐ์.(บก.).

เอี่ยมพร/สกุลแก้ว, และวสุนธรา/ทับทิมแท้.(บก.).

Ford, vG. vS. v(Ed.).

Jordan, vR. vJ, v&vPeter, vT. r, vA. v(Eds.).

5. ผู้แต่ง 1 คน

เอกสารภาษาไทยใส่ชื่อตามด้วยนามสกุล

ชวรินทร์ พาณิชย์.

เอกสารภาษาต่างประเทศนำนามสกุลขึ้นก่อน จุลภาค แล้วตามด้วยอักษรย่อชื่อ เช่น

Kim, P.

6. ผู้แต่ง 2 คน

เอกสารภาษาไทยใส่ชื่อตามด้วยนามสกุล คั่นระหว่างคนแรก และคนที่ 2 ด้วยคำว่า และ
ชวรินทร์ พานิชย์ และ ปริญญากรณ์ ลำน้อย.

เอกสารภาษาต่างประเทศนำนามสกุลขึ้นก่อน จุลภาค แล้วตามด้วยอักษรย่อชื่อ คั่น
ระหว่างคนแรก และคนที่ 2 ด้วย &

Dewey, M. & Kim, P. K.

7. ผู้แต่ง 3-20 คน ให้ใส่ชื่อทุกคน

พชร สันทัด, สุรชาติ ณ หนองคาย, สมาน งามสนิท, ฐนันต์ศักดิ์ บวรนนท์กุล,

เชษฐรัชดา พรรณาธิกุล, กฤษฎี สติยพัฒนานนท์, และประยงค์ เต็มขวาลา.

Ary, D., Jacobs, L.C., Irvine, A. K. S., & Walker, D. A.

8. ผู้แต่ง 21 คน ขึ้นไปให้ใส่ชื่อและสกุลของผู้แต่งคนที่ 1-19 ตามด้วยเครื่องหมาย,... ก่อน
ชื่อคนสุดท้าย

Gilbert, J. R., Smith, J. D., Johnson, R. S., Anderson, A., Plath, S., Martin, G.,

Sorenson, K., Jones, R., Adams, T., Rothbaum, Z., Esty, K., Gibbs, M.,

Taultson, B., Christner, G., Paulson, L., Tolo, K., Jacobson, W. L.,

Robinson, R. A., Maurer, O., . . .White, N.

9. การลงรายการชื่อหนังสือ

- ชื่อหนังสือให้พิมพ์ด้วยตัวเอียงและไม่ขีดเส้นใต้

- ชื่อหนังสือที่เป็นภาษาต่างประเทศ ให้ขึ้นต้นอักษรตัวแรกด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ และกรณีมีชื่อ

เรื่องรอง ให้พิมพ์ตามหลังเครื่องหมายมหัพภาค (:) โดยพิมพ์ขีดอักษรตัวท้าย เช่น

The psychology of prejudice: From attitudes to social action

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิปัญญาไทยกับการพัฒนาชนบท: กรณีศึกษา

จังหวัดพิษณุโลก

10. การลงรายการครั้งที่พิมพ์ ให้ลงรายการตั้งแต่การพิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป แล้วใส่ไว้ใน
เครื่องหมายวงเล็บ () แล้วตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.)

(พิมพ์ครั้งที่ 2). (พิมพ์ครั้งที่ 3). (พิมพ์ครั้งที่ 4). (2nd ed). (3rd ed). (4th ed).

ชื่อหนังสือ (พิมพ์ครั้งที่). กรณีมีพิมพ์ครั้งที่ในวงเล็บต่อท้าย ไม่ต้องใส่เครื่องหมายมหัพภาค

(.) ต่อท้ายชื่อหนังสือ

บันทึกถึงดวงดาว (พิมพ์ครั้งที่ 2). ดอกหญ้า.

ชื่อหนังสือ. ต้องใส่เครื่องหมายมหัพภาค (.) กรณีไม่มี (พิมพ์ครั้งที่). ต่อท้าย

บันทึกถึงดวงดาว. ดอกหญ้า.

11. หนังสือไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ และปีที่พิมพ์ ใช้อักษรย่อในกรณีต่อไปนี้

	ภาษาไทย	ภาษาต่างประเทศ
ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์	(ม.ป.ป.)	(n.d.)
ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์	(ม.ป.ท.)	(n.p.)

นำอักษรย่อมาใส่ในตามตำแหน่ง

ชื่อผู้แต่ง.(ม.ป.ป.).(ชื่อหนังสือ(ครั้งที่พิมพ์)).(ม.ป.ท.).

12. หากไม่สามารถพิมพ์จบได้ภายใน 1 บรรทัด ให้ขึ้นบรรทัดใหม่โดยย่อหน้าเข้ามา 7 ตัวอักษร (7 เคาะ)

Estevez, E., Fillottrani, P., & Janowski, T. (2007). *From E-Government to Seamless Government*. Proceedings of COLLECTeR Iberoamérica 2007, Chile.

13. การจัดเรียง ให้เรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้แต่ง โดยเรียงตามอักษร ก-ฮ A-Z และแยกภาษาไทยกับภาษาต่างประเทศออกจากกัน

13.1 การเรียงตามลำดับอักษร

ภาษาไทยใช้หลักการเดียวกับการเรียงคำในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน โดยเรียงตามรูปพยัญชนะ ก-ฮ ส่วนคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะเดียวกันให้เรียงตามรูปสระ ดังนี้

อะ อัว อัวะ อา อ ำ อี อี อี อู อุ เอะ เอ เอาะ เอา เอ็น เอีย เอียะ เอื้อ เอื้อะ แอ แอะ โอ โอะ โอ โอ

ภาษาอังกฤษใช้หลักการเดียวกับการเรียงคำใน Dictionary โดยเรียง A-Z ดังนี้

Singh, Y., มาก่อน Singh Siddhu, N.

Villafuerte, S. A., มาก่อน Villa-Lobos, J.

13.2 การเรียงลำดับงานทหลายงานที่ชื่อผู้แต่งคนแรกเป็นชื่อคนเดียวกัน

- ถ้าชื่อผู้แต่งทุกคนเหมือนกัน ให้จัดเรียงตามปีที่พิมพ์

ตัวอย่าง

เพ็ญพรรณ เจริญพร. (2548).

เพ็ญพรรณ เจริญพร. (2550).

Cabading, J. R., & Wright, K. (2000).

Cabading, J. R., & Wright, K. (2001).

- ถ้าชื่อผู้แต่งที่แตกต่างกัน จัดเรียงตามงานที่มีชื่อผู้แต่งคนเดียวมาก่อน งานที่มีชื่อผู้แต่งอื่นร่วม

ตัวอย่าง

ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. (2550).

ถิรนนท์อนวัชศิริวงศ์ และ พิรุณ อนวัชศิริวงศ์. (2552).

Alleyne, R. L. (2001).

Alleyne, R. L., & Evans, A. J. (1999).

- ถ้าชื่อผู้แต่งคนแรกเป็นคนเดียวกันและชื่อผู้แต่งคนที่สอง หรือคนที่สามต่างกัน ให้จัดเรียงตามลำดับอักษรตัวแรกของชื่อสกุลของผู้แต่งคนที่สอง และคนที่สามตามลำดับ

ตัวอย่าง

จักร ดิงศภัทย์, จุฑา เทียนไทย, และคำนวน บัญชา. (2549).

จักร ดิงศภัทย์, จุฑา เทียนไทย, และพิบูล ทิรจันทร์. (2551).

Boockvar, K. S., & Burack, O. R. (2007).

Boockvar, K. S., LaCorte, H.C., Giambanco, V., Friedman, B., &

vvvvvvvSiu, A. (2006).

- ถ้าชื่อผู้แต่ง คนแรกมีชื่อ สกุล เหมือนกัน ให้จัดเรียงตามลำดับอักษรย่อชื่อต้นและชื่อกลางของชื่อผู้แต่งคนแรก

ตัวอย่าง

Mathur, A. L., & Wallston, J. (1999).

Mathur, S. E., & Ahlers, R. J. (1998).

14. การอ้างอิงแหล่งสารสนเทศภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ให้เขียนชื่อผู้แต่งเป็นภาษาอังกฤษ และแปลข้อมูลส่วนอื่นๆ เป็นภาษาอังกฤษ

15. กรณีที่ผู้แต่งเป็นสถาบัน องค์กร หน่วยงาน และจัดพิมพ์เผยแพร่เอกสารในคราวเดียวกัน ให้ใช้ชื่อหน่วยงานใส่ในตำแหน่งของสำนักพิมพ์

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน). (2564). *มาตรฐานรัฐบาลดิจิทัล ว่าด้วยแนวทางการ*
vvvvvvvเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐในรูปแบบดิจิทัลต่อสาธารณะ (มติ ครม. 15 กันยายน 2564).

vvvvvvvสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล .

รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

1. หนังสือที่เป็นรูปเล่ม E-book ที่ไม่มี DOI*

ไทย

ชื่อ/สกุล.ว(ปีพิมพ์).วชื่อเรื่องว(พิมพ์ครั้งที่).วสำนักพิมพ์.วURL (ถ้ามี)

อังกฤษ

สกุล,วอักษรย่อชื่อ.ว(ปีพิมพ์).วชื่อเรื่องว(พิมพ์ครั้งที่).วสำนักพิมพ์.วURL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

อ้างอิงในเนื้อหา

(สำเนา ขจรศิลป์, บุญเรียง ขจรศิลป์, สมประสงค์ น่วมบุญลือ, สุริยา เสถียรกิจอำไพ, และบุญสม ชีรวณิชกุล, 2541)

Jones (2002)

อ้างอิงท้ายบทความ

สำเนา ขจรศิลป์, บุญเรียง ขจรศิลป์, สมประสงค์ น่วมบุญลือ, สุริยา เสถียรกิจอำไพ, และบุญสม ชีรวณิชกุล. (2541). *การพัฒนาารูปแบบค่ายอาสาพัฒนาของนักศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.

Jones, M. (2002). *Social Psychology of Prejudice*. Prentice Hall.

Doe, R. L., & Johnson, M. K. (2020). *Advanced research methods in psychology* (2nd ed.). Academic Press. <https://www.academicpress.com/armip>

*DOI [Digital Object Identifier] คือ “ตัวระบุวัตถุดิจิทัลแบบไม่ซ้ำ” เปรียบเสมือนเลขประจำตัวประชาชนของบทความวิชาการหรือเอกสารดิจิทัลพิเศษ ๆ เช่น งานวิจัย หนังสือ รายงาน ฯลฯ ใช้ในการอ้างอิงในงานวิชาการช่วยให้ผู้อ่านไปตามดูต้นฉบับได้ เช่น DOI เลข 10.1234/abcd.5678 ให้เอาไปวางต่อท้าย <https://doi.org> จะกลายเป็น <https://doi.org/10.1234/abcd.5678> จะเป็นช่องทางที่เข้าไปดูเนื้อหาได้

2. E-book ที่มี DOI

ไทย

ชื่อ/สกุล.ว(ปีพิมพ์).วชื่อเรื่องว(พิมพ์ครั้งที่).วสำนักพิมพ์.ว<https://doi.org>/เลข DOI

อังกฤษ

สกุล,วอักษรย่อชื่อ.ว(ปีพิมพ์).วชื่อเรื่องว(พิมพ์ครั้งที่).วสำนักพิมพ์.ว<https://doi.org>/เลข DOI

* กรณีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีการเผยแพร่ทั้งแบบรูปเล่มและแบบดิจิทัล ให้ระบุชื่อสำนักพิมพ์ตามแบบรูปเล่ม

ตัวอย่าง

สมชาย ใจดี. (2565). *การบริหารจัดการองค์กรยุคใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 2).

<https://doi.org/10.1234/abcd.5678>

Smith, J. A. (2022). *Modern organizational management* (2nd ed.).

<https://doi.org/10.1234/abcd.5678>

3. หนังสือแปล

ไทย

สกุล,✓อักษรย่อชื่อ.✓(ปีพิมพ์).✓ชื่อเรื่องภาษาต้นฉบับ✓[ชื่อหนังสือภาษาไทย]✓(พิมพ์ครั้งที่).✓สำนักพิมพ์.

อังกฤษ

สกุล,✓อักษรย่อชื่อ.✓(ปีพิมพ์).✓ชื่อเรื่องภาษาต้นฉบับ✓[ชื่อหนังสือภาษาอังกฤษ]✓(พิมพ์ครั้งที่).✓สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

ฮอว์คิง, เอส. (2552). *The illustrated: A brief history of time* [ประวัติย่อของกาลเวลา ฉบับภาพประกอบ] (พิมพ์ครั้งที่ 17). มติชน.

Piaget, J. (1950). *La construction du réel chez l'enfant* [The child's construction of reality]. Neuchâtel, Delachaux, & Niestlé.

4. บทความจากในหนังสือ

ไทย

ชื่อ✓สกุล.✓(ปีพิมพ์).✓ชื่อบทหรือชื่อบทความ.✓ใน✓ชื่อบรรณาธิการ✓(บ.ก.),✓ชื่อหนังสือ✓(น.✓เลขหน้า).✓สำนักพิมพ์.

อังกฤษ

สกุล,✓อักษรย่อชื่อ.✓(ปีพิมพ์).✓ชื่อบทหรือชื่อบทความ.✓In✓ชื่อบรรณาธิการ✓(Ed. หรือ Eds.),✓✓✓✓✓✓ชื่อหนังสือ✓(pp.✓เลขหน้า).✓สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2540). การวิจัยอนาคตแบบ EDRF. ใน ทิศนา ขัมมณี และ สร้อยสน สกลรักษ์ (บ.ก.), *แบบแผนและเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา* (น. 1-18). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Bornstein, M. H., Hahn, C. S., Suwalsky, J. T. D., & Haynes, O. M. (2003).

Socioeconomic status, parenting, and child development: The Hollingshead four-factor index of social status and the socioeconomic index of occupations. In M. H. Bornstein & H. B. Robert (Eds.), *Monographs in parenting series. socioeconomic status, parenting, and child development* (pp. 29-82). Lawrence Erlbaum Associates.

5. บทความจากวารสารแบบรูปเล่ม/ e-journal ไม่มีเลข DOI

ผู้เขียนบทความ.(ปีที่พิมพ์).ชื่อบทความ.ชื่อวารสาร,ปีที่(ฉบับที่),หน้า-หน้า.https:// ใส่URL

ตัวอย่าง

ปาริชาติ สถาปิตานนท์. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในเขต
กรุงเทพมหานคร. *วารสารพยาบาลศาสตร์*, 37(2), 45–56.

ธนพล ศรีจันทร์. (2565). แนวทางการจัดการความรู้ในองค์กรราชการไทย.
วารสารรัฐประศาสนศาสตร์, 20(3), 12–25.

<https://www.rjpajournal.org/article/view/2565-management>

Brown, T. L., & Chen, R. M. (2018). Community engagement strategies in rural
education. *Journal of Educational Leadership*, 34(1), 22–35.

Kumar, A., & Singh, D. (2020). Sustainable development practices in urban planning:
A case study. *International Journal of Urban Studies*, 15(4), 101–115.
<https://ijus.org/article/2020/sustainable-urban>

6. บทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่มีเลข DOI

ผู้เขียนบทความ.(ปีที่พิมพ์).ชื่อบทความ.ชื่อวารสาร,ปีที่(ฉบับที่),หน้า-หน้า.URL(ถ้ามี)

ตัวอย่าง

สุภาวี ศิรินคราภรณ์. (2567). ทฤษฎีฐานรากเพื่อเอกลักษณ์การออกแบบเครื่องประดับไทยร่วมสมัย.
วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร, 44(1), 15–30.

<https://doi.org/10.1093/geronj/16.2.134>

Neugarten, B. L., Havighurst, R. J., & Tobin, S. S. (1961). The measurement of life
satisfaction. *Journal of Gerontology*, 16(2), 134–143.

<https://doi.org/10.1093/geronj/16.2.134>

7. บทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่มีหมายเลขบทความหรือ eLocator*

ผู้เขียนบทความ.v(ปีที่พิมพ์).vชื่อบทความ.vชื่อวารสาร,vปีที่(ฉบับที่),vบทความvเลขที่บทความ.vURL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

นววรรณ นิธิโรจน์ และ ศศิลักษณ์ ชัยนิกิจ. (2563). บทบาทครูอนุบาลในการส่งเสริมกรอบ
คิดยึดติดเติบโตในโรงเรียนประไพพิศ (นามสมมติ). *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทาง
การศึกษา*, 15(2), บทความ OJED1502032. [https://so01.tci-thaijo.org/
index.php/OJED/article/view/243480](https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/243480)

Burin, D., Kiltien, K., Rabuffetti, M., & Pia, L. (2019). Body ownership increases
the interference between observed and executed movements. *PLOS ONE*,
14(1), Article e0209899. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0209899>

*eLocator: เป็นหมายเลขบทความที่ใช้แทนเลขหน้าสำหรับบทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์บางฉบับ

8. บทความจากหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ชื่อ/สกุล.v(ปี,vวันvเดือน).vชื่อคอลัมน์.vชื่อหนังสือพิมพ์,vเลขหน้า.vURL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

พงษ์พรรณ บุญเลิศ. (2561, 15 สิงหาคม). เติลนิวิสาไรตี้: ‘สื่อพิพิธภัณฑ’ เชื่อมยุคสมัย
เข้าถึงด้วย ‘มิติใหม่’ อินเทอร์เน็ต. *เติลนิวิส*, 4.

Brody, J. E. (2007, December 11). Mental reserves keep brain agile. *The New York
Times*. <https://www.nytimes.com>

9. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญาโท (Doctoral dissertation / Master's thesis)

9.1 วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่พิมพ์ไม่ได้

ตีพิมพ์

ไทย

ชื่อ/สกุล.v(ปีที่เผยแพร่).vชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์
vvvvvvหรือ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทไม่ได้ตีพิมพ์].vชื่อมหาวิทยาลัย.

อังกฤษ

สกุล,vอักษรย่อชื่อ.v(ปีที่เผยแพร่).vชื่อวิทยานิพนธ์/[Unpublished doctoral
vvvvvvdissertation หรือ Unpublished master's thesis].vชื่อมหาวิทยาลัย.

การเขียนระดับวิทยานิพนธ์ ในรูปแบบภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

ปริญญาโท ใช้คำว่า วิทยานิพนธ์ปริญญาโท หรือ Master's thesis

ปริญญาเอก ใช้คำว่า วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต หรือ Doctoral Dissertation

ตัวอย่าง

- ศิริพร มงคล. (2564). *การจัดการความขัดแย้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธนพล วงศ์สถิตย์. (2565). *การพัฒนากระบวนการสนทนาศาสนาเพื่อการตัดสินใจในองค์กรภาครัฐ* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Smith, J. A. (2020). *Leadership strategies in nonprofit organizations* [Unpublished master's thesis]. University of California, Berkeley.
- Lopez, R. M. (2021). *Developing a digital governance framework for public services* [Unpublished doctoral dissertation]. Harvard University.

9.2 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทและวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกหาบัณฑิตจากเว็บไซต์ (ไม่อยู่ในฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์)

ไทย

ชื่อ/สกุล.(ปีที่เผยแพร่).ชื่อวิทยานิพนธ์[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทและวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกหาบัณฑิต
vvvvvvหรือ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทและวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกหาบัณฑิต, ชื่อมหาวิทยาลัย].ชื่อเว็บไซต์.vURL

อังกฤษ

สกุล,ชื่อย่อชื่อ.(ปีที่เผยแพร่).ชื่อวิทยานิพนธ์[Doctoral dissertation
vvvvvvหรือ master's thesis, ชื่อมหาวิทยาลัย].ชื่อเว็บไซต์.vURL

ตัวอย่าง

- วรารณ โพธิ์ศรีประเสริฐ. (2545). *การพัฒนาโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทและวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).
<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/302>

9.3 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทและวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกหาบัณฑิตจากฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์

ไทย

ชื่อ/สกุล.(ปีที่เผยแพร่).ชื่อวิทยานิพนธ์(หมายเลข UMI หรือ เลขลำดับอื่น ๆ)[วิทยานิพนธ์
vvvvvvปริญญาโทและวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกหาบัณฑิตหรือ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทและวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกหาบัณฑิต, ชื่อมหาวิทยาลัย].ชื่อฐานข้อมูล.

อังกฤษ

สกุล,ชื่อย่อชื่อ.(ปีที่เผยแพร่).ชื่อวิทยานิพนธ์(หมายเลข UMI หรือ เลขลำดับอื่น ๆ)
vvvvvv[Doctoral dissertation หรือ master's thesis, ชื่อมหาวิทยาลัย].ชื่อฐานข้อมูล.

ตัวอย่าง

McNiel, D. S. (2006). *Meaning through narrative: A personal narrative discussing growing up with an alcoholic mother* (UMI No. 1434728) [Master's thesis, California State University–Long Beach]. ProQuest Dissertations and Theses database.

10. รายงานที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรอื่น

ชื่อหน่วยงาน. (ปีที่เผยแพร่). ชื่อเรื่อง. สำนักพิมพ์หรือชื่อหน่วยงานที่ผลิตเอกสาร. URL (ถ้ามี)

11. เอกสารประกอบการประชุม/การประชุมวิชาการ**ไทย**

ชื่อ/สกุล. (วันที่, เดือน, ปี). ชื่อเรื่องที่นำเสนอ. ในชื่อ (ประธาน), ชื่อหัวข้อการประชุม/ [Symposium]. ชื่อการประชุม, สถานที่ประชุม.

อังกฤษ

สกุล, อักษรย่อชื่อ. (ปี, เดือน, วันที่). ชื่อเรื่องที่นำเสนอ. In อักษรชื่อย่อ. สกุล (Chair), ชื่อหัวข้อการประชุม [Symposium]. ชื่อการประชุม, สถานที่ประชุม.

ตัวอย่าง

De Boer, D., & LaFavor, T. (2018, April 26–29). The art and significance of successfully identifying resilient individuals: A person-focused approach. In A. M. Schmidt & A. Kryvanos (Chairs), *Perspectives on resilience: Conceptualization, measurement, and enhancement* [Symposium]. Western Psychological Association 98th Annual Convention, Portland, OR, United States.

12. รายงานการประชุมเชิงวิชาการที่มี proceeding**12.1 Proceeding แบบหนังสือ****ไทย**

ชื่อ/สกุล. (ปี). ชื่อบทความ. ในชื่อบรรณาธิการ (บ.ก.), ชื่อหัวข้อการประชุม. ชื่อการประชุม/ [Symposium] (น. เลขหน้า). ฐานข้อมูล.

อังกฤษ

สกุล, อักษรย่อชื่อ. (ปี). ชื่อเรื่อง. In ชื่อบรรณาธิการ (Ed. หรือ Eds.), ชื่อหัวข้อการประชุม. ชื่อการประชุม (pp./เลขหน้า). ฐานข้อมูล.

* กรณีมีเลข DOI หรือ URL ให้เติมต่อท้ายจากฐานข้อมูล ตัวอย่าง ชื่อฐานข้อมูล/
<https://doi.org/xxxx>

ตัวอย่าง

พัชรภา ตันติชูเวช. (2553). การศึกษาทั่วไปกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในประเทศ มาเลเซีย และสิงคโปร์ ศึกษาโดยเปรียบเทียบกับประเทศไทย. ใน ศิริชัย กาญจนวาสี (บ.ก.), *การขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาไทย. การประชุมวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิจัยระดับชาติ* (น. 97–102). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Katz, I., Gabayan, K., & Aghajan, H. (2007). A multi-touch surface using multiple cameras. In J. Blanc-Talon, W. Philips, D. Popescu, & P. Scheunders (Eds.), *Lecture notes in computer science: Vol. 4678. Advanced concepts for intelligent vision systems* (pp. 97–108). Springer-Verlag. https://doi.org/10.1007/978-3-540-74607-2_9

12.2 Proceeding แบบวารสาร

ไทย

ชื่อ✓สกุล.✓(ปี).✓ชื่อเรื่อง:✓ชื่อเรื่องย่อย.✓ชื่อวารสาร,✓เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),✓เลขหน้า.✓URL

อังกฤษ

สกุล,✓อักษรย่อชื่อ.✓(ปี)✓ชื่อเรื่อง:✓ชื่อเรื่องย่อย.✓ชื่อวารสาร,✓เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),✓เลขหน้า.✓✓✓✓✓✓✓✓URL

* กรณีมีเลข DOI หรือ URL ให้เติมต่อท้ายจากฐานข้อมูล ตัวอย่าง ชื่อฐานข้อมูล./
<https://doi.org/xxxx>

ตัวอย่าง

Chaudhuri, S., & Biswas, A. (2017). External terms-of-trade and labor market imperfections in developing countries: Theory and evidence. *Proceedings of the Academy of Economics and Economic Education*, 20(1) , 11–16.
<https://search-proquest-com.elibrary.jcu.edu.au/docview/1928612180?accountid=16285>

13. เอกสารประกอบการเรียน (ไม่ได้ตีพิมพ์)

ไทย

ชื่อ✓สกุล.✓(ปี).✓ชื่อเอกสาร✓[เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์].✓คณะ,✓มหาวิทยาลัย.

อังกฤษ

สกุล,✓อักษรย่อชื่อ.✓(ปี).✓ชื่อเอกสาร✓[Unpublished manuscript].✓คณะ,✓มหาวิทยาลัย.

14. ราชกิจจานุเบกษา

ชื่อกฎหมาย.ว(ปี,วัน/เดือน).วราชกิจจานุเบกษา.วเล่ม/เลขเล่ม/ตอนที่/เลขตอน.วหน้า/เลขหน้า.

ตัวอย่าง

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548.
(2548, 25 พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 122 ตอนพิเศษ 39 ง. หน้า 14-23.
พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2561. (2561, 13 พฤษภาคม).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 33 ก. หน้า 1-18.
พระราชบัญญัติประถมศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2505. (2505, 27 กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา
(ฉบับพิเศษ). เล่ม 79 ตอนที่ 67. หน้า 24-31.

15. เว็บไซต์

ไทย

ชื่อ/สกุลผู้เขียน.ว(ปี,วัน/เดือนที่เผยแพร่).วชื่อบทความ.วชื่อเว็บไซต์.วURL

อังกฤษ

สกุล,วอักษรย่อชื่อผู้เขียน.ว(ปี,วัน/เดือน/วันที่เผยแพร่).วชื่อบทความ./ชื่อเว็บไซต์./URL

* กรณีที่ไม่มีวันที่เผยแพร่ปรากฏ ให้ใส่ (ม.ป.ป.) หรือ (n.d.)

* กรณีที่มีปรากฏเฉพาะ พ.ศ. หรือ ค.ศ. ให้ใส่แค่ (ปี) เท่านั้น

* กรณีชื่อผู้เขียนและชื่อเว็บไซต์เป็นชื่อเดียวกัน ให้ตัดชื่อเว็บไซต์ออก

ตัวอย่าง

วรารัตน์ มหามนตรี. (2565). เทคนิคการสรุปความ.สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
<https://www.nupress.grad.nu.ac.th/การสรุปความ>
Sparks, D. (2019). *Women's wellness: Lifestyle strategies ease some bladder control problems*.
Mayo Clinic. <https://newsnetwork.mayoclinic.org/discussion/womens-wellness-lifestyle-strategies-ease-some-bladder-control-problems/>

16. Social media

16.1 Twitter ตัวอักษร

Author, A. A.ว[@username].ว(Year,Month/date หรือ n.d.).วเนื้อหาของโพสต์ 20 คำแรก.
ว[Tweet].

Twitter.วURL

ตัวอย่าง

Ardern, J. [@jacindaardern]. (2018, October 15). *I salute you, @Kereru4PM #BirdOfTheYear*

[Tweet]. Twitter.

<https://twitter.com/jacindaardern/status/1051569120066469889>

16.2 Twitter รูปภาพและวิดีโอ

Author, A. A.√[@username].√(Year,√Month√date หรือ n.d.).√เนื้อหาของโพสต์ 20 คำแรก.
√[Image or
Video attached] [Tweet]. Twitter.√URL

ตัวอย่าง

Figure, N. Z. [@figurenz]. (2019, October 15). *Looking forward to resting up over the holidays?*

[sleeping face emoji] [beach with umbrella emoji] NZ #Health Survey figures show about

70% of adults meet sleep duration... [Image attached] [Tweet]. Twitter.

<https://twitter.com/FigureNZ/status/1207422765986279424>

16.3 Facebook post

Author, A. A.√(Year,√Month√date หรือ n.d.).√เนื้อหาของโพสต์ 20 คำแรก.√[Video or Image attached].
Facebook.√URL

ตัวอย่าง

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2565). *[Book Overview] ศิลปะและวิทยาศาสตร์ของการลงทุนเน้นคุณค่าโดย*

ผศ. ดร.สัมพันธ์ เนตยานันท์... [Video]. Facebook. <https://www.facebook.com/NU.publishing.house/videos/500261141462779>

16.4 Instagram

Author, A. A. √[@username].√(Year,√Month√date หรือ n.d.).√เนื้อหาของโพสต์ 20 คำแรก.√
[Photograph].√Instagram.√URL

ตัวอย่าง

New Zealand Police [newzealandpolice]. (2019, November 15). *Class of 2019 // Wellington dog section* [paw prints emoji] #fridayfloof [Photograph]. Instagram.
https://www.instagram.com/p/B43Cl_-J9pN/

16.5 YouTube หรือ Streaming video

Uploader, U. U.√(Year, Month Day).√Title of work.√[Video].√YouTube.URL

ตัวอย่าง

MSNBC. (2020, January 7). *Julián Castro endorses Elizabeth Warren*. [Video].
YouTube.
<https://www.youtube.com/watch?v=Uk2Tzc8H5po>

17. Generative AI

ชื่อบริษัทผู้พัฒนา√ผู้เขียนโมเดลนี้.√(ปีที่ใช้).√ชื่อของโมเดล√(versionที่ใช้) [Large language
model].√
URL√for AI

ตัวอย่าง

OpenAI. (2024). *ChatGPT* (September 16 version) [Large language model].
<https://chat.openai.com/chat>
Anthropic. (2024). *Claude* (September 20 version) [Large language model].
<https://claude.ai/new>

การอ้างอิงในเนื้อหา (In-Text Citation)

การอ้างอิงแบบท้ายประโยค หรือวงเล็บ (parenthetical citation) : (OpenAI, 2023)

การอ้างอิงแบบบรรยาย (narrative citation) : OpenAI (2023)

ตัวอย่าง

เมื่อถามต่อว่าอะไรคือคำอธิบายที่ถูกต้องกว่า ChatGPT ตอบว่าส่วนต่างๆ ของ
สมองทำงานร่วมกัน และความเชี่ยวชาญของแต่ละส่วนสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตาม
ประสบการณ์ (OpenAI, 2023 ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก หรือ OpenAI, 2023; see
Appendix A for the full transcript)

Tips : การใช้ Generative AI ในงานเขียนนั้นมีข้อควรระวัง เพราะคนอื่นไม่สามารถเข้าถึงบทสนทนาของเราได้
เพราะเป็นการสนทนาระหว่างเรากับ AI แม้แต่เราจะระบุ Prompt สำหรับการสนทนาผลลัพธ์ก็อาจจะแตกต่างกัน
ออกไป เราอาจจะใส่ข้อความเต็ม (full text) ของคำตอบที่ยาวจาก Generative AI ไว้ในภาคผนวกหรือในเอกสาร
เสริมรูปแบบออนไลน์ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าถึงข้อความที่ถูกสร้างขึ้นจริงได้ และสร้างความน่าเชื่อถือ

18. CC BY-NC-ND

ผู้แต่ง. (ปี). ชื่อผลงาน. แหล่งเผยแพร่. URL + [CC license type]

“สามารถแชร์ผลงานนี้ได้ แต่ต้องให้เครดิต ห้ามใช้ในเชิงพาณิชย์ และห้ามดัดแปลง”

“CC” ย่อมาจาก Creative Commons เป็น เงื่อนไขอนุญาต (license) ที่เจ้าของผลงาน
ใช้เพื่อกำหนด “ขอบเขต” ในการให้คนอื่นนำผลงานไปใช้ได้ และ “CC BY-NC-ND” ถือว่าเป็น หนึ่งใน
เงื่อนไขที่เข้มงวดที่สุด

Creative Commons license ควร เขียนให้ครบ เช่น [CC BY], [CC BY-SA], [CC BY-NC-ND] ฯลฯ

ตัวย่อ	ความหมาย	อนุญาตให้ทำอะไร
BY (Attribution)	ต้องให้เครดิตเจ้าของผลงาน	✔ ใช้ได้ถ้าใส่ชื่อผู้สร้าง
NC (Non-Commercial)	ห้ามใช้เพื่อการค้า	✘ ห้ามใช้ในงานที่มีรายได้
ND (No Derivatives)	ห้ามดัดแปลงผลงาน	✘ ห้ามแก้ไข/ตัดต่อ/แปลงเนื้อหา

ตัวอย่างการใช้งานที่ ทำได้	ตัวอย่างที่ ทำไม่ได้
- นำบทความไปแชร์ในเว็บเรียนของมหาวิทยาลัย โดยระบุชื่อเจ้าของผลงาน - พิมพ์แปะไว้บนบอร์ดให้นักศึกษาอ่าน โดยไม่ตัดต่อ/ดัดแปลงใด ๆ	- ตัดต่อวิดีโอ/บทความให้สั้นลงแล้วโพสต์ใหม่ - นำไปประกอบเนื้อหาในคอร์สออนไลน์แบบเก็บเงิน - พิมพ์แจกเป็นหนังสือเรียนเพื่อจำหน่าย แม้จะให้เครดิต

ตัวอย่าง

(1) บทความออนไลน์ที่มีใบอนุญาต CC BY-NC-ND

Smith, J. (2022). *Digital literacy in the age of misinformation*. Open Knowledge Foundation.

<https://openknow.org/digital-literacy> [CC BY-NC-ND]

(2) บทความวิชาการออนไลน์ที่มีลิขสิทธิ์แบบ CC

พิชญา ชนก. (2566). *การใช้สื่อสร้างสรรค์ในห้องเรียนดิจิทัล*. ศูนย์วิจัยเพื่อการเรียนรู้สร้างสรรค์.

<https://creativeedu.or.th/digital-media> [CC BY-NC-ND]

19. ภาพและตาราง

19.1 การอ้างอิง ภาพ (Image, Figure)

ตัวอย่าง

การเขียนใต้ภาพ

ภาพ 1 Infographic การรู้เท่าทันลิขสิทธิ์ในยุคดิจิทัล (สำนักงานคณะกรรมการการดิจิทัล, 2566)

บรรณานุกรม

เจ้าของผลงาน. (ปี). *ชื่อภาพหรือคำอธิบายภาพ [ประเภทไฟล์]*. แหล่งที่มา. URL

สำนักงานคณะกรรมการการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2566). *อินโฟกราฟิกเรื่องการรู้เท่าทันลิขสิทธิ์ [ไฟล์ภาพ]*.

<https://www.onlinedesafe.go.th/copyright>

World Health Organization. (2023). *Global vaccination progress [Infographic]*.

<https://www.who.int/vaccine-progress.png>

19.2 การอ้างอิง “ตาราง” (Table)

ตัวอย่างด้านล่างตาราง

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)

บรรณานุกรม

ผู้จัดทำ. (ปี). *ชื่อเอกสารหรือรายงาน*. แหล่งเผยแพร่. URL

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2566). *รายงานผลการสำรวจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน*

พ.ศ. 2565. <https://www.nso.go.th>

Pew Research Center. (2022). *Internet use in emerging economies*.

<https://www.pewresearch.org/internet2022>

แหล่งที่มา

- ศูนย์นวัตกรรมทางการศึกษา สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2564). *การอ้างอิงสารสนเทศตาม“Publication Manual of the American Psychological Association” (7th Edition)*. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2022, กุมภาพันธ์, 22). *การเขียนบรรณานุกรม รูปแบบ APA 7th*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร. <https://www.nupress.grad.nu.ac.th/การเขียนบรรณานุกรม/>
- American Psychological Association. (2020). *Publication manual of the American Psychological Association* (7th ed.). <https://doi.org/10.1037/0000165-000>

จริยธรรมการวิจัย

จริยธรรมในการตีพิมพ์ผลงาน

1. ลักษณะของบทความที่จะนำลงตีพิมพ์ในวารสาร Lawarath Social E-Journal ได้แก่ บทความวิจัย (Research Article) บทความวิชาการ (Academic Article) บทความปริทรรศน์หรือบทวิจารณ์วรรณกรรม (Review Article) ที่มีลักษณะวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย แสดงถึงการศึกษา ค้นคว้าอย่างรอบด้าน หรือเสนอแง่มุมความรู้ แนวคิด และประเด็นปัญหาต่างๆ ทั้งนี้ ควรมีการอ้างอิง วิทยุหรือข้อมูลจากแหล่งเอกสารที่เชื่อถือได้

2. ผลงานที่ส่งมาเพื่อตีพิมพ์ต้องไม่เคยได้รับการตีพิมพ์หรือกำลังเสนอเพื่อตีพิมพ์ในวารสารหรือแหล่งอื่นใดมาก่อน บทความใดๆ ที่ตีพิมพ์ในวารสาร ถือเป็นลิขสิทธิ์ของวารสาร Lawarath Social E-Journal หากต้องการตีพิมพ์ซ้ำต้องได้รับอนุญาตก่อน ข้อความใดๆ ตลอดจนข้อคิดเห็นใดๆ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่านโดยเฉพาะ กองบรรณาธิการ วารสาร Lawarath Social E-Journal ไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

จริยธรรมของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการวารสาร Lawarath Social E-Journal ต้องกำกับ ติดตาม ดูแล และประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของวารสาร การรับรองคุณภาพของผลงานวิจัย ผลงานวิชาการ ความถูกต้องตามหลักจริยธรรมสากล และสามารถชี้แจงหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบประเมินบทความ (Peer Review) และพร้อมให้การชี้แจงความเบี่ยงเบนต่างๆ จากกระบวนการตรวจสอบที่ได้รับไว้

2. บรรณาธิการต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้พิมพ์และผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ โดยเด็ดขาด เพื่อรักษาไว้ซึ่งจริยธรรม จรรยาบรรณการทำงานอย่างเคร่งครัด

3. บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้พิมพ์และผู้ประเมินบทความ แก่บุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ ซึ่งวารสารกำหนดเกณฑ์การประเมินคุณภาพบทความสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิแบบปกปิดรายชื่อ (Double blinded)

4. บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง โดยดูผลประเมินจากโปรแกรม Copy Catch ของระบบตอบรับบทความออนไลน์ ThaiJo 2.0 เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่นเกินตามที่กำหนดไว้ จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้พิมพ์หลักทันที ขอคำชี้แจงเพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การลงตีพิมพ์บทความนั้นๆ

5. หากปรากฏการประพฤติทุจริตภายหลังการดำเนินการตรวจสอบแล้ว บรรณาธิการต้องดำเนินการเพิกถอนบทความนั้นด้วยความชัดเจนที่จะสามารถพิสูจน์ได้ ทั้งนี้การเพิกถอนนี้ต้องให้ผู้อ่านและระบบฐานข้อมูลอื่นๆ ทราบด้วย

จริยธรรมของผู้นิพนธ์

1. ผู้นิพนธ์ต้องรับรองว่า บทความที่ส่งเข้ามายังวารสาร Lawarath Social E-Journal ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์ หรืออยู่ในกระบวนการกลั่นกรองบทความในวารสารอื่น
2. ผู้นิพนธ์ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของวารสารอย่างเคร่งครัด ทั้งรูปแบบการจัดเอกสาร และหลักเกณฑ์การอ้างอิง โดยสามารถศึกษาได้ที่ “คำแนะนำสำหรับผู้แต่ง”
3. ผู้นิพนธ์จะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อน ไม่สร้างข้อมูลเท็จ บิดเบือน ตกแต่ง หรือตัดเนื้อความเพื่อประสงค์ให้สอดคล้องกับผลสรุป
4. ผู้นิพนธ์ต้องมีชื่อของตนเอง และผู้นิพนธ์ร่วม (หากมี) ปรากฏอยู่ในไฟล์บทความที่ส่งเข้ามายังระบบตอบรับบทความออนไลน์ ThaiJo 2.0 ของวารสาร
5. ผู้นิพนธ์ต้องมีการอ้างอิงเนื้อหาต่างๆ ในบทความของตนเอง ทั้งข้อความ ภาพ ตาราง เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น โดยให้ระบุแหล่งที่มาของข้อมูลในบรรณานุกรมตามหลักเกณฑ์การอ้างอิงของวารสาร ทั้งนี้ผู้นิพนธ์ต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน ซึ่งทางวารสารจะตรวจสอบด้วยโปรแกรม Copy Catch ในระบบส่งบทความออนไลน์ ThaiJo 2.0 หากพบการละเมิดลิขสิทธิ์ ทางวารสารจะดำเนินการถอนบทความออกจากการเผยแพร่ทันที และหากมีการฟ้องร้อง ทางวารสารฯ จะไม่รับผิดชอบ และให้เป็นความรับผิดชอบของผู้นิพนธ์แต่เพียงผู้เดียว
6. เมื่อผู้นิพนธ์ได้รับผลการประเมินบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ต้องทำการปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ และส่งกลับมายังกองบรรณาธิการในกรอบเวลาที่กำหนด
7. บทความที่ส่งเข้ามาเพื่อขอตีพิมพ์เผยแพร่ลงในวารสาร Lawarath Social E-Journal ขอให้ผู้นิพนธ์ระบุรายละเอียดการขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ลงในบทความหรือแนบไฟล์เกียรติบัตรที่ผ่านการเข้าอบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มาประกอบการพิจารณาตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เพื่อให้การดำเนินการตรวจสอบคุณภาพบทความสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการวิจัยในมนุษย์ด้านพฤติกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ของคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมและประกาศ ก.พ.อ. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2564

จริยธรรมของผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินควรคำนึงถึงคุณภาพบทความตามหลักวิชาการและจริยธรรมสากลเป็นหลัก โดยพิจารณาความสำคัญ คุณค่าของเนื้อหาในบทความ ใช้ความเชี่ยวชาญเพื่อวิเคราะห์คุณภาพและความเข้มข้นของผลงาน โดยปราศจากอคติหรือความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลทางวิชาการรองรับ เป็นเกณฑ์ในการตัดสิน และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์ โดยไม่แสวงหาประโยชน์จากผลงานทางวิชาการที่ตนเองได้ทำการประเมิน
2. ผู้ประเมินต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลทุกส่วนของบทความที่ทำการประเมินให้แก่บุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง ในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ
3. ผู้ประเมินต้องใส่ความคิดเห็นทางวิชาการของตนลงในแบบฟอร์มการประเมิน ที่อยู่ในระบบตอบรับบทความออนไลน์ของวารสาร ด้วยความชัดเจน ปราศจากความอคติ รวมทั้งต้องส่งผลการประเมินบทความตรงตามกรอบเวลาที่กองบรรณาธิการวารสารกำหนด

4. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลทุกส่วนของบทความที่ตนประเมินไปเป็นผลงานของตนเอง ยกเว้นการอ้างอิงบทความหลังจากบทความที่ตนประเมินได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่เรียบร้อยแล้ว

5. กรณีผู้ประเมินพบว่า บทความที่ประเมินเป็นบทความที่มีความเหมือนหรือซ้ำซ้อนผลงานอื่น ผู้ประเมินต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบทันที ด้วยการเลือกข้อเสนอแนะ ในขั้นตอนการวิจารณ์ว่า “ปฏิเสธการตีพิมพ์บทความ” และระบุเหตุผลมาในช่อง “คำแนะนำอื่นๆ”

พิธีจันอักษรภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

1. อาจารย์ ดร.สุธินี วงศ์วัฒนกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
2. อาจารย์ปรียาภรณ์ ใจสะอาด	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
3. อาจารย์เบญจพร นวลประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิภาศิริ แจ่มแสงทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
5. อาจารย์วรรณวิษา ปั่นคุ้ม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
6. อาจารย์พิจิตรา เอี่ยมสมัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
7. อาจารย์ชนากานต์ บุญแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
8. อาจารย์ชยนาถม์ บุญพระเกษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
9. อาจารย์สุภาสิณี คุ่มไพร	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
10. อาจารย์ปริญญา เงินพลอย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
11. อาจารย์สนธยา สุขอ้อม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทความทุกบทความได้รับการตรวจความถูกต้องทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งข้อความและบทความเป็นความคิดเห็นของผู้เขียน มิใช่ความคิดเห็นของกองบรรณาธิการวารสารและมิใช่ความรับผิดชอบของวารสาร Lawarath Social E-Journal บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารนี้จะต้องเป็นบทความที่ไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาตีพิมพ์วารสารอื่นๆ กองบรรณาธิการไม่สงวนสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มาให้ถูกต้องครบถ้วน